राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग

जानकारी पुस्तिका

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग
काठमाडौँ, नेपाल
असार, २०७५

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग

जानकारी पुस्तिका

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग

सिंहदरबार, काठमाडौं

असार, २०७५

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग जानकारी पुस्तिका, २०७५

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग

टेलिफोनः ०१-४२००५९२

फ्याक्सः ०१-४२००५९३

इमेलः info@nnrfc.gov.np

वेबसाइटः www.nnrfc.gov.np

ट्वीटरः @nnrfcnepal

सिंहदरवार, काठमाडौं, नेपाल।

प्रकाशकीय

नेपालको संविधानको धारा ५७ बमोजिम राज्य शक्तिको बाँडफाँट संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा गरिएको छ। तीन तहका सरकारहरूले आ-आफ्ना संविधान प्रदत्त अधिकारको प्रयोग गर्नका लागि उपलब्ध स्रोतको समतामूलक बाँडफाँट आवश्यक पर्दछ। नेपालको संविधानले राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगलाई वित्तीय स्रोतहरूको बाँडफाँट गर्ने र विभिन्न तहका सरकारहरूबाट प्राकृतिक स्रोतको न्यायोचित उपयोग हुने सुनिश्चितता कायम गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ।

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले मूलतः नेपालको संविधान र राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ मा गरिएका व्यवस्था बमोजिमका कार्यहरू गर्दछ। त्यस्तै, आयोगले अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानूनमा भएका सम्बन्धित प्रावधानहरूको कार्यान्वयनसमेत गर्दछ। आयोगको स्थापना विक्रम सम्वत् २०७४ पुस १३ गते भएको हो। स्थापना भएपश्चात् आयोगले आ.व. २०७५/७६ का लागि अन्तर-सरकारी वित्त हस्तान्तरणका ढाँचा र आधार तयार गरिसकेको छ भने प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँटका लागि स्पष्ट आधार तयार गर्ने काम गरिरहेको छ।

संघीयता कार्यान्वयनको गहन अभिभारासहित स्थापना भएको यस आयोग र आयोगको कामकारबाहीको विवरण तयार गरी सबै सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउनु लाभप्रद हुने भएकोले **"राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग जानकारी पुस्तिका, २०७५"** प्रकाशनमा ल्याइएको हो। यस प्रकाशनमा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगसँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध राख्ने दस्तावेजहरू र आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा आयोगबाट सम्पादित मुख्यमुख्य कार्यहरूलाई समावेश गरिएको छ। यस प्रकाशनले आयोग, आयोगको कार्यक्षेत्र र आयोगले हालसम्म सम्पादन गरेका कार्यहरूको बारेमा समग्रतामा जानकारी दिने विश्वास लिइएको छ।

पुस्तकको रूपमा आयोगको यो पहिलो प्रकाशन हो। प्रकाशनको कार्यमा संलग्न रहनुहुने आयोगका सबै कर्मचारीहरू विशेष धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ। यस प्रकाशनलाई पाठक र सरोकारवालाहरूको सुझावका आधारमा अद्यावधिक गर्दै लगिने भएकोले सम्वद्ध पक्षबाट रचनात्मक सुझावको अपेक्षा गरिएको छ।

विषय-सूची

परिच्छेद एक
परिचय

१.१ राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको परिचय १

१.२ काम, कर्तव्य र अधिकार २

१.३ सङ्गठन संरचना ५

१.४ महाशाखागत कार्य विवरण ७

परिच्छेद दुई
कानूनी दस्तावेजहरू

२.१ नेपालको संविधानको विभिन्न धाराहरूमा भएका व्यवस्था ११

२.२ राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ ३५

२.३ अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ४४

२.४ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ (सम्बन्धित परिच्छेदहरू) ६४

२.५ आर्थिक ऐन, २०७५ को दफा ३३ ले अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा गरेको संशोधन ७९

२.६ आर्थिक ऐन, २०७५ को दफा ३४ ले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा गरेको संशोधन ८१

परिच्छेद तीन
सिफारिस तथा प्रतिवेदन

खण्ड-क
आन्तरिक ऋणसम्बन्धी सिफारिस

३.१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहले उठाउने आन्तरिक ऋणसम्बन्धी सिफारिस ८२

खण्ड-ख
राजस्व बाँडफाँटसम्बन्धी सिफारिस

३.२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि संघीय सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई हुने राजस्व बाँडफाँटसम्बन्धी सिफारिस ८७

३.३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई हुने राजस्व बाँडफाँटसम्बन्धी सिफारिस ९४

खण्ड-ग
वित्तीय समानीकरण अनुदान र सशर्त अनुदानसम्बन्धी सिफारिस

३.४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि संघीय सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान र सशर्त अनुदानसम्बन्धी सिफारिस १००

३.५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान र सशर्त अनुदानसम्बन्धी सिफारिस ११४

खण्ड-घ
सवारी कर बाँडफाँटसम्बन्धी सिफारिस

३.६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा हुने सवारी साधन कर बाँडफाँटसम्बन्धी सिफारिस १२५

अनुसूचीहरू

अनुसूची-१	आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि संघीय सरकारबाट प्रदेश सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान र राजस्व बाँडफाँटको हिस्सासम्बन्धी सिफारिस	१२८
अनुसूची-२	आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि संघीय सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँटको हिस्सासम्बन्धी सिफारिस	१२९
अनुसूची-३	आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान, राजस्व बाँडफाँट र सवारीसाधन कर बाँडफाँटको हिस्सासम्बन्धी सिफारिस	१४९
अनुसूची-४	उत्खननका लागि अनुमती पत्र जारी भएका खानी तथा खनीज पदार्थको विवरण	१६८
अनुसूची-५	हाल सञ्चालनमा रहेका जलविद्युत आयोजनाहरू	१७१
अनुसूची-६	पर्वतारोहणका लागि खुला गरिएका हिमालहरूको विवरण	१७२
बारम्बार सोधिने प्रश्नहरू		१७९
आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरू		१८८

परिच्छेद एक
परिचय

१.१ राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको परिचय

नेपालको शासन व्यवस्था संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रमा रूपान्तरण भएसँगै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट राज्यशक्तिको प्रयोग हुने प्रणाली संविधानतः स्थापित भएको छ। नेपालको संविधानमा तीनै तहका सरकारहरूका अधिकार, दायित्व तथा जिम्मेवारीका विषयहरू बाँडफाँट गरिएका छन्। संघीयताको नवीन अभ्यासलाई संस्थागत गर्दै लैजान नेपालको संविधानमा गरिएका विभिन्न व्यवस्थाहरूमध्ये राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग एक महत्त्वपूर्ण संवैधानिक संस्थाको रूपमा रहेको छ। यस आयोगले सरकारहरूबीच भएको राज्यशक्तिको बाँडफाँटको प्रभावकारी कार्यान्वयनको आधार निर्माणमा भूमिका निर्वाह गर्दछ। आयोगले मुलुकमा उपलब्ध प्राकृतिक एवम् वित्तीय स्रोतहरूको संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच न्यायोचित बाँडफाँटको सुनिश्चितता गर्ने गर्दछ।

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग एक संवैधानिक निकाय हो। नेपालको संविधानको भाग २६, धारा २५० मा आयोगसम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ। त्यस्तै, आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकारका सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ कार्यान्वयनमा रहेको छ। यस ऐनमा आयोगका संवैधानिक जिम्मेवारीहरूलाई थप प्रष्ट्याउनुका साथै सरकारहरूबीच हुने स्रोतको बाँडफाँट गर्दा आयोगले लिनुपर्ने आधारहरूको व्यवस्था गरिएको छ।

आयोगको गठनः

नेपालको संविधानको धारा २५० को उपधारा (१) मा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको गठनसम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ। आयोगमा अध्यक्षसहित बढीमा पाँच जना सदस्यहरू रहने प्रावधान छ। राष्ट्रपतिबाट संवैधानिक परिषद्को सिफारिसमा आयोगका अध्यक्ष र सदस्यहरूको नियुक्ति हुन्छ। आयोगका अध्यक्ष र सदस्यहरूको पदावधि नियुक्ति भएको मितिले छ वर्षको हुने व्यवस्था छ। यसरी नियुक्त अध्यक्ष तथा सदस्यको पुनः नियुक्ति हुन नसक्ने व्यवस्था भए पनि सदस्यलाई अध्यक्षको पदमा भने नियुक्ति गर्न सकिने छ। त्यस्तो सदस्य अध्यक्षको पदमा नियुक्ति भएमा निजको पदावधि गणना गर्दा सदस्य भएको अवधिलाई समेत जोडी गणना गरिने प्रावधान छ।

अध्यक्ष तथा सदस्य नियुक्तिको योग्यताः

नेपालको संविधानको धारा २५० को उपधारा (६) बमोजिम आयोगको अध्यक्ष वा सदस्यको पदमा नियुक्त हुनको लागि मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धित विषयमा स्नातक उपाधि हासिल गरी प्राकृतिक स्रोत वा वित्त व्यवस्थापन, अर्थशास्त्र, कानून, व्यवस्थापनको क्षेत्रमा कम्तीमा बीस वर्ष क्रियाशील रही विशेषज्ञता हासिल गरेको, नियुक्ति हुँदाका बखत कुनै राजनीतिक दलको सदस्य नरहेको, पैंतालिस वर्ष उमेर पूरा भएको र उच्च नैतिक चरित्र भएको हुनु पर्नेछ।

आयोगको अध्यक्ष वा सदस्य भइसकेको व्यक्ति अन्य सरकारी सेवामा नियुक्तिका लागि ग्राह्य हुँदैन तर कुनै राजनीतिक पदमा वा कुनै विषयको अनुसन्धान, जाँचबुझ वा छानबीन गर्ने वा कुनै विषयको अध्ययन वा अन्वेषण गरी राय, मन्तव्य वा सिफारिस पेश गर्ने कुनै पदमा नियुक्त हुन सक्ने छन्।

पद रिक्त हुने अवस्थाः

नेपालको संविधानको धारा २५० को उपधारा (४) बमोजिम आयोगका अध्यक्ष वा कुनै सदस्यले राष्ट्रपतिसमक्ष लिखित राजीनामा दिएमा, निजको उमेर पैंसठ्ठी वर्ष पूरा भएमा, निजको विरूद्ध नेपालको संविधानको धारा १०१ बमोजिम महाभियोगको प्रस्ताव पारित भएमा, शारीरिक वा मानसिक अस्वस्थताको कारण सेवामा रही कार्य सम्पादन गर्न असमर्थ रहेको भनी संवैधानिक परिषदको सिफारिसमा राष्ट्रपतिले पदमुक्त गरेमा वा निजको मृत्यु भएमा आयोगका अध्यक्ष वा सदस्यको पद रिक्त हुनेछ।

१.२ काम, कर्तव्य र अधिकार

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगका काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धमा नेपालको संविधान, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानूनमा देहायका व्यवस्था गरिएका छन्:

१. नेपालको संविधानको धारा ६० को उपधारा (३) मा प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय हस्तान्तरणको परिमाण राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस बमोजिम हुने प्रावधान छ।

२. नेपालको संविधानको भाग २६ को धारा २५१ मा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम तोकिएका छन्:

(१) संविधान र कानून बमोजिम संघीय सञ्चित कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने,

(२) संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने,

(३) राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम, मानक, पूर्वाधारको अवस्था अनुसार प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने,

(४) प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने,

(५) संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको खर्च जिम्मेवारी पूरा गर्ने र राजस्व असुलीमा सुधार गर्नु पर्ने उपायहरूको सिफारिस गर्ने,

(६) समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गरी संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले लिन सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा सिफारिस गर्ने,

(७) संघ र प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाँटका आधारको पुनरावलोकन गरी परिमार्जनको सिफारिस गर्ने,

(८) प्राकृतिक स्रोतको परिचालन गर्दा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको लगानी तथा प्रतिफलको हिस्सा निर्धारणको आधार तय गरी सिफारिस गर्ने,

(९) प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँटसम्बन्धी विषयमा संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह तथा स्थानीय तहहरूबीच उठ्न सक्ने सम्भावित विवादको विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी त्यसको निवारण गर्न समन्वयात्मक रूपमा काम गर्न सुझाव दिने,

(१०) प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट गर्दा सोसँग सम्बन्धित वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धमा आवश्यक अध्ययन र अनुसन्धान गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने।

३. राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा ३ ले आयोगलाई तोकेको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम छन्ः

(१) प्रदेश कानून बमोजिम प्रदेशले स्थानीय तहलाई दिने वित्तीय समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने,

(२) प्रदेश कानून बमोजिम प्रदशले स्थानीय तहलाई प्रदान गर्ने सशर्त अनुदानको आधार तयार गरी प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने,

(३) नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहबीच राजस्वको बाँडफाँट सम्बन्धमा उठेको विवाद समाधन गर्न आवश्यक सहजीकरण र सहयोग गर्ने,

(४) नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई दिने अनुदान सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने,

(५) नेपाल सरकार तथा प्रदेशले राजस्व बाँडफाँटका सम्बन्धमा कुनै सुझाव माग गरेमा आवश्यक सुझाव दिने,

(६) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले लगाउने करका सम्बन्धमा नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहले सुझाव माग गरेमा आवश्यक सुझाव दिने,

(७) प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र उपयोगका विषयमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई आवश्यक सुझाव दिने।

४. अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई आयोगको सिफारिस बमोजिम प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी बाँडफाँट गर्ने व्यवस्था रहेको छ।

५. आर्थिक ऐन, २०७५ मा प्रदेश र स्थानीय तहहरूबीच हुने सवारी साधन करको बाँडफाँट आयोगको सिफारिस बमोजिम गर्ने व्यवस्था रहेको छ।

१.३ सङ्गठन संरचना

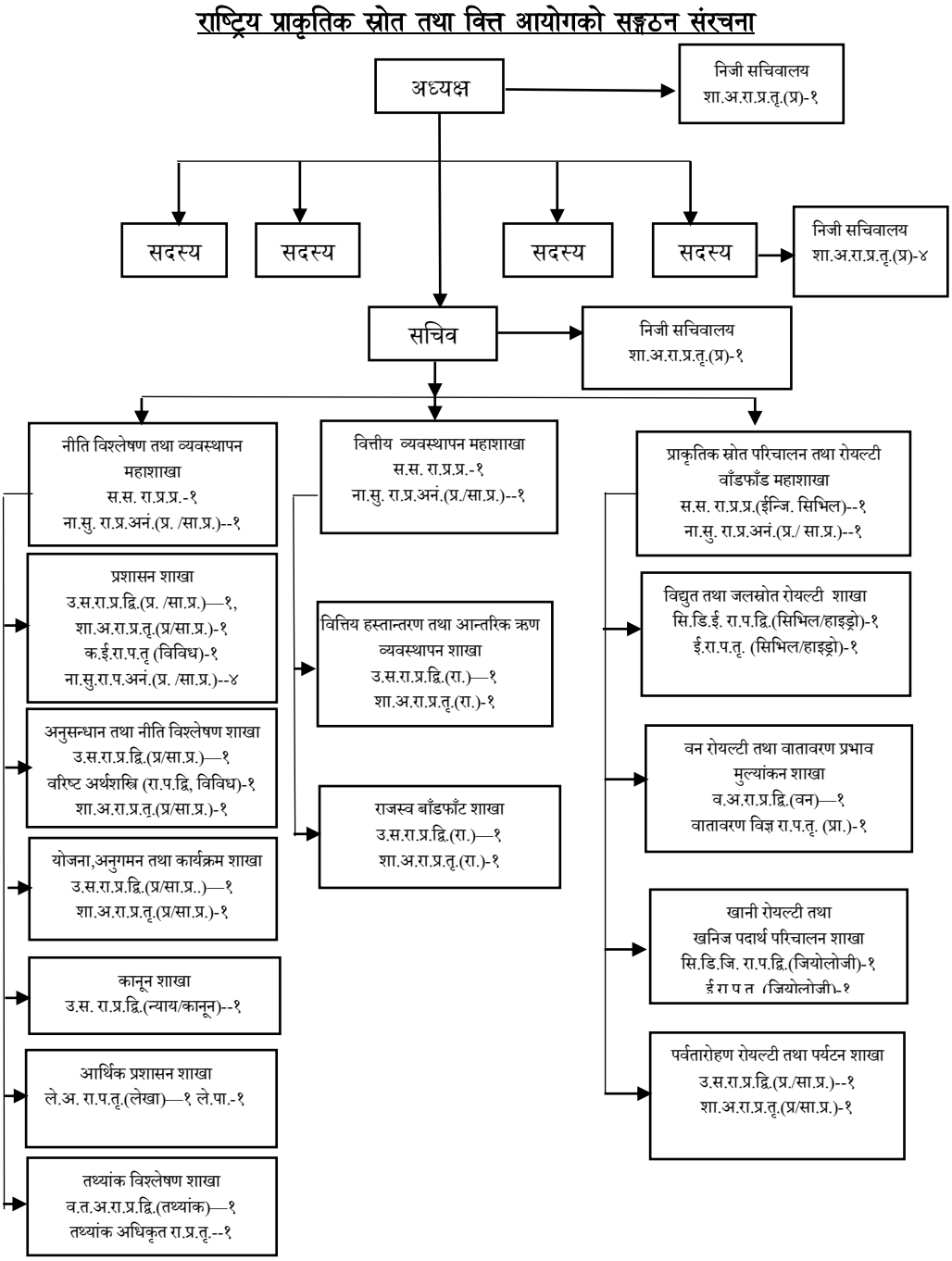

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको दरवन्दी विवरण

सि.नं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	उप-समूह	कुल दरबन्दी
१.	सचिव	विशिष्ट	प्रशासन			१
२.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन			२
३.	सहसचिव	रा.प.प्रथम	इन्जि	सिभिल		१
४.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	सा. प्र.		४
५.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	राजस्व		२
६.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	न्याय	कानून		१
७.	व.तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प.द्वितीय	आ.यो.त.त.	तथ्याङ्क		१
८.	सि.डि.ईन्जिनियर	रा.प.द्वितीय	ईन्जि.	सिभिल	हाइड्रो	१
९.	सि.डि.जियोलजिष्ट	रा.प.द्वितीय	ईन्जि.	जियोलोजी	ज.जियोलजी	१
१०.	वन अधिकृत	रा.प.द्वितीय	वन	फरेष्ट्री		१
११.	वरिष्ठ अर्थशास्त्री	रा.प.द्वितीय	विविध			१
१२.	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सा. प्र.		१०
१३.	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	राजस्व		२
१४.	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	लेखा		१
१५.	तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प.तृ.	आ.यो.त.त.	तथ्याङ्क		१
१६	स. वन अधिकृत	रा.प.तृतीय	वन	फरेष्ट्री		१
१७.	ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय	ईन्जि.	सिभिल	हाइड्रो	१
१८.	ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय	ईन्जि.	जियोलजी	ज.जियोलजी	१
१९	कम्प्युटर ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय	विविध			१
२०	वातावरणविद्	रा.प.तृतीय	विविध			१
२१	समाजशास्त्री	रा.प.तृतीय	विविध			१
२२	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम				५
२३	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	सा. प्र.		७
२५.	लेखापाल	रा.प.अनंप्रथम	प्रशासन	लेखा		१
२६.	हलुका सवारी चालक	श्रेणीविहीन				१२
२७.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहीन				१२
					जम्मा	**७३**

१.४ महाशाखागत कार्य विवरण

१.४.१ नीति विश्लेषण तथा व्यवस्थापन महाशाखा

- आयोगको बार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने,
- नीति, योजना तथा अनुगमनसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आयोगको आन्तरिक प्रशासन, व्यवस्थापन, समन्वय र नियन्त्रणसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- मानव स्रोत व्यवस्थापन र समन्वयसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आयोगको क्षमता विकाससम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आयोगका प्रकाशनसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आयोगले अन्य निकायहरूसँग गर्नुपर्ने समन्वय तथा सम्पर्क गर्ने कार्य,
- आयोगले गर्ने बृहद प्रभाव पार्ने (Macro) खालका अनुसन्धानमूलक परियोजनाहरूको खाका बनाउने (Design), अनुसन्धान गर्ने (Undertake) र त्यसको व्यवस्थापन (Manage) गर्ने कार्य,
- अनुसन्धान तथा नीति विश्लेषणसम्बन्धी कार्य,
- आयोगको लागि आवश्यक पर्ने Database Maintain गर्ने,
- जुनसुकै समयमा आवश्यक तथ्याङ्कहरू प्राप्त हुने सुनिश्चितता प्रदान गर्न सोही ढङ्गले तथ्याङ्क व्यवस्थापनका कार्यहरू गर्ने,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको राजस्व बाँडफाँट र प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँटका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न तथ्याङ्कहरू सङ्कलन तथा व्यवस्थापन गर्ने,
- तथ्याङ्कमा एकरूपता कायम गर्न परीक्षणसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आयोगलाई आवश्यक पर्ने कानुनी परामर्शसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आन्तरिक लेखासम्बन्धी कार्य गर्ने,
- प्रशासन र व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित अन्य कार्यहरू।

१.४.२ वित्तीय व्यवस्थापन महाशाखा

- अनुसन्धान र प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा संघ र प्रदेश सरकारको बजेटसम्बन्धी विश्लेषण गरी संघीय राजस्वबाट संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको बीचमा हुने

राजस्व बाँडफाँटको लम्ववत् हिस्सा (Vertical Share) निर्धारणसँग सम्बन्धित कार्यमा सिफारिस गर्न सहयोग गर्ने,

- सञ्चित कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्न बिस्तृत आधार तथा ढाँचा निर्धारण गर्न सहयोग गर्ने,
- प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने आधार तयार गर्न सहयोग गर्ने,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको राजस्व असुलीमा गर्नु पर्ने सुधारका उपायहरूको अध्ययन गरी सिफारिस गर्न आयोगलाई मदत गर्ने,
- संघ र प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाँटको आधारहरूको पुनरावलोकन गरी थप परिमार्जनका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्न आयोगलाई मदत गर्ने,
- तीनै तहका सरकारहरूबीच राजस्व बाँडफाँट सम्बन्धमा उत्पन्न विवाद समाधान गर्न उपयुक्त उपायहरू सिफारिस गर्न आयोगलाई मदत गर्ने,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूलाई गरिने राजस्वको बाँडफाँटको नीति र वितरणको आधार तयार गर्न सहयोग पुऱ्याउने,
- राजस्वको बाँडफाँट सम्बन्धमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूमा आयोगको सम्बन्ध विस्तार गर्ने,
- संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने,
- प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने,
- संघ र प्रदेशबाट हस्तान्तरण भएको समानीकरण अनुदानको सदुपयोगका मापदण्ड तयार गरी सिफारिस गर्ने,
- संघ र प्रदेशबाट हस्तान्तरण भएको अनुदानको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरू समाधानका लागि सुझाव प्रस्तुत गर्ने,
- प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने,
- संघ र प्रदेशबाट हस्तान्तरण हुने सशर्त अनुदानको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरू समाधानका लागि सुझाव प्रस्तुत गर्ने,

- तीनै तहमा वितरित सशर्त अनुदानको उपयोगका आधारहरू तयार गरी सिफारिस गर्ने,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको खर्च जिम्मेवारी पूरा गर्ने उपयुक्त आधारहरू सिफारिस गर्ने,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले ऋण परिचालन गर्दा अवलम्बन गर्नुपर्ने उपायहरूको सिफारिस गर्ने,
- समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गरी आन्तरिक ऋणको सीमा निर्धारणका लागि अध्ययन अनुसन्धान गर्ने,
- ऋण तथा लगानी परिचालन सम्बन्धमा उत्पन्न विवाद समाधानका उपायहरू सिफारिस गर्ने,
- आन्तरिक ऋण सम्बन्धमा लिनु पर्ने उपयुक्त नीतिहरू नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,
- आन्तरिक ऋणको उपयोग सम्बन्धमा तीनै तहका सरकारलाई सुझाव प्रदान गर्ने,
- ऋण तथा लगानीका लागि उपयुक्त माध्यमहरूको सिफारिस गर्ने।

१.४.३ प्राकृतिक स्रोत परिचालन तथा रोयल्टी बाँडफाँट महाशाखा

- विद्युत, खानी तथा खनिज, वन, पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोतहरूबाट प्राप्त हुने रोयल्टीहरूको उपयोग तथा बाँडफाँटमा समता कायम गर्ने उपायहरूका सम्बन्धमा सुझाव प्रस्तुत गर्ने,
- प्राकृतिक स्रोत उपयोगबाट प्रभावित हुने प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई प्रभावित भएको अनुपातमा समन्यायिक रुपमा प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी बाँडफाँटको आधार तथा ढाँचा तयार तथा सिफारिस सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँटका विषयमा संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह तथा स्थानीय तहहरूबीच उठ्न सक्ने सम्भावित विवादको विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी त्यसको निवारण गर्न समन्वयात्मक रूपमा काम गर्न सुझाव दिने सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- प्राकृतिक स्रोत परिचालनमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले गर्ने लगानीको हिस्सा तय गरी सिफरिस गर्ने,
- प्राकृतिक स्रोत साधनको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको आँकलन गरी उपयोगका उपयुक्त आधारहरू सिफारिस गर्ने,
- प्राकृतिक स्रोतको परिचालनबाट प्राप्त हुने प्रतिफलको हिस्साको बाँडफाँटको आधार तथा ढाँचा सिफारिस सम्बन्धी कार्य गर्ने,

- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी स्रोतको बाँडफाँटको उपयुक्त आधारहरू सिफारिस गर्ने,
- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणीय क्षतिको आँकलन गर्न अध्ययन अनुसन्धान गर्ने,
- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणमैत्री उपायहरूका सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने,
- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट गर्दा सोसँग सम्बन्धित वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन सम्बन्धमा आवश्यक अध्ययन र अनुसन्धान गरी सिफरिस गर्ने।

परिच्छेद दुई

कानूनी दस्तावेज

२.१ नेपालको संविधानका विभिन्न धाराहरूमा भएका व्यवस्था

५६. राज्यको संरचना : (१) संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको हुनेछ।

(२) नेपालको राज्यशक्तिको प्रयोग संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले यस संविधान तथा कानून बमोजिम गर्ने छन्।

(३) यो संविधान प्रारम्भ हुँदाका बखत नेपालमा कायम रहेका अनुसूची-४ मा उल्लेख भए बमोजिमका जिल्लाहरू रहेका प्रदेश रहनेछन्।

(४) स्थानीय तह अन्तर्गत गाउँपालिका, नगरपालिका र जिल्ला सभा रहनेछन्। गाउँपालिका र नगरपालिकामा रहने वडाको संख्या संघीय कानून बमोजिम हुनेछ।

(५) संघीय कानून बमोजिम सामाजिक सांस्कृतिक संरक्षण वा आर्थिक विकासका लागि विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्र कायम गर्न सकिनेछ।

(६) संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता, स्वाधीनता, राष्ट्रिय हित, सर्वाङ्गिण विकास, बहुदलीय प्रतिस्पर्धात्मक लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक संघीय शासन प्रणाली, मानव अधिकार तथा मौलिक हक, कानूनी राज्य, शक्ति पृथकीकरण र नियन्त्रण तथा सन्तुलन, बहुलता र समानतामा आधारित समतामूलक समाज, समावेशी प्रतिनिधित्व र पहिचानको संरक्षण गर्ने छन्।

५७. राज्यशक्तिको बाँडफाँट : (१) संघको अधिकार अनुसूची-५ मा उल्लिखित विषयमा निहित रहनेछ र त्यस्तो अधिकारको प्रयोग यो संविधान र संघीय कानून बमोजिम हुनेछ।

(२) प्रदेशको अधिकार अनुसूची-६ मा उल्लिखित विषयमा निहित रहनेछ र त्यस्तो अधिकारको प्रयोग यो संविधान र प्रदेश कानून बमोजिम हुनेछ।

(३) संघ र प्रदेशको साझा अधिकार अनुसूची-७ मा उल्लिखित विषयमा निहित रहनेछ र त्यस्तो अधिकारको प्रयोग यो संविधान, संघीय कानून र प्रदेश कानून बमोजिम हुनेछ।

(४) स्थानीय तहको अधिकार अनुसूची-८ मा उल्लिखित विषयमा निहित रहनेछ र त्यस्तो अधिकारको प्रयोग यो संविधान र गाउँ सभा वा नगर सभाले बनाएको कानून बमोजिम हुनेछ।

(५) संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकार अनुसूची-९ मा उल्लिखित विषयमा निहित रहनेछ र त्यस्तो अधिकारको प्रयोग यो संविधान र संघीय कानून, प्रदेश कानून र गाउँ सभा वा नगर सभाले बनाएको कानून बमोजिम हुनेछ।

(६) उपधारा (३) वा (५) बमोजिम प्रदेश सभा, गाउँ सभा वा नगर सभाले कानून बनाउँदा संघीय कानूनसँग नबाझिने गरी बनाउनु पर्नेछ र प्रदेश सभा, गाउँ सभा वा नगर सभाले बनाएको त्यस्तो कानून संघीय कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म अमान्य हुनेछ।

(७) उपधारा (५) बमोजिम गाउँ सभा वा नगर सभाले कानून बनाउँदा प्रदेश कानूनसँग नबाझिने गरी बनाउनु पर्नेछ र गाउँ सभा वा नगर सभाले बनाएको त्यस्तो कानून प्रदेश कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म अमान्य हुनेछ।

५८. <u>अवशिष्ट अधिकार</u> : यस संविधान बमोजिम संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको अधिकारको सूची वा साझा सूचीमा उल्लेख नभएको वा यो संविधानमा कुनै तहले प्रयोग गर्ने गरी नतोकिएको विषयमा संघको अधिकार हुनेछ।

५९. <u>आर्थिक अधिकारको प्रयोग</u> : (१) संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारभित्रको आर्थिक अधिकारसम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, वार्षिक बजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना तयार गर्ने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने छन्।

(२) संघले साझा सूचीका विषयमा र आर्थिक अधिकारका अन्य क्षेत्रमा प्रदेशलाई समेत लागू हुने गरी आवश्यक नीति, मापदण्ड र कानून बनाउन सक्नेछ।

(३) संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आ-आफ्नो तहको बजेट बनाउने छन् र प्रदेश र स्थानीय तहले बजेट पेश गर्ने समय संघीय कानून बमोजिम हुनेछ।

(४) संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले प्राकृतिक स्रोतको प्रयोग वा विकासबाट प्राप्त लाभको समन्यायिक वितरणको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ। त्यस्तो लाभको निश्चित अंश रोयल्टी, सेवा वा वस्तुको रूपमा परियोजना प्रभावित क्षेत्र र स्थानीय समुदायलाई कानून बमोजिम वितरण गर्नु पर्नेछ।

(५) संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले प्राकृतिक स्रोतको उपयोग गर्दा स्थानीय समुदायले लगानी गर्न चाहेमा लगानीको प्रकृति र आकारको आधारमा कानून बमोजिमको अंश लगानी गर्न प्राथमिकता दिनु पर्नेछ।

(६) वैदेशिक सहायता र ऋण लिने अधिकार नेपाल सरकारको हुनेछ। त्यस्तो सहायता वा ऋण लिंदा देशको समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व हुने गरी लिनु पर्नेछ।

(७) संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट घाटा व्यवस्थापन तथा अन्य वित्तीय अनुशासनसम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानून बमोजिम हुनेछ।

६०. <u>राजस्व स्रोतको बाँडफाँट</u> : (१) संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले आफ्नो आर्थिक अधिकारक्षेत्र भित्रको विषयमा कर लगाउन र ती स्रोतहरूबाट राजस्व उठाउन सक्नेछन्। तर साझा सूचीभित्रको विषयमा र कुनै पनि तहको सूचीमा नपरेका विषयमा कर लगाउने र राजस्व उठाउने व्यवस्था नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

(२) नेपाल सरकारले सङ्कलन गरेको राजस्व संघ, प्रदेश र स्थानीय तहलाई न्यायोचित वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउनेछ।

(३) प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय हस्तान्तरणको परिमाण राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस बमोजिम हुनेछ।

(४) नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई खर्चको आवश्यकता र राजस्वको क्षमताको आधारमा वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण गर्नेछ।

(५) प्रदेशले नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान र आफ्नो स्रोतबाट उठ्ने राजस्वलाई मातहतको स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्व क्षमताको आधारमा प्रदेश कानून बमोजिम वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण गर्ने छन्।

(६) नेपाल सरकारले संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदान गर्ने सशर्त अनुदान, समपूरक अनुदान वा अन्य प्रयोजनका लागि दिने विशेष अनुदान वितरणसम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानून बमोजिम हुनेछ।

(७) संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्दा सन्तुलित र पारदर्शी रूपमा गर्नु पर्नेछ।

(८) राजस्व बाँडफाँटसम्बन्धी संघीय ऐन बनाउँदा राष्ट्रिय नीति, राष्ट्रिय आवश्यकता, प्रदेश र स्थानीय तहको स्वायत्तता, प्रदेश र स्थानीय तहले जनतालाई पुऱ्याउनु पर्ने सेवा र उनीहरूलाई प्रदान गरिएको आर्थिक अधिकार, राजस्व उठाउन सक्ने क्षमता, राजस्वको सम्भाव्यता र उपयोग, विकास निर्माणमा गर्नुपर्ने सहयोग, क्षेत्रीय असन्तुलन, गरिबी र असमानताको न्यूनीकरण, वञ्चितीकरणको अन्त्य, आकस्मिक कार्य र अस्थायी आवश्यकता पूरा गर्न सहयोग गर्नु पर्ने विषयहरूमा ध्यान दिनुपर्नेछ।

११५. कर लगाउन वा ऋण लिन नपाइने : (१) कानून बमोजिम बाहेक कुनै कर लगाइने र उठाइने छैन।

(२) संघीय कानून बमोजिम बाहेक नेपाल सरकारले कुनै ऋण लिने र जमानत दिने छैन।

११६. संघीय सञ्चित कोष : गुठी रकम बाहेक नेपाल सरकारलाई प्राप्त हुने सबै प्रकारका राजस्व, राजस्वको धितोमा लिइएका सबै कर्जा, ऐनको अधिकार अन्तर्गत दिइएको जुनसुकै ऋण असुल हुँदा प्राप्त भएको सबै धन र नेपाल सरकारलाई प्राप्त हुने अन्य जुनसुकै रकम संघीय ऐनद्वारा अर्को कुनै व्यवस्था नगरिएमा एक सरकारी कोषमा आम्दानी बाँधिनेछ जसलाई संघीय सञ्चित कोष भनिनेछ।

११७. संघीय सञ्चित कोष वा संघीय सरकारी कोषबाट व्यय : देहाय बमोजिमका रकम बाहेक संघीय सञ्चित कोष वा अन्य कुनै संघीय सरकारी कोषबाट कुनै रकम झिक्न सकिने छैन :-

(क) संघीय सञ्चित कोषमाथि व्ययभार भएको रकम,

(ख) संघीय विनियोजन ऐन बमोजिम खर्च हुने रकम,

(ग) विनियोजन विधेयक विचाराधीन रहेको अवस्थामा पेश्कीको रूपमा संघीय ऐन बमोजिम खर्च हुने रकम, वा

(घ) विशेष अवस्थामा व्ययको विवरण मात्र भएको संघीय उधारो खर्च ऐन बमोजिम व्यय हुने रकम।

तर संघीय आकस्मिक कोषका हकमा धारा १२४ बमोजिम हुनेछ।

११८. संघीय सञ्चित कोषमाथि व्ययभार : देहायका विषयसँग सम्बन्धित खर्च संघीय सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुनेछ र त्यस्तो व्ययका लागि संघीय संसदको स्वीकृति आवश्यक पर्ने छैनः

(क) राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपतिको पारिश्रमिक तथा सुविधाको रकम,

(ख) नेपालको प्रधान न्यायाधीश, सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीश र न्यायपरिषदका सदस्यलाई दिइने पारिश्रमिक तथा सुविधाको रकम,

(ग) प्रतिनिधि सभाका सभामुख र उपसभामुख, राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष र उपाध्यक्षलाई दिइने पारिश्रमिक तथा सुविधाको रकम,

(घ) संवैधानिक निकायका प्रमुख र पदाधिकारीलाई दिइने पारिश्रमिक तथा सुविधाको रकम,

(ङ) प्रदेश प्रमुखको पारिश्रमिक तथा सुविधाको रकम,

(च) राष्ट्रपति वा उपराष्ट्रपतिको कार्यालय, सर्वोच्च अदालत, न्यायपरिषद, संवैधानिक निकाय र प्रदेश प्रमुखको कार्यालयको प्रशासनिक व्यय,

(छ) नेपाल सरकारको दायित्वको ऋणसम्बन्धी व्ययभार,

(ज) नेपाल सरकारको विरूद्ध अदालतबाट भएको फैसला वा आदेश अनुसार तिर्नु पर्ने रकम, र

(झ) संघीय कानून बमोजिम संघीय सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुने रकम।

११९. राजस्व र व्ययको अनुमान : (१) नेपाल सरकारको अर्थमन्त्रीले प्रत्येक आर्थिक वर्षको सम्बन्धमा संघीय संसदका दुवै सदनको संयुक्त बैठकमा देहायका विषयहरू समेत खुलाई वार्षिक अनुमान पेश गर्नु पर्नेछ :-

(क) राजस्वको अनुमान,

(ख) संघीय सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुने आवश्यक रकमहरू, र

(ग) संघीय विनियोजन ऐन बमोजिम व्यय हुने आवश्यक रकमहरू।

(२) उपधारा (१) बमोजिम वार्षिक अनुमान पेश गर्दा अघिल्लो आर्थिक वर्षमा प्रत्येक मन्त्रालयलाई छुट्याइएको खर्चको रकम र त्यस्तो खर्च अनुसारको लक्ष्य हासिल भयो वा भएन त्यसको विवरण पनि साथै पेश गर्नु पर्नेछ।

(३) नेपाल सरकारको अर्थमन्त्रीले उपधारा (१) बमोजिमको राजस्व र व्ययको अनुमान प्रत्येक वर्ष जेठ महीनाको पन्ध्र गते संघीय संसदमा पेश गर्नेछ।

१२०. विनियोजन ऐन : विनियोजन ऐन बमोजिम व्यय हुने रकम सम्बन्धित शीर्षकमा उल्लेख गरी विनियोजन विधेयकमा राखिनेछ।

१२१. पूरक अनुमान : (१) कुनै आर्थिक वर्षमा देहायको अवस्था पर्न आएमा नेपाल सरकारको अर्थमन्त्रीले प्रतिनिधि सभामा पूरक अनुमान पेश गर्न सक्नेछ :-

(क) चालू आर्थिक वर्षका लागि विनियोजन ऐनले कुनै सेवाका लागि खर्च गर्न अख्तियारी दिएको रकम अपर्याप्त भएमा वा त्यस वर्षका लागि विनियोजन ऐनले अख्तियारी नदिएको नयाँ सेवामा खर्च गर्न आवश्यक भएमा, वा

(ख) चालू आर्थिक वर्षमा विनियोजन ऐनले अख्तियारी दिएको रकमभन्दा बढी खर्च हुन गएमा।

(२) पूरक अनुमानमा राखिएको रकम सम्बन्धित शीर्षकमा उल्लेख गरी पूरक विनियोजन विधेयकमा राखिनेछ।

१२२. पेश्की खर्च : (१) यस भागमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि विनियोजन विधेयक विचाराधीन रहेको अवस्थामा आर्थिक वर्षका लागि अनुमान गरिएको व्ययको कुनै अंश पेश्कीका रूपमा संघीय ऐन बमोजिम खर्च गर्न सकिनेछ।

(२) धारा ११९ बमोजिम राजस्व र व्ययको अनुमान पेश नगरिएसम्म पेश्की खर्च विधेयक प्रस्तुत गरिने छैन र पेश्कीको रकम आर्थिक वर्षको व्यय अनुमानको एक तिहाइभन्दा बढी हुने छैन।

(३) संघीय पेश्की खर्च ऐन बमोजिम खर्च भएको रकम विनियोजन विधेयकमा समावेश गरिनेछ।

१२३. उधारो खर्च : यस भागमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्राकृतिक कारण वा बाह्य आक्रमणको आशंका वा आन्तरिक विघ्न वा अन्य कारणले संकटको अवस्था परी धारा ११९ को उपधारा (१) अन्तर्गत चाहिने विवरण खुलाउन अव्यावहारिक वा राज्यको सुरक्षा वा हितका दृष्टिले अवाञ्छनीय देखिएमा नेपाल सरकारको अर्थमन्त्रीले व्ययको विवरण मात्र भएको उधारो खर्च विधेयक प्रतिनिधि सभामा पेश गर्न सक्नेछ।

१२४. संघीय आकस्मिक कोष : (१) संघीय ऐन बमोजिम आकस्मिक कोषका नामले एउटा कोष स्थापना गर्न सकिनेछ र त्यस्तो कोषमा समय समयमा संघीय ऐन बमोजिम निर्धारण भएको रकम जम्मा गरिनेछ।

(२) उपधारा (१) बमोजिमको कोष नेपाल सरकारको नियन्त्रणमा रहनेछ र नेपाल सरकारले त्यस्तो कोषबाट आकस्मिक कार्यका लागि खर्च गर्न सक्नेछ।

(३) उपधारा (२) बमोजिमको खर्चको रकम संघीय ऐन बमोजिम यथाशीघ्र सोधभर्ना गरिनेछ।

१२५. आर्थिक कार्यविधिसम्बन्धी ऐन : संघीय ऐन बमोजिम विनियोजित रकम एक शीर्षकबाट अर्को शीर्षकमा रकमान्तर गर्ने र आर्थिक कार्यविधिसम्बन्धी अन्य व्यवस्था संघीय ऐन बमोजिम हुनेछ।

२०३. कर लगाउन वा ऋण लिन नपाइने : (१) कानून बमोजिम बाहेक प्रदेशमा कुनै कर लगाइने र उठाइने छैन।

(२) संघीय कानून बमोजिम बाहेक प्रदेश सरकारले कुनै ऋण लिने र जमानत दिने छैन।

२०४. प्रदेश सञ्चित कोष : गुठी रकम बाहेक प्रदेश सरकारलाई प्राप्त हुने सबै प्रकारका राजस्व, राजस्वको धितोमा लिइएका सबै कर्जा, प्रदेश ऐनको अधिकार अन्तर्गत दिइएको जुनसुकै ऋण असुल हुँदा प्राप्त भएको सबै धन र नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान एवम् ऋण रकम प्रदेश ऐनद्वारा अर्को कुनै व्यवस्था नगरिएमा एक प्रदेश सरकारी कोषमा आम्दानी बाँधिनेछ जसलाई प्रदेश सञ्चित कोष भनिनेछ।

२०५. प्रदेश सञ्चित कोष वा प्रदेश सरकारी कोषबाट व्यय : देहायका रकम बाहेक प्रदेश सञ्चित कोष वा अन्य कुनै प्रदेश सरकारी कोषबाट कुनै रकम झिक्न सकिने छैन :-

(क) प्रदेश सञ्चित कोषमाथि व्ययभार भएको रकम,

(ख) विनियोजन ऐन बमोजिम खर्च हुने रकम,

(ग) विनियोजन विधेयक विचाराधीन रहेको अवस्थामा पेश्कीको रूपमा ऐन बमोजिम खर्च हुने रकम, वा

(घ) विशेष अवस्थामा व्ययको विवरण मात्र भएको उधारो खर्च ऐनद्वारा व्यय हुने रकम।

तर प्रदेश आकस्मिक कोषका हकमा धारा २१२ बमोजिम हुनेछ।

२०६. प्रदेश सञ्चित कोषमाथि व्ययभार : देहायका विषयसँग सम्बन्धित खर्च प्रदेश सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुनेछ र त्यस्तो व्ययका लागि प्रदेश सभाको स्वीकृति आवश्यक पर्ने छैन :-

(क) प्रदेश सभामुख र प्रदेश उपसभामुखलाई दिइने पारिश्रमिक र सुविधाका रकम,

(ख) प्रदेश लोकसेवा आयोगका अध्यक्ष र सदस्यलाई दिईने पारिश्रमिक र सुविधाका रकम,

(ग) प्रदेश सरकारको दायित्वको ऋणसम्बन्धी व्ययभार,

(घ) प्रदेश सरकारको विरूद्ध अदालतबाट भएको फैसला वा आदेश अनुसार तिर्नु पर्ने रकम, र

(ङ) प्रदेश कानूनले प्रदेश सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुने भनी निर्धारण गरेको रकम।

२०७. राजस्व र व्ययको अनुमान : (१) प्रदेशको अर्थमन्त्रीले प्रत्येक आर्थिक वर्षको सम्बन्धमा प्रदेश सभा समक्ष देहायका कुरा समेत खुलाई वार्षिक अनुमान पेश गर्न सक्नेछ :-

(क) राजस्वको अनुमान,

(ख) प्रदेश सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुने आवश्यक रकमहरू, र

(ग) प्रदेश विनियोजन ऐन बमोजिम व्यय हुने आवश्यक रकमहरू।

(२) उपधारा (१) बमोजिम वार्षिक अनुमान पेश गर्दा अघिल्लो आर्थिक वर्षमा प्रत्येक मन्त्रालयलाई छुट्याइएको खर्चको रकम र खर्च अनुसारको लक्ष्य हासिल भयो वा भएन त्यसको विवरण पनि साथै पेश गर्नु पर्नेछ।

२०८. प्रदेश विनियोजन ऐन : प्रदेश विनियोजन ऐन बमोजिम व्यय हुने रकम शीर्षकमा उल्लेख गरी विनियोजन विधेयकमा राखिनेछन्।

२०९. पूरक अनुमान : (१) कुनै आर्थिक वर्षमा देहायको अवस्था पर्न आएमा प्रदेशको अर्थमन्त्रीले प्रदेश सभा समक्ष पूरक अनुमान पेश गर्न सक्नेछ :-

(क) चालू आर्थिक वर्षका लागि प्रदेश विनियोजन ऐन बमोजिम कुनै सेवाका लागि खर्च गर्न अख्तियारी दिइएको रकम अपर्याप्त भएमा वा त्यस वर्षका लागि प्रदेश विनियोजन ऐनले अधिकार नदिएको नयाँ सेवामा खर्च गर्न आवश्यक भएमा, वा

(ख) चालू आर्थिक वर्षमा प्रदेश विनियोजन ऐन बमोजिम अख्तियारी दिएको रकमभन्दा बढी खर्च हुन गएमा।

(२) पूरक अनुमानमा राखिएको रकम सम्बन्धित शीर्षकमा उल्लेख गरी पूरक विनियोजन विधेयकमा राखिनेछ।

२१०. पेश्की खर्च : (१) यस भागमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रदेश विनियोजन विधेयक विचाराधीन रहेको अवस्थामा आर्थिक वर्षका लागि अनुमान गरिएको व्ययको कुनै अंश पेश्कीका रूपमा प्रदेश ऐन बमोजिम खर्च गर्न सकिनेछ।

(२) धारा २०७ बमोजिम राजस्व र व्ययको अनुमान पेश नगरिएसम्म पेश्की खर्च विधेयक प्रस्तुत गरिने छैन र पेश्कीको रकम आर्थिक वर्षको व्यय अनुमानको एक तिहाइ भन्दा बढी हुने छैन।

(३) प्रदेश पेश्की खर्च ऐन बमोजिम खर्च भएको रकम प्रदेश विनियोजन विधेयकमा समावेश गरिनेछ।

२११. उधारो खर्च : यस भागमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्राकृतिक कारण वा अन्य कारणले गर्दा प्रदेशमा संकटको अवस्था परी धारा २०७ को उपधारा (१) बमोजिम चाहिने विवरण खुलाउन अव्यावहारिक वा प्रदेशको सुरक्षा वा हितको दृष्टिले अवाञ्छनीय देखिएमा प्रदेशको अर्थमन्त्रीले व्ययको विवरण मात्र भएको उधारो खर्च विधेयक प्रदेश सभा समक्ष पेश गर्न सक्नेछ।

२१२. प्रदेश आकस्मिक कोष : (१) प्रदेश ऐन बमोजिम प्रदेश आकस्मिक कोषको नामले एउटा कोष स्थापना गर्न सकिनेछ र त्यस्तो कोषमा समय समयमा प्रदेश ऐन बमोजिम निर्धारण भएको रकम जम्मा गरिनेछ।

(२) उपधारा (१) बमोजिमको कोष प्रदेश सरकारको नियन्त्रणमा रहनेछ। प्रदेश सरकारले त्यस्तो कोषबाट आकस्मिक कार्यका लागि खर्च गर्न सक्नेछ।

(३) उपधारा (२) बमोजिमको खर्चको रकम प्रदेश ऐन बमोजिम यथाशीघ्र सोधभर्ना गरिनेछ।

२१३. आर्थिक कार्यविधिसम्बन्धी ऐन : प्रदेश ऐन बमोजिम विनियोजित रकम एक शीर्षकबाट अर्को शीर्षकमा रकमान्तर गर्ने र आर्थिक कार्यविधिसम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रदेश ऐन बमोजिम हुनेछ।

२२८. कर लगाउन वा ऋण लिन नपाइने : (१) कानून बमोजिम बाहेक स्थानीय तहमा कुनै कर लगाउन, उठाउन र ऋण लिन पाइने छैन।

(२) स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयमा राष्ट्रिय आर्थिक नीति, वस्तु तथा सेवाको ओसार पसार, पूँजी तथा श्रम बजार, छिमेकी प्रदेश वा स्थानीय तहलाई प्रतिकूल नहुने गरी कानून बनाई कर लगाउन सक्नेछ।

२२९. स्थानीय सञ्चित कोष : (१) स्थानीय तह अन्तर्गतका प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकामा एक स्थानीय सञ्चित कोष रहनेछ। त्यस्तो कोषमा गाउँपालिका वा नगरपालिकालाई प्राप्त हुने सबै प्रकारको राजस्व, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान तथा गाउँपालिका वा नगरपालिकाले लिएको ऋण रकम र अन्य स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम जम्मा हुनेछ।

(२) उपधारा (१) बमोजिमको स्थानीय सञ्चित कोषबाट गर्न सकिने खर्चसम्बन्धी व्यवस्था स्थानीय कानून बमोजिम हुनेछ।

२३०. गाउँपालिका र नगरपालिकाको राजस्व र व्ययको अनुमान : (१) यस संविधानको अधीनमा रही गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाले प्रत्येक आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान स्थानीय कानून बमोजिम गाउँ सभा वा नगर सभामा पेश गरी पारित गराउनु पर्नेछ।

(२) उपधारा (१) बमोजिम गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाले राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्दा घाटा बजेट निर्माण गर्नु पर्ने भएमा संघीय कानून र प्रदेश कानून बमोजिम घाटा पूर्ति गर्ने स्रोत समेतको प्रस्ताव गर्नु पर्नेछ।

२३१. संघ र प्रदेश बीचको व्यवस्थापिकीय अन्तरसम्बन्ध : (१) संघीय कानून नेपालभर वा आवश्यकता अनुसार नेपालको कुनै क्षेत्रमा मात्र लागू हुने गरी बनाउन सकिनेछ।

(२) प्रदेश कानून प्रदेशभर वा आवश्यकता अनुसार प्रदेशको कुनै क्षेत्रमा मात्र लागू हुने गरी बनाउन सकिनेछ।

(३) दुई वा दुईभन्दा बढी प्रदेशले अनुसूची ६ मा उल्लिखित कुनै विषयमा कानून बनाउन नेपाल सरकार समक्ष अनुरोध गरेमा संघीय संसदले आवश्यक कानून बनाउन सक्नेछ। त्यस्तो कानून सम्बन्धित प्रदेशको हकमा मात्र लागू हुनेछ।

२३२. संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको सम्बन्ध : (१) संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको सम्बन्ध सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित हुनेछ।

(२) नेपाल सरकारले राष्ट्रिय महत्वका विषयमा र प्रदेशहरू बीच समन्वय गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेश मन्त्रिपरिषदलाई यो संविधान र संघीय कानून बमोजिम आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालन गर्नु सम्बन्धित प्रदेश मन्त्रिपरिषदको कर्तव्य हुनेछ।

(३) कुनै प्रदेशमा नेपालको सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रियता वा स्वाधीनतामा गम्भीर असर पर्ने किसिमको कार्य भएमा राष्ट्रपतिले त्यस्तो प्रदेश मन्त्रिपरिषदलाई आवश्यकता अनुसार सचेत गराउन, प्रदेश मन्त्रिपरिषद र प्रदेश सभालाई बढीमा छ महीनासम्म निलम्बन गर्न वा विघटन गर्न सक्नेछ।

(४) उपधारा (३) बमोजिम कुनै प्रदेश मन्त्रिपरिषद र प्रदेश सभा निलम्बन वा विघटन गरेकोमा त्यस्तो कार्य पैंतीस दिनभित्र संघीय संसदको तत्काल कायम रहेको सम्पूर्ण सदस्य संख्याको बहुमतबाट अनुमोदन गराउनु पर्नेछ।

(५) उपधारा (३) बमोजिम गरिएको विघटनसम्बन्धी कार्य संघीय संसदबाट अनुमोदन भएमा त्यस्तो प्रदेशमा छ महीनाभित्र प्रदेश सभाको निर्वाचन हुनेछ। तर संघीय संसदबाट अनुमोदन नभएमा त्यस्तो निलम्बन वा विघटनसम्बन्धी कार्य स्वतः निष्क्रिय हुनेछ।

(६) उपधारा (३) बमोजिम गरिएको निलम्बन उपधारा (४) बमोजिम अनुमोदन भएमा त्यस्तो निलम्बनको अवधिभर र उपधारा (५) बमोजिम प्रदेश सभाको निर्वाचन नभएसम्मका लागि त्यस्तो प्रदेशमा संघीय शासन कायम रहनेछ।

(७) संघीय शासन कायम रहेको अवस्थामा संघीय संसदले अनुसूची ६ बमोजिमको सूचीमा परेको विषयमा कानून बनाउन सक्नेछ। त्यस्तो कानून सम्बन्धित प्रदेश सभाले अर्को कानून बनाई खारेज नगरेसम्म बहाल रहनेछ।

(८) नेपाल सरकारले आफै वा प्रदेश सरकार मार्फत गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकालाई यो संविधान र संघीय कानून बमोजिम आवश्यक सहयोग गर्न र निर्देशन दिन सक्नेछ। त्यस्तो निर्देशनको पालन गर्नु गाउँ कार्यपालिका वा नगर कार्यपालिकाको कर्तव्य हुनेछ।

२३३. प्रदेश-प्रदेश बीचको सम्बन्ध : (१) एक प्रदेशले अर्को प्रदेशको कानूनी व्यवस्था वा न्यायिक एवम् प्रशासकीय निर्णय वा आदेशको कार्यान्वयनमा सहयोग गर्नु पर्नेछ।

(२) एक प्रदेशले अर्को प्रदेशसँग साझा चासो, सरोकार र हितको विषयमा सूचना आदान प्रदान गर्न, परामर्श गर्न, आफ्नो कार्य र विधायनका बारेमा आपसमा समन्वय गर्न र आपसी सहयोग विस्तार गर्न सक्नेछ।

(३) एक प्रदेशले अर्को प्रदेशको बासिन्दालाई आफ्नो प्रदेशको कानून बमोजिम समान सुरक्षा, व्यवहार र सुविधा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

२३४. अन्तर प्रदेश परिषदः (१) संघ र प्रदेश बीच तथा प्रदेश-प्रदेश बीच उत्पन्न राजनीतिक विवाद समाधान गर्न देहाय बमोजिमको एक अन्तर प्रदेश परिषद रहनेछ :-

(क)	प्रधानमन्त्री	- अध्यक्ष
(ख)	नेपाल सरकारका गृहमन्त्री	- सदस्य
(ग)	नेपाल सरकारका अर्थमन्त्री	- सदस्य
(घ)	सम्बन्धित प्रदेशका मुख्यमन्त्री	- सदस्य

(२) अन्तर प्रदेश परिषदको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ।

(३) अन्तर प्रदेश परिषदले आफ्नो वैठकमा विवादको विषयसँग सम्बन्धित नेपाल सरकारको मन्त्री र सम्बन्धित प्रदेशको मन्त्री तथा विशेषज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।

(४) अन्तर प्रदेश परिषदको बैठकसम्बन्धी कार्यविधि सो परिषद आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

२३५. संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको समन्वय : (१) संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीच समन्वय कायम गर्न संघीय संसदले आवश्यक कानून बनाउनेछ।

(२) प्रदेश, गाउँपालिका वा नगरपालिका बीच समन्वय कायम गर्न र कुनै राजनीतिक विवाद उत्पन्न भएमा प्रदेश सभाले सम्बन्धित गाउँपालिका, नगरपालिका र जिल्ला समन्वय समितिसँग समन्वय गरी त्यस्तो विवादको समाधान गर्न सक्नेछ।

(३) उपधारा (२) बमोजिम विवाद समाधान गर्ने प्रक्रिया र कार्यविधि प्रदेश कानून बमोजिम हुनेछ।

२३६. अन्तर प्रदेश व्यापार : यस संविधानमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक प्रदेश वा स्थानीय तहबाट अर्को प्रदेश वा स्थानीय तहको क्षेत्रमा हुने वस्तुको ढुवानी वा सेवाको विस्तार वा कुनै प्रदेश वा स्थानीय तहको क्षेत्रमा हुने वस्तुको ढुवानी वा सेवाको विस्तारमा कुनै किसिमको बाधा अवरोध गर्न वा कुनै कर, शुल्क, दस्तुर वा महसूल लगाउन वा त्यस्तो सेवा वा वस्तुको ढुवानी वा विस्तारमा कुनै किसिमको भेदभाव गर्न पाइने छैन।

२३७. सर्वोच्च अदालतको संवैधानिक इजलासको अधिकार क्षेत्रमा असर नपर्ने : यस भागमा लेखिएको कुनै कुराले धारा १३७ बमोजिमको सर्वोच्च अदालतको संवैधानिक इजलासको अधिकार क्षेत्रमा कुनै असर पर्ने छैन।

२५०. राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगः (१) नेपालमा एक राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग रहनेछ जसमा अध्यक्ष सहित बढीमा पाँच जना सदस्य रहनेछन्।

(२) राष्ट्रपतिले संवैधानिक परिषदको सिफारिसमा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको अध्यक्ष र सदस्यको नियुक्ति गर्नेछ।

(३) राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको अध्यक्ष र सदस्यको पदावधि नियुक्ति भएको मितिले छ वर्षको हुनेछ।

(४) उपधारा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि देहायको कुनै अवस्थामा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगका अध्यक्ष वा सदस्यको पद रिक्त हुनेछः

(क) निजले राष्ट्रपति समक्ष लिखित राजीनामा दिएमा,

(ख) निजको उमेर पैंसठ्ठी वर्ष पूरा भएमा,

(ग) निजको विरूद्ध धारा १०१ बमोजिम महाभियोगको प्रस्ताव पारित भएमा,

(घ) शारीरिक वा मानसिक अस्वस्थताको कारण सेवामा रही कार्य सम्पादन गर्न असमर्थ रहेको भनी संवैधानिक परिषदको सिफारिसमा राष्ट्रपतिले पदमुक्त गरेमा,

(ङ) निजको मृत्यु भएमा।

(५) उपधारा (२) बमोजिम नियुक्त अध्यक्ष तथा सदस्यको पुनः नियुक्ति हुन सक्ने छैन। तर सदस्यलाई अध्यक्षको पदमा नियुक्ति गर्न सकिनेछ र त्यस्तो सदस्य अध्यक्षको पदमा नियुक्ति भएमा निजको पदावधि गणना गर्दा सदस्य भएको अवधिलाई समेत जोडी गणना गरिनेछ।

(६) देहायको योग्यता भएको व्यक्ति राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको अध्यक्ष वा सदस्यको पदमा नियुक्तिका लागि योग्य हुनेछः—

(क) मान्यताप्राप्त विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धित विषयमा स्नातक उपाधि हासिल गरी प्राकृतिक स्रोत वा वित्त व्यवस्थापन, अर्थशास्त्र, कानून, व्यवस्थापनको क्षेत्रमा कम्तीमा बीस वर्ष क्रियाशील रही विशेषज्ञता हासिल गरेको,

(ख) नियुक्ति हुँदाका बखत कुनै राजनीतिक दलको सदस्य नरहेको,

(ग) पैंतालिस वर्ष उमेर पूरा भएको, र

(घ) उच्च नैतिक चरित्र भएको।

(७) राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगका अध्यक्ष र सदस्यको पारिश्रमिक र सेवाका शर्त संघीय कानून बमोजिम हुनेछ र निजहरू बहाल रहेसम्म निजलाई मर्का पर्ने गरी पारिश्रमिक र सेवाका शर्त परिवर्तन गरिने छैन। तर चरम आर्थिक विश्रृंखलताका कारण संकटकाल घोषणा भएको अवस्थामा यो व्यवस्था लागू हुने छैन।

(८) राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको अध्यक्ष वा सदस्य भइसकेको व्यक्ति अन्य सरकारी सेवामा नियुक्तिका लागि ग्राह्य हुने छैन। तर कुनै राजनीतिक पदमा वा कुनै विषयको अनुसन्धान, जाँचबुझ वा छानबीन गर्ने वा कुनै विषयको अध्ययन वा अन्वेषण

गरी राय, मन्तव्य वा सिफारिस पेश गर्ने कुनै पदमा नियुक्त भई काम गर्न यस उपधारामा लेखिएको कुनै कुराले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन।

२५१. <u>राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकारः</u> (१) राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

(क) संविधान र कानून बमोजिम संघीय सञ्चित कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने,

(ख) संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने,

(ग) राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम, मानक, पूर्वाधारको अवस्था अनुसार प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने,

(घ) प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने,

(ङ) संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको खर्च जिम्मेवारी पूरा गर्ने र राजस्व असुलीमा सुधार गर्नु पर्ने उपायहरूको सिफारिस गर्ने,

(च) समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गरी संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले लिन सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा सिफारिस गर्ने,

(छ) संघ र प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाँट आधारको पुनरावलोकन गरी परिमार्जनको सिफारिस गर्ने,

(ज) प्राकृतिक स्रोतको परिचालन गर्दा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको लगानी तथा प्रतिफलको हिस्सा निर्धारणको आधार तय गरी सिफारिस गर्ने,

(झ) प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँटसम्बन्धी विषयमा संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह तथा स्थानीय तहहरू बीच उठ्न सक्ने सम्भावित

विवादको विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी त्यसको निवारण गर्न समन्वयात्मक रूपमा काम गर्न सुझाव दिने।

(२) राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट गर्दा सोसँग सम्बन्धित वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन सम्बन्धमा आवश्यक अध्ययन र अनुसन्धान गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्नेछ।

(३) राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार, प्राकृतिक स्रोतको परिचालन गर्दा वा राजस्वको बाँडफाँट गर्दा अपनाउनु पर्ने बिस्तृत आधार, आयोगका पदाधिकारीहरूको सेवाका शर्त लगायत अन्य व्यवस्था संघीय कानून बमोजिम हुनेछ।

२९४. संवैधानिक निकायको वार्षिक प्रतिवेदनः (१) यस संविधान बमोजिमका संवैधानिक निकायले आफूले गरेको काम कारबाहीको वार्षिक प्रतिवेदन राष्ट्रपति समक्ष पेश गर्नेछ र राष्ट्रपतिले प्रधानमन्त्री मार्फत् त्यस्तो प्रतिवेदन संघीय संसद समक्ष पेश गर्न लगाउनेछ।

(२) उपधारा (१) बमोजिमको वार्षिक प्रतिवेदनमा खुलाउनु पर्ने कुराहरू संघीय कानून बमोजिम हुनेछ।

(३) उपधारा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि संवैधानिक निकायले प्रत्येक प्रदेशको काम कारबाहीको सम्बन्धमा अलग अलग प्रतिवेदन तयार गरी प्रदेश प्रमुख समक्ष पेश गर्न सक्नेछ।

अनुसूची - ५

(धारा ५७ को उपधारा (१) र धारा १०९ सँग सम्बन्धित)

संघको अधिकारको सूची

क्र.सं.	विषयहरू	
१	रक्षा र सेनासम्बन्धी	
	(क)	राष्ट्रिय एकता र भौगोलिक अखण्डताको संरक्षण
	(ख)	राष्ट्रिय सुरक्षासम्बन्धी
२	युद्ध र प्रतिरक्षा	
३	हातहतियार, खरखजाना कारखाना तथा उत्पादनसम्बन्धी	
४	केन्द्रीय प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, राष्ट्रिय गुप्तचर तथा अनुसन्धान, शान्ति सुरक्षा	
५	केन्द्रीय योजना, केन्द्रीय बैंक, वित्तीय नीति, मुद्रा र बैंकिङ्ग, मौद्रिक नीति, विदेशी अनुदान, सहयोग र ऋण	
६	परराष्ट्र तथा कूटनीतिक मामिला, अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र संयुक्त राष्ट्रसंघसम्बन्धी	
७	अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि वा सम्झौता, सुपुर्दगी, पारस्परिक कानूनी सहायता र अन्तर्राष्ट्रिय सीमा, अन्तर्राष्ट्रिय सीमा नदी,	
८	दूरसञ्चार, रेडियो फ्रिक्वेन्सीको बाँडफाँट, रेडियो, टेलिभिजन र हुलाक	
९	भन्सार, अन्तःशुल्क, मूल्य अभिवृद्धि कर, संस्थागत आयकर, व्यक्तिगत आयकर, पारिश्रमिक कर, राहदानी शुल्क, भिसा शुल्क, पर्यटन दस्तुर, सेवा शुल्क दस्तुर, दण्ड जरिवाना	
१०	संघीय निजामती सेवा, न्याय सेवा र अन्य सरकारी सेवा	
११	जलस्रोतको संरक्षण र बहुआयामिक उपयोगसम्बन्धी नीति र मापदण्ड	
१२	अन्तरदेशीय तथा अन्तरप्रदेश विद्युत प्रसारण लाइन	
१३	केन्द्रीय तथ्याङ्क (राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय मानक र गुणस्तर)	
१४	केन्द्रीय स्तरका ठूला विद्युत, सिंचाइ र अन्य आयोजना तथा परियोजना	
१५	केन्द्रीय विश्वविद्यालय, केन्द्रीयस्तरका प्रज्ञा प्रतिष्ठान, विश्वविद्यालय मापदण्ड र नियमन, केन्द्रीय पुस्तकालय	
१६	स्वास्थ्य नीति, स्वास्थ्य सेवा, स्वास्थ्य मापदण्ड, गुणस्तर र अनुगमन, राष्ट्रिय वा विशिष्ट सेवा	

	प्रदायक अस्पताल, परम्परागत उपचार सेवा, सरूवा रोग नियन्त्रण
१७	संघीय संसद, संघीय कार्यपालिका, स्थानीय तहसम्बन्धी मामिला, विशेष संरचना
१८	अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार, विनिमय, बन्दरगाह, क्वारेन्टाइन
१९	हवाई उड्डयन, अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल
२०	राष्ट्रिय यातायात नीति, रेल तथा राष्ट्रिय लोकमार्गको व्यवस्थापन
२१	सर्वोच्च अदालत, उच्च अदालत, जिल्ला अदालत तथा न्याय प्रशासनसम्बन्धी कानून
२२	नागरिकता, राहदानी, भिसा, अध्यागमन
२३	आणविक ऊर्जा, वायुमण्डल र अन्तरिक्षसम्बन्धी
२४	बौद्धिक सम्पत्ति (पेटेन्ट, डिजाइन, ट्रेडमार्क र प्रतिलिपि अधिकार समेत)
२५	नाप-तौल
२६	खानी उत्खनन
२७	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय वातावरण व्यवस्थापन, राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु आरक्ष तथा सिमसार क्षेत्र, राष्ट्रिय वन नीति, कार्बन सेवा
२८	बीमा नीति, धितोपत्र, सहकारी नियमन
२९	भूउपयोग नीति, बस्ती विकास नीति, पर्यटन नीति, वातावरण अनुकूलन
३०	फौजदारी, देवानी कानूनको निर्माण
३१	सुरक्षित छापाखाना
३२	सामाजिक सुरक्षा र गरिबी निवारण
३३	संवैधानिक निकायहरू, राष्ट्रिय महत्वका आयोगहरू
३४	पुरातात्विक महत्वका स्थान र प्राचीन स्मारक
३५	संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको सूचीमा वा साझा सूचीमा उल्लेख नभएको कुनै विषय तथा यो संविधान र संघीय कानूनमा नतोकिएको विषय

अनुसूची - ६

(धारा ५७ को उपधारा (२), धारा १६२ को उपधारा (४), धारा १९७, धारा २३१ को उपधारा (३), धारा २३२ को उपधारा (७), धारा २७४ को उपधारा (४) र धारा २९६ को उपधारा (४) सँग सम्बन्धित)

प्रदेशको अधिकारको सूची

क्र.सं.	विषयहरू
१	प्रदेश प्रहरी प्रशासन र शान्ति सुरक्षा
२	नेपाल राष्ट्र बैंकको नीति अनुरूप वित्तीय संस्थाहरूको सञ्चालन, सहकारी संस्था, केन्द्रको सहमतिमा वैदेशिक अनुदान र सहयोग
३	रेडियो, एफ.एम, टेलिभिजन सञ्चालन
४	घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन कर, पर्यटन, कृषि आयमा कर, सेवा शुल्क दस्तुर, दण्ड जरिवाना
५	प्रदेश निजामती सेवा र अन्य सरकारी सेवा
६	प्रदेश तथ्याङ्क
७	प्रदेश स्तरको विद्युत, सिंचाइ र खानेपानी सेवा, परिवहन
८	प्रदेश विश्वविद्यालय, उच्च शिक्षा, पुस्तकालय, संग्रहालय
९	स्वास्थ्य सेवा
१०	प्रदेश सभा, प्रदेश मन्त्रिपरिषदसम्बन्धी
११	प्रदेशभित्रको व्यापार
१२	प्रदेश लोकमार्ग
१३	प्रदेश अनुसन्धान ब्युरो
१४	प्रदेश सरकारी कार्यालयहरूको भौतिक व्यवस्थापन र अन्य आवश्यक विषय
१५	प्रदेश लोक सेवा आयोग
१६	भूमि व्यवस्थापन, जग्गाको अभिलेख
१७	खानी अन्वेषण र व्यवस्थापन
१८	भाषा, लिपि, संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग
१९	प्रदेशभित्रको राष्ट्रिय वन, जल उपयोग तथा वातावरण व्यवस्थापन
२०	कृषि तथा पशु विकास, कलकारखाना, औद्योगिकीकरण, व्यापार व्यवसाय, यातायात,
२१	गुठी व्यवस्थापन

अनुसूची - ७

(धारा ५७ को उपधारा (३), धारा १०९, धारा १६२ को उपधारा (४), धारा १९७ सँग सम्बन्धित)

संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको सूची

क्र.सं.	विषयहरू
१	फौजदारी तथा देवानी कार्यविधि र प्रमाण र शपथ (कानूनी मान्यता, सार्वजनिक कार्य र अभिलेख र न्यायिक प्रक्रिया)
२	आवश्यक वस्तु तथा सेवाको आपूर्ति, वितरण, मूल्य नियन्त्रण, गुणस्तर र अनुगमन
३	देशको सुरक्षासँग सम्बन्धित विषयमा निवारक नजरबन्द, कारागार तथा हिरासत व्यवस्थापन र शान्ति सुरक्षाको व्यवस्था
४	एक प्रदेशबाट अर्को प्रदेशमा अभियुक्त, थुनुवा र कैदीको स्थानान्तरण
५	पारिवारिक मामिला (विवाह, सम्पत्ति हस्तान्तरण, सम्बन्ध विच्छेद, लोपोन्मुख, टुहुरा, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री उत्तराधिकार र संयुक्त परिवार) सम्बन्धी कानून
६	सम्पत्ति प्राप्ति, अधिग्रहण र अधिकारको सृजना
७	करार, सहकारी, साझेदारी र एजेन्सीसम्बन्धी
८	टाट पल्टेको र दामासाहीसम्बन्धी
९	औषधि र विषादि
१०	योजना, परिवार नियोजन र जनसङ्ख्या व्यवस्थापन
११	सामाजिक सुरक्षा र रोजगारी, ट्रेड युनियन, औद्योगिक विवादको समाधान, श्रमिकका हक, अधिकार र विवादसम्बन्धी कार्य
१२	कानून व्यवसाय, लेखापरीक्षण, इन्जिनियरिङ, चिकित्सा, आयुर्वेद चिकित्सा, पशु चिकित्सा, आम्ची र अन्य पेशा
१३	प्रदेश सीमा नदी, जलमार्ग, वातावरण संरक्षण, जैविक विविधता
१४	सञ्चार माध्यमसम्बन्धी
१५	उद्योग तथा खनिज र भौतिक पूर्वाधार
१६	क्यासिनो, चिठ्ठा
१७	प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद पूर्वतयारी, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभ

१८	पर्यटन, खानेपानी तथा सरसफाइ
१९	चलचित्र, सिनेमा हल, खेलकूद
२०	बीमा व्यवसाय सञ्चालन र व्यवस्थापन
२१	गरिबी निवारण र औद्योगीकरण
२२	वैज्ञानिक अनुसन्धान, विज्ञान प्रविधि र मानव संसाधन विकास
२३	अन्तरप्रादेशिक रूपमा फैलिएको जंगल, हिमाल, वन संरक्षण क्षेत्र जल उपयोग
२४	भूमि नीति र सोसम्बन्धी कानून
२५	रोजगारी र बेरोजगार सहायता

अनुसूची - ८

(धारा ५७ को उपधारा (४), धारा २१४ को उपधारा (२), धारा २२१ को उपधारा (२) र धारा २२६ को उपधारा (१) सँग सम्बन्धित)

स्थानीय तहको अधिकारको सूची

क्र.सं	विषयहरू
१	नगर प्रहरी
२	सहकारी संस्था
३	एफ. एम सञ्चालन
४	स्थानीय कर (सम्पत्ति कर, घर बहाल कर, घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर), सेवा शुल्क दस्तुर, पर्यटन शुल्क, विज्ञापन कर, व्यवसाय कर, भूमिकर (मालपोत), दण्ड जरिवाना, मनोरञ्जन कर, मालपोत सङ्कलन
५	स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन
६	स्थानीय तथ्याङ्क र अभिलेख सङ्कलन
७	स्थानीय स्तरका विकास आयोजना तथा परियोजनाहरू
८	आधारभूत र माध्यमिक शिक्षा
९	आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाइ
१०	स्थानीय बजार व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण र जैविक विविधता
११	स्थानीय सडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक, सिंचाइ
१२	गाउँ सभा, नगर सभा, जिल्ला सभा, स्थानीय अदालत, मेलमिलाप र मध्यस्थताको व्यवस्थापन
१३	स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन
१४	घर जग्गा धनी पुर्जा वितरण
१५	कृषि तथा पशुपालन, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन, पशु स्वास्थ्य, सहकारी
१६	ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति र अशक्तहरूको व्यवस्थापन
१७	बेरोजगारको तथ्याङ्क सङ्कलन
१८	कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियन्त्रण
१९	खानेपानी, साना जलविद्युत आयोजना, वैकल्पिक ऊर्जा

२०	विपद व्यवस्थापन
२१	जलाधार, वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण
२२	भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास

अनुसूची -९

(धारा ५७ को उपधारा (५), धारा १०९, धारा १६२ को उपधारा (४), धारा १९७, धारा २१४ को उपधारा (२), धारा २२१ को उपधारा (२) र धारा २२६ को उपधारा (१) सँग सम्बन्धित)

संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको साझा सूची

क्र.सं	विषयहरू
१	सहकारी
२	शिक्षा, खेलकूद र पत्रपत्रिका
३	स्वास्थ्य
४	कृषि
५	विद्युत, खानेपानी, सिंचाइ जस्ता सेवाहरू
६	सेवा शुल्क, दस्तुर, दण्ड जरिवाना तथा प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी, पर्यटन शुल्क
७	वन, जंगल, वन्यजन्तु, चराचुरुंगी, जल उपयोग, वातावरण, पर्यावरण तथा जैविक विविधता
८	खानी तथा खनिज
९	विपद व्यवस्थापन
१०	सामाजिक सुरक्षा र गरिबी निवारण
११	व्यक्तिगत घटना, जन्म, मृत्यु, विवाह र तथ्याङ्क
१२	पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय
१३	सुकुम्बासी व्यवस्थापन
१४	प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी
१५	सवारी साधन अनुमति

२.२ राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावनाः राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकारका सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २९६ को उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्थापिका–संसदले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस ऐनको नाम "राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४" रहेको छ।

(२) यो ऐन तुरून्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,–

(क) "अध्यक्ष" भन्नाले आयोगको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ।

(ख) "आयोग" भन्नाले संविधानको धारा २५० बमोजिमको राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग सम्झनु पर्छ।

(ग) "योजना" भन्नाले आयोजना, परियोजना, कार्यक्रम समेत सम्झनु पर्छ।

(घ) "सदस्य" भन्नाले आयोगको सदस्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले अध्यक्ष समेतलाई जनाउँछ।

(ङ) "संविधान" भन्नाले नेपालको संविधान सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद-२

आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार

३. **आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकारः** (१) संविधान तथा यस ऐनमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त आयोगको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :–

(क) प्रदेश कानून बमोजिम प्रदेशले स्थानीय तहलाई दिने वित्तीय समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने,

(ख) प्रदेश कानून बमोजिम प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रदान गर्ने सशर्त अनुदानको आधार तयार गरी प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने,

(ग) नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहबीच राजस्वको बाँडफाँट सम्बन्धमा उठेको विवाद समाधान गर्न आवश्यक सहजीकरण र सहयोग गर्ने,

(घ) नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई दिने अनुदान सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने,

(ङ) नेपाल सरकार तथा प्रदेशले राजस्व बाँडफाँटका सम्बन्धमा कुनै सुझाव माग गरेमा आवश्यक सुझाव दिने,

(च) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले लगाउने करका सम्बन्धमा नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहले सुझाव माग गरेमा आवश्यक सुझाव दिने,

(छ) प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र उपयोगका विषयमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई आवश्यक सुझाव दिने।

(२) आयोगले संविधान तथा यस ऐन बमोजिम सुझाव वा सिफारिस दिँदा वा ढाँचा तयार गर्दा प्रदेश तथा स्थानीय तहको कार्य सम्पादनलाई समेत आधार लिनेछ।

४. **राय परामर्श लिन सक्नेः** आयोगले आफ्नो काम, कर्तव्यको सम्बन्धमा अन्य संवैधानिक निकाय, नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहका सरकारी कार्यालय वा सार्वजनिक संस्थासँग परामर्श गर्न वा राय लिन सक्नेछ।

५. **विशेषज्ञको सेवा लिन सक्नेः** आयोगले संविधान र यस ऐन बमोजिम सम्पादन गर्नु पर्ने कुनै काम आयोगमा कार्यरत जनशक्तिबाट सम्पादन हुन नसक्ने भएमा त्यसको कारण खुलाई प्रचलित संघीय कानून बमोजिम सम्बन्धित विशेषज्ञ वा विशिष्टीकृत निकायको सेवा लिन सक्नेछ।

६. **समिति वा कार्यदल गठन गर्न सक्ने:** (१) आयोगसँग सम्बन्धित कुनै विशेष प्रकृतिको कार्य सम्पादन गर्ने प्रयोजनको लागि आयोगले कार्यावधि तोकी कुनै समिति वा कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समिति वा कार्यदलको काम, कार्यक्षेत्रगत शर्त तथा कार्यावधि त्यस्तो समिति वा कार्यदल गठन गर्दाका बखत आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

७. **समन्वय तथा सहकार्य गर्न सक्ने:** आयोगले आवश्यकता अनुसार संवैधानिक निकाय, नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहका सरकारी कार्यालय वा सार्वजनिक संस्थासँग समन्वय तथा सहकार्य गर्न सक्नेछ।

८. **आयोगको काममा सहयोग गर्नु पर्ने:** आयोगले आफ्नो कार्य सम्पादनको सिलसिलामा कुनै निकाय वा पदाधिकारीसँग सूचना, विवरण वा सहयोग माग गरेमा त्यस्तो सूचना, विवरण वा सहयोग उपलब्ध गराउनु सम्बन्धित निकाय वा पदाधिकारीको कर्तव्य हुनेछ।

परिच्छेद-३

आयोगको कार्यसञ्चालन

९. **आयोगको कार्यालय:** आयोगको कार्यालय काठमाडौं उपत्यकामा रहनेछ।

१०. **आयोगको बैठक:** (१) आयोगले संविधान, यस ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गर्नु पर्ने काम आयोगको बैठकको निर्णय बमोजिम हुनेछ।

(२) आयोगको बैठक आवश्यकता अनुसार अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ।

(३) आयोगको सचिवले आयोगको बैठक बस्ने मिति, समय र स्थान तोकी बैठकमा छलफल हुने विषयसूची सहितको सूचना बैठक बस्ने समयभन्दा साधारणतया अठ्चालीस घण्टा अगावै सबै सदस्यले पाउने गरी पठाउनु पर्नेछ।

(४) कुनै सदस्यले उपदफा (३) बमोजिम बैठकमा छलफल हुने विषयसूचीमा उल्लिखित विषयको अतिरिक्त अन्य कुनै विषयमा छलफल गराउन चाहेमा त्यसरी छलफल गराउन चाहेको विषय र कारण सहितको सूचना बैठक बस्नुभन्दा कम्तीमा चौबीस घण्टा

अगावै आयोगको सचिवलाई दिनु पर्नेछ। त्यसरी सूचना प्राप्त हुनासाथ आयोगको सचिवले त्यसको जानकारी सबै सदस्यलाई दिनु पर्नेछ।

(५) उपदफा (३) र (४) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आयोगको बैठकमा उपस्थित सबै सदस्यको सहमतिले विषयसूचीमा नपरेको विषयमा पनि छलफल गरी निर्णय गर्न सकिनेछ।

(६) आयोगमा तत्काल कायम रहेका पचास प्रतिशतभन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा आयोगको बैठकको लागि गणपूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ।

(७) आयोगको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ।

(८) आयोगको निर्णय बहुमतद्वारा हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ।

(९) आयोगको निर्णयको अभिलेख आयोगको सचिवले तयार गरी अध्यक्ष तथा सदस्यको दस्तखत गराई राख्नेछ।

(१०) आयोगको वरिष्ठतम् कर्मचारीले आयोगको बैठकमा सचिवको रूपमा काम गर्नेछ।

(११) आयोगको बैठकसम्बन्धी अन्य कार्यविधि आयोग आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

११. **कार्य विभाजनः** अध्यक्ष र सदस्यको कार्य विभाजन आयोगले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

१२. **कार्यबाहक भई काम गर्नेः** कुनै कारणबश अध्यक्षको पद रिक्त भएमा, निज निलम्बनमा परेमा, विदेश भ्रमणमा गएकोमा वा सात दिनभन्दा बढी समयसम्म बिदामा रहेकोमा आयोगको वरिष्ठतम् सदस्यले आयोगको कार्यबाहक अध्यक्ष भई काम गर्नेछ।

१३. **आयोगको काम कारबाहीमा बाधा नपर्नेः** कुनै सदस्यको स्थान रिक्त रहेको कारणले मात्र आयोगको काम कारबाहीमा बाधा पर्ने छैन।

परिच्छेद-४

प्राकृतिक स्रोतको परिचालन, राजस्व बाँडफाँट तथा अनुदान

१४. **प्राकृतिक स्रोतको परिचालन गर्दा लिइने आधार:** (१) आयोगले प्राकृतिक स्रोतको परिचालनमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले गर्ने लगानीको हिस्सा देहायका आधारमा तय गरी नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्नु पर्नेछ :–

(क) राजस्वको अवस्था र उठाउन सक्ने क्षमता,

(ख) लगानी गर्न सक्ने क्षमता,

(ग) प्राप्त गर्ने उपलब्धिको हिस्सा,

(घ) प्राप्त उपलब्धिको उपभोगको हिस्सा,

(ङ) पूर्वाधारको अवस्था र आवश्यकता,

(च) आर्थिक अवस्था र भौगोलिक बनोट।

(२) आयोगले उपदफा (१) बमोजिम प्राकृतिक स्रोतको परिचालनबाट प्राप्त हुने प्रतिफलको हिस्सा देहायका आधारमा निर्धारण गरी नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्नु पर्नेछ :–

(क) परिचालित प्राकृतिक स्रोतको अवस्थिति,

(ख) प्राकृतिक स्रोतको परिचालनबाट प्रभावित क्षेत्र,

(ग) परिचालित प्राकृतिक स्रोत उपरको निर्भरता,

(घ) प्रतिफलबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या,

(ङ) प्राकृतिक स्रोतमा आश्रित जनसङ्ख्या,

(च) प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र दिगो व्यवस्थापनमा सहभागिता।

१५. **राजस्वको बाँडफाँट गर्दा लिइने आधार:** (१) आयोगले नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहबीच र प्रदेश तथा स्थानीय तहबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा देहायका आधारमा निर्धारण गरी नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्नु पर्नेछः

(क) जनसङ्ख्या र जनसाङ्ख्यिक विवरण,

(ख) क्षेत्रफल,

(ग) मानव विकास सूचकाङ्क,

(घ) खर्चको आवश्यकता,

(ङ) राजस्व सङ्कलनमा गरेको प्रयास,

(च) पूर्वाधार विकास,

(छ) विशेष अवस्था।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आयोगले निर्धारण गरेको बिस्तृत आधार र ढाँचा पाँच वर्षको लागि मान्य हुनेछ र आयोगले प्रत्येक पाँच वर्षमा पुनरावलोकन गरी नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्नेछ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यो ऐन लागू भएपछि पहिलो पटक उपदफा (१) बमोजिम निर्धारण गरेको बिस्तृत आधार र ढाँचा विशेष कारणवश पाँच वर्ष अगावै पुनरावलोकन गर्न आवश्यक देखेमा नेपाल सरकारले आयोगलाई अनुरोध गर्न सक्नेछ। नेपाल सरकारले गरेको अनुरोध मनासिब देखिएमा आयोगले उपदफा (१) बमोजिम निर्धारित बिस्तृत आधार र ढाँचामा पुनरावलोकन गरी नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्नेछ।

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपदफा (१) बमोजिम पहिलो पटक निर्धारण भएको बिस्तृत आधार र ढाँचा पाँच वर्षमा एकभन्दा बढी पटक पुनरावलोकन हुन सक्ने छैन।

१६. **अनुदान सिफारिस गर्दा लिइने आधारः** (१) नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई र प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रचलित कानून बमोजिम उपलब्ध गराउने वित्तीय समानीकरण अनुदानका सम्बन्धमा नेपाल सरकार तथा प्रदेशलाई सिफारिस गर्दा आयोगले देहायका आधार लिई गर्नु पर्नेछः-

(क) प्रदेश तथा स्थानीय तहमा रहेको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता मानव विकास सूचकाङ्क,

(ख) अन्य प्रदेश वा स्थानीय तहको सन्तुलित विकासको अवस्था,

(ग) प्रदेश तथा स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक, सामाजिक वा अन्य कुनै प्रकारको विभेदको अवस्था,

(घ) प्रदेश तथा स्थानीय तहको पूर्वाधार विकासको अवस्था र आवश्यकता,

(ङ) प्रदेश तथा स्थानीय तहले जनतालाई पुऱ्याउनु पर्ने सेवा,

(च) प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजस्वको अवस्था र उठाउन सक्ने क्षमता,

(छ) प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता।

(२) नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई र प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रचलित कानून बमोजिम उपलब्ध गराउने सशर्त अनुदानका सम्बन्धमा नेपाल सरकार तथा प्रदेशलाई सिफारिस गर्दा आयोगले संविधानको धारा २५१ को उपधारा (१) को खण्ड (ग) र उपदफा (१) मा उल्लिखित विषयहरूलाई आधार लिई गर्नु पर्नेछ।

(३) आयोगले उपदफा (१) बमोजिम वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गर्दा प्रत्येक प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने न्यूनतम अनुदान र उपदफा (१) बमोजिमका आधारहरू बमोजिम प्रत्येक प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गर्नेछ।

परिच्छेद-५

विविध

१७. **आयोगको सङ्गठनात्मक संरचना र कर्मचारी:** (१) आयोगको सङ्गठन संरचना र कर्मचारीको दरबन्दी नेपाल सरकारले स्वीकृत गरे बमोजिम हुनेछ।

(२) आयोगको कार्य सञ्चालनको लागि आवश्यक पर्ने कर्मचारी नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउनेछ।

१८. **पदीय मर्यादा तथा आचरण पालन गर्नु पर्ने:** आयोगका अध्यक्ष तथा सदस्यले आफ्नो कार्य सम्पादन गर्दा संविधान, यस ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिमको पदीय मर्यादा तथा आचरण पालन गर्नुपर्नेछ।

१९. **वार्षिक प्रतिवेदन:** (१) आयोगले आफूले गरेको काम कारबाहीको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिनाभित्र राष्ट्रपति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको वार्षिक प्रतिवेदनमा अन्य विषयको अतिरिक्त देहायका विषय समेत समावेश गर्नु पर्नेछः–

(क) आयोगको वार्षिक कार्यक्रमको कार्यान्वयनसम्बन्धी विवरण तथा खर्च,

(ख) आयोगले नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई दिएको सिफारिस तथा सुझावको विवरण,

(ग) सिफारिस तथा सुझाव कार्यान्वयनको अवस्था,

(घ) आयोगको आर्थिक तथा भौतिक स्रोत साधन तथा त्यसको उपयोगको अवस्था,

(ङ) प्राकृतिक स्रोत तथा राजस्व बाँडफाँटसम्बन्धी अन्य विषयमा गर्नु पर्ने सुधारसम्बन्धी सुझाव,

(च) यस ऐन बमोजिम आयोगले पूरा गर्नुपर्ने दायित्व निर्वाहका सम्बन्धमा गरिएको अन्य काम कारबाहीको विवरण।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदन संघीय संसदमा पेश भएपछि आयोगले सो प्रतिवेदन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गर्नेछ।

२०. **नेपाल सरकारसँग सम्पर्कः** आयोगले नेपाल सरकारसँग सम्पर्क राख्दा नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय मार्फत राख्नु पर्नेछ।

२१. **अधिकार प्रत्यायोजनः** आयोगले संविधान तथा यस ऐन बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकता अनुसार कुनै अधिकार तोकिएको शर्तको अधीनमा रही प्रयोग र पालना गर्ने गरी अध्यक्ष, सदस्य, आयोगको सचिव वा नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहको कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

२२. **नियम बनाउने अधिकारः** (१) यो ऐनको कार्यान्वयनको लागि आयोगले आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम बनाउने नियममा नेपाल सरकारलाई आर्थिक भार वा दायित्व पर्ने विषय समावेश भएमा अर्थ मन्त्रालयको सहमति लिनु पर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम आयोगले बनाएको नियम नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिबाट प्रारम्भ हुनेछ।

२३. **निर्देशिका वा कार्यविधि बनाउने अधिकारः** आयोगबाट सम्पादन हुने काम सुचारू रूपले सञ्चालन गर्न वा गराउनको लागि आयोगले यो ऐन तथा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको अधीनमा रही आवश्यक निर्देशिका वा कार्यविधि बनाउन सक्नेछ।

प्रमाणीकरण मितिः २०७४/६/२७

२.३ अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४

अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावनाः नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजस्वको अधिकार, राजस्व बाँडफाँट, अनुदान, ऋण, बजेट व्यवस्थापन, सार्वजनिक खर्च तथा वित्तीय अनुशासन सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २९६ को उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्थापिका-संसदले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस ऐनको नाम "अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४" रहेको छ।

(२) यस ऐनको दफा ५, ६ र ७ सम्वत् २०७५ साल श्रावण १ गतेदेखि र अन्य दफाहरू तुरून्त प्रारम्भ हुनेछन्।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-

(क) "आयोग" भन्नाले संविधानको धारा २५० बमोजिमको राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग सम्झनु पर्छ।

(ख) "घाटा बजेट" भन्नाले राजस्व र अनुदानको योगभन्दा व्यय बढी हुने गरी व्यवस्था भएको बजेट सम्झनु पर्छ।

(ग) "प्रदेश सञ्चित कोष" भन्नाले संविधानको धारा २०४ बमोजिमको प्रदेश सञ्चित कोष सम्झनु पर्छ।

(घ) "मन्त्रालय" भन्नाले नेपाल सरकारको अर्थ मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।

(ङ) "योजना" भन्नाले आयोजना, परियोजना, कार्यक्रम समेत सम्झनु पर्छ।

(च) "वित्तीय समानीकरण अनुदान" भन्नाले दफा ८ बमोजिमको अनुदान सम्झनु पर्छ।

(छ) "विशेष अनुदान" भन्नाले दफा ११ बमोजिमको अनुदान सम्झनु पर्छ।

(ज) "समपूरक अनुदान" भन्नाले दफा १० बमोजिमको अनुदान सम्झनु पर्छ।

(झ) "सशर्त अनुदान" भन्नाले दफा ९ बमोजिमको अनुदान सम्झनु पर्छ।

(ञ) "स्थानीय सञ्चित कोष" भन्नाले संविधानको धारा २२९ बमोजिमको स्थानीय सञ्चित कोष सम्झनु पर्छ।

(ट) "संघीय सञ्चित कोष" भन्नाले संविधानको धारा ११६ बमोजिमको संघीय सञ्चित कोष सम्झनु पर्छ।

(ठ) "संविधान" भन्नाले नेपालको संविधान सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद -२

राजस्वको अधिकार

३. **कर, गैर कर तथा रोयल्टी लगाउन सक्ने:** (१) नेपाल सरकारले संघीय कानून बमोजिम अनुसूची–१ मा उल्लिखित कर तथा गैर कर लगाउन र उठाउन सक्नेछ।

(२) प्रदेशले प्रदेश कानून बमोजिम अनुसूची -२ मा उल्लिखित कर तथा गैर कर लगाउन र उठाउन सक्नेछ।

(३) स्थानीय तहले स्थानीय कानून बमोजिम अनुसूची -३ मा उल्लिखित कर तथा गैर कर लगाउन र उठाउन सक्नेछ।

(४) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले प्रचलित कानून बमोजिम लागेको आफ्नो अधिकारभित्रको दण्ड जरिवाना उठाउनेछ।

(५) उपदफा (२) वा (३) बमोजिम प्रदेश तथा स्थानीय तहले कर लगाउँदा राष्ट्रिय आर्थिक नीति, वस्तु तथा सेवाको ओसार पसार, पूँजी तथा श्रम बजार, छिमेकी प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रतिकूल नहुने गरी लगाउनु पर्नेछ।

(६) नेपाल सरकारले संघीय कानून बमोजिम प्राकृतिक स्रोतमा रोयल्टी लगाउन र उठाउन सक्नेछ।

४. **<u>गैर करको दर निर्धारणका आधारः</u>** नेपाल सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहले वस्तु वा सेवाको लागत, सञ्चालन र सम्भार खर्चलाई आधार मानी गैर करका दर निर्धारण गर्नु पर्नेछ।

५.[१] **<u>एकल कर प्रशासनसम्बन्धी व्यवस्थाः</u>** (१) दफा ३ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहमध्ये कुनै दुई तहले उठाउने देहायका कर तथा गैर कर देहाय बमोजिम एकल कर प्रशासनसम्बन्धी व्यवस्था बमोजिम उठाइनेछः-

(क) प्रदेशले सवारी साधन कर उठाउँदा स्थानीय तहले सवारी साधनमा लगाएको कर समेत उठाउने,

(ख) स्थानीय तहले घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क उठाउँदा प्रदेशले लगाएको घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क समेत उठाउने,

(ग) स्थानीय तहले विज्ञापन कर उठाउँदा प्रदेशले लगाएको विज्ञापन कर समेत उठाउने,

(घ) स्थानीय तहले मनोरञ्जन कर उठाउँदा प्रदेशले लगाएको मनोरञ्जन करसमेत उठाउने।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उठेको करको प्रशासनिक खर्चबापत बढीमा दुई प्रतिशत रकम त्यस्तो कर उठाउने तहले आफ्नो सञ्चित कोषमा जम्मा गरी बाँकी रकम जुन तहको कर उठाएको हो सोही तहको सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद-३

राजस्वको बाँडफाँट

६.[२] **<u>मूल्य अभिबृद्धि कर तथा अन्तःशुल्कको बाँडफाँट</u>** (१) नेपाल सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहबीच मूल्य अभिवृद्धि कर र आन्तरिक उत्पादनबाट उठेको अन्तःशुल्क रकम बाँडफाँट गर्न नेपाल सरकारले एक संघीय विभाज्य कोष खडा गरी त्यस्तो रकम सो कोषमा जम्मा गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम संघीय विभाज्य कोषमा जम्मा भएको रकममध्ये सत्तरी प्रतिशत नेपाल सरकारलाई, पन्ध्र प्रतिशत प्रदेशलाई र पन्ध्र प्रतिशत स्थानीय तहलाई बाँडफाँट गरिनेछ।

---

[१] आर्थिक ऐन, २०७५ को दफा ३३ द्वारा संशोधन भएको, संशोधित दफा पृष्ठ ७९ मा उल्लेख गरिएको छ।

[२] आर्थिक ऐन, २०७५ को दफा ३३ को संशोधनद्वारा थप भएको दफा ६क. पृष्ठ ८० मा उल्लेख गरिएको छ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम नेपाल सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहबीच बाँडफाँट गरिने रकममध्ये नेपाल सरकारले प्राप्त गर्ने रकम संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला गरिनेछ र प्रदेशहरू तथा स्थानीय तहहरूलाई प्राप्त हुने रकम नेपाल सरकारले देहायको विभाज्य कोष खडा गरी त्यस्तो कोषमा सो रकम जम्मा गर्नेछः–

(क) प्रदेशहरूले प्राप्त गर्ने रकम प्रदेश विभाज्य कोष,

(ख) स्थानीय तहहरूले प्राप्त गर्ने रकम स्थानीय विभाज्य कोष।

(४) उपदफा (३) बमोजिम प्रदेश विभाज्य कोष र स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा भएको रकम संविधान र यस ऐनको अधीनमा रही आयोगले निर्धारण गरेको आधार र ढाँचा बमोजिम प्रत्येक प्रदेश र स्थानीय तहलाई बाँडफाँट गरिनेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम बाँडफाँटबाट प्रत्येक प्रदेशले प्राप्त गर्ने रकम सम्बन्धित प्रदेश सञ्चित कोषमा र प्रत्येक स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने रकम सम्बन्धित स्थानीय सञ्चित कोषमा जम्मा हुने गरी मासिक रूपमा उपलब्ध गराइनेछ।

(६) यस दफा बमोजिम बाँडफाँट हुने रकम आर्थिक वर्षको अन्तिम महिनामा हिसाब मिलान गरिनेछ।

७. **प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टीको बाँडफाँटः** (१) नेपाल सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहबीच संघीय कानून बमोजिम प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टीको बाँडफाँट गर्न नेपाल सरकारले एक संघीय विभाज्य कोष खडा गरी त्यस्तो रोयल्टीबाट प्राप्त रकम सो कोषमा जम्मा गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा रहेको रोयल्टीको बाँडफाँट नेपाल सरकारले अनुसूची -४ बमोजिम वार्षिक रूपमा गर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम बाँडफाँट भएको रकममध्ये नेपाल सरकारले प्राप्त गर्ने रकम संघीय सञ्चित कोषमा, प्रदेशले प्राप्त गर्ने रकम सम्बन्धित प्रदेश सञ्चित कोषमा र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने रकम सम्बन्धित स्थानीय सञ्चित कोषमा जम्मा हुने गरी उपलब्ध गराइनेछ।

परिच्छेद-४

अनुदानको व्यवस्था

८. **वित्तीय समानीकरण अनुदानः** (१) नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्वको क्षमताको आधारमा आयोगको सिफारिसमा प्रदेश र स्थानीय तहलाई वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान र आफ्नो स्रोतबाट उठेको राजस्वलाई प्रदेशले प्रदेशभित्रका स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्वको क्षमताको आधारमा प्रदेश कानून बमोजिम आयोगको सिफारिसमा वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण गर्नेछ।

९. **सशर्त अनुदानः** (१) नेपाल सरकारले प्रदेश वा स्थानीय तह वा नेपाल सरकारको कुनै योजना कार्यान्वयन गर्न संविधानको धारा २५१ को उपधारा (१) को खण्ड (ग) बमोजिम आयोगले तोकेको आधार बमोजिम प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई सशर्त अनुदान प्रदान गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सशर्त अनुदान प्रदान गर्दा नेपाल सरकारले योजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक शर्त तोक्नेछ र सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहले त्यस्तो शर्तको पालना गर्नु पर्नेछ।

(३) प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रदेश कानून बमोजिम आयोगले तोकेको आधार बमोजिम सशर्त अनुदान प्रदान गर्नेछ।

१०. **समपूरक अनुदान** (१) नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई पूर्वाधार विकाससम्बन्धी कुनै योजना कार्यान्वयन गर्न समपूरक अनुदान प्रदान गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम समपूरक अनुदान प्रदान गर्दा देहायका कुराहरूलाई आधार बनाइनेछः-

(क) योजनाको सम्भाव्यता,

(ख) योजनाको लागत,

(ग) योजनाबाट प्राप्त हुने प्रतिफल वा लाभ,

(घ) योजना कार्यान्वयन गर्न सक्ने वित्तीय तथा भौतिक क्षमता वा जनशक्ति,

(ङ) योजनाको आवश्यकता र प्राथमिकता।

(३) प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रदेश कानून बमोजिम समपूरक अनुदान प्रदान गर्न सक्नेछ।

(४) उपदफा (१) र (३) बमोजिमको समपूरक अनुदान कुनै योजनाको कुल लागतको अनुपातका आधारमा प्रदान गरिनेछ।

(५) समपूरक अनुदान प्रदान गर्ने कार्यविधि तथा अन्य व्यवस्था नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

११. **विशेष अनुदानः** (१) नेपाल सरकारले देहायको कुनै उद्देश्य राखी प्रदेश वा स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिने कुनै खास योजनाको लागि विशेष अनुदान प्रदान गर्न सक्नेछः-

(क) शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता आधारभूत सेवाको विकास र आपूर्ति गर्ने,

(ख) अन्तर प्रदेश वा अन्तर स्थानीय तहको सन्तुलित विकास गर्ने,

(ग) आर्थिक, सामाजिक वा अन्य कुनै प्रकारले विभेदमा परेको वर्ग वा समुदायको उत्थान वा विकास गर्ने।

(२) प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रदेश कानून बमोजिम विशेष अनुदान प्रदान गर्न सक्नेछ।

(३) विशेष अनुदान प्रदान गर्ने कार्यविधि तथा अन्य व्यवस्था नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद-५

वैदेशिक सहायता तथा आन्तरिक ऋण

१२. **वैदेशिक सहायता लिने अधिकारः** (१) वैदेशिक अनुदान वा ऋण लिने अधिकार नेपाल सरकारको हुनेछ।

(२) नेपाल सरकारले वैदेशिक अनुदान वा ऋण लिँदा देशको समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व हुने गरी लिनु पर्नेछ।

(३) नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने योजना वा कार्यक्रमको लागि वैदेशिक अनुदान वा सहयोग लिन सक्नेछ।

(४) प्रदेश तथा स्थानीय तहले नेपाल सरकारको पूर्वस्वीकृति बिना कुनै पनि किसिमको वैदेशिक अनुदान वा सहयोग लिन वा वैदेशिक अनुदान वा सहयोगमा कुनै योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न, गराउन सक्ने छैन।

१३. **वैदेशिक सहायताको क्षेत्र र प्रयोगः** (१) नेपाल सरकारले वैदेशिक सहायताको परिचालनबाट प्राप्त हुने प्रतिफल र उपलब्धिको आँकलन गरी पारदर्शी रूपमा वैदेशिक सहायता लिनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त वैदेशिक सहायताको परिचालन नेपाल सरकारले देहायको राष्ट्रिय आवश्यकता र प्राथमिकताका क्षेत्रमा गर्नु पर्नेछः-

(क) भौतिक पूर्वाधारको निर्माण, मर्मत र जिर्णोद्धार,

(ख) शिक्षा, स्वास्थ्य र मानव विकास,

(ग) स्वदेशी उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि,

(घ) स्वदेशमा रोजगारी सिर्जना र क्षमता विकास,

(ङ) विपद् व्यवस्थापन,

(च) विज्ञान तथा प्रविधिको विकास र हस्तान्तरण,

(छ) वातावरण संरक्षण र जलवायु परिवर्तन,

(ज) सार्वजनिक निजी साझेदारीमा गरिने लगानी,

(झ) सार्वजनिक निजी, सहकारी र सामुदायिक क्षेत्रको क्षमता नपुगेको क्षेत्रमध्ये नेपाल सरकारले वैदेशिक सहायता लिन उपयुक्त हुने भनी निर्धारण गरेका क्षेत्रहरू।

१४. **आन्तरिक ऋणः** (१) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले आयोगले सिफारिस गरेको सीमाभित्र रही आन्तरिक ऋण लिन सक्नेछ।

तर प्रदेश तथा स्थानीय तहले आन्तरिक ऋण लिनु अघि नेपाल सरकारको सहमति लिनु पर्नेछ।

(२) नेपाल सरकार तथा प्रदेशले प्रचलित कानूनको अधीनमा रही ऋणपत्र जारी गरी आन्तरिक ऋण उठाउन सक्नेछ।

(३) प्रदेश तथा स्थानीय तहले आन्तरिक ऋण लिन नेपाल सरकारको सहमति माग गर्दा आन्तरिक ऋण लिन खोजिएको योजना, योजनाबाट प्राप्त हुन सक्ने प्रतिफल र उपलब्धि,

ऋण भुक्तानी योजना, ऋण दिने संस्थाको विवरण सहितको प्रस्ताव मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम पेश भएको प्रस्ताव कार्यान्वयन योग्य देखिएमा नेपाल सरकारले सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तहलाई आन्तरिक ऋण लिन सहमति दिन सक्नेछ।

१५. **नेपाल सरकारले ऋण दिन सक्नेः** (१) नेपाल सरकारले प्रदेश वा स्थानीय तहलाई ऋण दिन सक्नेछ।

(२) प्रदेश वा स्थानीय तहले ऋण रकमको उपयोग, भुक्तानीको तरिका तथा समय सीमा समेत उल्लेख गरी ऋणको लागि मन्त्रालय समक्ष अनुरोध गर्न सक्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त अनुरोध मनासिब देखिएमा नेपाल सरकारले ऋण प्रदान गर्ने स्वीकृति दिन सक्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम नेपाल सरकारबाट ऋण प्रदान गर्ने स्वीकृति भएमा मन्त्रालयले सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तहसँग सम्झौता गर्नेछ।

(५) नेपाल सरकारबाट प्राप्त ऋण प्रदेश वा स्थानीय तहले सम्झौतामा उल्लिखित अवधिभित्र चुक्ता नगरेमा नेपाल सरकारले सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने अनुदानबाट त्यस्तो ऋण रकम असुली गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद-६

सार्वजनिक खर्च व्यवस्था

१६. **सार्वजनिक खर्चको अनुमानित विवरण तयार गर्नेः** (१) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा आ-आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्रका विषयहरूमा हुने सार्वजनिक खर्चको अनुमानित विवरण तयार गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको विवरण तयार गर्दा चालु खर्च, पूँजीगत खर्च र वित्त व्यवस्थाका लागि आवश्यक पर्ने रकम समेत छुट्याउनु पर्नेछ।

१७. **मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नु पर्नेः** (१) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले दफा १६ बमोजिमको सार्वजनिक खर्चको विवरण तयार गर्दा आगामी तीन आर्थिक वर्षमा हुने खर्चको प्रक्षेपण सहितको मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तयार गरिने मध्यकालीन खर्च संरचनामा देहायका विवरण खुलाउनु पर्नेछः-

(क) प्रस्तावित योजनाको उद्देश्य,

(ख) प्रस्तावित योजनाको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्न वा खर्च छुट्याउन आवश्यकताको पुष्ट्याइँ,

(ग) प्रस्तावित योजना कार्यान्वयन हुन सक्ने आर्थिक वर्ष र त्यसपछिका दुई आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने प्रतिफल र उपलब्धि,

(घ) प्रस्तावित योजना लागू गर्न आवश्यक पर्ने खर्चको विवरण,

(ङ) खर्च व्यहोर्ने स्रोत र खर्च गरिएको रकमबाट प्राप्त हुन सक्ने प्रतिफल र उपलब्धिको प्रक्षेपण,

(च) प्रस्तावित योजनाको मध्यम अवधिको खर्चको रणनीति र त्यसको वार्षिक खर्चसँगको तादाम्यता,

(छ) सञ्चालित योजना भए गत आर्थिक वर्षमा छुट्याइएको खर्च अनुसार लक्ष्य हासिल भए नभएको यथार्थ विवरण।

(३) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रदेश तथा स्थानीय तहले यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले तीन वर्षसम्म सोही उपदफा बमोजिमको मध्यकालीन खर्च संरचना आ–आफ्नो प्राथमिकता र आवश्यकताका आधारमा तयार गर्न सक्नेछन्।

१८. **आय व्ययको प्रक्षेपण गर्नेः** (१) प्रदेश तथा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको लागि आय व्ययको प्रक्षेपण गरिएको तथ्याङ्क सहितको देहायका विवरण प्रत्येक वर्षको पुस मसान्तभित्र मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नु पर्नेछः-

(क) व्ययको अनुमान,

(ख) आफ्नो स्रोतबाट सङ्कलन हुन सक्ने अनुमानित राजस्व,

(ग) राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुन सक्ने अनुमानित रकम,

(घ) अनुदानबाट प्राप्त हुन सक्ने अनुमानित रकम,

(ङ) बजेट घाटा पूर्ति गर्न आवश्यक पर्ने अनुमानित रकम र त्यसको स्रोत।

(२) नेपाल सरकारले अयोगसँग परामर्श गरी चालु आर्थिक वर्षको फागुन मसान्तभित्र दफा ६ बमोजिमको राजस्व बाँडफाँट र दफा ८ बमोजिमको वित्तीय समानीकरण अनुदान बापत अगामी आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने अनुमानित स्रोतको विवरण प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(३) प्रदेश सरकारले अयोगसँग परामर्श गरी चालु आर्थिक वर्षको चैत्र मसान्तभित्र संविधानको धारा ६० को उपधारा (५) बमोजिम स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने वित्तीय अनुदानको अनुमानित विवरण स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

१९. **राजस्व प्रस्ताव तयार गर्नेः** (१) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले कर वा गैर कर राजस्वको प्रस्ताव गर्दा वा भैरहेको कर वा गैर कर राजस्वमा परिवर्तन गर्नु पर्दा त्यसको आवश्यकता, औचित्य तथा त्यसबाट पर्ने प्रभाव समेत उल्लेख गरी प्रस्ताव तयार गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम राजस्व प्रस्ताव तयार गर्दा प्रदेश वा स्थानीय तहले त्यस्तै विषयमा नेपाल सरकार, अन्य प्रदेश वा स्थानीय तहले लगाएका कर वा गैर कर र त्यसका दरसँग यथासम्भव तादात्म्य हुने गरी गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद-७

राजस्व र व्ययको अनुमान

२०. **आर्थिक सर्वेक्षण पेश गर्नु पर्नेः** नेपाल सरकारले राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्नु अगावै संघीय संसदमा आर्थिक सर्वेक्षण पेश गर्नु पर्नेछ।

२१. **राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्नु पर्नेः** (१) नेपाल सरकारको अर्थ मन्त्रीले प्रत्येक वर्ष संविधान बमोजिम आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान संघीय संसदको दुवै सदनको संयुक्त बैठकमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(२) प्रदेशको अर्थ मन्त्रीले प्रत्येक वर्ष असार महिनाको एक गतेभित्र आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान प्रदेश सभामा पेश गर्नु पर्नेछ।

(३) गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाले प्रत्येक वर्ष असार महिनाको दश गतेभित्र आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान सम्बन्धित गाउँ वा नगर सभामा पेश गर्नु पर्नेछ।

(४) प्रदेश तथा स्थानीय तहले आफूले उठाएको राजस्व र यस ऐन बमोजिम राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकमबाट प्रशासनिक खर्च पुग्ने गरी राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्नु पर्नेछ।

(५) यस दफा बमोजिम पेश गरिने राजस्व र व्ययको अनुमान दफा ३८ बमोजिमको मापदण्ड अनुरूप हुनु पर्नेछ।

२२. **राजस्व र व्ययको अनुमान साथ संलग्न गर्नु पर्ने विवरणः** (१) नेपाल सरकार तथा प्रदेशले राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्दा देहायका विवरण संलग्न गर्नु पर्नेछः-

(क) अघिल्लो आर्थिक वर्षमा गरिएको राजस्वको अनुमान अनुसार राजस्व सङ्कलन भए नभएको तथा प्रत्येक मन्त्रालयलाई छुट्याइएको खर्चको रकम र खर्च अनुसारको लक्ष्य हासिल भए नभएको विवरण,

(ख) दफा १७ बमोजिमको मध्यकालीन खर्च संरचना,

(ग) आगामी तीन आर्थिक वर्षको राजस्व, व्यय र अनुमानको प्रक्षेपण,

(घ) ऋण, लगानी तथा दायित्वसम्बन्धी विवरण,

(ङ) वित्तीय सन्तुलन कायम गर्न अपनाइने रणनीति उल्लेख भएको वित्तीय नीति,

(च) आगामी तीन आर्थिक वर्षको कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा हुने वृद्धिदर, मुद्रास्फिति, चालु खाता सन्तुलन र भुक्तानी सन्तुलनको स्थिति उल्लेख भएको समष्टिगत आर्थिक स्थिति,

(छ) कर वा गैर करमा छुट दिइएको विवरण,

(ज) अघिल्लो आर्थिक वर्षको वैदेशिक सहायता प्राप्तिको विवरण।

(२) नेपाल सरकार तथा प्रदेशले अघिल्लो वर्ष अनुमान गरे अनुसारको राजस्व सङ्कलन हुन नसकेको वा मन्त्रालयलाई छुट्याएको रकम लक्ष्य अनुसार खर्च हुन नसकेकोमा त्यसको कारण र त्यसका लागि गरिने सुधारका उपाय समेत उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिमको विवरणमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (१) को खण्ड (च) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रदेशले सो खण्ड बमोजिमको विवरण पेश गर्नु पर्ने छैन।

(४) स्थानीय तहले राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्दा अघिल्लो आर्थिक वर्षमा गरिएको राजस्वको अनुमान अनुसार राजस्व सङ्कलन हुन नसकेको वा खर्चको लागि छुट्याएको रकम लक्ष अनुसार खर्च हुन नसकेकोमा त्यसको कारण र त्यसका लागि गरिने सुधारका उपायको विवरण संलग्न गर्नु पर्नेछ।

२३. **घाटा बजेट पेश गर्न सक्नेः** (१) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले सम्बन्धित व्यवस्थापिकामा आवश्यकता अनुसार घाटा बजेट पेश गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम घाटा बजेट पेश गर्दा बजेट घाटा पूर्ति गर्ने स्रोतको स्पष्ट आधार समेत खुलाउनु पर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम प्रदेश तथा स्थानीय तहले घाटा बजेट पेश गर्दा नेपाल सरकारले संविधान र प्रचलित कानून बमोजिम कुनै सुझाव वा निर्देशन दिएको भए सोको पालना गर्नु पर्नेछ।

(४) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रशासनिक खर्च व्यहोर्न घाटा बजेट पेश गर्न सकिने छैन।

२४. **पेश्की खर्चः** (१) नेपाल सरकार तथा प्रदेशले विनियोजन विधेयक विचाराधीन रहेको अवस्थामा चालु आर्थिक वर्षको व्यय अनुमानको एक तिहाईभन्दा बढी नहुने गरी ऐन बमोजिम खर्च गर्न सक्नेछन्।

(२) स्थानीय तहले विनियोजन विधेयक विचाराधीन रहेको अवस्थामा चालु आर्थिक वर्षको व्ययको एक तिहाईभन्दा बढी नहुने गरी कानून बमोजिम खर्च गर्न सक्नेछ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम खर्च भएको रकम विनियोजन विधेयकमा समावेश गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद-८

वित्तीय अनुशासन

२५. **आर्थिक तथा वित्तीय नीति अनुसरण गर्नु पर्नेः** प्रदेश तथा स्थानीय तहले आर्थिक र वित्तीय नीति तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकारको आर्थिक र वित्तीय नीति अनुसरण गर्नु पर्नेछ।

२६. **सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेः** यस ऐनमा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई प्राप्त हुने सबै आय आफ्नो सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेछ।

२७. **बजेटमा व्यवस्था गरेर मात्र खर्च गर्नु पर्नेः** नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुने रकम बाहेकका अन्य रकम आफ्नो बजेटमा व्यवस्था गरी सम्बन्धित व्यवस्थापिकाबाट त्यस्तो बजेट स्वीकृत भएपछि मात्र खर्च गर्नु पर्नेछ।

२८. **अनुदानको प्रयोगः** यस ऐन वा प्रचलित कानून बमोजिम प्राप्त भएको अनुदानको रकम जुन प्रयोजनको लागि प्राप्त भएको हो सोही प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्नु पर्नेछ।

२९. **रकमान्तर गर्न नपाइनेः** बजेटमा पूँजीगत खर्चको रूपमा विनियोजन भएको रकम चालु खर्चमा रकमान्तर गर्न पाइने छैन।

३०. **पारदर्शीता कायम गर्नुपर्नेः** (१) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले वित्तीय व्यवस्थापनसम्बन्धी काम कारबाही यस ऐन र प्रचलित कानून बमोजिम पारदर्शी रूपमा गर्नु पर्नेछ।

(२) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले आय व्यय विवरणको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम लेखापरीक्षण गरी पन्ध्र दिनभित्र तत्सम्बन्धी विवरण सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ।

(३) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले बजेट कार्यान्वयनको वार्षिक समीक्षा गरी तत्सम्बन्धी विवरण प्रत्येक वर्षको कार्तिक मसान्तभित्र सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ।

(४) नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तह समेतको आर्थिक विवरणको आधारमा एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गरी प्रत्येक वर्षको पुस मसान्तभित्र सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ।

३१. **आय व्ययको वर्गीकरण तथा लेखाङ्कनः** नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले आय व्ययको वर्गीकरण तथा लेखाङ्कन नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम गर्नु पर्नेछ।

३२. **आवधिक विवरण पेश गर्नु पर्नेः** (१) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले आय र व्ययको आवधिक विवरण नेपाल सरकारले तोकेको ढाँचामा तयार गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (३) बमोजिम स्थानीय तहबाट प्राप्त विवरण समेत समावेश गरी प्रदेशले आफ्नो आय र व्ययको चौमासिक विवरण त्यस्तो अवधि समाप्त भएको मितिले तीस दिनभित्र मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

(३) स्थानीय तहले आफूले गरेको आय र व्ययको चौमासिक विवरण त्यस्तो अवधि समाप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र मन्त्रालय तथा प्रदेश समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

(४) उपदफा (२) र (३) बमोजिम प्रदेश र स्थानीय तहले दोस्रो चौमासिक आय व्ययको विवरण पेश गर्दा तेस्रो चौमासिकमा हुन सक्ने आय र व्ययको अनुमान समेत पेश गर्नु पर्नेछ।

(५) उपदफा (२) र (३) बमोजिम तोकिएको अवधिभित्र विवरण पेश हुन नआएमा नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने अनुदान रोक्का गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद-९

विविध

३३. **अन्तर-सरकारी वित्त परिषद्:** (१) नेपाल सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहबीच अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापनका विषयमा आवश्यक परामर्श तथा समन्वय गर्न देहायको अन्तर-सरकारी वित्त परिषद् रहनेछः-

(क)	नेपाल सरकारको अर्थ मन्त्री	-संयोजक
(ख)	प्रदेशको अर्थ मन्त्री	-सदस्य
(ग)	गाउँपालिका र नगरपालिकाका प्रमुख र उपप्रमुखहरू मध्येबाट प्रत्येक प्रदेशबाट एक जना महिला सहित दुई जना प्रतिनिधित्व हुने गरी प्रदेशले सिफारिस गरेका चौध जना	-सदस्य
(घ)	वित्तसम्बन्धी विज्ञहरू मध्येबाट मन्त्रालयले मनोनयन गरेको कम्तीमा एकजना महिला सहित तीन जना	-सदस्य
(ङ)	सचिव, मन्त्रालय	-सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) को खण्ड (घ) बमोजिम मनोनीत सदस्यको पदावधि तीन वर्षको हुनेछ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि मनोनीत सदस्यले पदीय जिम्मेवारी पूरा नगरेमा मन्त्रालयले निजलाई जुनसुकै बखत सदस्यबाट हटाउन सक्नेछ।

तर त्यसरी निजलाई सदस्यबाट हटाउनु अघि आफ्नो सफाइ पेश गर्ने मौका दिनु पर्नेछ।

(४) अन्तर-सरकारी वित्त परिषद्को बैठक प्रत्येक वर्षको चैत्र महिनामा एक पटक र अन्य बैठक संयोजकले तोकेको मिति र समयमा बस्नेछ।

(५) अन्तर-सरकारी वित्त परिषद्को बैठकमा आयोगको अध्यक्ष वा निजले तोकेको सदस्य र अन्य निकायको प्रतिनिधिलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

(६) अन्तर सरकारी वित्त परिषद्को बैठकसम्बन्धी अन्य कार्यविधि सो परिषद आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

३४. **नेपाल सरकारले निर्देशन दिन सक्ने:** (१) नेपाल सरकारले संविधानको धारा २३२ को उपधारा (२) बमोजिम प्रदेशहरू बीच समन्वय गर्नु पर्ने वित्तसम्बन्धी विषयमा प्रदेश मन्त्रिपरिषद्लाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु प्रदेश मन्त्रिपरिषद्को कर्तव्य हुनेछ।

(२) नेपाल सरकारले संविधानको धारा २३२ को उपधारा (८) बमोजिम वित्तसम्बन्धी विषयमा आफै वा प्रदेश मार्फत् स्थानीय तहलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु स्थानीय तहको कर्तव्य हुनेछ।

३५. **प्रदेशको जिम्मेवारी:** (१) एक प्रदेशले अर्को प्रदेशको वित्त विषयसँग सम्बन्धित कानून, निर्णय वा आदेश कार्यान्वयनमा सहयोग गर्नु पर्नेछ।

(२) एक प्रदेशले अर्को प्रदेशका बासिन्दालाई वित्तसम्बन्धी विषयमा समान सुरक्षा, व्यवहार र सुविधा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

३६. **समन्वय र सहयोग गर्नु पर्ने:** (१) एक प्रदेशले अर्को प्रदेशसँग वित्तसम्बन्धी साझा चासो, सरोकार र हितका विषयमा सूचना आदान प्रदान गर्न, परामर्श गर्न तथा आफ्ना कार्य र विधायनबारे आपसमा समन्वय र आपसी सहयोग विस्तार गर्न सक्नेछन्।

(२) नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहले आपसमा समन्वय गरी आफ्नो जिम्मेवारीभित्रको राजस्व एक अर्का मार्फत् उठाउन वा कुनै खास प्रकारका राजस्व एकद्वार प्रणालीबाट उठाउने व्यवस्था गर्न सक्नेछन्।

(३) नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहले राजस्वका दर यथासम्भव समान रूपमा कायम गर्ने वा तत्सम्बन्धी अन्य विषयमा आवश्यक समन्वय गर्न सक्नेछन्।

३७. **राजस्व उठाउनेसम्बन्धी अन्तरिम व्यवस्थाः** (१) प्रदेश सञ्चित कोषको व्यवस्था र सञ्चालन नभएसम्मको लागि यस ऐन बमोजिम प्रदेशले उठाउन पाउने कर, गैर कर तथा दण्ड जरिबाना नेपाल सरकारले उठाई संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नेछ।

(२) स्थानीय तहले यस ऐन बमोजिम उठाउन पाउने कर, गैरकर तथा दण्ड जरिबाना सम्बन्धित गाउँ सभा वा नगर सभाबाट कानून नबनेसम्म प्रचलित कानून बमोजिम उठाउन सक्नेछन्।

३८. **मापदण्ड बनाई लागू गर्न सक्नेः** नेपाल सरकारले यो ऐन कार्यान्वयन गर्न आवश्यक मापदण्ड बनाई लागू गर्न सक्नेछ।

३९. **नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नेः** मन्त्रालयले यस ऐन बमोजिम तोकेको आय व्ययको वर्गीकरण, ढाँचा र दफा ३८ बमोजिमको मापदण्ड नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

अनुसूची - १

(दफा ३ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

<u>नेपाल सरकारले लगाउन सक्ने कर तथा गैर कर</u>

(क) कर

(१) भन्सार महसुल,

(२) अन्तःशुल्क,

(३) मूल्य अभिवृद्धि कर,

(४) संस्थागत आय कर,

(५) व्यक्तिगत आय कर,

(६) पारिश्रमिक कर।

(ख) गैर कर

(१) राहदानी शुल्क,

(२) भिसा शुल्क,

(३) पर्यटन दस्तुर,

(४) सेवा शुल्क दस्तुर,

(५) जुवा/चिट्ठा, क्यासिनो,

(६) दण्ड जरिबाना।

(ग) संघीय कानून र अन्य प्रचलित कानून अनुसार लगाइने अन्य कर तथा गैर कर।

अनुसूची - २

(दफा ३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

<u>प्रदेशले लगाउन सक्ने कर तथा गैर कर</u>

(क) कर

(१) घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क,

(२) सवारी साधन कर,

(३) मनोरञ्जन कर,

(४) विज्ञापन कर,

(५) कृषि आयमा कर।

(ख) गैर कर

(१) सेवा शुल्क दस्तुर,

(२) पर्यटन शुल्क,

(३) दण्ड जरिबाना।

(ग) प्रदेशको अधिकारक्षेत्रको विषयमा प्रदेश कानून र अन्य प्रचलित कानून अनुसार लगाइने अन्य कर तथा गैर कर।

अनुसूची-३

(दफा ३ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

स्थानीय तहले लगाउन सक्ने कर तथा गैर कर

(क) कर

(१) सम्पत्ति कर,

(२) घर वहाल कर,

(३) घर-जग्गा रजिष्ट्रेसन शुल्क,

(४) सवारी साधन कर,

(५) भूमि कर (मालपोत),

(६) मनोरञ्जन कर,

(७) विज्ञापन कर,

(८) व्यवसाय कर।

(ख) गैर कर

(१) सेवा शुल्क दस्तुर,

(२) पर्यटन शुल्क,

(३) दण्ड जरिवाना।

(ग) स्थानीय तहको अधिकारक्षेत्रको विषयमा स्थानीय कानून र अन्य प्रचलित कानून अनुसार लगाइने अन्य कर तथा गैर कर।

अनुसूची ४

(दफा ७ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टीको बाँडफाँट (प्रतिशतमा)

क्र.सं.	रोयल्टीको शीर्षक	नेपाल सरकार	सम्बन्धित प्रदेश	सम्बन्धित स्थानीय तह
१	पर्वतारोहण	५०	२५	२५
२	विद्युत	५०	२५	२५
३	वन	५०	२५	२५
४	खानी तथा खनिज	५०	२५	२५
५	पानी तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत	५०	२५	२५

द्रष्टब्यः-

(१) नेपाल सरकारले आयोगको सिफारिसमा प्राकृतिक स्रोतको उपयोगबाट प्रभावित हुने प्रदेश तथा स्थानीय तह (सम्बन्धित स्थानीय तह, जिल्ला समन्वय समिति) लाई त्यसरी प्रभावित भएको अनुपातमा समन्यायिक रूपमा प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टीको बाँडफाँट तथा वितरण गर्नेछ।

(२) यस अनुसूची बमोजिम नेपाल सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहलाई गरिने प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टीको बाँडफाँट आयोगको सिफारिसमा नेपाल सरकारले प्रत्येक पाँच वर्षमा पुनरावलोकन गरी नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी हेरफेर गर्न सक्नेछ।

प्रमाणीकरण मितिः २०७४/६/२७

२.४ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ (सम्बन्धित परिच्छेदहरू)

परिच्छेद-९

गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको वित्तीय अधिकार क्षेत्र

५४. **कानून बमोजिम बाहेक कर लगाउन उठाउन वा ऋण लिन नपाउने** : कानून बमोजिम बाहेक गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रभित्र कुनै कर लगाउन र ऋण लिन पाउने छैन।

५५.[३] **एकीकृत सम्पत्ति कर र घर जग्गा कर** : (१) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रभित्र एकीकृत सम्पत्ति कर वा घरजग्गा कर लगाउनेछ।
तर २०७५ साल साउन १ गतेदेखि एकीकृत सम्पत्ति कर मात्र लगाउनु पर्नेछ।

स्पष्टीकरण: यस दफाको प्रयोजनका लागि "एकीकृत सम्पत्ति कर" भन्नाले गाउँपालिका वा नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्तिको स्वामित्वमा रहेको सम्पूर्ण घर र जग्गाको एकीकृत रूपमा हिसाब गरी लगाइने सम्पत्ति करलाई जनाउँछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कर लगाउँदा देहायका विषयलाई आधार लिनु पर्नेछ :

(क) घर जग्गाको आकार, प्रकार, बनौट र उपयोग वा अचल सम्पत्तिको उत्पादनशील उपयोगको अवस्था,

(ख) नागरिकको जीवनस्तर, आर्थिकस्तर र कर तिर्न सक्ने क्षमता,

(ग) अचल सम्पत्तिको प्रचलित बजार मूल्य तथा ह्रास मूल्य,

(घ) सभाले उपयुक्त ठानेका अन्य आधार।

(३) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो स्थानीय कानून बमोजिम मापदण्ड बनाई एकीकृत सम्पत्ति करमा छुट दिन सक्नेछ।

५६.[४] **भूमिकर (मालपोत)** : गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको जग्गामा त्यस्तो जग्गाको उपयोगका आधारमा भूमिकर (मालपोत) लगाउनेछ।

---

[३] आर्थिक ऐन, २०७५ को दफा ३४ द्वारा संशोधन भएको, संशोधित दफा पृष्ठ ८१ मा उल्लेख गरिएको छ।

[४] आर्थिक ऐन, २०७५ को दफा ३४ द्वारा संशोधन भएको, संशोधित दफा पृष्ठ ८१ मा उल्लेख गरिएको छ।

तर एकिकृत सम्पत्ति कर लगाएको अवस्थामा भूमिकर (मालपोत) लगाइने छैन।

५७. **घर जग्गा बहाल कर** : गाउँपालिका वा नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर पसल ग्यारेज गोदाम टहरा छप्पर कारखाना जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा गाउँपालिका वा नगरपालिकाले त्यस्तो बहाल रकममा बहाल कर लगाउनेछ।

५८. **व्यवसाय कर** : गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोबारको आधारमा व्यवसाय कर लगाउनेछ।

५९. **बहाल बिटौरी शुल्क** : गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र आफूले निर्माण, रेखदेख वा सञ्चालन गरेको हाट, बजार वा पसल वा सरकारी जग्गामा बनेका संरचनाको उपयोग बापत् बहाल बिटौरी शुल्क लगाउनेछ।

६०. **पार्किङ्ग शुल्क** : गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र कुनै सवारीलाई पार्किङ्ग सेवा उपलब्ध गराए बापत शुल्क लगाउन सक्नेछ।

६१. **जडीबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर** : गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडीबुटी, वनकस (खर), कवाडी माल, प्रचलित कानून बमोजिम निषेधित जीवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा मारिएको जीवजन्तुको हाड, सीङ, प्वाँख, छाला वा यस्तै प्रकृतिको वस्तुको व्यवसायिक उपयोग गरे बापत गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले जडीबुटी, कवाडी तथा जीवजन्तु कर लगाउनेछ।

६२. **सेवा शुल्क** : (१) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका केबलकार, ट्रेकिङ्ग, कायाकिङ्ग, क्यानोनिङ्ग, बञ्जी जम्प, जिपफ्लायर, र्‍याफ्टिङ्ग, प्यारागलाईडिङ्ग लगायतका स्थानीय पर्यटन, मनोरञ्जन तथा साहसिक खेलकुद सम्बन्धी सेवा वा व्यवसायमा सेवा शुल्क लगाउनेछ।

तर अर्को गाउँपालिका वा नगरपालिकासँगको सीमा नदी वा एकभन्दा बढी गाउँपालिका वा नगरपालिकालाई समेटेर सञ्चालन हुने सेवा वा व्यवसायमा शुल्क लगाउँदा सम्वन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकासँग समन्वय गर्नु पर्नेछ।

(२) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले निर्माण, सञ्चालन वा व्यवस्थापन गरेको स्थानीय पूर्वाधार वा उपलब्ध गराएको देहायको कुनै सेवा उपयोग गरे बापत सम्वन्धित सेवा प्रदायक तथा सेवाग्राहीलाई सेवा शुल्क लगाउन सक्नेछ :

(क) खानेपानी, बिजुली, धारा, अतिथि गृह, धर्मशाला, पुस्तकालय, सभागृह र त्यस्तै अन्य सेवा सुविधा,

(ख) फोहरमैला व्यवस्थापन, सरसफाइ, ढल निकास, सडक बत्ती जस्ता सेवा सुविधा,

(ग) शौचालय, पार्क, स्नानगृह, पौडी पोखरी, व्यायमशाला, गेष्टहाउस, पर्यटकीय स्थल, छात्राबास (होस्टेल), हाटबजार, पशु बधशाला, शव दाहगृह, धोवीघाट र त्यस्तै अन्य सुविधा,

(घ) सडक, बसपार्क, ढल, पुल, बत्ती जस्ता सेवा,

(ङ) अचल सम्पत्ति वा अन्य कुनै विषयको मूल्याङ्कन सम्बन्धी सेवा,

(च) सिफारिस सम्बन्धी कुनै सेवा।

(३) गाउँपालिका वा नगरपालिकाले उपदफा (१) र (२) मा उल्लिखित सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने वा त्यस्तो सेवा सुविधा उपयोग गरे बापत लाग्ने सेवा शुल्क उठाउने कार्य आफैं गर्न वा व्यवस्थापन करार वा निजी क्षेत्र मार्फत गराउन सक्नेछ।

६३. **कर, शुल्क वा दस्तुर लगाउन नपाउने** : (१) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले प्रचलित कानून बमोजिम कूटनीतिक नियोग वा कूटनीतिज्ञलाई कर नलाग्ने विषयमा कर लगाउन सक्ने छैन।

(२) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले वैदेशिक ऋण वा सहायताबाट सञ्चालित परियोजनाका लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, विश्वविद्यालय, सरकारी अस्पताल, सरकारी स्वामित्वका प्रतिष्ठान वा विकास समितिद्वारा विदेशबाट पैठारी भएका मालसामानमा कुनै पनि किसिमको कर, शुल्क वा दस्तुर लगाउन पाउने छैन।

(३) गाउँपालिका वा नगरपालिकाले तोकेको अवधिभित्र सामूहिक आवास वा संयुक्त आवास अन्तर्गत निर्माण भएका आवास बिक्री नभई बाँकी रहेको स्टकमा एकीकृत सम्पत्ति कर लाग्ने छैन।

तर त्यसरी बिक्री नभएको स्टकको कुनै प्रकारले उपयोग भएकोमा त्यस्तो स्टकमा कर लाग्नेछ।

(४) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, गाउँपालिका वा नगरपालिकाको स्वीकृति लिई निर्माण भएको संयुक्त आवास वा सामूहिक आवासको सामूहिक उपभोगमा रहने वेसमेण्ट, बगैंचा, पार्किङ्ग तथा सडक क्षेत्रमा एकीकृत सम्पत्ति कर लगाइने छैन।

६४.[५] **प्रदेश र गाउँपालिका वा नगरपालिकाको दोहोरो अधिकारक्षेत्रभित्रका कर निर्धारण, सङ्कलन तथा बाँडफाँट** : (१) प्रदेश र गाउँपालिका वा नगरपालिकाको क्षेत्राधिकारभित्र रहेका देहायका करको दर निर्धारण र सङ्कलन देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) सवारी साधन करको दर निर्धारण तथा सङ्कलन प्रदेशले गर्ने,

तर गाउँपालिका वा नगरपालिकाले टाँगा, रिक्सा, अटो रिक्सा र ई-रिक्साको सवारी करको दर निर्धारण तथा सङ्कलन गरी आफ्नो कोषमा जम्मा गर्न सक्नेछ।

(ख) घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्कको दर प्रदेशले निर्धारण गर्ने र सोको सङ्कलन गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्ने,

(ग) विज्ञापन करको दर निर्धारण र सङ्कलन गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्ने,

(घ) मनोरञ्जन करको दर र सङ्कलन गर्ने तरिका प्रदेशले निर्धारण गर्ने र सोको सङ्कलन गाउँपालिका वा नगरपालिकाले गर्ने,

(ङ) पर्यटन शुल्कको दर निर्धारण तथा सङ्कलन सम्बन्धमा देहाय बमोजिम गर्ने:

(१) पदयात्रा तथा पर्यटन शुल्कको दर प्रदेशले निर्धारण र सङ्कलन गर्ने,

(२) उद्यान पार्क चिडियाखाना ऐतिहासिक तथा पुरातात्वि सम्पदा सङ्ग्राहलय जस्ता सम्पदा उपयोगको प्रवेश शुल्क गाउँपालिका वा नगरपालिकाले निर्धारण र सङ्कलन गर्ने।

(च) ढुङ्गा, गिट्टी, स्लेट, बालुवा, चुनढुङ्गा, खरीढुङ्गा, अभ्रख र दहत्तर बहत्तरमा प्राकृतिक स्रोत करको दर र प्रक्रिया प्रदेशले निर्धारण गर्ने र गाउँपालिका वा नगरपालिकाले सङ्कलन गर्ने।

---

[५] आर्थिक ऐन, २०७५ को दफा ३४ द्वारा खारेज भएको।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पर्वतारोहण शुल्क र राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु आरक्ष तथा संरक्षण क्षेत्रको प्रवेश शुल्कको निर्धारण र सङ्कलन नेपाल सरकारले व्यवस्था गरे बमोजिम हुनेछ।

(३) प्रदेश र गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले यस दफा बमोजिम सङ्कलन गरेको राजस्व जम्मा गर्न प्रदेश स्तरमा एक कोष रहनेछ र सो कोषमा आफूले सङ्कलन गरेको राजस्व अलग अलग स्रोतको शीर्षक खुल्ने गरी जम्मा गर्नु पर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको कोषमा जम्मा भएको राजस्व रकम सन्तुलित र पारदर्शी रूपमा बाँडफाँट गर्नको लागि देहायका आधार लिनु पर्नेछः

(क) राजस्व उत्पत्तिको आधार

(ख) राजस्व सङ्कलन लागत

(ग) प्रदेश र गाउँपालिका वा नगरपालिकाले जनतालाई पुऱ्याउनु पर्ने सेवाको क्षेत्र

(घ) गरिबी, स्थानीय क्षेत्रगत असन्तुलन र असमानता न्यूनीकरण

(ङ) अन्य आयका आधारहरू।

६५. **<u>स्थानीय राजस्व परामर्श समिति</u>** : (१) गाउँपालिका वा नगरपालिकामा राजस्व सम्बन्धी परामर्शको लागि देहाय बमोजिमको एक स्थानीय राजस्व परामर्श समिति रहनेछः

(क)	उपाध्यक्ष वा उपप्रमुख	-संयोजक
(ख)	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	-सदस्य
(ग)	कार्यपालिकाले तोकेको कार्यपालिका सदस्य मध्येबाट एक जना महिला सहित दुई जना	-सदस्य
(घ)	निजी क्षेत्रको उद्योग वाणिज्य सम्बन्धी मान्यता प्राप्त संस्थको गाउँ वा नगर तहको अध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधि	-सदस्य
(ङ)	घरेलु तथा साना उद्योगसम्बन्धी मान्यता प्राप्त संस्थाको नगर वा गाउँ तहको अध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधि	-सदस्य

(च) कार्यपालिकाको राजस्व महाशाखा,
विभाग वा शाखा प्रमुख -सदस्य सचिव

(२) राजस्व परामर्श समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

(क) राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा, संशोधन, परिमार्जन र सोको परिपालनाका सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने,

(ख) राजस्वका स्रोत दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजस्वको अनुमान गर्ने,

(ग) राजस्वका दर र क्षेत्र लगायतका आधारमा आन्तरिक आयको विश्लेषण र अनुमान गर्ने,

(घ) स्थानीय उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन र रोजगारी सिर्जनामा योगदान दिने किसिमको कर नीतिको सम्बन्धमा परामर्श दिने,

(ङ) कर राजस्व, गैरकर राजस्व, सेवा शुल्क, दस्तुर आदिको दर सम्बन्धमा परामर्श दिने,

(च) राजस्व प्रशासन सुधारका लागि अन्य आवश्यक परामर्श दिने।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले आवश्यकता अनुसार सम्वन्धित क्षेत्रका विज्ञ तथा अन्य सरोकारवालालाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको समिति बैठक सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैंले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

६६. **स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिः** (१) गाउँपालिका तथा नगरपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण र सोको सन्तुलित वितरणको खाका तथा बजेट सीमा निर्धारण गर्न देहाय बमोजिमको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति रहनेछ :-

(क) अध्यक्ष वा प्रमुख -संयोजक

(ख) उपाध्यक्ष वा उपप्रमुख -सदस्य

(ग) कार्यपालिकाका सदस्यहरूमध्ये महिला,
दलित वा अल्पसङ्ख्यक समेतको

प्रतिनिधित्व हुने गरी अध्यक्ष वा प्रमुखले तोकेको चार जना -सदस्य

(घ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिम सदस्य तोक्दा अध्यक्ष वा प्रमुखले आफू सम्वद्ध राजनीतिक दल बाहेकको सदस्य समेतलाई तोक्नु पर्नेछ।

तर कार्यपालिकामा अन्य राजनीतिक दलको प्रतिनिधित्व नभएको अवस्थामा यो उपदफाको व्यवस्था लागू हुने छैन।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) आन्तरिक आय, राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने आय, नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय हस्तान्तरण, आन्तरिक ऋण तथा अन्य आयको प्रक्षेपण गर्ने,

(ख) राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक प्राथमिकता र स्थानीय आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी प्रक्षेपित स्रोत र साधनको सन्तुलित वितरणको खाका तय गर्ने,

(ग) आगामी आर्थिक वर्षको लागि स्रोत अनुमानको आधारमा बजेटको कुल सीमा निर्धारण गर्ने,

(घ) विषय क्षेत्रगत बजेटको सीमा निर्धारण गर्ने,

(ङ) नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन, स्थानीय आर्थिक अवस्था, आन्तरिक आयको अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तय गर्ने,

(च) विषय क्षेत्रगत बजेट तर्जुमासम्बन्धी मार्गदर्शन तय गर्ने,

(छ) स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण सम्बन्धमा स्थानीय तहको आवश्यकता र निर्णय बमोजिमका अन्य कार्यहरू गर्ने।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार सम्वन्धित कर्मचारी र विषय विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

(५) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैंले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

(६) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले आफ्नो कार्य प्रत्येक वर्षको फागुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नु पर्नेछ र बजेट प्रक्षेपण गर्दा आगामी आर्थिक वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत गर्नु पर्नेछ।

(७) उपदफा (१) बमोजिम तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रत्येक वर्षको चैत्र पन्ध्र गतेभित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गाउँपालिका वा नगरपालिकाका विषयगत महाशाखा, शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(८) उपदफा (७) बमोजिम प्राप्त बजेटको सीमाभित्र रही विषयगत महाशाखा, शाखा तथा वडा समितिले गाउँपालिका वा नगरपालिकाको योजना, आयोजना, कार्यक्रम र अनुमानित बजेट तर्जुमा गरी कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ।

६७. **<u>बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति</u>** : (१) दफा ६६ बमोजिम निर्धारण भएको आयको प्रक्षेपण र वितरणको खाका र बजेट सीमामा आधारित भई स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न देहाय बमोजिमको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति रहनेछः

(क) उपाध्यक्ष वा उपप्रमुख -संयोजक

(ख) विषयगत क्षेत्र हेर्ने गाउँ कार्यपालिका तथा नगर कार्यपालिकाका सदस्यहरू -सदस्य

(ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य

(घ) योजना महाशाखा, विभाग वा शाखा प्रमुख -सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमका समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमको प्रस्ताव तयार गर्ने,

(ख) दफा ६६ बमोजिमको समितिले दिएको बजेट सीमाभित्र रही बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथिमिकीकरण गर्ने,

(ग) बजेट तथा कार्यक्रमको प्रस्तावलाई विषयक्षेत्रगत रूपमा छलफल गर्ने व्यवस्था मिलाई अन्तिम प्रस्ताव तयार गरी कार्यपालिकामा पेश गर्ने,

(घ) योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिने व्यवस्था मिलाउने तथा योजना कार्यक्रमबिच आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्ने,

(ङ) बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमासम्बन्धी स्थानीय तहको आवश्यकता बमोजिमका अन्य कार्यहरू गर्ने।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठकसम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैंले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

६८. **ऋण लिन सक्ने** : (१) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगका सिफारिसको सीमाभित्र रही सम्वन्धित सभाबाट स्वीकृत गराई उत्पादनशील, रोजगारमूलक, आन्तरिक आयवृद्धि तथा पूँजीगत कार्यको लागि आन्तरिक ऋण लिन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको ऋण पच्चीस वर्षभन्दा बढी अवधिको लागि लिन सकिने छैन।

(३) नेपाल सरकारबाट प्राप्त ऋण वा नेपाल सरकार जमानी भई लिएको ऋण सम्वन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाले निर्धारित अवधिभित्र चुक्ता नगरेमा नेपाल सरकारले त्यस्तो गाउँपालिका वा नगरपालिकालाई उपलब्ध गराउने अनुदानबाट कट्टा गरी सो रकम प्राप्त गर्न वा ऋण भुक्तानी गरिदिनेछ।

(४) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले ऋण लिनेसम्बन्धी अन्य व्यवस्था संघीय कानून बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद-१०

गाँउपालिका तथा नगरपालिकाको आर्थिक कार्य प्रणाली

६९. **स्थानीय सञ्चित कोष** : (१) प्रत्येक गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको आफ्नो एउटा स्थानीय सञ्चित कोष रहने छ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कोषको देहायका रकमहरू रहनेछन् :-

(क) आफूले उठाएको राजस्व तथा आयबाट प्राप्त रकम,

(ख) राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम,

(ग) नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान तथा अन्य रकम,

(घ) प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान तथा अन्य रकम ,

(ङ) कुनै व्यक्ति, संघ वा संस्थानबाट प्राप्त रकम,

(च) राष्ट्रिय प्राथमिकताको आधारमा गाँउपालिका तथा नगरपालिकाको लागि नेपाल सरकारले विदेशी सरकार, निकाय, संघ संस्था, वा अन्य व्यक्तिले लिएको वैदेशिक सहायताबाट उपलब्ध गराएको रकम,

(छ) अन्य गाउँपालिका तथा नगरपालिकाबाट प्राप्त अनुदान तथा अन्य रकम,

(ज) आन्तरिक ऋणबाट प्राप्त रकम,

(झ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम।

(३) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको कोषमा जम्मा हुन आउने सबै रकम कुनै बैङ्कमा खाता खोली जम्मा गर्नु पर्नेछ।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा जम्मा भएको रकम खर्च गर्नेसम्बन्धी व्यवस्था स्थानीय कानून बमोजिम हुनेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम कानून बनाउँदा देहाय बमोजिमका रकम बाहेक अन्य रकम सो कोषबाट खर्च गर्न नसकिने गरी बनाउनु पर्नेछः-

(क) सभाले सञ्चित कोषबाट खर्च गर्ने गरी स्वीकृत गरेको वार्षिक बजेट बमोजिमको रकम,

(ख) वार्षिक बजेट विचाराधीन रहेको अवस्थामा दैनिक कार्य सञ्चालनको लागि पेश्कीका रूपमा त्यसरी विचाराधीन बजेटमा विनियोजित व्यय रकमको बढीमा एक तृतीयांश रकम,

(ग) अदालतको फैसला बमोजिम गाउँपालिका वा नगरपालिकाले तिर्नु वा बुझाउनु पर्ने रकम,

(घ) दफा ७० बमोजिमको आकस्मिक कोषको लागि सभाले तोकिदिएको रकम,

(ङ) गाँउपालिका तथा नगरपालिकाले लिएको ऋणको तिर्नु पर्ने सावाँ तथा ब्याजको रकम।

७०. **आकस्मिक कोषः** गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले स्थानीय कानून बमोजिम आकस्मिक कोष स्थापना गरी सञ्चालन गर्न सक्नेछ।

७१. **बजेट पेश र पारित गर्ने** : (१) उपाध्यक्ष, उपप्रमुख वा कार्यपालिकाले तोकेको कार्यपालिकाको कुनै सदस्यले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्यय (बजेट) को अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार दश गतेभित्र सभामा पेश गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजको वार्षिक राजस्व र व्ययमा गत आर्थिक वर्षको राजस्व र व्यय यथार्थ विवरण, चालु आर्थिक वर्षको अन्तिम सम्ममा हुने आम्दानी र खर्चको संशोधित अनुमान तथा आगामी आर्थिक वर्षको योजना तथा कार्यक्रम र आय व्ययको अनुमानित विवरण खुलाउनु पर्नेछ।

(३) सभाले उपदफा (१) बमोजिम पेश भएको बजेटमाथि कार्यतालिका बनाई पन्ध्र दिनभित्र छलफलको काम सम्पन्न गरिसक्नु पर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम छलफल सम्पन्न भएपछि सभाले बजेट पारित गर्न वा सुझाव सहित कार्यपालिकामा पठाउन सक्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम सुझाव सहित प्राप्त भएको बजेट उपर कार्यपालिकाले पुनर्विचार गरी आवश्यक परिमार्जन सहित वा परिमार्जन गर्नु पर्ने नदेखिएमा कारण सहित सभामा पाँच दिनभित्र पुनः पेश गर्नु पर्नेछ।

(६) सभाले उपदफा (१) वा (५) बमोजिम पेश भएको बजेट असार मसान्तभित्र पारित गरिसक्नु पर्नेछ।

(७) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पहिलो निर्वाचनबाट गठन भएको गाउँपालिका तथा नगरपालिकाका पदाधिकारीले पद बहाली गरेको दुई महिनाभित्र बजेट पेश गर्न र पारित गर्न बाधा परेको मानिने छैन।

(८) पूरक अनुमान तथा बजेटसम्बन्धी अन्य व्यवस्था स्थानीय कानून बमोजिम हुनेछ।

७२. **आर्थिक वर्ष र आय व्ययको लेखा** : (१) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले प्रत्यक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाब राख्नु पर्नेछ।

(२) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षकसम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नु पर्नेछ।

(३) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले उपदफा (२) बमोजिमको व्यवस्था अवलम्बन गर्दा मूल शीर्षकमा फरक नपर्ने गरी आय तथा व्ययको थप वर्गीकरण गर्न सक्नेछ।

७३. **खर्च गर्ने अख्तियारी र कार्यविधिः** (१) सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको सात दिनभित्र प्रमुख वा अध्यक्षले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेटको खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अख्तियारी प्राप्त भएको पन्ध्र दिनभित्र प्रमुख प्रशासकीय वा अध्यक्षले सम्बन्धित महाशाखा वा शाखा प्रमुख र वडा सचिवलाई कार्यक्रम र बजेटसहित प्रचलित कानून बमोजिम खर्च गर्ने अख्तियारी दिनु पर्नेछ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम अख्तियारी प्राप्त भएको रकम स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही प्रचलित कानून बमोजिम खर्च गर्ने, लेखासम्बन्धी सम्पूर्ण उत्तरदायित्व अख्तियार प्राप्त अधिकारीको हुनेछ।

(४) स्थानीय सञ्चित कोषको सञ्चालन गाउँपालिका वा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा प्रमुख तथा जिल्ला समन्वय समितिको कोषको सञ्चालन जिल्ला समन्वय अधिकारी र लेखा प्रमुखले गर्नेछन्।

(५) खर्च खाताको सञ्चालन गाउँपालिका वा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृत स्तरको कर्मचारी र लेखा प्रमुख वा निजले तोकेको लेखाको कर्मचारी तथा जिल्ला समन्वय समितिको जिल्ला समन्वय अधिकारी वा निजले तोकेको अधिकृत स्तरको कर्मचारी र लेखा प्रमुख वा निजले तोकेको लेखाको कर्मचारीले गर्नेछ।

(६) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले स्वीकृत बजेट खर्च गर्दा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्य कायम गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(७) कार्यपालिकाले सभाबाट स्वीकृत सीमा र शीर्षक बाहिर गई बजेट खर्च गर्न पाउने छैन।

७४. **सार्वजनिक खरिद गर्नेः** (१) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले सार्वजनिक खरिद गर्नु पर्दा संघीय सार्वजनिक खरिद ऐन बमोजिम गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको ऐनको अधीनमा रही गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाई लागू गर्न सक्नेछ।

७५. **सञ्चित कोषमा जम्मा हुनेः** एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्यमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको सञ्चित कोषमा स्वतः जम्मा (ट्रान्सफर) हुनेछ।

७६. **कारोबारको लेखा** : (१) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको कारोबार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजस्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरण तोकिए बमोजिम हुनेछ।

(२) स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिसमा महालेखा परिक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा राख्नु पर्नेछ।

(३) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको कोषबाट खर्च भएको रकमको चौमासिक प्रगति त्यस्तो अवधि समाप्त भएको पन्ध्र दिनभित्र कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(४) गाउँपालिका, नगरपालिका तथा वडा कार्यालयले आफ्नो आय र व्ययको विवरण प्रत्येक महिनाको सात गतेभित्र सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ।

(५) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले स्थानीय सञ्चित कोषमा भएको आय व्ययको चौमासिक शीर्षकगत विवरण तयार तरी संघीय अर्थ मन्त्रालय, प्रदेश अर्थ मन्त्रालय, मन्त्रालय तथा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगमा पठाउनु पर्नेछ।

(६) स्थानीय तहको आय व्ययको लेखा राख्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारीले ठीकसँग लेखा नराखेको कारणबाट नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहलाई कुनै किसिमको

हानि, नोक्सानी तथा क्षति हुन गएमा त्यसरी पर्न गएको हानि, नोक्सानी त्यस्तो हानि, नोक्सानी गर्ने कर्मचारीबाट असुल उपर गर्नु पर्नेछ।

७७. **लेखापरीक्षणः** (१) स्थानीय तहको आफ्नो आय तथा व्ययको अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकबाट गराउनु पर्नेछ।

(२) स्थानीय तहले कानून बमोजिम आफ्नो आय र व्ययको आन्तरिक लेखा परीक्षण गराउनु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम आन्तरिक लेखापरीक्षणले औंल्याएका कैफियत सम्बन्धित अधिकारीले अन्तिम लेखापरीक्षण हुनुभन्दा अगावै सम्परीक्षण गराउनु पर्नेछ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम गरिएको आन्तरिक लेखा परीक्षणको एक प्रति अन्तिम लेखा परीक्षणका लागि खटिने डोर वा महालेखा परीक्षकले तोकेको व्यक्ति वा निकायलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

७८. **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यान्वयन गर्नु पर्नेः** (१) स्थानीय तहले आफ्नो कार्यालयबाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययी, प्रभावकारी, नियमितता र कार्यदक्षतापूर्ण ढङ्गबाट सम्पादन गर्न, वित्तीय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वसनीय बनाउन तथा प्रनलित कानून बमोजिम कार्य सम्पादन गर्न आ-आफ्नो कामको प्रकृति अनुसारको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गर्दा कामको प्रकृति अनुरूप जोखिम क्षेत्रको पहिचान, नियन्त्रणको वातावरण, सूचनाको आदान प्रदान, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन जस्ता विषयलाई समेत समेट्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको अनुगमन गर्नको लागि गाउँपालिका वा नगरपालिकाको अध्यक्ष, प्रमुख वा जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख आफैले वा जिम्मेवार अधिकारी तोकी अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम गरिएको अनुगमनबाट देखिएका त्रुटिलाई सुधार गरी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सुदृढ बनाउने जिम्मेवारी सम्बन्धित अध्यक्ष, प्रमुख वा जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुखको हुनेछ।

(५) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण तथा सार्वजानिक सुनुवाईजस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ।

७९. **रकमान्तरः** कार्यपालिकाले स्वीकृत वार्षिक बजेटको अधीनमा रही कुनै शीर्षकबाट पूँजीगत शीर्षकमा पच्चीस प्रतिशतमा नबढाई रकमान्तर गर्न सक्नेछ।

८०. **सूचना प्रविधिको प्रयोगः** मन्त्रालयले स्थानीय तहको आर्थिक कार्य प्रणाली र प्रशासनिक काम कारबाहीमा एकरूपता कायम गर्न तथा पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्द्धन गर्न त्यस्तो क्षेत्रमा प्रयोग गर्नु पर्ने सूचना प्रविधिको ढाँचा तोक्ने सक्नेछ।

२.५ आर्थिक ऐन, २०७५ को दफा ३३ ले अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा गरेको संशोधन

३३. **<u>अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा संशोधनः-</u>** अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को,

(१) दफा ५ को सट्टा देहायको दफा ५ राखिएको छः

<u>५. एकल कर प्रशासनः</u> (१) यस ऐन तथा प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि संविधानको अनुसूचीमा प्रदेश र स्थानीय तह दुबैको अधिकार सूचीमा रहेका देहायको कर देहाय बमोजिम लगाईने र उठाइनेछः-

(क) सवारी साधन करको दर प्रदेशले लगाउने र उठाउने,

तर टाँगा, रिक्सा, अटोरिक्सा र विद्युतीय रिक्सामा सवारी साधन करको दर गाउँपालिका वा नगरपालिकाले लगाउने र उठाउनेछ।

(ख) घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्कको दर प्रदेशले लगाउने र गाउँपालिका वा नगरपालिकाले उठाउने,

(ग) मनोरञ्जन करको दर प्रदेशले लगाउने र गाउँपालिका वा नगरपालिकाले उठाउने,

(घ) विज्ञापन करको दर गाउँपालिका वा नगरपालिकाले लगाउने र उठाउने।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (ख), (ग) र (घ) बमोजिमको करबाट उठेको रकममध्ये साठी प्रतिशत रकम गाउँपालिका वा नगरपालिकाले स्थानीय सञ्चित कोषमा जम्मा गरी चालीस प्रतिशत रकम मासिक रूपमा प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ।

(२) दफा ६ को सट्टा देहायको दफा ६क. थपिएको छः

६क. **<u>सवारी साधन करको बाँडफाँटः</u>** (१) दफा ५ उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिम प्रदेशले लगाएको र उठाएको सवारी साधन करबाट उठेको रकम प्रदेश सरकारले प्रदेश विभाज्य कोषमा जम्मा गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रदेश विभाज्य कोषमा जम्मा भएको रकममध्ये साठी प्रतिशत प्रदेश सरकारलाई र चालीस प्रतिशत स्थानीय तहलाई बाँडफाँट गरिनेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्रदेश विभाज्य कोषमा जम्मा भएको रकममध्ये प्रदेश सरकारले प्राप्त गर्ने रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गरिनेछ र स्थानीय तहलाई प्रदान गरिने रकम स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा गरिनेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम स्थानीय विभाज्य कोषमा जम्मा भएको रकम संविधान र यस ऐनको अधीनमा रही आयोगले निर्धारण गरेको आधार र ढाँचा बमोजिम प्रदेश सरकारले स्थानीय तहलाई बाँडफाँट गर्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम बाँडफाँटबाट प्रत्येक स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने रकम प्रदेश सरकारले मासिक रूपमा सम्बन्धित स्थानीय सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ।

(६) यस दफा बमोजिम बाँडफाँट हुने रकम आर्थिक वर्षको अन्तिम महिनामा हिसाब मिलान गरिनेछ।

२.६ आर्थिक ऐन, २०७५ को दफा ३४ ले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा गरेको संशोधन

३४. **स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा संशोधनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को,

(१) दफा ५५ को सट्टा देहायको दफा ५५ राखिएको छः

५५. सम्पत्ति करः (१) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको घर र सोले चर्चेको (प्लेन्थ एरिया) जग्गामा सम्पत्ति कर लगाउनेछ।

स्पष्टिकरणः यस उपदफाको प्रयोजनको लागि "चर्चेको जग्गा" भन्नाले भवन र भवनले ओगटेको क्षेत्रफल बराबरको जग्गा वा पाँच हजार चार सय छहत्तर वर्ग फीट जग्गामध्ये जुन घटी हुन्छ त्यसलाई सम्झनु पर्छ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सम्पत्ति कर लगाउने भनि तोकेको घरजग्गा बाहेकका अन्य जग्गा भएमा दफा ५६ बमोजिम भूमिकर (मालपोत) लगाउनु पर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम सम्पत्ति कर लगाउँदा देहायका विषयलाई आधार लिनु पर्नेछः

(क) घर र जग्गाको आकार, प्रकार र बनौट

(ख) घर र जग्गाको प्रचलित बजार मूल्य तथा घरको हकमा ह्रासमूल्य

(ग) घर र जग्गाको व्यापारिक वा आवासिय उपयोगको अवस्था।

(२) दफा ५६ को सट्टा देहायको दफा ५६ राखिएको छः

५६. भूमिकर (मालपोत): गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको दफा ५५ बमोजिम सम्पत्ति कर लागेको घरजग्गा बाहेकको अन्य जग्गामा भूमिकर (मालपोत) लगाउनेछ।

(३) दफा ६४ खारेज गरिएको छ।

परिच्छेद तीन

सिफारिस तथा प्रतिवेदन

खण्ड-क

आन्तरिक ऋणसम्बन्धी सिफारिस

३.१ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहले उठाउने आन्तरिक ऋणसम्बन्धी सिफारिस

(सिफारिस मितिः २०७५/०२/११)

१. पृष्ठभूमि

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग नेपालमा वित्तीय संघीयतालाई प्रभावकारी ढङ्गबाट कार्यान्वयन गर्नका लागि गठन गरिएको एक संवैधानिक आयोग हो। आयोगले मूलतः वित्तीय तथा प्राकृतिक स्रोतको चुस्त व्यवस्थापन तथा समन्यायिक उपयोग सुनिश्चित गर्ने भूमिका निर्वाह गर्दछ। संविधानको धारा ६० र धारा २५१ मा रहेको व्यवस्था अनुरूप आयोगले राजस्व बाँडफाँट, वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, आन्तरिक ऋण तथा प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट तथा उपयोग सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने गर्दछ।

नेपालको संविधानको धारा २५१ को (१)(च) मा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गरी संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले लिन सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा सिफारिस गर्ने व्यवस्था रहेको छ। यसै व्यवस्था बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारले लिन सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा निर्धारणका लागि राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग र नेपाल राष्ट्र बैंक समेतसँग अन्तरक्रिया गरी खाका तयार पारेको छ।

२. संवैधानिक तथा कानूनी व्यवस्था

नेपालको संविधानको धारा २५१ (१) (च) मा समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गरी संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले लिन सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा सिफारिस गर्ने कार्य राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार हुने व्यवस्था गरिएको छ।

प्रदेश तथा स्थानीय तहले लिने आन्तरिक ऋण सम्बन्धमा अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन,२०७४ को दफा १४ मा देहाय अनुसारको व्यवस्था गरिएको छः-

- दफा १४ (१): नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले आयोगले सिफारिस गरेको सीमा भित्र रही आन्तरिक ऋण लिन सक्नेछ। तर प्रदेश तथा स्थानीय तहले आन्तरिक ऋण लिनु अघि नेपाल सरकारको सहमति लिनु पर्नेछ।
- दफा १४(२): नेपाल सरकार तथा प्रदेशले प्रचलित कानूनको अधिनमा रही ऋणपत्र जारी गरी आन्तरिक ऋण उठाउन सक्नेछ।
- दफा १४(३): प्रदेश तथा स्थानीय तहले आन्तरिक ऋण लिन नेपाल सरकारको सहमति माग गर्दा आन्तरिक ऋण लिन खोजिएको योजना, योजनाबाट प्राप्त हुन सक्ने प्रतिफल र उपलब्धि, ऋण भुक्तानी योजना, ऋण दिने संस्थाको विवरण सहितको प्रस्ताव मन्त्रालय समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।
- दफा १४(४): उपदफा (३) बमोजिम पेश भएको प्रस्ताव कार्यान्वयनयोग्य देखिएमा नेपाल सरकारले सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई आन्तरिक ऋण लिन सहमति दिन सक्नेछ।

३. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि आन्तरिक ऋणसम्बन्धी सिफारिसका आधारहरू

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहले उठाउन सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा निर्धारण गर्दा देशको समष्टिगत् आर्थिक स्थिति, नेपाल सरकारको तिर्न बाँकी ऋण र प्रदेश तथा स्थानीय तहको ऋण उठाउने र ऋण तिर्नसक्ने क्षमता समेतलाई आधार लिएको छ।

नेपाल सरकार

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को पहिलो आठ महिनाको देशको समष्टिगत् आर्थिक स्थिति सामान्यतया सन्तोषजनक छ। तथापि, कुल सरकारी खर्च विनियोजनको ६० प्रतिशतको हाराहारीमा मात्र रहन सकेको छ। पूँजीगत खर्च विनियोजनको तुलनामा ५० प्रतिशत नाघ्न सकेको छैन। वित्तीय व्यवस्था तर्फको खर्च विनियोजनको ४० प्रतिशत पुग्न सकेको छैन। स्रोत परिचालनतर्फ राजस्व संकलन लक्ष्यको करिब नजिक रहेको छ। वैदेशिक सहायताको परिचालन ५० प्रतिशतभन्दा कम नै छ। कुल लक्षित आन्तरिक ऋण रू. १४५ अर्बमध्ये हालसम्म रू. ११९ अर्ब ८० करोड उठाइसकिएको छ।

नेपालको कुल तिर्न बाँकी ऋण रू.८४२ अर्ब ८९ करोड रहेको छ, जुन चालु आर्थिक वर्षको प्रक्षेपित कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २८ प्रतिशत हुन आउँछ। योमध्ये वैदेशिक ऋण रू.४५४ अर्ब ६३ करोड र आन्तरिक ऋण रू.३८८ अर्ब २६ करोड रहेको छ। कुल तिर्न बाँकी आन्तरिक ऋण कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको १२.९ प्रतिशत रहेको छ।

कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग तिर्न बाँकी आन्तरिक ऋणको अनुपात कम रहेको सन्दर्भमा नेपाल सरकारसँग थप ऋण परिचालनका लागि वित्तीय आधार रहेको छ। तर यस्तो वित्तीय आधार रहे तापनि सरकारले विभिन्न कारणले ठूलो मात्रामा आन्तरिक ऋण उठाउन भने हुँदैनः (१) आन्तरिक मुद्रा बजार सबल छैन, बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरूसँग तरलता कम छ, (२) सरकारले बढी ऋण लिंदा सोको प्रभाव बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ब्याजदरमा पर्न गई समग्र वित्तीय प्रणालीमा समस्या देखिन सक्छ, र (३) सरकारले बढी ऋण उठाउँदा निजी क्षेत्रको लगानीका लागि रकम अभाव हुन गई निजी लगानी संकुचित हुन सम्भावना रहन्छ। तसर्थ, नेपाल सरकारले आन्तरिक ऋण उठाउनका लागि सीमित वित्तीय आधार उपलब्ध रहेको छ।

देश संघीय संरचनामा गएको र तीनै तहका सरकारको खर्च जिम्मेवारी पूरा गर्न संघीय सरकारको प्रमुख भूमिका हुने भएकाले नेपाल सरकारले बजेट घाटा पूर्तिका लागि आन्तरिक ऋण उठाउन सक्छ, तर सोको उपयोग प्रभावकारी ढङ्गले हुनुपर्दछ। नेपाल सरकारले हालसम्म वैदेशिक तथा आन्तरिक ऋणको साँवा ब्याज भुक्तानीमा ढिलाइ नगरेको र भाखा ननघाएको सन्दर्भमा नेपाल सरकारलाई ऋण लिन कठिन छैन।

प्रदेश सरकार

प्रदेश सरकार स्थापना भएको केही महिना मात्र भएको छ। प्रदेशस्तरीय आर्थिक तथ्याङ्कहरूको अभाव छ। यस स्थितिमा प्रदेश सरकारले के का आधारमा ऋण उठाउने र के का आधारमा ऋणको सावाँ ब्याज भुक्तानी गर्ने भन्ने निक्यौंल गर्न सकिँदैन। प्रदेश सरकारको आफ्नो आन्तरिक स्रोत सबल नभइसकेको अवस्थामा ऋण मात्र लिने तर भुक्तानी गर्न नसकी ऋणको पासोमा पर्नसक्ने अवस्था आउन दिनु पनि हुँदैन।

प्रदेश सरकारले आन्तरिक ऋण उठाउन ऋणपत्र निष्काशन गर्न सक्ने भए पनि सो को कानूनी आधार र मौद्रिक औजार भने तयार नभइसकेको अवस्था छ। प्रदेशहरूले आन्तरिक ऋण लगानी गर्नका लागि परियोजना प्रस्ताव समेत तयार गरिनसकेको अवस्था छ। तथापि, प्रदेश सरकारको खर्च आवश्यकता

पूरा गर्न संघीय सञ्चित कोषबाट उपलब्ध हुने वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँट एवम् आफ्नो आन्तरिक राजस्व मात्र पर्याप्त नहुने भएकाले कुनै न कुनै आधारमा प्रदेश सरकारलाई आन्तरिक ऋण उठाउन दिनुपर्दछ।

स्थानीय तह

स्थानीय तहमा खण्डीकृत तथ्याङ्कको अभाव छ। प्रदेश सरकारको तुलनामा स्थानीय तहलाई कराधिकार बढी भए पनि स्थानीय तहको सबै खर्च जिम्मेवारी पूरा गर्न र पूर्वाधार विकासका लागि सबै स्रोतबाट प्राप्त रकम अपर्याप्त हुनसक्छ। त्यसैले स्थानीय तहलाई पनि आन्तरिक ऋण उठाउन दिनुपर्दछ। तर, आन्तरिक स्रोत सबल नभइसकेको अवस्थामा स्थानीय तह पनि ऋणको पासोमा पर्ने अवस्था आउन नदिने गरी विशेष सावधानी अपनाउनु पर्दछ।

४. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि आन्तरिक ऋणको सिफारिस

माथिका आधारहरूमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहले उठाउन सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा देहायअनुसार निर्धारण गरी सिफारिस गरिएको छः-

नेपाल सरकार

(क) आगामी आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को अनुमानित कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी आन्तरिक ऋण उठाउने।

(ख) आन्तरिक ऋणको उपयोग बढीभन्दा बढी पूँजी निर्माणमा परिचालन गर्ने।

प्रदेश सरकार

(क) आगामी आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँट र प्रदेश तहको आफ्नो आन्तरिक स्रोतबाट प्राप्त हुने राजस्वको योगफलको १० प्रतिशतमा नबढ्ने गरी आन्तरिक ऋण उठाउने।

(ख) आन्तरिक ऋणको परिचालन पूँजी निर्माण र दीर्घकालीन लाभका क्षेत्रमा गर्ने।

(ग) साधारण प्रकृतिका र प्रशासनिक खर्चका लागि आन्तरिक ऋण उपयोग नगर्ने।

स्थानीय तह

(क) आगामी आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा संघीय सरकार र प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँट र स्थानीय तहको आफ्नो आन्तरिक स्रोतबाट प्राप्त हुने राजस्वको योगफलको १० प्रतिशतमा नबढ्ने गरी आन्तरिक ऋण उठाउने।

(ख) आन्तरिक ऋणको परिचालन पूँजी निर्माण र दीर्घकालीन लाभका क्षेत्रमा गर्ने।

(ग) साधारण प्रकृतिका र प्रशासनिक खर्चका लागि आन्तरिक ऋण उपयोग नगर्ने।

खण्ड-ख

राजस्व बाँडफाँटसम्बन्धी सिफारिस

३.२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि संघीय सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई हुने राजस्व बाँडफाँटसम्बन्धी सिफारिस

(सिफारिस मितिः २०७५/०२/११)

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानमा अन्तर-सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणलाई वित्तीय संघीयताको महत्त्वपूर्ण आयामको रूपमा स्वीकार गर्दै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच स्रोतको न्यायोचित बाँडफाँट गर्न विभिन्न व्यवस्थाहरू गरिएको छ। वित्तीय संघीयताको विविध आयामहरूमध्ये संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका खर्च तथा राजस्व जिम्मेवारीलाई संविधानको अनुसूचीमा प्रष्ट पारिएको छ। रक्षा, परराष्ट्र, अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध, राष्ट्रिय मानक, केन्द्रीयस्तरका पूर्वाधार लगायतका विषयहरू संघको क्षेत्राधिकारमा रहने, प्रदेश प्रशासन, प्रदेशस्तरका पूर्वाधार, कृषि, भूमि व्यवस्थापन लगायतका जिम्मेवारी प्रदेशको क्षेत्राधिकारमा रहने र स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन, आधारभूत शिक्षा, आधारभूत स्वास्थ्य, कृषि तथा पशुपालन, स्थानीयस्तरका पूर्वाधार लगायतका विषय स्थानीय तहको जिम्मेवारीमा रहने व्यवस्था संविधानमा गरिएको छ। कतिपय विषयहरू संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका साझा सूचीमा समेत रहेका छन्। त्यस्तै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूले आफ्नो कार्यसम्पादन गर्दा नेपालको संविधानमा उल्लिखित राज्यका नीति तथा निर्देशक सिद्धान्तहरूबाट पनि निर्देशित हुने गर्दछन्। प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको सूची अध्ययन गर्दा प्रदेशहरू विकास निर्माणका कार्यमा मुख्य भूमिकामा रहने र स्थानीय तह सेवा प्रवाहको प्रमुख संयन्त्र रहने व्यवस्था रहेको देखिन्छ।

संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच राजस्व जिम्मेवारीको बाँडफाँट समेत संविधानमा नै गरिएको छ। केही राजस्व जिम्मेवारी प्रदेश र स्थानीय तहमा संविधानतः निक्षेपण गरिएको भए तापनि अधिकांश राजस्व जिम्मेवारी केन्द्र सरकारको क्षेत्राधिकारमा रहने व्यवस्था रहेको छ। भन्सार महसूल, अन्तःशुल्क, मूल्य अभिवृद्धि कर, आयकर लगायतका करहरू संघीय सरकारको क्षेत्राधिकारमा पर्दछन भने घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, कृषि आयमा कर तथा स्थानीय कर जस्ता विषय प्रदेश तथा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएका छन्।

प्रदेश र स्थानीय तहले राजस्व परिचालनका तुलनामा अधिक लागत लाग्ने सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने भएकाले नै नेपाल सरकारबाट प्रदेश र स्थानीय तहलाई राजस्व बाँडफाँट तथा वित्तीय हस्तान्तरण गर्नुपर्ने भएको हो। शिक्षा, स्वास्थ्य, पूर्वाधार निर्माण लगायतका बृहत्तर सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माणमा प्रदेश र स्थानीय तहका साथसाथै संघीय सरकारले समेत महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुपर्दछ। प्रदेश र स्थानीय तहबाट प्रवाह हुने सेवाको गुणस्तर कायम गर्नु पनि केन्द्र सरकारको जिम्मेवारी हो। त्यस्तै, वृहत् राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्नका लागि नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई परिचालन गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ। यसर्थ, नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय सरकारका विकास निर्माण र सेवा प्रवाहका जिम्मेवारीलाई सम्बोधन गर्न र प्रदेश तथा स्थानीयस्तरबाट केन्द्रीय नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्नका लागि राजस्व बाँडफाँट, वित्तीय समानीकरण अनुदान र सशर्त अनुदान हस्तान्तरण हुने व्यवस्था रहेको छ।

२. संवैधानिक तथा कानूनी व्यवस्था

(क) संवैधानिक व्यवस्थाः

अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापनका सम्बन्धमा नेपालको संविधानमा देहायका व्यवस्थाहरू रहेका छन्ः-

- धारा ६० को उपधारा (३)ः प्रदेश तथा स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय हस्तान्तरणको परिमाण राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस बमोजिम हुने,
- धारा २५१ उपधारा (१)ः संविधान र कानून बमोजिम संघीय सञ्चित कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने र समानीकरण अनुदानको सिफारिस गर्ने काम राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको हुने।

(ख) राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको गठन तथा यसको, काम कर्तव्य तथा अधिकारका सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गरी संविधानको धारा २५० तथा २५१ को मर्मलाई स्पष्ट रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि तर्जुमा गरिएको राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ मा राजस्व बाँडफाटका लागि देहायका आधारहरू तोकिएका छन्।

- जनसङ्ख्या र जनसाङ्ख्यिक विवरण,
- क्षेत्रफल,

- मानव विकास सूचकाङ्क,
- खर्चको आवश्यकता,
- राजस्व सङ्कलनमा गरेको प्रयास,
- पूर्वाधार विकास,
- विशेष अवस्था।

(ग) अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४

संघ, प्रदेश एवम् स्थानीय तहको राजस्वको अधिकार, राजस्व बाँडफाँट, अनुदान, ऋण, बजेट व्यवस्थापन, सार्वजनिक खर्च तथा वित्तीय अनुशासन सम्बन्धी विषय व्यवस्थित गर्ने उद्देश्यले अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ जारी भई लागू भएको छ। यस ऐनले मूलतः वित्तीय संघीयताको महत्त्वपूर्ण अवयवको रूपमा रहेको राजस्व र खर्चको जिम्मेवारी, अन्तर-सरकारी वित्त हस्तान्तरण, प्रदेश तथा स्थानीय तहले लिन पाउने आन्तरिक ऋण लगायतका विषयलाई समेटेको छ।

यस ऐनमा जनताले तिरेको करमाथि जनताको स्वामित्व स्थापित गर्ने अवधारणालाई आत्मसात गर्दै मूल्य अभिवृद्धि कर र आन्तरिक अन्तःशुल्कबाट उठेको राजस्वलाई तीनै तहका सरकारका बीचमा क्रमशः केन्द्रलाई ७० प्रतिशत, प्रदेशलाई १५ प्रतिशत र स्थानीय तहलाई १५ प्रतिशतका दरले बाँडफाँट गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

३. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को राजस्व बाँडफाटको ढाँचा र आधार तयार गर्नका आयोगले अवलम्वन गरेको विधिः

- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ र अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा उल्लिखित आधारहरू सम्बोधन गरिएको,
- खण्डीकृत तथ्याङ्क (Disaggregated Data) प्राप्त हुन नसकेको अवस्थामा नजिकको तथ्याङ्क प्रयोग गरी सूचकाङ्क निक्यौंल गरिएको,
- स्थानीय तहबाट प्राप्त तथ्याङ्कको बिस्तृत अध्ययन गरिएको,
- तथ्याङ्कको वैधता (Validity) परीक्षण गर्न भौगोलिक क्षेत्र, प्रदेश एवम् स्थानीय तहका प्रकार र बसोबासको सघनता जस्ता पक्ष समेत समेट्ने गरी नमुना तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको,
- सेवा प्रवाहको लागत अनुमान, आर्थिक-सामाजिक विभेदको अवस्था र स्थानीय तहको क्षमता आँकलन सम्बन्धमा बिस्तृत अध्ययन गरिएको,

- प्रदेश मन्त्रीमण्डल, प्रमुख सचिव र प्रदेश मन्त्रालयका सचिवहरूसँग अन्तरक्रिया गरिएको,
- विभिन्न तहका सरकारहरूको न्यूनतम खर्च एवम् पूर्वाधार विकासको आवश्यकता समेतका आधारमा खर्चको आवश्यकता आँकलन गरिएको,
- राजस्वको अधिकार, स्थानीय तहबाट प्राप्त विवरण र स्थानीय निकाय वित्तीय आयोगको सचिवालयबाट प्राप्त विवरण समेतको आधारमा राजस्व प्रक्षेपण गरिएको,
- स्थानीय तहहरूको क्षेत्रफल लगायतका केही सूचकाङ्कमा आएको परिवर्तनका कारणवाट प्रदेश र स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराईएको राजस्वको सीमामा असर नपर्ने गरी सिफारिस गरिएको।
- देहायका सूचकाङ्कहरू तयार गरिएकोः-

  - **मानव विकास सूचकाङ्कः** राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ र नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ मा जिल्लास्तरसम्म मात्र मानव विकास सूचकाङ्क उपलव्ध भएको हुँदा भौगोलिक क्षेत्र, ग्रामीण तथा शहरी क्षेत्र एवम् जिल्लास्तरको तथ्याङ्कका आधारमा प्रदेश तथा स्थानीय तहसम्मको मानव विकास सूचकाङ्क तयार गरिएको छ।

  - **पूर्वाधार सूचकाङ्कः** पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गर्दा कनेक्टिभिटीसँग सम्बन्धित सडक, विद्युत र सूचना प्रविधिको पहुँचलाई आधार मानिएको छ। यस अनुसार प्रदेश र स्थानीय तहको सडक घनत्व (क्षेत्रफलमा सडकको लम्बाइ), विद्युत सेवाबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा भएको पहुँचलाई आधारको रूपमा लिइएको छ। प्रदेश र स्थानीय तहको पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गर्दा यी तीन क्षेत्रलाई फरक फरक भार दिइएको छ। प्रदेश तहको पूर्वाधारमा सडक सञ्जालले ठूलो प्रभाव पार्ने भएकाले सडक घनत्वलाई ८० प्रतिशत भार दिइएको छ। त्यसैगरी, विद्युतको उपलब्धतालाई १० प्रतिशत र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको पहुँचलाई १० प्रतिशत भार दिइएको छ। स्थानीय तहको भूगोल प्रदेशको भन्दा सानो भएकाले तीनवटै क्षेत्रले स्थानीय तहको विकास निर्माण र सेवा प्रवाहको लागतमा ठूलो प्रभाव पार्ने हुँदा सडक घनत्वलाई ५० प्रतिशत, विद्युतको उपलब्धतालाई ३० प्रतिशत र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा पहुँचको अवस्थालाई २० प्रतिशत भार दिई प्रत्येक स्थानीय तहको पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गरिएको छ।

- **सामाजिक-आर्थिक विभेद सूचकाङ्कः** प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक, सामाजिक तथा अन्य विभेद मापन गर्ने सम्पूर्ण तथ्याङ्क उपलब्ध नभएकाले यो पटकका लागि प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक विभेदको अवस्थालाई ५० प्रतिशत, सामाजिक विभेदको अवस्थालाई ४५ प्रतिशत र जलवायु परिवर्तन जोखिमको अवस्थालाई ५ प्रतिशत भार दिइएको छ। आर्थिक विभेदको प्रतिनिधि सूचकका रूपमा प्रदेश र स्थानीय तहको गरिबी, आश्रित जनसङ्ख्या र पूर्वाधार विकासको अवस्थालाई लिइएको छ। प्रदेश र स्थानीय तहको जातिगत विवरण, अपाङ्गता भएको जनसङ्ख्याको अनुपात, प्रौढ तथा महिला साक्षरता, सुरक्षित खानेपानीमा भएको पहुँचलाई सामाजिक विभेदको प्रतिनिधि सूचकका रूपमा रूपमा लिइएको छ। यसका लागि केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग समेत नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त तथ्याङ्क र यस आयोगबाट गराइएको अध्ययनलाई प्रमुख आधारको रूपमा लिइएको छ।

- **न्यून विकास सूचकाङ्कः** राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ मा व्यवस्था भएअनुसार प्रदेश र स्थानीय तहको सन्तुलित विकासको अवस्था मापन गर्नका लागि प्रत्येक प्रदेश र स्थानीय तहको विकास सूचकाङ्कले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने भएकाले सबै प्रदेश र स्थानीय तहको न्यून विकास सूचकाङ्क तयार गरिएको छ। यस्तो सूचकाङ्क तयार गर्दा पूर्वाधार विकासलाई ७० प्रतिशत, सेवा प्रवाहको लागतलाई २० प्रतिशत र आर्थिक सामाजिक विभेदलाई १० प्रतिशत भार दिइएको छ। यसका लागि केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागलगायत नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त तथ्याङ्क र यस आयोगबाट गराइएको अध्ययनलाई प्रमुख आधारको रूपमा लिइएको छ।

- सूचकाङ्कहरू तयार गर्दा प्रदेश तहको संख्या कम भएकाले अङ्कगणितीय मध्यक (Arithmetic Mean) र स्थानीय तहको संख्या धेरै भएकाले ज्यामितीय मध्यक (Geometric Mean) को प्रयोग गरी तथ्याङ्कलाई बढी यथार्थपरक बनाइएको, र
- आयोगबाट तयार पारिएका सूचकाङ्कहरूबाट आवश्यकता अनुसार एकीकृत सूचकाङ्क (Composite Index) तयार गरिएको।

४. आ.व. २०७५/७६ को राजस्व बाँडफाँटको आधार र ढाँचा सिफारिस गर्दा लिइएका आधारहरू

माथि चर्चा गरिएका संवैधानिक एवम् कानूनी व्यवस्था अनुसार नेपाल सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई हुने राजस्व बाँडफाँटको आधार र ढाँचा सिफारिस गरिएको छ। अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २१ को उपदफा ४ अनुसार प्रदेश र स्थानीय तहले राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम र आफ्नो आन्तरिक राजस्वबाट प्रशासनिक खर्च पुऱ्याउनुपर्ने र सोही ऐनको दफा २३ को उपदफा ४ अनुसार प्रशासनिक खर्च व्यहोर्न घाटा बजेट पेश गर्न नसकिने भएकाले राजस्व बाँडफाँटको न्यूनतम अङ्क समेत सिफारिस गरिएको छ।

अतः संविधान र कानूनमा भएका यी व्यवस्था अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को राजस्व बाँडफाँटको आधार र ढाँचा सिफारिस गर्दा अवलम्वन गरिएका आधारहरूलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

(क) जनसङ्ख्या र जनसाङ्ख्यिक विवरण (७० प्रतिशत):

जनसङ्ख्या एवम् आश्रित जनसङ्ख्याको अनुपात जस्ता जनसाङ्ख्यिक विशेषताले प्रदेश र स्थानीय तहको व्यवस्थापिका र सरकारको आकारमा प्रभाव पर्दछ, जसले गर्दा प्रदेश र स्थानीय तहको प्रशासनिक खर्च समेत प्रभावित हुन्छ। जनसङ्ख्याको आकार ठूलो भएपछि सेवा प्रवाहको दायरा पनि ठूलो हुन गई सञ्चालन खर्चमा बढोत्तरी हुन्छ, जसले सेवा प्रवाहको लागतलाई समेत प्रभाव पार्दछ। अतः जनसङ्ख्यासम्बन्धी सूचकलाई ७० प्रतिशत भार दिइएको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ को तथ्याङ्कको आधारमा जनसङ्ख्यालाई दिइएको भारमध्ये प्रत्येक प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको कुल जनसङ्ख्यालाई ८० प्रतिशत र आश्रित जनसङ्ख्याको अनुपातलाई २० प्रतिशत भार दिइएको छ।

(ख) क्षेत्रफल (१५ प्रतिशत):

प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता तिनीहरूले ओगटेको क्षेत्रफलबाट प्रभावित हुन्छ। भूगोलका कारणले सेवा प्रवाहको लागत मात्र बढ्ने होइन, सञ्चालन खर्चमा समेत उल्लेख्य वृद्धि हुन्छ। यसकारण सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहको क्षेत्रफललाई १५ प्रतिशत भार दिइएको छ।

(ग) मानव विकास सूचकाङ्क (५ प्रतिशत):

राजस्व बाँडफाँटको रकमबाट मूलतः प्रशासनिक खर्च व्यहोरिने भए तापनि प्रदेश र स्थानीय तहले मानव विकाससँग सम्बन्धित संवैधानिक दायित्व पूरा गर्नुपर्ने भएकाले प्रदेश तथा स्थानीय तहको मानव विकास सूचकाङ्कलाई ५ प्रतिशत भार दिइएको छ।

(घ) न्यून विकास सूचकाङ्क (१० प्रतिशत):

प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र विकासको अवस्थालाई सम्बोधन गर्नका लागि न्यून विकास सूचकाङ्कलाई १० प्रतिशत भार दिइएको छ।

(ङ) राजस्व बाँडफाँटको न्यूनतम अङ्कः

माथिका सूचकाङ्कहरू प्रयोग गरी तयार गरिएको ढाँचा अनुसार उपलब्ध हुने रकम र आन्तरिक राजस्वले मात्र केही स्थानीय तहको प्रशासनिक खर्च धान्न नसक्ने अवस्था हुने भएमा प्रत्येक स्थानीय तहले राजस्व बाँडफाँटबाट न्यूनतम रू. ३ करोड प्राप्त गर्नसक्ने गरी ढाँचा तयार गरिएको छ। मूल्य अभिवृद्धि कर र आन्तरिक उत्पादनको अन्तःशुल्कबाट प्राप्त हुने कुल राजस्वको समान प्रतिशत प्रदेश र स्थानीय तहमा वितरण हुने भएको र प्रदेश तहको संख्या कम भएकाले प्रदेश तहलाई राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम प्रशासनिक खर्च व्यहोर्न पर्याप्त हुने अनुमान गरी प्रदेश तहका हकमा न्यूनतम अङ्क सिफारिस गरिएको छैन।

५. राजस्व बाँडफाटका आधार र ढाँचा सिफारिसका क्रममा देखिएका केही सीमाहरू

- आयोगका पदाधिकारीहरूको नियुक्ति भइनसकेको अवस्थामा कर्मचारीकै तहबाट राजस्व बाँडफाँटको आधार एवम् ढाँचा तयार गरिएको,
- कानूनी व्यवस्था अनुरूप सबै बिषयवस्तुलाई समेटिएको, तर कतिपय आधारभूत तथ्याङ्क उपलब्ध हुन नसकेकाले स्रोतको अनुमानको आधार तयार गर्दा निकटतम अनुमान (Proxy) प्रयोग गर्नुपरेको (जस्तैः खर्चको आवश्यकता आँकलनका लागि न्यून विकास सूचकाङ्क समेत प्रयोग गरिएको),
- आयोगको कार्यालय स्थापनाको छोटो समयमै राजस्व बाँडफाँटको आधार एवम् ढाँचा तयार गर्नुपरेको।

(द्रष्टव्यः आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि संघीय सरकारबाट प्रदेश सरकारलाई हस्तान्तरण हुने राजस्व बाँडफाँटको हिस्सासम्बन्धी सिफारिस अनुसूची १ मा र संघीय सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने राजस्व बाँडफाँटको हिस्सासम्बन्धी सिफारिस अनुसूची २ मा समावेश गरिएका छन्।)

३.३ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई हुने राजस्व बाँडफाँटसम्बन्धी सिफारिस

(सिफारिस मितिः २०७५/०२/२५)

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानमा अन्तर-सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणलाई वित्तीय संघीयताको एउटा महत्त्वपूर्ण आयामको रूपमा स्वीकार गर्दै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच स्रोतको न्यायोचित बाँडफाँट गर्न विभिन्न व्यवस्थाहरू गरिएको छ। वित्तीय संघीयताको विविध आयामहरूमध्ये संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका खर्च तथा राजस्व जिम्मेवारीलाई संविधानको अनुसूचीमा प्रष्ट पारिएको छ। रक्षा, परराष्ट्र, अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध, राष्ट्रिय मानक, केन्द्रीयस्तरका पूर्वाधार लगायतका विषयहरू संघको क्षेत्राधिकारमा रहने, प्रदेश प्रशासन, प्रदेशस्तरका पूर्वाधार, कृषि, भूमि व्यवस्थापन लगायतका जिम्मेवारी प्रदेशको क्षेत्राधिकारमा रहने र स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन, आधारभूत शिक्षा, आधारभूत स्वास्थ्य, कृषि तथा पशुपालन, स्थानीयस्तरका पूर्वाधार लगायतका विषय स्थानीय तहको जिम्मेवारीमा रहने व्यवस्था संविधानमा गरिएको छ। कतिपय विषयहरू संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका साझा सूचीमा समेत रहेका छन्। त्यस्तै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूले आफ्नो कार्यसम्पादन गर्दा नेपालको संविधानमा उल्लिखित राज्यका नीति तथा निर्देशक सिद्धान्तहरूबाट पनि निर्देशित हुने गर्दछन्। प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको सूची अध्ययन गर्दा प्रदेशहरू विकास निर्माणका कार्यमा मुख्य भूमिकामा रहने र स्थानीय तह सेवा प्रवाहको प्रमुख संयन्त्र रहने व्यवस्था रहेको देखिन्छ।

संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच राजस्व जिम्मेवारीको बाँडफाँट समेत संविधानमा नै गरिएको छ। केही राजस्व जिम्मेवारी प्रदेश र स्थानीय तहमा संविधानतः निक्षेपण गरिएको भए तापनि अधिकांश राजस्व जिम्मेवारी केन्द्र सरकारको क्षेत्राधिकारमा रहने व्यवस्था रहेको छ। भन्सार महसूल, अन्तःशुल्क, मूल्य अभिवृद्धि कर, आयकर लगायतका करहरू संघीय सरकारको क्षेत्राधिकारमा पर्दछन् भने घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, कृषि आयमा कर तथा स्थानीय कर जस्ता विषय प्रदेश तथा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएका छन्।

शिक्षा, स्वास्थ्य, पूर्वाधार निर्माण लगायतका बृहत्तर सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माणमा प्रदेश र स्थानीय तहका साथसाथै संघीय सरकारले समेत महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुपर्दछ। संविधानतः निक्षेपण गरिएका जिम्मेवारीहरू पुरा गर्नका लागि र सार्वजनिक सेवामा सबै जनताको पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि स्रोतको न्यायोचित पुनर्वितरण सुनिश्चित गर्न संविधानमा नै अन्तर-सरकारी वित्त

हस्तान्तरण सम्बन्धमा व्यबस्था गरिएको हो। प्रदेश सरकारहरू समेत आ-आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्रका स्थानीय तहमा सेवा प्रवाहमा समता र गुणस्तर कायम गर्न जिम्मेवार हुने भएकाले प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय तहको राजस्व क्षमता र खर्चको आवश्यकताबीचको अन्तर सम्बोधन गर्न जिम्मेवार हुनुपर्ने हुन्छ र प्रदेशबाट स्थानीय तहमा राजस्व बाँडफाँट तथा वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण हुनुपर्ने देखिन्छ।

२. संवैधानिक तथा कानूनी व्यवस्था

अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन सम्बन्धी नेपालको संविधानमा विभिन्न व्यवस्थाहरू रहेका छन्। संविधानको धारा ६० को उपधारा (३) मा प्रदेश तथा स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय हस्तान्तरणको परिमाण राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस बमोजिम हुने र उपधारा (८) मा राजस्व बाँडफाँट गर्दा राष्ट्रिय नीति, राष्ट्रिय आवश्यकता, प्रदेश र स्थानीय तहको स्वायत्तता, प्रदेश र स्थानीय तहले जनतालाई पुऱ्याउनु पर्ने सेवा र उनीहरूलाई प्रदान गरिएको आर्थिक अधिकार, राजस्व उठाउन सक्ने क्षमता, राजस्वको सम्भाव्यता र उपयोग, विकास निर्माणमा गर्नुपर्ने सहयोग, क्षेत्रीय असन्तुलन, गरिबी र असमानताको न्यूनीकरण, बञ्चितीकरणको अन्त्य, आकस्मिक कार्य र अस्थायी आवश्यकता पूरा गर्न सहयोग गर्नुपर्ने विषयहरूलाई ध्यान दिनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ। त्यस्तै धारा २५१ उपधारा (१) को खण्ड (घ) मा प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने काम कर्तव्य र अधिकार राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको हुने व्यवस्था छ। राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको गठन तथा यसको काम कर्तव्य तथा अधिकारका सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गरी संविधानको धारा २५० तथा २५१ को मर्मलाई स्पष्ट रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि तर्जुमा गरिएको राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ मा राजस्व बाँडफाटका लागि देहायका आधारहरू तोकिएका छन्।

- जनसङ्ख्या र जनसाङ्ख्यिक विवरण,
- क्षेत्रफल,
- मानव विकास सूचकाङ्क,
- खर्चको आवश्यकता,
- राजस्व सङ्कलनमा गरेको प्रयास,
- पूर्वाधार विकास,
- विशेष अवस्था।

अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २१ को उपदफा ४ अनुसार प्रदेश र स्थानीय तहले राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम र आफ्नो आन्तरिक राजस्वबाट प्रशासनिक खर्च पुऱ्याउनुपर्ने र सोही ऐनको दफा २३ को उपदफा ४ अनुसार प्रशासनिक खर्च व्यहोर्न घाटा बजेट पेश गर्न नसकिने व्यवस्था रहेको छ।

३. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को राजस्व बाँडफाट सिफारिसका लागि आयोगले अवलम्वन गरेको विधिः

सरकारहरूबीच हुने स्रोतको बाँडफाँट एवम् वित्तीय हस्तान्तरणलाई अधिकतम पारदर्शी, न्यायसम्मत र सन्तुलित तुल्याउनका लागि नै एक स्वतन्त्र संवैधानिक निकायको व्यवस्था गरिएको हो। संविधानको यसै मर्मलाई आत्मसात् गर्दै राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले राजस्व बाँडफाँट सिफारिसका लागि देहाय बमोजिमको विधि अवलम्वन गरेको छ।

- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ र अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा उल्लिखित आधारहरू सम्बोधन गरिएको,
- खण्डीकृत तथ्याङ्क (Disaggregated Data) प्राप्त हुन नसकेको अवस्थामा नजिकको तथ्याङ्क प्रयोग गरी सूचकाङ्क निक्यौल गरिएको,
- स्थानीय तहबाट प्राप्त तथ्याङ्कको बिस्तृत अध्ययन गरिएको,
- तथ्याङ्कको वैधता (Validity) परीक्षण गर्न भौगोलिक क्षेत्र, प्रदेश एवम् स्थानीय तहका प्रकार र बसोबासको सघनता जस्ता पक्ष समेत समेट्ने गरी नमुना तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको,
- सेवा प्रवाहको लागत अनुमान, आर्थिक-सामाजिक विभेदको अवस्था र स्थानीय तहको क्षमता आँकलन सम्बन्धमा बिस्तृत अध्ययन गरिएको,
- प्रदेश मन्त्रीमण्डल, प्रमुख सचिव र प्रदेश मन्त्रालयका सचिवहरूसँग अन्तरक्रिया गरिएको,
- विभिन्न तहका सरकारहरूको न्यूनतम खर्च एवम् पूर्वाधार विकासको आवश्यकता समेतका आधारमा खर्चको आवश्यकता आँकलन गरिएको,
- राजस्वको अधिकार, स्थानीय तहबाट प्राप्त विवरण र स्थानीय निकाय वित्तीय आयोगको सचिवालयबाट प्राप्त विवरणको समेतको आधारमा राजस्व प्रक्षेपण गरिएको,
- देहायका सूचकाङ्क तयार गरिएकोः
  - **मानव विकास सूचकाङ्क** : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ र नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ मा जिल्लास्तरसम्म मात्र मानव विकास सूचकाङ्क उपलव्ध भएको हुँदा भौगोलिक

क्षेत्र, ग्रामीण तथा शहरी क्षेत्र एवम् जिल्लास्तरको तथ्याङ्कका आधारमा प्रदेश तथा स्थानीय तहसम्मको मानव विकास सूचकाङ्क तयार गरिएको छ।

- **पूर्वाधार सूचकाङ्क** : पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गर्दा कनेक्टिभिटीसँग सम्बन्धित सडक, विद्युत र सूचना प्रविधिको पहुँचलाई आधार मानिएको छ। यस अनुसार प्रदेश र स्थानीय तहको सडक घनत्व (क्षेत्रफलमा सडकको लम्बाइ), विद्युत सेवाबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा भएको पहुँचलाई आधारको रूपमा लिइएको छ। प्रदेश र स्थानीय तहको पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गर्दा यी तीन क्षेत्रलाई फरक फरक भार दिइएको छ। स्थानीय तहको भूगोल सानो हुने भएकाले तीनवटै क्षेत्रले स्थानीय तहको विकास निर्माण र सेवा प्रवाहको लागतमा ठूलो प्रभाव पार्ने हुँदा सडक घनत्वलाई ५० प्रतिशत, विद्युतको उपलब्धतालाई ३० प्रतिशत र सूचना एवं सञ्चार प्रविधिमा पहुँचको अवस्थालाई २० प्रतिशत भार दिई प्रत्येक स्थानीय तहको पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गरिएको छ।

- **सामाजिक-आर्थिक विभेद सूचकाङ्कः** प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक, सामाजिक तथा अन्य विभेद मापन गर्ने सम्पूर्ण तथ्याङ्क उपलब्ध नभएकाले यो पटकका लागि प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक विभेदको अवस्थालाई ५० प्रतिशत, सामाजिक विभेदको अवस्थालाई ४५ प्रतिशत र जलवायु परिवर्तन जोखिमको अवस्थालाई ५ प्रतिशत भार दिइएको छ। आर्थिक विभेदको प्रतिनिधि सूचकका रूपमा प्रदेश र स्थानीय तहको गरिबी, आश्रित जनसङ्ख्या र पूर्वाधार विकासको अवस्थालाई लिइएको छ। प्रदेश र स्थानीय तहको जातिगत विवरण, अपाङ्गता भएको जनसङ्ख्याको अनुपात, प्रौढ तथा महिला साक्षरता, सुरक्षित खानेपानीमा भएको पहुँचलाई सामाजिक विभेदको प्रतिनिधि सूचकका रूपमा रूपमा लिइएको छ। यसका लागि केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग लगायत नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त तथ्याङ्क र यस आयोगबाट गराइएको अध्ययनलाई प्रमुख आधारको रूपमा लिइएको छ।

- **न्यून विकास सूचकाङ्कः** राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ मा व्यवस्था भएअनुसार प्रदेश र स्थानीय तहको सन्तुलित विकासको अवस्था मापन गर्नका लागि प्रत्येक प्रदेश र स्थानीय तहको विकास सूचकाङ्कले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने भएकाले सबै प्रदेश र स्थानीय तहको न्यून विकास सूचकाङ्क तयार गरिएको छ। यस्तो सूचकाङ्क तयार

गर्दा पूर्वाधार विकासलाई ७० प्रतिशत, सेवा प्रवाहको लागतलाई २० प्रतिशत र आर्थिक सामाजिक विभेदलाई १० प्रतिशत भार दिइएको छ। यसका लागि केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग समेत नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त तथ्याङ्क र यस आयोगबाट गराइएको अध्ययनलाई प्रमुख आधारको रूपमा लिइएको छ।

- सूचकाङ्कहरू तयार गर्दा अङ्कगणितीय मध्यक (Arithmetic Mean) को प्रयोग गरिएको,
- आयोगबाट तयार पारिएका सूचकाङ्कहरूबाट आवश्यकता अनुसार एकीकृत सूचकाङ्क (Composite Index) तयार गरिएको।

४. आ.व. २०७५/७६ को राजस्व बाँडफाँटको आधार र ढाँचा सिफारिस गर्दा लिइएका आधारहरू

माथि चर्चा गरिएका संवैधानिक एवम् कानूनी व्यवस्था अनुसार हुने गरी प्रदेश सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई हुने राजस्व बाँडफाँटको आधार र ढाँचा सिफारिस गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को राजस्व बाँडफाँटको आधार र ढाँचा सिफारिस गर्दा अवलम्वन गरिएका आधारहरूलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

(क) जनसङ्ख्या र जनसाङ्ख्यिक विवरण (७० प्रतिशत):

जनसङ्ख्या एवम् आश्रित जनसङ्ख्याको अनुपात जस्ता जनसाङ्ख्यिक विशेषताले स्थानीय तहको व्यवस्थापिका र सरकारको आकारमा प्रभाव पर्दछ, जसले गर्दा स्थानीय तहको प्रशासनिक खर्च समेत प्रभावित हुन्छ। जनसङ्ख्याको आकार ठूलो भएपछि सेवा प्रवाहको दायरा पनि ठूलो हुन गई सञ्चालन खर्चमा बढोत्तरी हुन्छ, जसले सेवा प्रवाहको लागतलाई समेत प्रभाव पार्दछ। अतः जनसङ्ख्यासम्बन्धी सूचकलाई ७० प्रतिशत भार दिइएको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ को तथ्याङ्कको आधारमा जनसङ्ख्यालाई दिइएको भारमध्ये प्रत्येक स्थानीय तहमा रहेको कुल जनसङ्ख्यालाई ८० प्रतिशत र आश्रित जनसङ्ख्याको अनुपातलाई २० प्रतिशत भार दिइएको छ।

(ख) क्षेत्रफल (१५ प्रतिशत)

स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता तिनीहरूले ओगटेको क्षेत्रफलबाट प्रभावित हुन्छ। भूगोलका कारणले सेवा प्रवाहको लागत मात्र बढ्ने होइन, सञ्चालन खर्चमा समेत उल्लेख्य वृद्धि हुन्छ। यसकारण सम्बन्धित स्थानीय तहको क्षेत्रफललाई १५ प्रतिशत भार दिइएको छ।

(ग) मानव विकास सूचकाङ्क (५ प्रतिशत)

राजस्व बाँडफाँटको रकमबाट मूलतः प्रशासनिक खर्च व्यहोरिने भए तापनि स्थानीय तहले मानव विकाससँग सम्बन्धित संवैधानिक दायित्व पूरा गर्नुपर्ने भएकाले स्थानीय तहको मानव विकास सूचकाङ्कलाई ५ प्रतिशत भार दिइएको छ।

(घ) न्यून विकास सूचकाङ्क (१० प्रतिशत)

स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र विकासको अवस्थालाई सम्बोधन गर्नका लागि न्यून विकास सूचकाङ्कलाई १० प्रतिशत भार दिइएको छ।

५. राजस्व बाँडफाटका आधार र ढाँचा सिफारिसका क्रममा देखिएका केही सीमाहरू

- आयोगका पदाधिकारीहरूको नियुक्ति भइनसकेको अवस्थामा कर्मचारीकै तहबाट राजस्व बाँडफाँट एवम् समानीकरण अनुदानको आधार एवम् ढाँचा तयार गरिएको,
- कानूनी व्यवस्था अनुरूप सबै बिषयवस्तुलाई समेटिएको तर कतिपय आधारभूत तथ्याङ्क उपलब्ध हुन नसकेकाले स्रोतको अनुमानको आधार तयार गर्दा निकटतम अनुमान (Proxy) प्रयोग गर्नुपरेको (जस्तैः खर्चको आवश्यकता आँकलनका लागि न्यून विकास सूचकाङ्क समेत प्रयोग गरिएको,
- आयोगको कार्यालय स्थापनाको छोटो समयमै राजस्व बाँडफाँटको आधार एवम् ढाँचा तयार गर्नुपरेको।

(द्रष्टव्यः आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने राजस्व बाँडफाँटको हिस्सासम्बन्धी सिफारिस अनुसूची ३ मा समावेश गरिएका छन्।)

खण्ड-ग

वित्तीय समानीकरण अनुदान र सशर्त अनुदानसम्बन्धी सिफारिस

३.४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि संघीय सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान र सशर्त अनुदानसम्बन्धी सिफारिस

(सिफारिस मितिः २०७५/०२/११)

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानमा अन्तर-सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणलाई वित्तीय संघीयताको एक महत्त्वपूर्ण आयामको रूपमा स्वीकार गर्दै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच स्रोतको न्यायोचित बाँडफाँट गर्न विभिन्न व्यवस्थाहरू गरिएको छ। वित्तीय संघीयताको विविध आयामहरूमध्ये संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका खर्च तथा राजस्व जिम्मेवारीलाई संविधानको अनुसूचीमा प्रष्ट पारिएको छ। रक्षा, परराष्ट्र, अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध, राष्ट्रिय मानक, केन्द्रीयस्तरका पूर्वाधार लगायतका विषयहरू संघको क्षेत्राधिकारमा रहने, प्रदेश प्रशासन, प्रदेशस्तरका पूर्वाधार, कृषि, भूमि व्यवस्थापन लगायतका जिम्मेवारी प्रदेशको क्षेत्राधिकारमा रहने र स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन, आधारभूत शिक्षा, आधारभूत स्वास्थ्य, कृषि तथा पशुपालन, स्थानीयस्तरका पूर्वाधार लगायतका विषय स्थानीय तहको जिम्मेवारीमा रहने व्यवस्था संविधानमा गरिएको छ। कतिपय विषयहरू संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका साझा सूचीमा समेत रहेका छन्। त्यस्तै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूले आफ्नो कार्यसम्पादन गर्दा नेपालको संविधानमा उल्लिखित राज्यका नीति तथा निर्देशक सिद्धान्तहरूबाट पनि निर्देशित हुने गर्दछन्। प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको सूची अध्ययन गर्दा प्रदेशहरू विकास निर्माणका कार्यमा मुख्य भूमिकामा रहने र स्थानीय तह सेवा प्रवाहको प्रमुख संयन्त्र रहने व्यवस्था रहेको देखिन्छ।

संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच राजस्व जिम्मेवारीको बाँडफाँट समेत संविधानमा नै गरिएको छ। केही राजस्व जिम्मेवारी प्रदेश र स्थानीय तहमा संविधानतः निक्षेपण गरिएको भए तापनि अधिकांश राजस्व जिम्मेवारी केन्द्र सरकारको क्षेत्राधिकारमा रहने व्यवस्था रहेको छ। भन्सार महसूल, अन्तःशुल्क, मूल्य अभिवृद्धि कर, आयकर लगायतका करहरू संघीय सरकारको क्षेत्राधिकारमा पर्दछन् भने घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, कृषि आयमा कर तथा स्थानीय कर जस्ता विषय प्रदेश तथा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएका छन्।

शिक्षा, स्वास्थ्य, पूर्वाधार निर्माण लगायतका बृहत्तर सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माणमा प्रदेश र स्थानीय तहका साथसाथै संघीय सरकारले समेत महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुपर्दछ। संविधानतः निक्षेपण गरिएका जिम्मेबारीहरू पुरा गर्नका लागि र सार्वजनिक सेवामा सबै जनताको पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि स्रोतको न्यायोचित पुनर्वितरण सुनिश्चित गर्न संविधानमा नै अन्तर-सरकारी वित्त हस्तान्तरण सम्बन्धमा व्यबस्था गरिएको हो। प्रदेश सरकारहरू समेत आ-आफ्नो क्षेत्राधीकार भित्रका स्थानीय तहमा सेवा प्रवाहमा समता र गुणस्तर कायम गर्न जिम्मेवार हुने भएकाले प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय तहको राजस्व क्षमता र खर्चको आवश्यकताबीचको अन्तर सम्बोधन गर्न जिम्मेवार हुनुपर्ने भएको हुदाँ प्रदेशबाट स्थानीय तहमा राजस्व बाँडफाँट तथा वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण हुनुपर्ने देखिन्छ। त्यस्तै, प्रदेश सरकारहरूले आ-आफ्ना प्रादेशिक नीति, कार्यक्रम, मानक तथा पुर्वाधारको कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तहलाई समेत परिचालन गर्नुपर्ने भएकाले प्रदेशबाट स्थानीय तहमा सशर्त अनुदान हस्तान्तरण गर्न आवश्यक रहेको छ।

२. वित्तीय समानीकरण अनुदानसम्बन्धी सिफारिस

(क) संवैधानिक व्यवस्था

अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापनका सम्बन्धमा नेपालको संविधानमा देहायका व्यवस्थाहरू रहेका छन्:-

- धारा ६० को उपधारा (३): प्रदेश तथा स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय हस्तान्तरणको परिमाण राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस बमोजिम हुने,
- धारा ६० को उपधारा (४): नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई खर्चको आवश्यकता र राजस्वको क्षमताको आधारमा वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण गर्ने,
- धारा २५१ उपधारा (१): संविधान र कानून बमोजिम संघीय सञ्चित कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने र समानीकरण अनुदानको सिफारिस गर्ने काम राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको हुने।

(ख) राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको गठन तथा यसको काम कर्तव्य तथा अधिकारका सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गरी संविधानको धारा २५० तथा २५१ को मर्मलाई स्पष्ट रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि तर्जुमा गरिएको राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा १६ (१) मा वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिसका लागि देहायका आधारहरू तोकिएका छन्:

- प्रदेश तथा स्थानीय तहमा रहेको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता मानव विकास सूचकाङ्क,
- अन्य प्रदेश वा स्थानीय तहको सन्तुलित विकासको अवस्था,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक सामाजिक वा अन्य कुनै प्रकारको विभेदको अवस्था,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको पूर्वाधार विकासको अवस्था र आवश्यकता,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहले जनतालाई पुऱ्याउनु पर्ने सेवा,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजस्वको अवस्था र उठाउन सक्ने क्षमता,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता।

त्यस्तै, यस ऐनको दफा १६ को उपदफा (३) मा आयोगले प्रत्येक प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने न्यूनतम वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

(ग) अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४

संघ, प्रदेश एवम् स्थानीय तहको राजस्वको अधिकार, राजस्व बाँडफाँट, अनुदान, ऋण, बजेट व्यवस्थापन, सार्वजनिक खर्च तथा वित्तीय अनुशासन सम्बन्धी विषय व्यवस्थित गर्ने उद्देश्यले अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ जारी भई लागू भएको छ। यस ऐनले मूलतः वित्तीय संघीयताको महत्त्वपूर्ण अवयवको रूपमा रहेको राजस्व र खर्चको जिम्मेवारी, अन्तर-सरकारी वित्त हस्तान्तरण, प्रदेश तथा स्थानीय तहले लिन पाउने आन्तरिक ऋण लगायतका विषयलाई समेटेको छ। यस ऐनमा नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्वको क्षमताको आधारमा आयोगको सिफारिसमा वित्तीय समानीकरण अनुदान हस्तान्तरण गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

३. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को राजस्व बाँडफाट र वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिसका लागि आयोगले अवलम्वन गरेको विधि

सरकारहरू बीच हुने स्रोतको बाँडफाँट एवम् वित्तीय हस्तान्तरणलाई बढि पारदर्शी, न्यायसम्मत र सन्तुलित तुल्याउनका लागि नै एक स्वतन्त्र संवैधानिक निकायको व्यवस्था गरिएको हो। संविधानको यसै मर्मलाई आत्मसात् गर्दै राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले राजस्व बाँडफाँट र वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिसका लागि देहाय बमोजिमको विधि अवलम्वन गरेको छः

- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ र अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा उल्लिखित आधारहरू सम्बोधन गरिएको,

- खण्डीकृत तथ्याङ्क (Disaggregated Data) प्राप्त हुन नसकेको अवस्थामा नजिकको तथ्याङ्क प्रयोग गरी सूचकाङ्क निर्क्यौल गरिएको,
- स्थानीय तहबाट प्राप्त तथ्याङ्कको बिस्तृत अध्ययन गरिएको,
- तथ्याङ्कको वैधता (Validity) परीक्षण गर्न भौगोलिक क्षेत्र, प्रदेश एवम् स्थानीय तहका प्रकार र बसोबासको सघनता जस्ता पक्ष समेत समेट्ने गरी नमुना तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको,
- सेवा प्रवाहको लागत अनुमान, आर्थिक-सामाजिक विभेदको अवस्था र स्थानीय तहको क्षमता आँकलन सम्बन्धमा बिस्तृत अध्ययन गरिएको,
- प्रदेश मन्त्रीमण्डल, प्रमुख सचिव र प्रदेश मन्त्रालयका सचिवहरूसँग अन्तरक्रिया गरिएको,
- विभिन्न तहका सरकारहरूको न्यूनतम खर्च एवम् पूर्वाधार विकासको आवश्यकता समेतका आधारमा खर्चको आवश्यकता आँकलन गरिएको,
- राजस्वको अधिकार, स्थानीय तहबाट प्राप्त विवरण र स्थानीय निकाय वित्तीय आयोगको सचिवालयबाट प्राप्त विवरण समेतको आधारमा राजस्व प्रक्षेपण गरिएको,
- स्थानीय तहहरूको क्षेत्रफल लगायतका केही सूचकाङ्कमा आएको परिवर्तनका कारणवाट प्रदेश र स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराईएको वित्तीय समानीकरण अनुदानको सीमामा असर नपर्ने गरी सिफारिस गरिएको।
- देहायका सूचकाङ्क तयार गरिएकोः-
  - **मानव गरिबी सूचकाङ्कः** राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ र नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ मा जिल्लास्तरसम्म मात्र मानव गरिबी सूचकाङ्क उपलव्ध भएको हुँदा भौगोलिक क्षेत्र, ग्रामीण तथा शहरी क्षेत्र एवम् जिल्लास्तरको तथ्याङ्कका आधारमा प्रदेश तथा स्थानीय तहसम्मको मानव गरिबी सूचकाङ्क तयार गरिएको छ।

  - **पूर्वाधार सूचकाङ्कः** पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गर्दा कनेक्टिभिटीसँग सम्बन्धित सडक, विद्युत र सूचना प्रविधिको पहुँचलाई आधार मानिएको छ। यस अनुसार प्रदेश र स्थानीय तहको सडक घनत्व (क्षेत्रफलमा सडकको लम्बाइ), विद्युत सेवाबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा भएको पहुँचलाई आधारको रूपमा लिइएको छ। प्रदेश र स्थानीय तहको पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गर्दा यी तीन क्षेत्रलाई फरक फरक भार दिइएको छ। प्रदेश तहको पूर्वाधारमा सडक सञ्जालले ठूलो प्रभाव पार्ने भएकाले सडक

घनत्वलाई ८० प्रतिशत भार दिइएको छ। त्यसैगरी, विद्युतको उपलब्धतालाई १० प्रतिशत र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको पहुँचलाई १० प्रतिशत भार दिइएको छ।

स्थानीय तहको भूगोल प्रदेशको भन्दा सानो भएकाले तीनवटै क्षेत्रले स्थानीय तहको विकास निर्माण र सेवा प्रवाहको लागतमा ठूलो प्रभाव पार्ने हुँदा सडक घनत्वलाई ५० प्रतिशत, विद्युतको उपलब्धतालाई ३० प्रतिशत र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा पहुँचको अवस्थालाई २० प्रतिशत भार दिई प्रत्येक स्थानीय तहको पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गरिएको छ।

- **सामाजिक-आर्थिक विभेद सूचकाङ्कः** प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक, सामाजिक तथा अन्य विभेद मापन गर्ने सम्पूर्ण तथ्याङ्क उपलब्ध नभएकाले यो पटकका लागि प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक विभेदको अवस्थालाई ५० प्रतिशत, सामाजिक विभेदको अवस्थालाई ४५ प्रतिशत र जलवायु परिवर्तन जोखिमको अवस्थालाई ५ प्रतिशत भार दिइएको छ। आर्थिक विभेदको प्रतिनिधि सूचकका रूपमा प्रदेश र स्थानीय तहको गरिबी, आश्रित जनसङ्ख्या र पूर्वाधार विकासको अवस्थालाई लिइएको छ। प्रदेश र स्थानीय तहको जातिगत विवरण, अपाङ्गता भएको जनसङ्ख्याको अनुपात, प्रौढ तथा महिला साक्षरता, सुरक्षित खानेपानीमा भएको पहुँचलाई सामाजिक विभेदको प्रतिनिधि सूचकका रूपमा रूपमा लिइएको छ। यसका लागि केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग समेत नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त तथ्याङ्क र यस आयोगबाट गराइएको अध्ययनलाई प्रमुख आधारको रूपमा लिइएको छ।

- सूचकाङ्कहरू तयार गर्दा प्रदेश तहको संख्या कम भएकाले अङ्कगणितीय मध्यक (Arithmetic Mean) र स्थानीय तहको संख्या धेरै भएकाले ज्यामितीय मध्यक (Geometric Mean) को प्रयोग गरी तथ्याङ्कलाई बढी यथार्थपरक बनाइएको, र
- आयोगबाट तयार पारिएका सूचकाङ्कहरूबाट आवश्यकता अनुसार एकीकृत सूचकाङ्क (Composite Index) तयार गरिएको।

४. आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गर्दा लिइएका आधारहरू

संवैधानिक एवम् कानूनी व्यवस्था अनुसार हुने गरी नेपाल सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गरिएको छ। राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा

वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा १६ को उपदफा ३ अनुसार हुने गरी प्रत्येक प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने न्यूनतम अनुदान र तोकिएका आधारहरू बमोजिम प्राप्त गर्ने वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गरिएको छ।

संविधान र कानूनमा भएका यी व्यवस्था अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गर्न आयोगबाट देहाय बमोजिमका आधारहरूको प्रयोग गरिएको छन्:

(क१) स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्व क्षमता बीचको अन्तर (७० प्रतिशत)

स्थानीय तहले नेपालको संविधानको अनुसूची ८ र ९ मा तोकिएका जिम्मेवारी पूरा गर्न लाग्ने लागत अनुमान गरी स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता आँकलन गरिएको छ। नेपालको संविधानको अनुसूची ८, अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहले उठाउन सक्ने राजस्व र आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को स्थानीय तहको आन्तरिक राजस्व समेतका आधारमा स्थानीय तहको राजस्व क्षमता आँकलन गरिएको छ। यस अनुसार स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्व क्षमता बीचको अन्तरलाई ७० प्रतिशत भार दिइएको छ।

(क२) प्रदेश तहको खर्चको लागत (६० प्रतिशत)

प्रदेश तहको तथ्याङ्कीय आधार नबनिसकेको र राजस्वको क्षमता समेत आँकलन गर्न कठिन भएकाले विकास निर्माण एवम् सेवा प्रवाह लागतको सूचकाङ्कलाई ६० प्रतिशत भार दिइएको छ।

(ख१) स्थानीय तहको मानव गरिबी सूचकाङ्क (१० प्रतिशत) : स्थानीय तहको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी लगायतको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नका लागि मानव गरिबी सूचकाङ्कलाई १० प्रतिशत भार दिइएको छ।

(ख२) प्रदेश तहको बहुआयामिक गरिबी सूचकाङ्क (१५ प्रतिशत) : राष्ट्रिय योजना आयोगले विक्रम सम्वत् २०७४ मा तयार गरेको प्रदेश तहको बहुआयामिक गरिबी सूचकाङ्कले प्रदेश तहको मानव गरिबीलाई यथार्थपरक ढङ्गले प्रतिविम्बित गर्ने हुँदा उक्त सूचकाङ्कलाई १५ प्रतिशत भार दिई प्रयोग गरिएको छ।

(ग) सामाजिक तथा आर्थिक विभेद सूचकाङ्क (स्थानीय तहमा ५ प्रतिशत र प्रदेश तहमा १५ प्रतिशत)

स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक, सामाजिक तथा अन्य विभेदलाई सम्बोधन गर्नका लागि यस सूचकाङ्कलाई ५ प्रतिशत भार दिइएको छ। स्थानीय तहको भूगोल सानो भएको र खर्चको अन्य सूचकाङ्कले पनि यो

विषयलाई समेट्ने भएकाले यो विभेदलाई कम भार दिइएको छ। स्थानीय तहको तुलनामा प्रदेश तहमा विभेदको विषमता अधिक हुने भएकाले यो सूचकाङ्कलाई १५ प्रतिशत भार दिइएको छ।

(घ) पूर्वाधार सूचकाङ्क (स्थानीय तहमा १५ प्रतिशत र प्रदेश तहमा १० प्रतिशत)

विकासको पूर्वशर्तका रूपमा रहने सडक, विद्युत तथा सूचना प्रविधिमा पहुँचको अवस्थालाई दृष्टिगत गरी स्थानीय तहको पूर्वाधार सूचकाङ्कलाई १५ प्रतिशत र प्रदेश तहको पूर्वाधार सूचकाङ्कलाई १० प्रतिशत भार दिइएको छ।

(ङ) न्यूनतम अनुदान

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा १६ को उपदफा ३ बमोजिम प्रत्येक स्थानीय तहका लागि न्यूनतम अङ्क सिफारिस गरिएको छ। मूलतः नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र नेपाल सरकारको कार्य विस्तृतीकरणलाई आधार लिई प्रत्येक स्थानीय तहका लागि आवश्यक पर्ने न्यूनतम अङ्क आँकलन गरी सिफारिस गरिएको छ। माथि प्रस्तुत गरिएका आधारहरू बमोजिम प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान र यो न्यूनतम अङ्कको योगफल कम्तीमा रू. ६ करोड हुने गरी अनुदान उपलब्ध गराउन सिफारिस गरिएको छ।

प्रदेश तहको न्यूनतम अङ्क आँकलन गर्न सबै तथ्याङ्कहरू उपलब्ध नभएकाले चालु आर्थिक वर्षमा उपलब्ध गराइएको रू. १ अर्ब २ करोड बराबर हुने गरी प्रत्येक प्रदेशलाई न्यूनतम अनुदान र माथिका आधारहरूबमोजिम प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान जोडी कुल अनुदान उपलब्ध गराउन सिफारिस गरिएको छ।

५. वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट प्राप्त रकम विनियोजनका लागि प्रदेश र स्थानीय सरकारका प्राथमिकताका क्षेत्रहरूः

प्रदेश तथा स्थानीय तहले नेपालको संविधानमा उल्लेख भएको अधिकारको सूची बमोजिमका कार्यहरू गर्नका लागि वित्तीय समानीकरण अनुदानको उपयोग गर्नुपर्नेछ। यसरी अनुदानको उपयोग गर्दा कुनै एक क्षेत्रमा मात्र बढी खर्च गर्ने र अन्य क्षेत्रमा स्रोत अपुग हुने गर्नुहुँदैन। अतः यसका लागि देहायबमोजिम गर्नुपर्ने सिफारिस गरिएको छः-

प्रदेशतर्फः

- साविकमा संघीय सरकारबाट सञ्चालन हुँदै आएका तर हाल प्रदेश सरकारले निरन्तरता दिनुपर्ने गरी हस्तान्तरण भई आएका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू,
- नेपालको संविधानको अनुसूचीहरूमा उल्लेखित आधारभूत जिम्मेवारीमा रहने कार्य एवम् विभिन्न तहका सरकारबाट सम्पादन हुनुपर्ने कार्य जिम्मेवारी सम्बन्धमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कार्य विस्तृतीकरणमा उल्लेखित कार्यमध्ये प्रदेश सरकारबाट सम्पादन गर्नुपर्ने देहाय बमोजिमका कार्यका लागि यथेष्ट रकम विनियोजन गरेपछि मात्र अन्य कार्यक्रम तथा आयोजनामा रकम विनियोजन गर्नुपर्नेः
    - प्रदेशस्तरको उच्च शिक्षासम्बन्धी नीति, कानून, योजना कार्यान्वयन र नियमनसम्बन्धी कार्य,
    - प्रादेशिक स्वास्थ्यसम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन र नियमनसम्बन्धी कार्य,
    - विद्युत, सिंचाइ, खानेपानी, सरसफाइ तथा परिवहनसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, योजना कार्यान्वयन र नियमनसम्बन्धी कार्य,
    - कृषि तथा पशु विकाससम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, योजना कार्यान्वयन र नियमनसम्बन्धी कार्य,
- प्रादेशिक भौतिक पूर्वाधारहरूको निर्माण तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
- प्रदेश सरकारले वहन गर्नुपर्ने अनिवार्य दायित्वका विषयहरू,
- शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता आधारभूत सेवा प्रवाहका लागि सञ्चालन हुने कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू,
- सम्बन्धित प्रदेशको सन्तुलित विकासमा टेवा पुऱ्याउने पूर्वाधार विकासका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू,
- सामाजिक एवम् आर्थिक दृष्टिले कमजोर तथा तुलनात्मक रूपमा विकासको मूलप्रवाहमा पछि परेका वर्ग वा समूहको उत्थान एवम् मूलप्रवाहीकरणमा योगदान पुऱ्याउने कार्यक्रम तथा योजनाहरू,
- साथै समानीकरण अनुदान बापत प्रदेश सरकारलाई प्राप्त भएको रकम अध्ययन भ्रमण, वैदेशिक भ्रमण र अन्य प्रशासनिक एवम् सञ्चालन खर्चका लागि विनियोजन नगरी विकास निर्माणमा खर्च गर्ने गरी प्राथमिकता निर्धारण गर्नुपर्नेछ।

स्थानीय तहतर्फः

- साविकमा संघीय सरकारबाट सञ्चालन हुँदै आएका तर हाल स्थानीय सरकारले निरन्तरता दिनुपर्ने गरी हस्तान्तरण भई आएका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू,
- नेपालको संविधानको अनुसूचीहरूमा उल्लेखित आधारभूत जिम्मेवारीमा रहने कार्य एवम् विभिन्न तहका सरकारबाट सम्पादन हुनुपर्ने कार्य जिम्मेवारी सम्बन्धमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कार्य विस्तृतीकरणमा उल्लेखित कार्यहरूमध्ये स्थानीय तहबाट सम्पादन गर्नुपर्ने देहाय बमोजिमका कार्यका लागि यथेष्ट रकम विनियोजन गरेपछि मात्र अन्य कार्यक्रम तथा आयोजनामा रकम विनियोजन गर्नुपर्नेः
    - आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षासम्बन्धी कार्य,
    - आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाइसम्बन्धी कार्य,
    - कृषि तथा पशुपालन, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन, पशु स्वास्थ्य र सहकारीसम्बन्धी कार्य,
    - कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियमनसम्बन्धी कार्य,
    - स्थानीय खानेपानी सम्बन्धि नीति, योजना, कार्यन्वयन र नियमन एवम् खानेपानी सेवा व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
    - स्थानीय साना सतह तथा भूमिगत सिंचाइ प्रणालीको सञ्चालन र मर्मत- संभारसम्बन्धी कार्य,
    - स्थानीय तटबन्ध नदी नियन्त्रण तथा नदी व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
    - सामुदायिक भू-संरक्षण, स्थानीय पहिरो नियन्त्रण र व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
    - खेलकुद विकास र प्रवर्द्धनसम्बन्धी कार्य,
    - स्थानीय यातायात व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहले बहन गर्नुपर्ने अनिवार्य दायित्वका विषयहरू,
- सम्बन्धित स्थानीय तहको सन्तुलित विकासमा टेवा पुऱ्याउने पूर्वाधार विकासका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू,

- सामाजिक एवम् आर्थिक दृष्टिले कमजोर तथा तुलनात्मक रूपमा विकासको मूलप्रवाहमा पछि परेका वर्ग वा समूहको उत्थान एवम् मूलप्रवाहीकरणमा योगदान पुऱ्याउने कार्यक्रम तथा योजनाहरू।
- साथै समानीकरण अनुदान बापत स्थानीय तहलाई प्राप्त भएको रकम अध्ययन भ्रमण, वैदेशिक भ्रमण र अन्य प्रशासनिक एवम् सञ्चालन खर्चका लागि विनियोजन नगरी विकास निर्माणमा खर्च गर्ने गरी प्राथमिकता निर्धारण गर्नुपर्नेछ।

६. वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिसका क्रममा देखिएका केही सीमाहरू

- आयोगका पदाधिकारीहरूको नियुक्ति भइनसकेको अवस्थामा कर्मचारीकै तहबाट वित्तीय समानीकरण अनुदानको आधार एवम् ढाँचा तयार गरिएको,
- कानूनी व्यवस्था अनुरूप सबै बिषयवस्तुलाई समेटिएको, तर कतिपय आधारभूत तथ्याङ्क उपलब्ध हुन नसकेकाले स्रोतको अनुमानको आधार तयार गर्दा निकटतम अनुमान (Proxy) प्रयोग गर्नुपरेको (जस्तैः खर्चको आवश्यकता आँकलनका लागि न्यून विकास सूचकाङ्क समेत प्रयोग गरिएको,
- साविकमा विभिन्न मन्त्रालयबाट सञ्चालित कार्यक्रम, आयोजना एवम् क्रियाकलाप प्रदेश तथा स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुनुपर्नेमा पटक पटकको छलफल, अन्तरक्रिया एवम् पत्राचारका बावजुद उक्त विषयमा पूर्ण विवरण प्राप्त हुन नसकेको,
- आयोगको कार्यालय स्थापनाको छोटो समयमै राजस्व बाँडफाँट एवम् वित्तीय समानीकरण अनुदानको आधार एवम् ढाँचा तयार गर्नुपरेको।

७. सशर्त अनुदानसम्बन्धी सिफारिस

(क) संवैधानिक तथा कानूनी व्यवस्था

नेपालको संविधानको धारा ६० को उपधारा ३ मा प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय हस्तान्तरणको परिमाण राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस बमोजिम हुने व्यवस्था रहेको छ। त्यस्तै, संविधानको धारा २५१ को उपधारा (१) को खण्ड (ग) मा राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम, मानक, पूर्वाधारको अवस्था अनुसार प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त

अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने काम, कर्तव्य र अधिकार राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको हुने व्यवस्था रहेको छ। राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा (३), उपदफा (१) को खण्ड (ख) मा प्रदेश कानून बमोजिम प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रदान गर्ने सशर्त अनुदानको आधार तयार गरी प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने जिम्मेवारी पनि आयोगकै हुने व्यवस्था गरिएको छ। राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा १६ को उपदफा (२) मा नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई र प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रचलित कानूनबमोजिम उपलब्ध गराउने सशर्त अनुदानका सम्बन्धमा नेपाल सरकार तथा प्रदेशलाई सिफारिस गर्दा आयोगले देहायबमोजिमका आधारहरू लिनुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

- राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम, मानक, पूर्वाधारको अवस्था,
- प्रदेश र स्थानीय तहको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानीजस्ता मानव विकास सूचकाङ्क,
- सन्तुलित विकासको अवस्था,
- आर्थिक, सामाजिक वा अन्य कुनै प्रकारको विभेदको अवस्था,
- जनतालाई पुऱ्याउनुपर्ने सेवा,
- राजस्वको अवस्था र उठाउन सक्ने क्षमता,
- खर्चको आवश्यकता।

त्यस्तै अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ मा नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई कुनै योजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा शर्त तोक्न सक्ने र त्यस्तो शर्तको पालना गर्नु प्रदेश र स्थानीय सरकारको दायित्व हुने प्रावधान रहेको छ। संवैधानिक र कानूनी प्रावधानहरू बमोजिम सशर्त अनुदान राष्ट्रियस्तरका नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्न र केन्द्रीय सरकारबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रम तथा आयोजना कार्यान्वयन गर्नका लागि लक्षित हुने देखिन्छ। त्यसैगरी प्रदेश सरकारले समेत आ-आफ्ना प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय सरकारबाट प्रदेशस्तरका नीति तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र प्रदेशस्तरका पुर्वाधार विकास तथा मानक स्थापित गर्नका लागि स्थानीय सरकारलाई सशर्त अनुदान हस्तान्तरण गर्ने सक्ने देखिन्छ।

८. सशर्त अनुदानका आधार सिफारिसका लागि अवलम्बन गरिएको विधि

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने र प्रदेश सरकारले स्थानीय सरकारलाई उपलब्ध गराउने सशर्त अनुदानका आधारहरू सिफारिस गर्नका लागि

आयोगबाट विभिन्न चरणमा छलफल तथा अन्तरक्रिया गर्नुका साथै यस सम्बन्धमा रहेका नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्थाको पुनरावलोकन गरिएको छ। खासगरी नेपालको संविधानका विविध व्यवस्थाहरू; राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४; अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४; स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४; नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन लगायतका दस्तावेजमा भएका प्रावधानहरूको अध्ययन गरिएको छ। नेपाल सरकारबाट साविकमा सञ्चालनमा रहेका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको समेत पुनरावलोकन गरिएको छ।

आर्थिक बर्ष २०७५/७६ को बजेट तयारीको चरणमा, संघबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको हस्तान्तरणको अनुमानित खाका निर्धारण गर्न सकिएमा आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तयारी यथार्थपरक र कार्यान्वयनयोग्य हुन सक्ने देखी सबै केन्द्रीयस्तरका मन्त्रालयहरूसँग आगामी आर्थिक वर्षका लागि प्रस्तावित कार्यक्रमका सम्बन्धमा छलफल गरिएको थियो। वित्तीय हस्तान्तरणसम्बन्धी नेपाल सरकारका सचिवहरूसँग गरिएको अन्तरक्रिया तथा सातवटै प्रदेश सरकारहरूसँग गरिएको अन्तरक्रिया कार्यक्रममा अपेक्षा तथा आवश्यकताहरूको पहिचान गरिएको थियो। राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम, मानक, पूर्वाधारको अवस्था बमोजिम सशर्त अनुदान हस्तान्तरण गर्नुपर्ने संविधानको मर्मलाई आत्मसात् गर्दै आगामी आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्ने कार्यक्रमको पहिचान गर्नका लागि गठित टोलीमा नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोगका साथै राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगबाट प्रतिनिधित्व भएको थियो।

९. सशर्त अनुदान निर्धारणका आधारहरू

संविधानमा उल्लिखित व्यवस्था, ऐनमा तोकिएका आधारहरूलाई दृष्टिगत् गर्दै राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा नेपाल सरकारबाट प्रदेश र स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने सशर्त अनुदान हस्तान्तरणका लागि देहायका आधारहरू सिफारिस गरिएको छ।

(क) नेपाल सरकारले कार्यान्वयनमा ल्याउने राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम प्रदेश सरकार तथा स्थानीय सरकारबाट सञ्चालन गरिनुपर्ने भएमा त्यस्ता कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने वित्तीय स्रोत सशर्त अनुदान अन्तर्गत प्रदेश र स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने,

(ख) नेपालको संविधानको अनुसूचीमा भएको व्यवस्था बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको क्षेत्राधिकारमा रहने चालु आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकारबाट सञ्चालन भैरहेका, आगामी आर्थिक

वर्षमा निरन्तरता दिनुपर्ने कार्यक्रम र आयोजनाहरू तिनको आकार, स्रोतको उपलब्धता र प्रकृति अनुसार तत् तत् तहमा हस्तान्तरण गरी तिनको कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारले सशर्त अनुदान उपलब्ध गराउने,

(ग) प्रदेश सरकार र स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराइने देहायका अनुदानहरू सशर्त अनुदान अन्तर्गत उपलब्ध गराउने

- कर्मचारी, शिक्षक, लगायतको तलब/भत्ता लगायत अनिवार्य खर्चका लागि उपलब्ध गराइने अनुदान,
- संघीय सरकारको अधिकार क्षेत्रभित्र रहेका तर प्रदेश र स्थानीय सरकारबाट कार्यान्वयन गराउनुपर्ने किसिमका राष्ट्रियस्तरका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि उपलब्ध गराइने अनुदान,
- विगतमा प्रवाह भैरहेको सेवालाई अविछिन्न रूपमा निरन्तरता दिनुपर्ने भएमा त्यस्ता कार्यक्रम सञ्चालनका लागि दिइने अनुदान,
- विगतमा निर्माण कार्य प्रारम्भ भैसकेका र कार्यान्वयनको चरणमा रहेका विकास आयोजनाहरूलाई पूर्णता दिनका लागि हस्तान्तरण हुने अनुदान,
- बहुवर्षीय ठेक्का स्वीकृत भई नेपाल सरकारको दायित्व सिर्जना भैसकेका कार्यक्रमहरू प्रकृति, आकार र स्रोतको उपलब्धताका आधारमा क्रमशः हस्तान्तरण हुने गरी सञ्चालनका लागि दिइने अनुदान,
- वैदेशिक सहायता अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि दिइने अनुदान,
- नेपाल सरकारले गरेका अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता कार्यन्वयनका लागि सञ्चालन हुने कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि दिइने अनुदान।

(घ) सशर्त अनुदान अन्तर्गत हस्तान्तरण हुने कार्यक्रम कार्यान्वयनका शर्तहरू स्पष्ट, मापनयोग्य र कार्यान्वयनयोग्य हुनुपर्ने,

(ङ) नेपाल सरकारबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण भएका सशर्त अनुदान अन्तर्गत सञ्चालन गरिनुपर्ने कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी तत् तत् तहको हुने,

(च) सशर्त अनुदान अन्तर्गत हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम कार्यन्वयनका लागि प्रदेश र स्थानीय तहले नेपाल सरकारसँग प्राविधिक सहयोग/सुझाव माग गरेमा नेपाल सरकारका निकायले त्यस्तो सहयोग/सुझाव उपलब्ध गराउनुपर्ने,

(छ) सशर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्दा प्रदेश र स्थानीय सरकारले संघीय बिषयगत मन्त्रालयसँग समन्वय गर्नुपर्ने,

(ज) सशर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू प्रदेश र स्थानीय सरकारले आ-आफ्नो बजेटमा स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्नुपर्ने,

(झ) सशर्त अनुदान अन्तर्गत सञ्चालन हुने, बहुवर्षीय ठेक्का स्वीकृत भएका कार्यक्रमहरू हस्तान्तरण गर्दा ती कार्यक्रमहरू सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक पर्ने स्रोतको सुनिश्चितता नेपाल सरकारले गर्नुपर्ने,

(ञ) वैदेशिक सहायताबाट सञ्चालित हस्तान्तरण हुने कार्यक्रमहरूको अनुगमन, एकीकृत लेखाङ्कन तथा एकीकृत प्रतिवेदन तयारी, तथा दातृ निकाय/संस्थासँगको समन्वय लगायतको जिम्मेवारी नेपाल सरकारको हुने,

(ट) हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम/आयोजनाको वित्तीय र भौतिक प्रगतिको अनुगमन संघीय बिषयगत मन्त्रालयबाट समेत गरिनुपर्ने,

(ठ) स्थानीय र प्रदेश तहबाट भएको भौतिक र वित्तीय प्रगतिका आधारमा नेपाल सरकारले सशर्त अनुदान बापतको रकम उपलब्ध गराउने,

(ड) शीर्षकगत रूपमा अनुदान हस्तान्तरण हुने हुँदा उपयुक्त अनुगमन सूचक विकास गरी खर्चको अनुगमन गर्नुपर्ने।

(द्रष्टव्यः आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि संघीय सरकारबाट प्रदेश सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानसम्बन्धी सिफारिस अनुसूची १ मा र स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानसम्बन्धी सिफारिस अनुसूची २ मा समावेश गरिएका छन्।)

३.५ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान र सशर्त अनुदानसम्बन्धी सिफारिस

(सिफारिस मितिः २०७५/०२/२५)

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानमा अन्तर-सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणलाई वित्तीय संघीयताको एउटा महत्त्वपूर्ण आयामको रूपमा स्वीकार गर्दै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच स्रोतको न्यायोचित बाँडफाँट गर्न विभिन्न व्यवस्थाहरू गरिएको छ। वित्तीय संघीयताको विविध आयामहरूमध्ये संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका खर्च तथा राजस्व जिम्मेवारीलाई संविधानको अनुसूचीमा प्रष्ट पारिएको छ। रक्षा, परराष्ट्र, अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध, राष्ट्रिय मानक, केन्द्रीयस्तरका पूर्वाधार लगायतका विषयहरू संघको क्षेत्राधिकारमा रहने, प्रदेश प्रशासन, प्रदेशस्तरका पूर्वाधार, कृषि, भूमि व्यवस्थापन लगायतका जिम्मेवारी प्रदेशको क्षेत्राधिकारमा रहने र स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन, आधारभूत शिक्षा, आधारभूत स्वास्थ्य, कृषि तथा पशुपालन, स्थानीयस्तरका पूर्वाधार लगायतका विषय स्थानीय तहको जिम्मेवारीमा रहने व्यवस्था संविधानमा गरिएको छ। कतिपय विषयहरू संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका साझा सूचीमा समेत रहेका छन्। त्यस्तै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूले आफ्नो कार्यसम्पादन गर्दा नेपालको संविधानमा उल्लिखित राज्यका नीति तथा निर्देशक सिद्धान्तहरूबाट पनि निर्देशित हुने गर्दछन्। प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको सूची अध्ययन गर्दा प्रदेशहरू विकास निर्माणका कार्यमा मुख्य भूमिकामा रहने र स्थानीय तह सेवा प्रवाहको प्रमुख संयन्त्र रहने व्यवस्था रहेको देखिन्छ।

संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच राजस्व जिम्मेवारीको बाँडफाँट समेत संविधानमा नै गरिएको छ। केही राजस्व जिम्मेवारी प्रदेश र स्थानीय तहमा संविधानतः निक्षेपण गरिएको भए तापनि अधिकांश राजस्व जिम्मेवारी केन्द्र सरकारको क्षेत्राधिकारमा रहने व्यवस्था रहेको छ। भन्सार महसूल, अन्तःशुल्क, मूल्य अभिवृद्धि कर, आयकर लगायतका करहरू संघीय सरकारको क्षेत्राधिकारमा पर्दछन् भने घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, कृषि आयमा कर तथा स्थानीय कर जस्ता विषय प्रदेश र स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएका छन्।

शिक्षा, स्वास्थ्य, पूर्वाधार निर्माण लगायतका बृहत्तर सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माणमा प्रदेश र स्थानीय तहका साथसाथै संघीय सरकारले समेत महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुपर्दछ। संविधानतः

निक्षेपण गरिएका जिम्मेवारीहरू पुरा गर्नका लागि र सार्वजनिक सेवामा सबै जनताको पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि स्रोतको न्यायोचित पुनर्वितरण सुनिश्चित गर्न संविधानमा नै अन्तर-सरकारी वित्त हस्तान्तरण सम्बन्धमा व्यबस्था गरिएको हो। प्रदेश सरकारहरू समेत आ-आफ्नो क्षेत्राधीकार भित्रका स्थानीय तहमा सेवा प्रवाहमा समता र गुणस्तर कायम गर्न जिम्मेवार हुने र प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय तहको राजस्व क्षमता र खर्चको आवश्यकताबीचको अन्तर सम्बोधन गर्न जिम्मेवार हुनुपर्ने भएको हुदाँ प्रदेशबाट स्थानीय तहमा राजस्व बाँडफाँट तथा वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण हुनुपर्ने देखिन्छ। त्यस्तै, प्रदेश सरकारहरूले आ-आफ्ना प्रादेशिक नीति, कार्यक्रम, मानक तथा पूर्वाधारको कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तहलाई समेत परिचालन गर्नुपर्ने भएकाले प्रदेशबाट स्थानीय तहमा सशर्त अनुदान हस्तान्तरण गर्न आवश्यक रहेको छ।

२. वित्तीय समानीकरण अनुदानसम्बन्धी सिफारिस

(क) संवैधानिक तथा कानूनी व्यवस्था

नेपालको संविधानको धारा ६० को उपधारा (५) मा प्रदेशले नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान र आफ्नो स्रोतबाट उठ्ने राजस्वलाई मातहतको स्थनीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्व क्षमताको आधारमा प्रदेश कानून बमोजिम वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा ३ को उपदफा (१) को खण्ड (क) मा प्रदेश कानून बमोजिम प्रदेशले स्थानीय तहलाई दिने वित्तीय समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने काम, कर्तव्य र अधिकार राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको हुने व्यवस्था रहेको छ। सोही ऐनको दफा १६ को उपदफा (१) मा प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रचलित कानून बमोजिम उपलब्ध गाराउने वित्तीय समानीकरण अनुदानका सम्बन्धमा प्रदेशलाई सिफारिस गर्दा आयोगले लिनुपर्ने देहायबमोजिमका आधार तोकिएका छन्।

- प्रदेश तथा स्थानीय तहमा रहेको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता मानव विकास सूचकाङ्क,
- अन्य प्रदेश वा स्थानीय तहको सन्तुलित विकासको अवस्था,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक सामाजिक वा अन्य कुनै प्रकारको विभेदको अवस्था,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको पूर्वाधार विकासको अवस्था र आवश्यकता,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहले जनतालाई पुऱ्याउनु पर्ने सेवा,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजस्वको अवस्था र उठाउन सक्ने क्षमता,

- प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता।

त्यस्तै, यस ऐनको दफा १६ को उपदफा (३) मा आयोगले प्रत्येक प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने न्यूनतम वित्तीय समानीकरण अनुदान र माथि उल्लिखित आधारहरू बमोजिम प्रत्येक प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ। अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ८ को उपदफा (२) मा नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान र आफ्नो स्रोतबाट उठेको राजस्वलाई प्रदेशले प्रदेशभित्रका स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्वको क्षमताको आधारमा प्रदेश कानून बमोजिम आयोगको सिफारिसमा वित्तीय समानीकरण अनुदान वितरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।

(ख) आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को राजस्व बाँडफाट र वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिसका लागि आयोगले अवलम्वन गरेको विधि

सरकारहरू बीच हुने स्रोतको बाँडफाँट एवम् वित्तीय हस्तान्तरणलाई बढि पारदर्शी, न्यायसम्मत र सन्तुलित तुल्याउनका लागि नै एक स्वतन्त्र संवैधानिक निकायको व्यवस्था गरिएको हो। संविधानको यसै मर्मलाई आत्मसात् गर्दै राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले राजस्व बाँडफाँट र वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिसका लागि देहाय बमोजिमको विधि अवलम्वन गरेको छ।

- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ र अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा उल्लिखित आधारहरू सम्बोधन गरिएको,
- खण्डीकृत तथ्याङ्क (Disaggregated Data) प्राप्त हुन नसकेको अवस्थामा नजिकको तथ्याङ्क प्रयोग गरी सूचकाङ्क निक्यौंल गरिएको,
- स्थानीय तहबाट प्राप्त तथ्याङ्कको बिस्तृत अध्ययन गरिएको,
- तथ्याङ्कको वैधता (Validity) परीक्षण गर्न भौगोलिक क्षेत्र, प्रदेश एवम् स्थानीय तहका प्रकार र बसोबासको सघनता जस्ता पक्ष समेत समेट्ने गरी नमूना तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको,
- सेवा प्रवाहको लागत अनुमान, आर्थिक-सामाजिक विभेदको अवस्था र स्थानीय तहको क्षमता आँकलन सम्बन्धमा बिस्तृत अध्ययन गरिएको,
- प्रदेश मन्त्रीमण्डल, प्रमुख सचिव र प्रदेश मन्त्रालयका सचिवहरूसँग अन्तरक्रिया गरिएको,
- विभिन्न तहका सरकारहरूको न्यूनतम खर्च एवम् पूर्वाधार विकासको आवश्यकता समेतका आधारमा खर्चको आवश्यकता आँकलन गरिएको,

- राजस्वको अधिकार, स्थानीय तहबाट प्राप्त विवरण र स्थानीय निकाय वित्तीय आयोगको सचिवालयबाट प्राप्त विवरण समेतको आधारमा राजस्व प्रक्षेपण गरिएको,
- देहायका सूचकाङ्क तयार गरिएकोः-
  - **मानव गरिबी सूचकाङ्क** : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ र नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ मा जिल्लास्तरसम्म मात्र मानव गरिबी सूचकाङ्क उपलव्ध भएको हुँदा भौगोलिक क्षेत्र, ग्रामीण तथा शहरी क्षेत्र एवम् जिल्लास्तरको तथ्याङ्कका आधारमा प्रदेश तथा स्थानीय तहसम्मको मानव गरिबी सूचकाङ्क तयार गरिएको छ।

  - **पूर्वाधार सूचकाङ्क** : पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गर्दा कनेक्टिभिटीसँग सम्बन्धित सडक, विद्युत र सूचना प्रविधिको पहुँचलाई आधार मानिएको छ। यस अनुसार प्रदेश र स्थानीय तहको सडक घनत्व (क्षेत्रफलमा सडकको लम्बाइ), विद्युत सेवाबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा भएको पहुँचलाई आधारको रूपमा लिइएको छ। प्रदेश र स्थानीय तहको पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गर्दा यी तीन क्षेत्रलाई फरक फरक भार दिइएको छ। स्थानीय तहको भूगोल सानो हुने भएकाले तीनवटै क्षेत्रले स्थानीय तहको विकास निर्माण र सेवा प्रवाहको लागतमा ठूलो प्रभाव पार्ने हुँदा सडक घनत्वलाई ५० प्रतिशत, विद्युतको उपलब्धतालाई ३० प्रतिशत र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा पहुँचको अवस्थालाई २० प्रतिशत भार दिई प्रत्येक स्थानीय तहको पूर्वाधार सूचकाङ्क तयार गरिएको छ।

  - **सामाजिक-आर्थिक विभेद सूचकाङ्क :** प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक, सामाजिक तथा अन्य विभेद मापन गर्ने सम्पूर्ण तथ्याङ्क उपलब्ध नभएकाले यो पटकका लागि प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक विभेदको अवस्थालाई ५० प्रतिशत, सामाजिक विभेदको अवस्थालाई ४५ प्रतिशत र जलवायु परिवर्तन जोखिमको अवस्थालाई ५ प्रतिशत भार दिइएको छ। आर्थिक विभेदको प्रतिनिधि सूचकका रूपमा प्रदेश र स्थानीय तहको गरिबी, आश्रित जनसङ्ख्या र पूर्वाधार विकासको अवस्थालाई लिइएको छ। प्रदेश र स्थानीय तहको जातिगत विवरण, अपाङ्गता भएको जनसङ्ख्याको अनुपात, प्रौढ तथा महिला साक्षरता, सुरक्षित खानेपानीमा भएको पहुँचलाई सामाजिक विभेदको प्रतिनिधि सूचकका रूपमा रूपमा लिइएको छ। यसका लागि केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग लगायत नेपाल सरकारका विभिन्न

निकायहरूबाट प्राप्त तथ्याङ्क र यस आयोगबाट गराइएको अध्ययनलाई प्रमुख आधारको रूपमा लिइएको छ।

- सूचकाङ्कहरू तयार गर्दा अङ्कगणितीय मध्यक (Arithmetic Mean) को प्रयोग गरिएको,
- आयोगबाट तयार पारिएका सूचकाङ्कहरूबाट आवश्यकता अनुसार एकीकृत सूचकाङ्क (Composite Index) तयार गरिएको।

(ग) आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गर्दा लिइएका आधारहरू

संवैधानिक एवम् कानूनी व्यवस्था अनुसार हुने गरी प्रदेश सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गरिएको छ। राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा १६ को उपदफा ३ अनुसार हुने गरी प्रत्येक स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने न्यूनतम अनुदान र तोकिएका आधारहरू बमोजिम प्राप्त गर्ने वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गरिएको छ।

संविधान र कानूनमा भएका यी व्यवस्था अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिस गर्न आयोगबाट देहाय बमोजिमका आधारहरूको प्रयोग गरिएको छ।

(अ) स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्व क्षमताबीचको अन्तर (७० प्रतिशत)

स्थानीय तहले नेपालको संविधानको अनुसूची ८ र ९ मा तोकिएका जिम्मेवारी पूरा गर्न लाग्ने लागत अनुमान गरी स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता आँकलन गरिएको छ। नेपालको संविधानको अनुसूची ८, अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहले उठाउन सक्ने राजस्व र आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को स्थानीय तहको आन्तरिक राजस्व समेतका आधारमा स्थानीय तहको राजस्व क्षमता आँकलन गरिएको छ। यस अनुसार स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्व क्षमता बीचको अन्तरलाई ७० प्रतिशत भार दिइएको छ।

(आ) स्थानीय तहको मानव गरिबी सूचकाङ्क (१० प्रतिशत)

स्थानीय तहको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी लगायतको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नका लागि मानव गरिबी सूचकाङ्कलाई १० प्रतिशत भार दिइएको छ।

(इ) सामाजिक तथा आर्थिक विभेद सूचकाङ्क (५ प्रतिशत)

स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक, सामाजिक तथा अन्य विभेदलाई सम्बोधन गर्नका लागि यस सूचकाङ्कलाई ५ प्रतिशत भार दिइएको छ। स्थानीय तहको भूगोल सानो भएको र खर्चको अन्य सूचकाङ्कले पनि यो विषयलाई समेट्ने भएकाले यो विभेदलाई कम भार दिइएको छ।

(ई) पूर्वाधार सूचकाङ्क (१५ प्रतिशत)

विकासको पूर्वशर्तका रूपमा रहने सडक, विद्युत तथा सूचना प्रविधिमा पहुँचको अवस्थालाई दृष्टिगत गरी स्थानीय तहको पूर्वाधार सूचकाङ्कलाई १५ प्रतिशत भार दिइएको छ।

(उ) न्यूनतम अनुदान

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा १६ को उपदफा ३ बमोजिम प्रत्येक स्थानीय तहका लागि न्यूनतम अङ्क सिफारिस गरिएको छ। नेपाल सरकारबाट प्रदेश सरकारलाई हस्तान्तरण गर्नका लागि सिफारिस गरिएको न्यूनतम वित्तीय समानीकरण अनुदानको शून्य दशमलब एक प्रतिशत रकम (दश लाख रूपैंया) लाई प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानको न्यूनतम सीमा निर्धारण गरिएको छ। नेपाल सरकारले २५ हजार जनसङ्ख्या भएका स्थानीय तहहरूको सङ्गठन संरचना एकरूप हुने निर्णय गरको हुदाँ २५ हजारसम्म जनसङ्ख्या भएका स्थानीय तहलाई प्रदेश सरकारले न्यूनतम वित्तीय समानीकरण अनुदान रू.१० लाख हस्तान्तरण गर्नुपर्ने र प्रत्येक स्थानीय तहमा १० हजार (४०%) जनसङ्ख्या थप हुँदा न्यूनतम अनुदान २०% (रू.२ लाख) थप हुने गरी न्यूनतम अनुदान सिफारिस गरिएको छ। त्यस्तै, काठमाडौं महानगरपालिकाको आन्तरिक राजस्व स्रोतलाई समेत मध्यनजर गरी रू.१ करोड ५० लाख न्यूनतम अनुदान सिफारिस गरिएको छ।

(घ) वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट प्राप्त रकम विनियोजनका लागि स्थानीय सरकारका प्राथमिकताका क्षेत्रहरूः

प्रदेश तथा स्थानीय तहले नेपालको संविधानमा उल्लेख भएको अधिकारको सूची बमोजिमका कार्यहरू गर्नका लागि वित्तीय समानीकरण अनुदानको उपयोग गर्नुपर्नेछ। यसरी अनुदानको उपयोग गर्दा कुनै एक क्षेत्रमा मात्र बढी खर्च गर्ने र अन्य क्षेत्रमा स्रोत अपुग हुने गर्नुहुँदैन। अतः यसका लागि देहायबमोजिम गर्नुपर्ने सिफारिस गरिएको छः-

- नेपालको संविधानको अनुसूचीहरूमा उल्लेखित आधारभूत जिम्मेवारीमा रहने कार्य एवम् विभिन्न तहका सरकारबाट सम्पादन हुनुपर्ने कार्य जिम्मेवारी सम्बन्धमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कार्य विस्तृतीकरणमा उल्लेखित कार्यहरूमध्ये स्थानीय तहबाट सम्पादन गर्नुपर्ने देहाय बमोजिमका कार्यका लागि यथेष्ट रकम विनियोजन गरेपछि मात्र अन्य कार्यक्रम तथा आयोजनामा रकम विनियोजन गर्नुपर्नेः
    - आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षासम्बन्धी कार्य,
    - आधारभूत स्वस्थ्य र सरसफाइसम्बन्धी कार्य,
    - कृषि तथा पशुपालन, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन, पशु स्वास्थ्य र सहकारीसम्बन्धी कार्य,
    - कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियमनसम्बन्धी कार्य,
    - स्थानीय खानेपानी सम्बन्धि नीति, योजना, कार्यान्वयन र नियमन एवम् खानेपानी सेवा व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
    - स्थानीय साना सतह तथा भूमिगत सिंचाइ प्रणालीको सञ्चालन र मर्मत-संभारसम्बन्धी कार्य,
    - स्थानीय तटबन्ध, नदी नियन्त्रण तथा नदी व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
    - सामुदायिक भू-संरक्षण, स्थानीय पहिरो नियन्त्रण र व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
    - खेलकुद विकास र प्रवर्द्धनसम्बन्धी कार्य,
    - स्थानीय यातायात व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय तहले बहन गर्नुपर्ने अनिवार्य दायित्वका विषयहरू,
- सम्बन्धित स्थानीय तहको सन्तुलित विकासमा टेवा पुऱ्याउने पूर्वाधार विकासका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू,
- सामाजिक एवम् आर्थिक दृष्टिले कमजोर तथा तुलनात्मक रूपमा विकासको मूलप्रवाहमा पछि परेका वर्ग वा समूहको उत्थान एवम् मूलप्रवाहीकरणमा योगदान पुऱ्याउने कार्यक्रम तथा योजनाहरू।

साथै समानीकरण अनुदान बापत स्थानीय तहलाई प्राप्त भएको रकम अध्ययन भ्रमण, वैदेशिक भ्रमण र अन्य प्रशासनिक एवम् सञ्चालन खर्चका लागि विनियोजन नगरी विकास निर्माणमा खर्च गर्न प्राथमिकता निर्धारण गर्नुपर्नेछ।

(ङ) वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिसका क्रममा देखिएका केही सीमाहरू

- आयोगका पदाधिकारीहरूको नियुक्ति भइनसकेको अवस्थामा कर्मचारीकै तहबाट समानीकरण अनुदानको आधार एवम् ढाँचा तयार गरिएको,
- कानूनी व्यवस्था अनुरूप सबै बिषयवस्तुलाई समेटिएको तर कतिपय आधारभूत तथ्याङ्क उपलब्ध हुन नसकेकाले स्रोतको अनुमानको आधार तयार गर्दा निकटतम अनुमान (Proxy) प्रयोग गर्नुपरेको (जस्तैः खर्चको आवश्यकता आँकलनका लागि न्यून विकास सूचकाङ्क समेत प्रयोग गरिएको),
- आयोगको कार्यालय स्थापनाको छोटो समयमै वित्तीय समानीकरण अनुदानको आधार एवम् ढाँचा तयार गर्नुपरेको।

३. सशर्त अनुदानसम्बन्धी सिफारिस

(क) संवैधानिक तथा कानूनी व्यवस्था

नेपालको संविधानको धारा ६० को उपधारा ३ मा प्रदेश र स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने वित्तीय हस्तान्तरणको परिमाण राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस बमोजिम हुने व्यवस्था रहेको छ। त्यस्तै, संविधानको धारा २५१ को उपधारा (१) को खण्ड (ग) मा राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम, मानक, पूर्वाधारको अवस्था अनुसार प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने काम, कर्तव्य र अधिकार राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको हुने व्यवस्था रहेको छ। राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा (३), उपदफा (१) को खण्ड (ख) मा प्रदेश कानून बमोजिम प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रदान गर्ने सशर्त अनुदानको आधार तयार गरी प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने जिम्मेवारी पनि आयोगकै हुने व्यवस्था गरिएको छ। सोही ऐनको दफा १६ को उपदफा (२) मा नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई र प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रचलित कानूनबमोजिम उपलब्ध गराउने सशर्त अनुदानका सम्बन्धमा नेपाल सरकार तथा प्रदेशलाई सिफारिस गर्दा आयोगले देहायबमोजिमका आधारहरू लिनुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

- राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम, मानक, पूर्वाधारको अवस्था,
- प्रदेश र स्थानीय तहको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता मानव विकास सूचकाङ्क,
- सन्तुलित विकासको अवस्था,
- आर्थिक, सामाजिक वा अन्य कुनै प्रकारको विभेदको अवस्था,
- जनतालाई पुऱ्याउनुपर्ने सेवा,
- राजस्वको अवस्था र उठाउन सक्ने क्षमता,
- खर्चको आवश्यकता।

त्यस्तै अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ को उपदफा (३) मा प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रदेश कानून बमोजिम आयोगले तोकेको आधार बमोजिम सशर्त अनुदान प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। प्रदेश सरकारले आ-आफ्ना प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय सरकारबाट प्रदेशस्तरका नीति तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र प्रदेशस्तरका पुर्वाधार विकास तथा मानक स्थापित गर्नका लागि स्थानीय सरकारलाई सशर्त अनुदान हस्तान्तरण गर्न सक्ने देखिन्छ।

(ख) सशर्त अनुदानका आधार सिफारिसका लागि अवलम्बन गरिएको विधि

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने र प्रदेश सरकारले स्थानीय सरकारलाई उपलब्ध गराउने सशर्त अनुदानका आधारहरू सिफारिस गर्नका लागि आयोगबाट विभिन्न चरणमा छलफल तथा अन्तरक्रिया गर्नुका साथै यस सम्बन्धमा रहेका नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्थाको पुनरावलोकन गरिएको छ। खासगरी नेपालको संविधानका विविध व्यवस्थाहरू, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४, अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन,२०७४, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन लगायतका दस्तावेजमा भएका प्रावधानहरूको अध्ययन गरिएको छ। नेपाल सरकारबाट साविकमा सञ्चालनमा रहेका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको समेत पुनरावलोकन गरिएको छ।

आर्थिक बर्ष २०७५/७६ को बजेट तयारीको चरणमा, संघबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको हस्तान्तणको अनुमानित खाका निर्धारण गर्न सकिएमा आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तयारी यथार्थपरक र कार्यान्वयनयोग्य हुन सक्ने भएकोले सबै केन्द्रीयस्तरका मन्त्रालयहरूसँग आगामी आर्थिक वर्षका लागि प्रस्तावित कार्यक्रमका सम्बन्धमा छलफल गरिएको थियो। वित्तीय हस्तान्तरणसम्बन्धी नेपाल सरकारका सचिवहरूसँग गरिएको अन्तरक्रिया तथा सातवटै प्रदेश

सरकारहरूसँग गरिएको अन्तरक्रिया कार्यक्रममा अपेक्षा तथा आवश्यकताहरूको पहिचान गरिएको थियो।

(ग) सशर्त अनुदानका आधारहरू

प्रदेश सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई उपलब्ध गराउने वित्तीय हस्तान्तरणसम्बन्धी कानून बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रदेश सरकारले स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने वित्तीय हस्तान्तरणका लागि देहायका आधारहरू सिफारिस गरिएको छ। प्रदेश सरकारहरूले स्थानीय तहलाई देहायका आधार बमोजिम सशर्त अनुदान हस्तान्तरण गर्नका लागि आवश्यक पर्ने वित्तीय हस्तान्तरणसम्बन्धी कानून प्राथमिकताका साथ निर्माण गर्नुपर्ने देखिन्छ। प्रदेश वित्तीय हस्तान्तरण सम्बन्धी कानूनको अभावमा संविधानको भावना र राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को व्यवस्था बमोजिम हुने सशर्त अनुदान हस्तान्तरणका लागि देहायका आधारहरू सिफारिस गरिएको होः

(१) प्रदेश सरकारले आफ्ना प्रदेशस्तरीय नीति, कार्यक्रम, मानक तथा पूर्वाधार कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तहलाई सशर्त अनुदान हस्तान्तरण गर्न सक्नेछ।

(२) प्रदेश सरकारले स्थानीय तहलाई सशर्त अनुदान हस्तान्तरण गर्दा केन्द्र सरकारबाट स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण गरिएका कार्यक्रममा दोहोरो नपर्ने गरी गर्नुपर्नेछ। यस आधार बमोजिम सशर्त अनुदान हस्तान्तरण गर्दा समपूरक अनुदान अन्तर्गतका कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि बाधा पर्ने छैन।

(३) सशर्त अनुदान अन्तर्गत हस्तान्तरण हुने कार्यक्रम कार्यान्वयनका शर्तहरू स्पष्ट, मापनयोग्य, पूर्व-निर्धारित र कार्यान्वयनयोग्य हुनुपर्नेछ।

(४) सशर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्दा स्थानीय सरकारले प्रदेशका बिषयगत मन्त्रालयसँग समन्वय गर्नुपर्नेछ।

(५) सशर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकारहरूले आ-आफ्नो बजेटमा स्वीकृत गरी सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।

(६) प्रदेश सरकारबाट प्रदेशस्तरीय नीति तथा कार्यक्रम बमोजिम बहुबर्षीय ठेक्का स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने किसिमका कार्यक्रम/आयोजना सशर्त अनुदान अन्तर्गत स्थानीय तहबाट सञ्चालन गर्नुपर्ने भएमा त्यस्ता कार्यक्रम/आयोजना सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक पर्ने वित्तीय स्रोतको सुनिश्चितता प्रदेश सरकारले गर्नुपर्नेछ।

(७) हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम/आयोजनाको वित्तीय र भौतिक प्रगतिको अनुगमन प्रदेशका बिषयगत मन्त्रालयबाट गरिनुपर्नेछ।

(८) कार्यक्रम/आयोजनाको भौतिक र वित्तीय प्रगतिका आधारमा प्रदेश सरकारले चौमासिक रूपमा अनुदान रकम भुक्तानी निकासा गर्दै जाने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(द्रष्टव्यः आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदानसम्बन्धी सिफारिस अनुसूची ३ समावेश गरिएका छन्।)

खण्ड-घ

सवारी साधन कर बाँडफाँटसम्बन्धी सिफारिस

३.६ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा हुने सवारी साधन कर बाँडफाँटसम्बन्धी सिफारिस

(सिफारिस मितिः २०७५/०३/०४)

१. पृष्ठभूमि

नेपालमा संघीयताको कार्यान्वयनसँगै प्रदेश र स्थानीय सरकारले विभिन्न प्रकारका करहरू परिचालन गर्ने अधिकार प्राप्त गरेका छन्। केही करहरू प्रदेश र स्थानीय तहको एकल अधिकारको सूचीमा रहेका छन भने केही करहरू प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकारको सूचीमा रहेका छन्। संविधानको अनुसूचीमा प्रदेश र स्थानीय तह दुवैको अधिकार क्षेत्रमा सवारी साधन कर लगायतका करहरूको व्यवस्था रहेको छ। प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकार अन्तर्गत रहेका करमध्ये सवारी साधन कर प्रदेश र स्थानीय तहको आन्तरिक राजस्वको महत्त्वपूर्ण स्रोत हो।

प्रदेश र स्थानीय तह दुवैको साझा अधिकार क्षेत्रभित्र रहेका सवारी साधन कर लगायतका करहरू सम्वन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहका जनताहरूलाई लगाईने भएकाले कर लगाउने, उठाउने तथा अन्य व्यवस्थापन लगायतका विषयमा दोहोरो प्रशासनिक व्यवस्था भएमा कर संकलन लागत बढ्नुका साथै आम जनतालाई बढि बोझिलो तथा झन्झटिलो हुने देखिन्छ। यसर्थ, नेपालको प्रचलित संघीय कानूनमा प्रदेश र स्थानीय तहको दोहोरो क्षेत्राधिकारमा रहेका करहरूको एकल प्रशासन कायम गरी त्यस्ता करबाट उठ्ने राजस्व प्रदेश र स्थानीय तहबीच बाँडफाँट गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

२. आर्थिक विधेयक, २०७५ मा भएको व्यवस्थाः

- आर्थिक विधेयक, २०७५ मा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ लाई संशोधन गरी प्रदेश र स्थानीय तह दुवैको साझा अधिकार क्षेत्रभित्र रहेका करहरू एकै तहबाट संकलन गर्ने र उक्त संकलित कर बाँडफाँट गर्ने व्यवस्था गरिएको,
- सवारी साधन करको दर निर्धारण र संकलन प्रदेशले गर्ने र यसबाट संकलन भएको राजस्व प्रदेश र स्थानीय तहबीच बाँडफाट गर्ने व्यवस्था गरिएको,

- प्रदेश सरकारले सवारी साधन कर संकलन गरी त्यस्तो रकम प्रदेश विभाज्य कोषमा दाखिला गरी प्रदेश र सम्बन्धित प्रदेश भित्र रहेका स्थानीय तहहरूबीच बाँडफाँट गर्नुपर्ने,
- सवारी साधन कर मध्ये ६०% रकम प्रदेश सरकारले र ४०% रकम सम्बन्धित प्रदेश भित्रका स्थानीय तहका सञ्चित कोषमा दाखिला हुने गरी बाँडफाँट गर्नुपर्ने,
- प्रदेश विभाज्य कोषबाट स्थानीय तहहरू बीच हुने सवारी साधन करको बाँडफाँट राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस बमोजिम हुने।

३. प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा सवारी साधन कर बाँडफाँटका आधारहरूः

प्रदेश विभाज्य कोषबाट स्थानीय तहमा हुने सवारी साधन कर बाँडफाँटका आधारहरू चयन गर्दा कर उठ्ने स्रोत, कर आधार, व्यवस्थापन, पुनःवितरण तथा त्यस्तो सवारी साधनको प्रयोगबाट हुने वातावरणीय असर जस्ता महत्त्वपूर्ण आयामहरूलाई दृष्टिगत् गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा सवारी साधन करबाट उठेको राजस्व बाँडफाँटका लागि देहायका आधारहरू लिइएका छन्।

(क) जनसङ्ख्या (४५ प्रतिशत)

सवारी साधन स्थानीय जनताले प्रयोग गर्छन भने उक्त सवारी साधन प्रयोगबाट सिर्जना हुने असरका भागिदार पनि तहाँ रहेका जनता नै हुन्छन्। उक्त क्षेत्रमा सञ्चालनमा रहेका सवारी साधनहरूबाट संकलन हुने सवारी साधन करमा सोही क्षेत्रका प्रभावित जनताको अधिकार रहने हुँदा सवारी साधन करबाट उठेको राजस्व बाँडफाँटको प्रमुख आधार स्थानीय तहको कुल जनसङ्ख्या अनुपातलाई ४५% भार दिइएको छ।

(ख) सडक लम्बाई (५० प्रतिशत)

सडक सञ्जाल अधिक भएको क्षेत्रमा सवारी साधनको चाप अधिक हुने, ध्वनी तथा वातावरण प्रदुषण बढी हुने र सडक निर्माण तथा मर्मत लगायतका कार्यमा सार्वजनिक लागत बढी लाग्ने हुनाले प्रदेश भित्र भएको कुल सडक लम्बाईसँग प्रत्येक स्थानीय तहको सडक लम्बाईको अनुपातलाई ५०% भार दिइएको छ।

(ग) वन तथा हरियाली (५ प्रतिशत)

सवारी साधनबाट निसृत हुने कार्बनजन्य प्रदुषणबाट मानव स्वास्थ्य तथा वातावरणमा पर्ने असरलाई न्यून गर्न वन तथा हरियालीले महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने भएकाले यसको प्रवर्द्धनलाई प्रोत्साहन

गर्नुपर्ने हुन्छ। यसका साथै वित्तीय समानीकरण अनुदान तथा अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकमलाई वातावरण मैत्री तवरले खर्च गर्न समेत अप्रत्यक्ष प्रोत्साहन गर्नुपर्ने हुन्छ। प्रदुषणको तथ्याङ्क उपलब्ध नभएका कारणले सवारी साधनबाट उत्सर्जन हुने कार्बन प्रशोचन (Sequestration) गर्न सघाउ पुऱ्याउने मापकको रूपमा स्थानीय तहमा वनले ढाकेको क्षेत्रको अनुपातलाई ५ प्रतिशत भार दिइएको छ।

४. सूचकाङ्क प्रयोग गर्ने तरिका

संलग्न अनुसूचीमा उल्लेख भएको सूचकाङ्कले बाँडफाँटका लागि छुट्याईएको रकमलाई गुणन गरी प्राप्त हुने रकम सम्बन्धित स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने रकम हुनेछ।

(द्रष्टव्यः आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा हुने सवारी कर बाँडफाँटसम्बन्धी सिफारिस अनुसूची-३ मा समावेश गरिएको छ।)

अनुसूचीहरु

अनुसूची -१

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि संघीय सरकारबाट प्रदेश सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान र राजस्व बाँडफाँटको हिस्सासम्बन्धी सिफारिस

क्र.सं.	प्रदेश	कुल अनुदान सिफारिस *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
१	प्रदेश नं. १	६६१०३३७	०.१५५४४
२	प्रदेश नं. २	७०१६०८१	०.१४७५७
३	प्रदेश नं. ३	५९६९६५४	०.१५६५८
४	प्रदेश नं. ४	६७७६७४१	०.१२९३९
५	प्रदेश नं. ५	६८६९६५३	०.१४८८८
६	कर्णाली प्रदेश	९१३१४००	०.१३०६३
७	प्रदेश नं. ७	७९२४६५३	०.१३१५२

अनुसूची -२

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि संघीय सरकारबाट स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँटको हिस्सासम्बन्धी सिफारिस

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
१	ताप्लेजुङ	फक्ताङ्लुङ्ग गाउँपालिका	१०१०१	८९४४४	०.००१२११२८८
२	ताप्लेजुङ	मिक्वाखोला गाउँपालिका	१०१०२	७३३७९	०.०००८४०९८८
३	ताप्लेजुङ	मेरिङ्गदेन गाउँपालिका	१०१०३	९७५०२	०.०००९२५६३८
४	ताप्लेजुङ	मैवाखोला गाउँपालिका	१०१०४	८२०४४	०.०००७७६९८४
५	ताप्लेजुङ	आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका	१०१०५	९८९९६	०.०००८१९२४८
६	ताप्लेजुङ	फुङलिङ्ग नगरपालिका	१०१०६	१५८३४०	०.००१२१५९२६
७	ताप्लेजुङ	पाथिभरा याङ्वराक गाउँपालिका	१०१०७	९९४५३	०.०००८२१९९३
८	ताप्लेजुङ	सिरीजङ्गा गाउंपालिका	१०१०८	१११५१९	०.००११४८२१८
९	ताप्लेजुङ	सिदिङ्गवा गाउँपालिका	१०१०९	९१५५२	०.०००८७५२५९
१०	संखुवासभा	भोटखोला गाउँपालिका	१०२०१	६००००	०.०००७७३३२९
११	संखुवासभा	मकालु गाउँपालिका	१०२०२	९६९७८	०.००१२३२०८९
१२	संखुवासभा	सिलीचोङ गाउँपालिका	१०२०३	८९४४६	०.०००९८८१९५
१३	संखुवासभा	चिचिला गाउँपालिका	१०२०४	६२९३७	०.०००५६२७४८
१४	संखुवासभा	सभापोखरी गाउँपालिका	१०२०५	८३४४०	०.०००८२३२०३
१५	संखुवासभा	खाँदवारी नगरपालिका	१०२०६	१७९४५१	०.००१३०७६३२
१६	संखुवासभा	पाँचखपन नगरपालिका	१०२०७	११५७४०	०.००१०१३४६१
१७	संखुवासभा	चैनपुर नगरपालिका	१०२०८	१५४२७३	०.००१३४५३४९
१८	संखुवासभा	मादी नगरपालिका	१०२०९	१०००५०	०.०००८५०९१६
१९	संखुवासभा	धर्मदेवी नगरपालिका	१०२१०	११४७०५	०.०००९९२४७६
२०	सोलुखुम्बु	खुम्बु पासाङल्हामु गाउँपालिका	१०३०१	७४२८५	०.०००९०६८५२
२१	सोलुखुम्बु	माहाकुलुङ गाउँपालिका	१०३०२	८७६३२	०.००१०२४२७७
२२	सोलुखुम्बु	सोताङ गाउँपालिका	१०३०३	७६८६१	०.०००६९३२३९
२३	सोलुखुम्बु	माप्य दुधकोशी गाउँपालिका	१०३०४	९६८१५	०.०००८७७०९२
२४	सोलुखुम्बु	थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिका	१०३०५	१२८९३१	०.००१०७४०४८
२५	सोलुखुम्बु	नेचासल्यान गाउँपालिका	१०३०६	११५६३१	०.०००७२७८८७
२६	सोलुखुम्बु	सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका	१०३०७	१३०३०६	०.००१४२६४१४
२७	सोलुखुम्बु	लिखु पिके गाउँपालिका	१०३०८	६००००	०.०००५५७४१४
२८	ओखलढुङ्गा	चिशंखुगढी गाउँपालिका	१०४०१	६५९९१	०.०००९२०००७
२९	ओखलढुङ्गा	सिद्धिचरण नगरपालिका	१०४०२	१०००१६	०.००१३२७५६४
३०	ओखलढुङ्गा	मोलुङ्ग गाउँपालिका	१०४०३	६७६६८	०.०००९२८७५६
३१	ओखलढुङ्गा	खिजीदेम्बा गाउँपालिका	१०४०४	६३२२२	०.०००९६८०२३
३२	ओखलढुङ्गा	लिखु गाउँपालिका	१०४०५	६०३३४	०.०००८४२२१९
३३	ओखलढुङ्गा	चम्पादेवी गाउँपालिका	१०४०६	७३८२९	०.००१०६५१७४

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
३४	ओखलढुङ्गा	सुनकोशी गाउँपालिका	१०४०७	७२२५२	०.००१०५२८८९
३५	ओखलढुङ्गा	मानेभन्ज्याङ्ग गाउँपालिका	१०४०८	८१६८५	०.००११३४५७८
३६	खोटाङ	केपिलासगढी गाउँपालिका	१०५०१	६७००१	०.००१००६६२३
३७	खोटाङ	ऐसेलुखर्क गाउँपालिका	१०५०२	६९३१७	०.०००९६४६८
३८	खोटाङ	रावा बेसी गाउँपालिका	१०५०३	६०४४२	०.०००८३३५६९
३९	खोटाङ	हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका	१०५०४	१०३५७४	०.००१५३९५९
४०	खोटाङ	दिक्तेल रूपाकोट मझुवागढी नगरपालिका	१०५०५	१४०८७०	०.००१८६७१२४
४१	खोटाङ	साकेला गाउँपालिका	१०५०६	६००००	०.०००७३७६८१
४२	खोटाङ	दिप्रुङ्ग चुईचुम्मा गाउँपालिका	१०५०७	८२६५९	०.००१११११
४३	खोटाङ	खोटेहाङ गाउँपालिका	१०५०८	८६८७३	०.००१२००८८४
४४	खोटाङ	जन्तेढुङ्गा गाउँपालिका	१०५०९	६७७४४	०.०००९५७८५४
४५	खोटाङ	बराहपोखरी गाउँपालिका	१०५१०	६३७४९	०.०००९३३६४९
४६	भोजपुर	षडानन्द नगरपालिका	१०६०१	१०८४०९	०.००१५२१४५४
४७	भोजपुर	साल्पासिलिछो गाउँपालिका	१०६०२	६००००	०.०००९२९९७२
४८	भोजपुर	टेम्केमैयुम गाउँपालिका	१०६०३	७५८३६	०.००१०७११२४
४९	भोजपुर	भोजपुर नगरपालिका	१०६०४	१००३४४	०.००१२८६९२१
५०	भोजपुर	अरूण गाउँपालिका	१०६०५	७३९८८	०.००१०२९२२२
५१	भोजपुर	पौवा दुङ्मा गाउँपालिका	१०६०६	६७२५३	०.०००९१८०७६
५२	भोजपुर	रामप्रसाद राई गाउँपालिका	१०६०७	७६२९८	०.००१०७९५३६
५३	भोजपुर	हतुवागढी गाउँपालिका	१०६०८	८१७३६	०.००१११५२९८
५४	भोजपुर	आमचोक गाउँपालिका	१०६०९	७६४३०	०.००१११४९४
५५	धनकुटा	महालक्ष्मी नगरपालिका	१०७०१	८४९६६	०.००११६५०३९
५६	धनकुटा	पाखिबास नगरपालिका	१०७०२	८०३०३	०.००१०९७७९८
५७	धनकुटा	छथर जोरपाटी गाउँपालिका	१०७०३	७१८५७	०.०००९३१६४८
५८	धनकुटा	धनकुटा नगरपालिका	१०७०४	१२०३८०	०.००१३५७२५३
५९	धनकुटा	सहिदभूमी गाउँपालिका	१०७०५	७२६०२	०.०००९६९९६१
६०	धनकुटा	साँगुरीगढी गाउँपालिका	१०७०६	७९१६३	०.००१०९७८५२
६१	धनकुटा	चौविसे गाउँपालिका	१०७०७	७५७७०	०.००१०३५३४३
६२	तेह्रथुम	आठराई गाउँपालिका	१०८०१	८९५६२	०.००११४६७१
६३	तेह्रथुम	फेदाप गाउँपालिका	१०८०२	७५१०२	०.०००९५५१५४
६४	तेह्रथुम	मेन्छयायेम गाउँपालिका	१०८०३	६००००	०.०००५७११०५
६५	तेह्रथुम	म्याङ्गलुङ्ग नगरपालिका	१०८०४	७८४५३	०.०००९५८०८६
६६	तेह्रथुम	लालीगुराँस नगरपालिका	१०८०५	६८५५६	०.०००८८०६३२
६७	तेह्रथुम	छथर गाउँपालिका	१०८०६	७१०७३	०.०००९३४१५८
६८	पाँचथर	याङवरक गाउँपालिका	१०९०१	७५९२२	०.००१०७७३४३
६९	पाँचथर	हिलिहाङ्ग गाउँपालिका	१०९०२	९१०११	०.००११४८२१५
७०	पाँचथर	फालेलुङ्ग गाउँपालिका	१०९०३	८६०४८	०.००१२०१३६३
७१	पाँचथर	फिदिम नगरपालिका	१०९०४	१५०६५१	०.००१८३०८४५
७२	पाँचथर	फाल्गुनन्द गाउँपालिका	१०९०५	९०९७६	०.००११४२८८५

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
७३	पाँचथर	कुम्मायक गाउँपालिका	१०९०६	७१३४७	०.०००९४६९१
७४	पाँचथर	तुम्बेवा गाउँपालिका	१०९०७	६४२१८	०.०००८५९०४७
७५	पाँचथर	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	१०९०८	९७२३४	०.००१२५२११
७६	इलाम	माई जोगमाई गाउँपालिका	११००१	८०७३५	०.००१०३१५६३
७७	इलाम	सन्दकपुर गाउँपालिका	११००२	६६०१९	०.०००९०१५४३
७८	इलाम	ईलाम नगरपालिका	११००३	१४३९३४	०.००१६८०३
७९	इलाम	देउमाई नगरपालिका	११००४	१०८४२४	०.००१३९७८०१
८०	इलाम	फाकफोकथुम गाउँपालिका	११००५	८५६१७	०.००१०४८८०८
८१	इलाम	माडसेबुङ गाउापालिका	११००६	७८४२३	०.००१०४९१२८
८२	इलाम	चुलाचुली गाउँपालिका	११००७	८३७२०	०.००१०३४१३९
८३	इलाम	माई नगरपालिका	११००८	११४२९४	०.००१५२९२६९
८४	इलाम	सूर्योदय नगरपालिका	११००९	१५४७४९	०.००१८७९३७८
८५	इलाम	रोङ गाउँपालिका	११०१०	७६४५७	०.००१०१८६०४
८६	झापा	मेचीनगर नगरपालिका	१११०१	२५२९१४	०.००२७४४६५१
८७	झापा	बुद्धशान्ति गाउँपालिका	१११०२	१२६४११	०.००१३७४२४७
८८	झापा	अर्जुनधारा नगरपालिका	१११०३	१५९२२३	०.००१७६९५९२
८९	झापा	कन्काई नगरपालिका	१११०४	११८२७०	०.००१३४७०१७
९०	झापा	शिवसताक्षी नगरपालिका	१११०५	१६६५७८	०.००१९४३९७८
९१	झापा	कमल गाउँपालिका	१११०६	१३१५०८	०.००१५०८५५१
९२	झापा	दमक नगरपालिका	१११०७	१८३५७३	०.००१८७७८७३
९३	झापा	गौरादह नगरपालिका	१११०८	१४९४५५	०.००१७७८२५४
९४	झापा	गौरिगञ्ज गाउँपालिका	१११०९	१११९८४	०.००१३२९०३४
९५	झापा	झापा गाउँपालिका	१११११०	११३५४६	०.००१३६०७६८
९६	झापा	बाह्रदशी गाउँपालिका	१११११	१११५७९	०.००१२८३५१२
९७	झापा	बिर्तामोड नगरपालिका	१११११२	१९७६८५	०.००१९७९४१३
९८	झापा	हल्दीबारी गाउँपालिका	१११११३	९८०२९	०.००१२१७११७
९९	झापा	भद्रमपुर नगरपालिका	१११११४	१७४८५२	०.००१८४७२९२
१००	झापा	कचनकवल गाउँपालिका	१११११५	१२५३८८	०.००१४९६४७१
१०१	मोरङ	मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	११२०१	१०१७२७	०.००१२९६३९८
१०२	मोरङ	लेटाङ नगरपालिका	११२०२	१०७२५३	०.००१४४५०२७
१०३	मोरङ	केराबारी गाउँपालिका	११२०३	१०४५१६	०.००१४२१९९
१०४	मोरङ	सुन्दरहरैंचा नगरपालिका	११२०४	१९४०७५	०.००२०८४०५६
१०५	मोरङ	बेलबारी नगरपालिका	११२०५	१६९९५२	०.००१९४४७१४
१०६	मोरङ	कानेपोखरी गाउँपालिका	११२०६	१२०७९६	०.००१३५९३४
१०७	मोरङ	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	११२०७	१५८४६०	०.००१७१६८७५
१०८	मोरङ	उर्लाबारी नगरपालिका	११२०८	१४८५०६	०.००१५८७३४५
१०९	मोरङ	रतुवामाई नगरपालिका	११२०९	१५७५२८	०.००१८४६६३८
११०	मोरङ	सुनवर्षी नगरपालिका	११२१०	१४७५५०	०.००१७०४६९५
१११	मोरङ	रंगेली नगरपालिका	११२११	१५००९४	०.००१७११७७

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
११२	मोरङ	ग्रामथान गाउँपालिका	११२१२	११०७४९	०.००११८२४३३
११३	मोरङ	बुढीगंगा गाउँपालिका	११२१३	१३११४०	०.००१३१५५२७
११४	मोरङ	बिराटनगर महानगरपालिका	११२१४	३४२४१६	०.००३१५९७७७
११५	मोरङ	कटहरी गाउँपालिका	११२१५	१२५३३२	०.००१३०५३४४
११६	मोरङ	धनपालथान गाउँपालिका	११२१६	१२५२८७	०.००१३९७०४७
११७	मोरङ	जहदा गाउँपालिका	११२१७	१३१०९६	०.००१४४६७९२
११८	सुनसरी	धरान उपमहानगरपालिका	११३०१	२८६४२७	०.००३०४५६५८
११९	सुनसरी	बराह क्षेत्र नगरपालिका	११३०२	१९२०५९	०.००२३७७९३६
१२०	सुनसरी	कोशी गाउँपालिका	११३०३	१३४६७९	०.००१५५४७७
१२१	सुनसरी	भोक्राहा गाउँपालिका	११३०४	१२१५१६	०.००१४४८१
१२२	सुनसरी	रामधुनी नगरपालिका	११३०५	१४५८०३	०.००१६१५७३१
१२३	सुनसरी	ईटहरी उपमहानगरपालिका	११३०६	२८३०५९	०.००२७४९०४९
१२४	सुनसरी	दुहवी नगरपालिका	११३०७	१५६७६४	०.००१६१५६७
१२५	सुनसरी	गढी गाउँपालिका	११३०८	११२९८४	०.००१२६२०५२
१२६	सुनसरी	इनरूवा नगरपालिका	११३०९	१७२३३१	०.००१८०३३१२
१२७	सुनसरी	हरिनगरा गाउँपालिका	११३१०	१२५६२१	०.००१४१५२५५
१२८	सुनसरी	देवानगन्ज गाउँपालिका	११३११	११४४७५	०.००१२७५३०२
१२९	सुनसरी	बर्जु गाउँपालिका	११३१२	१०३०६१	०.००११९१९६१
१३०	उदयपुर	बेलका नगरपालिका	११४०१	१३०८५९	०.००१८९०७४१
१३१	उदयपुर	चौदण्डीगढी नगरपालिका	११४०२	१४०२२२	०.००१९३४८४४
१३२	उदयपुर	त्रियुगा नगरपालिका	११४०३	२१४१८२	०.००२९१२६२७
१३३	उदयपुर	रौतामाई गाउँपालिका	११४०४	८७१६६	०.००१२८१३२७
१३४	उदयपुर	लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका	११४०५	६००००	०.०००८१२८३९
१३५	उदयपुर	ताप्ली गाउँपालिका	११४०६	६३६२६	०.०००९२२३९५
१३६	उदयपुर	कटारी नगरपालिका	११४०७	९७९३०	०.००२२७१२९७
१३७	उदयपुर	उदयपुरगढी गाउँपालिका	११४०८	१६७६९१	०.००१५६६८३७
१३८	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	२०१०१	७८८८१	०.०००९४९०७८
१३९	सप्तरी	कन्चनरूप नगरपालिका	२०१०२	१५०७२४	०.००१७७६३६८
१४०	सप्तरी	अग्मीसयर कृष्ण सवरन गाउँपालिका	२०१०३	९४९३०	०.००११९७४५५
१४१	सप्तरी	रूपनी गाउँपालिका	२०१०४	९३०२६	०.००१०९७४६१
१४२	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	२०१०५	११४४२६	०.००१४१६७६३
१४३	सप्तरी	खडक नगरपालिका	२०१०६	१३५५९७	०.००१६१४५६२
१४४	सप्तरी	सुरूङ्गा नगरपालिका	२०१०७	१३४०७९	०.००१६०५७८१
१४५	सप्तरी	बलान बिहुल गाउँपालिका	२०१०८	८४३८९	०.०००९३६५३
१४६	सप्तरी	बोदेबरसाईन नगरपालिका	२०१०९	१३५४४७	०.००१४८३१४५
१४७	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	२०११०	१३४१९०	०.००१५२१३९३
१४८	सप्तरी	राजगढ गाउँपालिका	२०१११	१०१४३७	०.००११६२१८४
१४९	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउँपालिका	२०११२	८६४२०	०.०००९५०८३
१५०	सप्तरी	राजविराज नगरपालिका	२०११३	१८४४११	०.००१७७६८५१

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
१५१	सप्तरी	महादेवा गाउँपालिका	२०११४	१००२७६	०.००१०७७२८१
१५२	सप्तरी	तिरहुत गाउँपालिका	२०११५	८३८९०	०.०००९२५३२८
१५३	सप्तरी	हनुमाननगर कङ्कालिनी नगरपालिका	२०११६	१३८४६९	०.००१६८१५७७
१५४	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी गाउँपालिका	२०११७	११०१५५	०.००१११९५४१
१५५	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	२०११८	१००१९४	०.००१०९४६४६
१५६	सिरहा	लहान नगरपालिका	२०२०१	२१८३१६	०.००२५२६३८४
१५७	सिरहा	धनगढीमाई नगरपालिका	२०२०२	१३६६७६	०.००१७४८५८६
१५८	सिरहा	गोलबजार नगरपालिका	२०२०३	१४७५८७	०.००१७५९९९९
१५९	सिरहा	मिर्चैया नगरपालिका	२०२०४	१३५६०१	०.००१६४०३९४
१६०	सिरहा	कर्जन्हा गाउँपालिका	२०२०५	९९९९९	०.००१२६६४२५
१६१	सिरहा	कल्याणपुर नगरपालिका	२०२०६	१३३६७२	०.००१६५७३३४
१६२	सिरहा	नरहा गाउँपालिका	२०२०७	७१२४५	०.०००८४३२५८
१६३	सिरहा	विष्णुपुर गाउँपालिका	२०२०८	७०४६५	०.०००८१३१९१
१६४	सिरहा	अर्नमा गाउँपालिका	२०२०९	८०२२९	०.०००९८१३२६
१६५	सिरहा	सुखीपुर नगरपालिका	२०२१०	११४९८१	०.००१३२९०४८
१६६	सिराहा	लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका	२०२११	९३०५८	०.००१०९७१५४
१६७	सिरहा	सखुवानान्कारकट्टी गाउँपालिका	२०२१२	७०६३३	०.०००८३७४०७
१६८	सिरहा	भगवानपुर गाउँपालिका	२०२१३	७७१२६	०.०००८९६०१
१६९	सिरहा	नवराजपुर गाउँपालिका	२०२१४	६९२३६	०.०००८४३५०४
१७०	सिरहा	बरियारपट्टी गाउँपालिका	२०२१५	८६५१९	०.००१०२०७७३
१७१	सिरहा	औरही गाउँपालिका	२०२१६	८५४८७	०.०००९८४२२१
१७२	सिरहा	सिराहा नगरपालिका	२०२१७	१९६६६८	०.००२२३०८२९
१७३	धनुषा	गणेशमान चारनाथ नगरपालिका	२०३०१	१११८३६	०.००१६१८३४५
१७४	धनुषा	धनुषाधाम नगरपालिका	२०३०२	१२९०१७	०.००१५८२२२
१७५	धनुषा	मिथिला नगरपालिका	२०३०३	१३६६७२	०.००१७०४२४९
१७६	धनुषा	बटेश्वर गाउँपालिका	२०३०४	८०११३	०.०००८६९७४४
१७७	धनुषा	क्षिरेश्वरनाथ नगरपालिका	२०३०५	१२२९९२	०.००१३४६२७५
१७८	धनुषा	लक्ष्मीनिया गाउँपालिका	२०३०६	९३९११	०.००१००४११३
१७९	धनुषा	मिथिला बिहारी नगरपालिका	२०३०७	१०४४६६	०.००११६७२८५
१८०	धनुषा	हंसपुर नगरपालिका	२०३०८	११५४५०	०.००१३२००९८
१८१	धनुषा	सबैला नगरपालिका	२०३०९	१४३६९४	०.००१६५९७५६
१८२	धनुषा	शहीदनगर नगरपालिका	२०३१०	१३२९१३	०.००१५२५६९
१८३	धनुषा	कमला नगरपालिका	२०३११	११६७९२	०.००१४२६२१६
१८४	धनुषा	जनक नन्दिनी गाउँपालिका	२०३१२	८७५७२	०.०००९७२७४१
१८५	धनुषा	बिदेह नगरपालिका	२०३१३	१०४८८१	०.००११८२१२८
१८६	धनुषा	औरही गाउँपालिका	२०३१४	८१५४६	०.०००८८७०८
१८७	धनुषा	जनकपुर उपमहानगरपालिका	२०३१५	३२७६९६	०.००३०६५८६४
१८८	धनुषा	धनौजी गाउँपालिका	२०३१६	७६४०३	०.०००८२९६०६
१८९	धनुषा	नगराइन नगरपालिका	२०३१७	११२३५१	०.००१२१५५०६

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
१९०	धनुषा	मुखियापट्टी मुसहरमिया गाउँपालिका	२०३१८	८५०५५	०.०००९५४६७७
१९१	महोत्तरी	बर्दिबास नगरपालिका	२०४०१	१७०३५७	०.००२२९३७६४
१९२	महोत्तरी	गौशाला नगरपालिका	२०४०२	१७०१८८	०.००२१३७५९८
१९३	महोत्तरी	सोनमा गाउँपालिका	२०४०३	११३८७८	०.००१४११३७४
१९४	महोत्तरी	औरही नगरपालिका	२०४०४	९८४६९	०.००११७३५९१
१९५	महोत्तरी	भँगाहा नगरपालिका	२०४०५	१२८५१२	०.००१६१०२७
१९६	महोत्तरी	लोहरपट्टी नगरपालिका	२०४०६	११२१५३	०.००१३७८६६४
१९७	महोत्तरी	बलवा नगरपालिका	२०४०७	११९५४१	०.००१४१५७५२
१९८	महोत्तरी	राम गोपालपुर नगरपालिका	२०४०८	९४२४२	०.००११८०७९२
१९९	महोत्तरी	साम्सी गाउँपालिका	२०४०९	१०१९८६	०.००११४१७१६
२००	महोत्तरी	मनरा शिसवा नगरपालिका	२०४१०	१४१०८४	०.००१५४४२३४
२०१	महोत्तरी	एकडारा गाउँपालिका	२०४११	९४७५३	०.००१०४३१५४
२०२	महोत्तरी	महोत्तरी गाउँपालिका	२०४१२	९१४५४	०.००१००७४८
२०३	महोत्तरी	पिपरा गाउँपालिका	२०४१३	११०९६५	०.००१२१६८९७
२०४	महोत्तरी	मटिहानी नगरपालिका	२०४१४	९७७०३	०.००११००९५८
२०५	महोत्तरी	जलेश्वर नगरपालिका	२०४१५	१५९७४४	०.००१६१९९७१
२०६	सर्लाही	लालबन्दी नगरपालिका	२०५०१	१६२१५४	०.००२०८८१७
२०७	सर्लाही	हरिवन नगरपालिका	२०५०२	१२७७९८	०.००१५१६४०२
२०८	सर्लाही	बागमती नगरपालिका	२०५०३	१२४७७०	०.००१५००००१
२०९	सर्लाही	बरहथवा नगरपालिका	२०५०४	१८२०३२	०.००२१११३८१
२१०	सर्लाही	हरिपुर नगरपालिका	२०५०५	११५३०४	०.००१३७४२३९
२११	सर्लाही	ईश्वरपुर नगरपालिका	२०५०६	१५६५८८	०.००२०१७३१
२१२	सर्लाही	हरिपुर्वा नगरपालिका	२०५०७	११००७७	०.००१२१९९१
२१३	सर्लाही	पर्सा गाउँपालिका	२०५०८	७७४७४	०.०००८८१८५९
२१४	सर्लाही	ब्रह्मपुरी गाउँपालिका	२०५०९	९९९९९	०.००११२१८३६
२१५	सर्लाही	चन्द्रनगर गाउँपालिका	२०५१०	१०५९५५	०.००१२५०७९६
२१६	सर्लाही	कविलासी नगरपालिका	२०५११	१२५४६२	०.००१४३१२५३
२१७	सर्लाही	चक्रघट्टा गाउँपालिका	२०५१२	९४३८१	०.००१०४१५८
२१८	सर्लाही	बसबरिया गाउँपालिका	२०५१३	८४०९३	०.०००९७०४६२
२१९	सर्लाही	धनकौल गाउँपालिका	२०५१४	८६८४८	०.००१०७४२०५
२२०	सर्लाही	रामनगर गाउँपालिका	२०५१५	९८२३७	०.००१०६५८२८
२२१	सर्लाही	बलरा नगरपालिका	२०५१६	१३७३५४	०.००१४८९०४९
२२२	सर्लाही	गोडैटा नगरपालिका	२०५१७	१३७९६५	०.००१५५०१३४
२२३	सर्लाही	विष्णु गाउँपालिका	२०५१८	८९५५४	०.०००९९१३२३
२२४	सर्लाही	कौडेना गाउँपालिका	२०५१९	८९०७३	०.०००९९४९३
२२५	सर्लाही	मलंगवा नगरपालिका	२०५२०	१३६४७७	०.००१३५२५६३
२२६	रौतहट	चन्द्रपुर नगरपालिका	२०६०१	१८१६५७	०.००२२९७९४३
२२७	रौतहट	गुजरा नगरपालिका	२०६०२	१३५६६०	०.००१७७२७५७
२२८	रौतहट	फतुवा बिजयपुर गाउँपालिका	२०६०३	११४०१०	०.००१३७७७१९

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
२२९	रौतहट	कटहरिया नगरपालिका	२०६०४	११५७४२	०.००१३४२८७५
२३०	रौतहट	बृन्दावन नगरपालिका	२०६०५	१२०१९२	०.००१५९४५२१
२३१	रौतहट	गढीमाई नगरपालिका	२०६०६	११७१५४	०.००१३९९१३५
२३२	रौतहट	माधव नारायण नगरपालिका	२०६०७	१०९७६५	०.००१३००६८५
२३३	रौतहट	गरूडा नगरपालिका	२०६०८	१३९८४१	०.००१५५९६३३
२३४	रौतहट	देवाही गोनाही नगरपालिका	२०६०९	१००५६१	०.००११८४४०१
२३५	रौतहट	मौलापुर नगरपालिका	२०६१०	८८३४४	०.००१०६६६५८
२३६	रौतहट	बौधीमाई नगरपालिका	२०६११	१०४७१७	०.००१२१६२९९
२३७	रौतहट	परोहा नगरपालिका	२०६१२	११३२०९	०.००१३०६९५६
२३८	रौतहट	राजपुर नगरपालिका	२०६१३	११७२३२	०.००१३७३८६९
२३९	रौतहट	यमुनामाई गाउँपालिका	२०६१४	८०७४२	०.०००८८८७७४
२४०	रौतहट	दुर्गा भगवती गाउँपालिका	२०६१५	८४८३८	०.०००८७०१११
२४१	रौतहट	राजदेवी नगरपालिका	२०६१६	१०३९६५	०.००१०९३८८३
२४२	रौतहट	गौर नगरपालिका	२०६१७	११२७०२	०.००१०७८४९८
२४३	रौतहट	ईशनाथ गाउँपालिका	२०६१८	१२३६९४	०.००१३६३१५५
२४४	बारा	निजगढ नगरपालिका	२०७०१	११६३२३	०.००१५८९५७३
२४५	बारा	कोल्हवी नगरपालिका	२०७०२	१३५११८	०.००१६४४०८२
२४६	बारा	जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका	२०७०३	२७००६६	०.००३१४३९५६
२४७	बारा	परवानीपुर गाउँपालिका	२०७०४	८४६४८	०.०००८१३३८२
२४८	बारा	प्रसौनी गाउँपालिका	२०७०५	९२२९४	०.०००९००२२२
२४९	बारा	विश्रामपुर गाउँपालिका	२०७०६	८८०७२	०.०००८९३८५१
२५०	बारा	फेटा गाउँपालिका	२०७०७	९२९७७	०.०००९५३६१६
२५१	बारा	कलैया उपमहानगरपालिका	२०७०८	२७२८७६	०.००२८०४७७५
२५२	बारा	करैयामाई गाउँपालिका	२०७०९	९५०२४	०.००१०६४२६७
२५३	बारा	बारागढी गाउँपालिका	२०७१०	९८१४६	०.००१०६६७२९
२५४	बारा	आदर्श कोटवाल गाउँपालिका	२०७११	९४३७७	०.००१०८००८१
२५५	बारा	सिम्रौनगढ नगरपालिका	२०७१२	१४३१११	०.००१५०८४१९
२५६	बारा	पचरौता नगरपालिका	२०७१३	११०६१८	०.००१२६६९५१
२५७	बारा	महागढीमाई नगरपालिका	२०७१४	१५२८२३	०.००१६१८०१२
२५८	बारा	देवताल गाउँपालिका	२०७१५	८५८६८	०.०००९१७०१६
२५९	बारा	सुवर्ण गाउँपालिका	२०७१६	९९१५८	०.००११३४८७
२६०	पर्सा	ठोरी ढसुवर्णपुर) गाउँपालिका	२०८०१	८२०२६	०.००१०५६१९८
२६१	पर्सा	जिराभवानी गाउँपालिका	२०८०२	८५०२२	०.००१००२०३२
२६२	पर्सा	जगरनाथपुर गाउँपालिका	२०८०३	१०७०५८	०.००१२२४३५९
२६३	पर्सा	पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका	२०८०४	८६९८३	०.००१०५५३७९
२६४	पर्सा	सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका	२०८०५	१०६३९७	०.००१२८७८४६
२६५	पर्सा	पर्सागढी नगरपालिका	२०८०६	११८९५९	०.००१४५१६६९
२६६	पर्सा	बिरगन्ज महानगरपालिका	२०८०७	४३१७२९	०.००४०९९४७४
२६७	पर्सा	बहुदरमाई नगरपालिका	२०८०८	११९७९६	०.००१२५२८८६

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
२६८	पर्सा	पोखरिया नगरपालिका	२०८०९	१०७६३९	०.००११५३१५४
२६९	पर्सा	कालिकामाई गाउँपालिका	२०८१०	८०१२३	०.०००८५००८६
२७०	पर्सा	धोबीनी गाउँपालिका	२०८११	७६६३०	०.०००८३९१८६
२७१	पर्सा	छिपहरमाई गाउँपालिका	२०८१२	९६२७७	०.००१००४८९६
२७२	पर्सा	पकाहा मैनपुर गाउँपालिका	२०८१३	७९९१६	०.०००८३४५०९
२७३	पर्सा	बिन्दबासिनी गाउँपालिका	२०८१४	८९३२३	०.०००९३७२५५
२७४	दोलखा	गौरिशंकर गाउँपालिका	३०१०१	१०५३७३	०.००१२५९६१५
२७५	दोलखा	बिगु गाउँपालिका	३०१०२	११२८४३	०.००१३२१५२८
२७६	दोलखा	कालिन्चोक गाउँपालिका	३०१०३	१३१७९५	०.००११६५०१३
२७७	दोलखा	बैतेधर गाउँपालिका	३०१०४	११७९७०	०.०००९६१३१४
२७८	दोलखा	जिरी नगरपालिका	३०१०५	९९३५९	०.०००९७९२२१
२७९	दोलखा	तामाकोशी गाउँपालिका	३०१०६	११५४१३	०.०००९४१४५
२८०	दोलखा	मेलुङ्ग गाउँपालिका	३०१०७	११९५५३	०.००१००७३२२
२८१	दोलखा	शैलुङ गाउँपालिका	३०१०८	११३१४५	०.००१०४८७८५
२८२	दोलखा	भिमेश्वर नगरपालिका	३०१०९	१७११३९	०.००१३४३६६२
२८३	सिन्धुपाल्चोक	भोटेकोशी गाउँपालिका	३०२०१	१०३०८२	०.००१०३४३०५
२८४	सिन्धुपाल्चोक	जुगल गाउँपालिका	३०२०२	१०९८१०	०.००१३४२६३
२८५	सिन्धुपाल्चोक	पाँचपोखरी थाङपाल गाउँपालिका	३०२०३	११६६२०	०.००१३०४१४७
२८६	सिन्धुपाल्चोक	हेलम्बु गाउँपालिका	३०२०४	१०७२०६	०.००१११८०८९
२८७	सिन्धुपाल्चोक	मेलम्ची नगरपालिका	३०२०५	२०६६२३	०.००१६८१३६६
२८८	सिन्धुपाल्चोक	ईन्द्रावती गाउँपालिका	३०२०६	१४७०९८	०.००१२३२१०८
२८९	सिन्धुपाल्चोक	चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका	३०२०७	२०७२४८	०.००१७१२१०२
२९०	सिन्धुपाल्चोक	बलेफी गाउँपालिका	३०२०८	११४००८	०.०००८८६१९८
२९१	सिन्धुपाल्चोक	बाह्रबिसे नगरपालिका	३०२०९	१४४२१६	०.००१२२३५४
२९२	सिन्धुपाल्चोक	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	३०२१०	८४४५८	०.०००७८६४२२
२९३	सिन्धुपाल्चोक	लिसंखु पाखर गाउँपालिका	३०२११	९४७४८	०.०००८३३५२६
२९४	सिन्धुपाल्चोक	सुनकोशी गाउँपालिका	३०२१२	१०५२१९	०.०००८६२२१८
२९५	रसुवा	गोसाईकुण्ड गाउँपालिका	३०३०१	६९४०६	०.०००८१७८३८
२९६	रसुवा	आमाछोदिङमा गाउँपालिका	३०३०२	६००००	०.०००५८२७१४
२९७	रसुवा	उत्तरगया गाउँपालिका	३०३०३	६७४५८	०.०००६२७०८९
२९८	रसुवा	कालिका गाउँपालिका	३०३०४	७१५३७	०.०००५६८५६८
२९९	रसुवा	नौकुण्ड गाउँपालिका	३०३०५	७७६६२	०.०००७९९१२८
३००	धादिङ	रूबी भ्याली गाउँपालिका	३०४०१	६६०९२	०.०००८८२६४१
३०१	धादिङ	खनियाबास गाउँपालिका	३०४०२	८५५८४	०.०००८३५२०४
३०२	धादिङ	गंङ्गा जमुना गाउँपालिका	३०४०३	१२६४६३	०.००११४२३९२
३०३	धादिङ	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	३०४०४	१३५२२५	०.००१०७६०५१
३०४	धादिङ	नेत्रावती गाउँपालिका	३०४०५	८७७१६	०.०००७६२६५६
३०५	धादिङ	नीलकण्ठ नगरपालिका	३०४०६	२५०४०६	०.००२०३१३४९
३०६	धादिङ	ज्वालामुखी गाउँपालिका	३०४०७	१३६५०७	०.००११६४२२३

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
३०७	धादिङ	सिद्धलेक गाउँपालिका	३०४०८	१३२६५८	०.००११२४८१८
३०८	धादिङ	बेनीघाट रोराङ्ग गाउँपालिका	३०४०९	१६७२७३	०.००१४८८८०९
३०९	धादिङ	गजुरी गाउँपालिका	३०४१०	१५५५१६	०.००१२९६९८२
३१०	धादिङ	गल्छी गाउँपालिका	३०४११	१४४०९५	०.००११९५३८१
३११	धादिङ	थाक्रे गाउँपालिका	३०४१२	१६६२७४	०.००१३०००६७
३१२	धादिङ	धुनीबेंशी नगरपालिका	३०४१३	१६१४९३	०.००१२३४०२९
३१३	नुवाकोट	दुप्चेश्वर गाउँपालिका	३०५०१	७४८१०	०.००११४१२४
३१४	नुवाकोट	तादी गाउँपालिका	३०५०२	६७६८०	०.०००८९६१४२
३१५	नुवाकोट	सुर्यगढी गाउँपालिका	३०५०३	६३३१७	०.०००८२०६६८
३१६	नुवाकोट	बिदुर नगरपालिका	३०५०४	१५०८६०	०.००१७६५०२६
३१७	नुवाकोट	किस्पाङ्ग गाउँपालिका	३०५०५	६००००	०.०००८३१८५५
३१८	नुवाकोट	मेघाङ गाउँपालिका	३०५०६	६००००	०.०००७९६५३९
३१९	नुवाकोट	तारकेश्वर गाउँपालिका	३०५०७	६००००	०.०००८४६२९
३२०	नुवाकोट	बेलकोटगढी नगरपालिका	३०५०८	१२०५६८	०.००१५८२९५२
३२१	नुवाकोट	लिखु गाउँपालिका	३०५०९	६५५९८	०.०००७८७१९८
३२२	नुवाकोट	पन्चकन्या गाउँपालिका	३०५१०	६२०६५	०.०००७८८२२२
३२३	नुवाकोट	शिवपुरी गाउँपालिका	३०५११	७५७२२	०.००१०३४३
३२४	नुवाकोट	ककनी गाउँपालिका	३०५१२	८८१४५	०.००१११५२४७
३२५	काठमाडौं	शंङ्खरापुर नगरपालिका	३०६०१	९४८४२	०.०००९९२९३५
३२६	काठमाडौं	कागेश्वरी मनहरा नगरपालिका	३०६०२	१६८९१४	०.००१३७१२१९
३२७	काठमाडौं	गोकर्णेश्वर नगरपालिका	३०६०३	२५३५६८	०.००२१६८८४६
३२८	काठमाडौं	बुढानिलकण्ठ नगरपालिका	३०६०४	२५७१३७	०.००१९९१००३
३२९	काठमाडौं	टोखा नगरपालिका	३०६०५	२३९२३३	०.००१६७६६८६
३३०	काठमाडौं	तारकेश्वर नगरपालिका	३०६०६	२०४२२८	०.००१६७५३२१
३३१	काठमाडौं	नागार्जुन नगरपालिका	३०६०७	१९६८६७	०.००१४६७९१२
३३२	काठमाडौं	काठमाण्डौ महानगरपालिका	३०६०८	६७७१७९	०.००६६६१५१६
३३३	काठमाडौं	किर्तिपुर नगरपालिका	३०६०९	१८२००३	०.००१२३२१७२
३३४	काठमाडौं	चन्द्रागिरी नगरपालिका	३०६१०	२१७४४३	०.००१७९६८०२
३३५	काठमाडौं	दक्षिणकाली नगरपालिका	३०६११	९०७४१	०.०००९२५२५९
३३६	भक्तपुर	चौंगुनारायण नगरपालिका	३०७०१	१५८६०४	०.००१५३२००६
३३७	भक्तपुर	भक्तपुर नगरपालिका	३०७०२	२०५१३८	०.००१३३५५१७
३३८	भक्तपुर	मध्यपुर थिमी नगरपालिका	३०७०३	२१३३३१	०.००१४३२८५६
३३९	भक्तपुर	सूर्यविनायक नगरपालिका	३०७०४	१९६१२८	०.००१६९६३४३
३४०	ललितपुर	महालक्ष्मी नगरपालिका	३०८०१	१७३२९५	०.००१३८२७३४
३४१	ललितपुर	ललितपुर महानगरपालिका	३०८०२	४७६१७२	०.००३४०५५९६
३४२	ललितपुर	गोदावरी नगरपालिका	३०८०३	१९९५९६	०.००१९७०५५७
३४३	ललितपुर	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	३०८०४	६००००	०.०००५७६७६१
३४४	ललितपुर	महाङ्काल गाउँपालिका	३०८०५	६००००	०.०००६२२२६९
३४५	ललितपुर	बाग्मती गाउँपालिका	३०८०६	६००००	०.०००७९२४४४

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
३४६	काभ्रेपलाञ्चोक	चौरीदेउराली गाउँपालिका	३०९०१	७६४९२	०.००१०३७८३४
३४७	काभ्रेपलाञ्चोक	भुम्लु गाउँपालिका	३०९०२	७०६६९	०.०००९४८०८९
३४८	काभ्रेपलाञ्चोक	मण्डन देउपुर नगरपालिका	३०९०३	१०३१८७	०.००१२५३३९१
३४९	काभ्रेपलाञ्चोक	बनेपा नगरपालिका	३०९०४	१५४३४६	०.००१४९०४७७
३५०	काभ्रेपलाञ्चोक	धुलिखेल नगरपालिका	३०९०५	१०७५३८	०.००११३६०२७
३५१	काभ्रेपलाञ्चोक	पाँचखाल नगरपालिका	३०९०६	११९५४९	०.००१३७८५१४
३५२	काभ्रेपलाञ्चोक	तेमाल गाउँपालिका	३०९०७	८०९४४	०.००१०६४३११
३५३	काभ्रेपलाञ्चोक	नमोबुद्ध नगरपालिका	३०९०८	९७२९५	०.००१२१२६६३
३५४	काभ्रेपलाञ्चोक	पनौती नगरपालिका	३०९०९	१३५५७०	०.००१५५३८८२
३५५	काभ्रेपलाञ्चोक	बेथानचोक गाउँपालिका	३०९१०	६४८५९	०.०००८८३७०१
३५६	काभ्रेपलाञ्चोक	रोशी गाउँपालिका	३०९११	९७५४९	०.००१३६४२८१
३५७	काभ्रेपलाञ्चोक	महाभारत गाउँपालिका	३०९१२	६९९४३	०.००११०५३४६
३५८	काभ्रेपलाञ्चोक	खानीखोला गाउँपालिका	३०९१३	६००००	०.०००९०४४१
३५९	रामेछाप	उमाकुण्ड गाउँपालिका	३१००१	११०९१६	०.००११९६५७५
३६०	रामेछाप	गोकुलगङ्गा गाउँपालिका	३१००२	१२०२८४	०.००११२१७०८
३६१	रामेछाप	लिखु तामाकोसी गाउँपालिका	३१००३	१३५१२१	०.००११७८०१४
३६२	रामेछाप	रामेछाप नगरपालिका	३१००४	१६१८५६	०.००१४२३३९१
३६३	रामेछाप	मन्थली नगरपालिका	३१००५	२१९०३८	०.००१८०४६१४
३६४	रामेछाप	खाँडादेवी गाउँपालिका	३१००६	१४८९६१	०.००१२७२४२२
३६५	रामेछाप	दोरम्बा गाउँपालिका	३१००७	१२८३०४	०.००११८२४५५
३६६	रामेछाप	सुनापती गाउँपालिका	३१००८	१११७८०	०.०००९४२०३५
३६७	सिन्धुली	दुधौली नगरपालिका	३११०१	१७२०४५	०.००२४५५२०४
३६८	सिन्धुली	फिक्कल गाउँपालिका	३११०२	६८८२६	०.००१०७८४४२
३६९	सिन्धुली	तीनपाटन गाउँपालिका	३११०३	११९८००	०.००१७२५८६८
३७०	सिन्धुली	गोलन्जोर गाउँपालिका	३११०४	७६२१८	०.००११३२५५६
३७१	सिन्धुली	कमलामाई नगरपालिका	३११०५	१७७२८४	०.००२४७०९६२
३७२	सिन्धुली	सुनकोशी गाउँपालिका	३११०६	८४९४८	०.००११६३६६
३७३	सिन्धुली	ध्याङलेख गाउँपालिका	३११०७	६००००	०.०००९५०६४५
३७४	सिन्धुली	मरिण गाउँपालिका	३११०८	९७१७९	०.००१५३२१६७
३७५	सिन्धुली	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	३११०९	९६५७०	०.००१५७५६७९
३७६	मकवानपुर	ईन्द्रसरोवर गाउँपालिका	३१२०१	६००००	०.०००७९७८१९
३७७	मकवानपुर	थाहा नगरपालिका	३१२०२	१२१७७१	०.००१६४६०७८
३७८	मकवानपुर	कैलाश गाउँपालिका	३१२०३	८५१२२	०.००१३२७४८९
३७९	मकवानपुर	राक्सिराङ्ग गाउँपालिका	३१२०४	९२२२१	०.००१४१४७३९
३८०	मकवानपुर	मनहरी गाउँपालिका	३१२०५	१२०३०५	०.००१६११७८८
३८१	मकवानपुर	हेटौडा उपमहानगरपालिका	३१२०६	३१३८७०	०.००३३९९३
३८२	मकवानपुर	भिमफेदी गाउँपालिका	३१२०७	८९३२८	०.००१२६३३२८
३८३	मकवानपुर	मकवानपुरगढी गाउँपालिका	३१२०८	८८३३७	०.००१२१३९३१
३८४	मकवानपुर	बकैया गाउँपालिका	३१२०९	१२०२१९	०.००१८८११२८

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
३८५	मकवानपुर	बाग्मती गाउँपालिका	३१२१०	१०४२२२	०.००१५८२०१६
३८६	चितवन	रापी नगरपालिका	३१३०१	१६५२४३	०.००२०१७७२६
३८७	चितवन	कालिका नगरपालिका	३१३०२	१३५७४८	०.००१६०८७१६
३८८	चितवन	इच्छाकामना गाउँपालिका	३१३०३	९१६६७	०.००१२६१०६३
३८९	चितवन	भरतपुर महानगरपालिका	३१३०४	४६३५०२	०.००५१२०२१४
३९०	चितवन	रत्ननगर नगरपालिका	३१३०५	१८०२१९	०.००१७६५१६२
३९१	चितवन	खैरहनी नगरपालिका	३१३०६	१५५३८३	०.००१६२५७०४
३९२	चितवन	माडी नगरपालिका	३१३०७	१२९०१६	०.००१६३०६९३
३९३	गोरखा	चुमनुब्री गाउँपालिका	४०१०१	६००००	०.०००९१३४१८
३९४	गोरखा	अजिरकोट गाउँपालिका	४०१०२	१०३२००	०.०००९८४०१६
३९५	गोरखा	बारपाक सुलीकोट गाउँपालिका	४०१०३	१४४३१२	०.००१३३५०८६
३९६	गोरखा	धार्चे गाउँपालिका	४०१०४	८४१३०	०.००१११६५५८
३९७	गोरखा	आरूघाट गाउँपालिका	४०१०५	१३६३६७	०.००१२३००२
३९८	गोरखा	भिमसेन गाउँपालिका	४०१०६	१३२२२१	०.००१०७१४७३
३९९	गोरखा	सिरानचोक गाउँपालिका	४०१०७	१३६९१९	०.००११३६३४४
४००	गोरखा	पालुङ्गटार नगरपालिका	४०१०८	१९००५०	०.००१५३९८५४
४०१	गोरखा	गोरखा नगरपालिका	४०१०९	२४२०९८	०.००१६९२४१८
४०२	गोरखा	शहीद लखन गाउँपालिका	४०११०	१४८४८४	०.००१२५९६१५
४०३	गोरखा	गण्डकी गाउँपालिका	४०१११	१३३३४६	०.००११३९३७५
४०४	मनाङ	नारफु गाउँपालिका	४०२०१	६००००	०.०००५५७४१४
४०५	मनाङ	मनाङ दिछ्याङ गाउँपालिका	४०२०२	६००००	०.०००५५७४१४
४०६	मनाङ	चामे गाउँपालिका	४०२०३	६००००	०.०००५५७४१४
४०७	मनाङ	नाशोङ गाउँपालिका	४०२०४	६००००	०.०००५५७४१४
४०८	मुस्ताङ	लो केदार दामोदरकुण्ड गाउँपालिका	४०३०१	६००००	०.०००५५७४१४
४०९	मुस्ताङ	घरपझोङ गाउँपालिका	४०३०२	६००००	०.०००५५७४१४
४१०	मुस्ताङ	वारगुङ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका	४०३०३	६००००	०.०००५५७४१४
४११	मुस्ताङ	लोमन्थाङ गाउँपालिका	४०३०४	६००००	०.०००५५७४१४
४१२	मुस्ताङ	थासाङ गाउँपालिका	४०३०५	६००००	०.०००५५७४१४
४१३	म्याग्दी	अन्नपूर्ण गाउँपालिका	४०४०१	६००००	०.००१०१९०४६
४१४	म्याग्दी	रघुगंगा गाउँपालिका	४०४०२	६५११७	०.००१०८४११८
४१५	म्याग्दी	धवलागिरी गाउँपालिका	४०४०३	६०७२१	०.००१२१६०१३
४१६	म्याग्दी	मालिका गाउँपालिका	४०४०४	७५२९६	०.००१०८७६४४
४१७	म्याग्दी	मंगला गाउँपालिका	४०४०५	६६९६५	०.०००९०४८५२
४१८	म्याग्दी	बेनी नगरपालिका	४०४०६	१०७६४१	०.००१२५९४५४
४१९	कास्की	मादी गाउँपालिका	४०५०१	७१४५५	०.००१२३५८३४
४२०	कास्की	माछापुच्छ्रे गाउँपालिका	४०५०२	८०४७६	०.००१३२९४०७
४२१	कास्की	अन्नपूर्ण गाउँपालिका	४०५०३	८५१८५	०.००१३२९१४८
४२२	कास्की	पोखरा लेखनाथ महानगरपालिका	४०५०४	६१४३८५	०.००६४४१८९५
४२३	कास्की	रूपा गाउँपालिका	४०५०५	६२११८	०.०००८२५३७४

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
४२४	लमजुङ	दोर्दी गाउँपालिका	४०६०१	७२१६७	०.००११७१८६९
४२५	लमजुङ	मस्र्याङ्गदी गाउँपालिका	४०६०२	७२३६९	०.००१२६६७५
४२६	लमजुङ	क्व्होलासोथार गाउँपालिका	४०६०३	६००००	०.०००७५७७५४
४२७	लमजुङ	मध्यनेपाल नगरपालिका	४०६०४	८६६६६	०.००११०६५६२
४२८	लमजुङ	बेंसीशहर नगरापालिका	४०६०५	१२२५८८	०.००१४८०७३२
४२९	लमजुङ	सुन्दरबजार नगरपालिका	४०६०६	९३२८३	०.००१०९८२१३
४३०	लमजुङ	राईनास नगरपालिका	४०६०७	७२९५९	०.०००९१२४२६
४३१	लमजुङ	दुधपोखरी गाउँपालिका	४०६०८	६००००	०.०००७७८७३७
४३२	तनहुँ	भानु नगरपालिका	४०७०१	१३५८२५	०.००१७२२९८३
४३३	तनहुँ	व्यास नगरपालिका	४०७०२	१८३७७७	०.००२२५३१६१
४३४	तनहुँ	म्याग्दे गाउँपालिका	४०७०३	८२२५८	०.००१०७२३९६
४३५	तनहुँ	शुक्लागण्डकी नगरपालिका	४०७०४	१४०५४५	०.००१७३१३०२
४३६	तनहुँ	भिमाद नगरपालिका	४०७०५	१०६१०३	०.००१३४७२०४
४३७	तनहुँ	घिरिङ्ग गाउँपालिका	४०७०६	७७४७६	०.००१०६७०७५
४३८	तनहुँ	ऋषिङ्ग गाउँपालिका	४०७०७	९३२९३	०.००१३६४६२
४३९	तनहुँ	देवघाट गाउँपालिका	४०७०८	६६४४४	०.०००९८४५३५
४४०	तनहुँ	बन्दिपुर गाउँपालिका	४०७०९	७५०३५	०.०००९९०८२४
४४१	तनहुँ	आँबुखैरेनी गाउँपालिका	४०७१०	७७९४७	०.००१०४०५५१
४४२	नवलपरासी	गैडाकोट नगरपालिका	४०८०१	१५५२१५	०.००१८४४४८७
४४३	नवलपरासी	बुलिङ्गटार गाउँपालिका	४०८०२	७३८५१	०.००१०७८८७
४४४	नवलपरासी	बौदीकाली गाउँपालिका	४०८०३	६५३४६	०.०००९०६३८९
४४५	नवलपरासी	हुप्सेकोट गाउँपालिका	४०८०४	८६६६२	०.००१२६७६९९
४४६	नवलपरासी	देवचुली नगरपालिका	४०८०५	१२५०७५	०.००१४८८१४५
४४७	नवलपरासी	कावासोती नगरपालिका	४०८०६	१५८९४८	०.००१८०००७२
४४८	नवलपरासी	मध्यबिन्दु नगरपालिका	४०८०७	१४९१६८	०.००१९४३८४२
४४९	नवलपरासी	बिनयी त्रिवेणी गाउँपालिका	४०८०८	१०९५५६	०.००१५५८३१९
४५०	स्याङजा	पुतलीबजार नगरपालिका	४०९०१	१३३०५९	०.००१६२०१९५
४५१	स्याङजा	फेदीखोला गाउँपालिका	४०९०२	६००००	०.०००६८१६८७
४५२	स्याङजा	आँधिखोला गाउँपालिका	४०९०३	६६१३७	०.०००८४६३५३
४५३	स्याङजा	अर्जुनचौपारी गाउँपालिका	४०९०४	६४४६४	०.०००८१६०८५
४५४	स्याङजा	भीरकोट नगरपालिका	४०९०५	८९६०१	०.००११०२१५१
४५५	स्याङजा	बिरूवा गाउँपालिका	४०९०६	७२८६९	०.०००९४५७२३
४५६	स्याङजा	हरिनास गाउँपालिका	४०९०७	६९४६८	०.०००९२६३६४
४५७	स्याङजा	चापाकोट नगरपालिका	४०९०८	९०५०१	०.००११८७५४९
४५८	स्याङजा	वालिङ्ग नगरपालिका	४०९०९	१४६२७१	०.००१७११७३
४५९	स्याङजा	गल्याङ नगरपालिका	४०९१०	११६६२४	०.००१४५१९२३
४६०	स्याङजा	कालीगण्डकी गाउँपालिका	४०९११	८०८८८	०.०००९९०६०३
४६१	पर्वत	मोदी गाउँपालिका	४१००१	७७४४५	०.००१०८१८८२
४६२	पर्वत	जलजला गाउँपालिका	४१००२	८१४०३	०.००१०००३७

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
४६३	पर्वत	कुश्मा नगरपालिका	४१००३	१२१३८२	०.००१४१८५६६
४६४	पर्वत	फलेबास नगरपालिका	४१००४	८८५८२	०.००१०९६४
४६५	पर्वत	महाशिला गाउँपालिका	४१००५	६००००	०.०००६२२१४४
४६६	पर्वत	बिहादी गाउँपालिका	४१००६	६००००	०.०००७१६२४९
४६७	पर्वत	पैयुं गाउँपालिका	४१००७	६३२६१	०.०००७६११२
४६८	बागलुङ	बागलुङ्ग नगरपालिका	४११०१	१५६६०५	०.००१७५२७५
४६९	बागलुङ	काठेखोला गाउँपालिका	४११०२	८७५८९	०.००१११५८११
४७०	बागलुङ	ताराखोला गाउँपालिका	४११०३	६००००	०.०००७८६०८९
४७१	बागलुङ	तमानखोला गाउँपालिका	४११०४	६००००	०.०००७९८१७७
४७२	बागलुङ	ढोरपाटन नगरपालिका	४११०५	९०२६१	०.००१३७२६९२
४७३	बागलुङ	निसीखोला गाउँपालिका	४११०६	८३६७७	०.००१३३२६४६
४७४	बागलुङ	बडिगाड गाउँपालिका	४११०७	१०१०८७	०.००१४४५६४१
४७५	बागलुङ	गल्कोट नगरपालिका	४११०८	१०४९०१	०.००१४६८२६५
४७६	बागलुङ	बरेङ गाउँपालिका	४११०९	६००००	०.०००८२६०४९
४७७	बागलुङ	जैमुनी नगरपालिका	४१११०	१०१७९०	०.००१३२८९६९
४७८	रूकुम	पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिका	५०१०१	१०७७०२	०.००१२९५८४४
४७९	रूकुम	सिस्ने गाउँपालिका	५०१०२	१०९०५७	०.००११२९६६५
४८०	रूकुम	भूमे गाउँपालिका	५०१०३	१११८०२	०.००११९२५१५
४८१	रोल्पा	सुनछहरी गाउँपालिका	५०२०१	६०६७९	०.००११२५३५२
४८२	रोल्पा	थबाङ्ग गाउँपालिका	५०२०२	६००००	०.०००८२९६९४
४८३	रोल्पा	परिवर्तन गाउँपालिका	५०२०३	७४२७६	०.००११७८७३३
४८४	रोल्पा	गंगादेव गाउँपालिका	५०२०४	७३७६३	०.००११२०२३५
४८५	रोल्पा	माडी गाउँपालिका	५०२०५	६७४५५	०.००१०४२२०८
४८६	रोल्पा	त्रिवेणी गाउँपालिका	५०२०६	८६७४७	०.००१२९८१४४
४८७	रोल्पा	रोल्पा नगरपालिका	५०२०७	१०७४१९	०.००१६२६१६४
४८८	रोल्पा	रून्टीगढी गाउँपालिका	५०२०८	९५८७६	०.००१४८२४४७
४८९	रोल्पा	सुनिल स्मृति गाउँपालिका	५०२०९	९२४१५	०.००१३८३३६४
४९०	रोल्पा	लुङ्ग्री गाउँपालिका	५०२१०	७८५२६	०.००१२६२०११
४९१	प्यूठान	गौमुखी गाउँपालिका	५०३०१	८५४१६	०.००१३२७२८८
४९२	प्यूठान	नौबहिनी गाउँपालिका	५०३०२	९६०७५	०.००१५५२३४६
४९३	प्यूठान	झिमरूक गाउँपालिका	५०३०३	९१९२३	०.००१२९००३४
४९४	प्यूठान	प्यूठान नगरपालिका	५०३०४	११५३४०	०.००१५४७०४५
४९५	प्यूठान	स्वर्गद्वारी नगरपालिका	५०३०५	९५९०६	०.००१५३९७१३
४९६	प्यूठान	माण्डवी गाउँपालिका	५०३०६	६००००	०.०००९११५१७
४९७	प्यूठान	मल्लरानी गाउँपालिका	५०३०७	६७२३५	०.०००९२९५२९
४९८	प्यूठान	ऐरावती गाउँपालिका	५०३०८	७८४७०	०.००१२०१३६५
४९९	प्यूठान	सरूमारानी गाउँपालिका	५०३०९	६९७६५	०.००११०४३५९
५००	गुल्मी	कालिगण्डकी गाउँपालिका	५०४०१	६९३२५	०.०००९८१७९३
५०१	गुल्मी	सत्यवती गाउँपालिका	५०४०२	८२९४८	०.००११३८४८७

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
५०२	गुल्मी	चन्द्रकोट गाउँपालिका	५०४०३	७६९३८	०.००१०६३६६१
५०३	गुल्मी	मुसिकोट नगरपालिका	५०४०४	१०३०१७	०.००१३८८७४५
५०४	गुल्मी	ईस्मा गाउँपालिका	५०४०५	७८३२५	०.००१०५७६०९
५०५	गुल्मी	मालिका गाउँपालिका	५०४०६	८०८१४	०.००११०६६४१
५०६	गुल्मी	मदाने गाउँपालिका	५०४०७	८१८६५	०.००११२६९४४
५०७	गुल्मी	धुर्कोट गाउँपालिका	५०४०८	८३३११	०.००१०९५९४७
५०८	गुल्मी	रेसुङ्गा नगरपालिका	५०४०९	१०१३१५	०.००१२६६६४७
५०९	गुल्मी	गुल्मी दरबार गाउँपालिका	५०४१०	७६४५८	०.००१०२७३४
५१०	गुल्मी	छत्रकोट गाउँपालिका	५०४११	७६२८७	०.००१०२५८९२
५११	गुल्मी	रूरू गाउँपालिका	५०४१२	६९७७६	०.०००९०७५४५
५१२	अर्घाखाँची	छत्रदेव गाउँपालिका	५०५०१	८७३८४	०.००११३६६०६
५१३	अर्घाखाँची	मालारानी गाउँपालिका	५०५०२	९६८३९	०.००१२६५१३५
५१४	अर्घाखाँची	भूमिकास्थान नगरपालिका	५०५०३	१०६१६९	०.००१४६२९५
५१५	अर्घाखाँची	सन्धिखर्क नगरपालिका	५०५०४	११८५६६	०.००१५१६२९३
५१६	अर्घाखाँची	पाणिनी गाउँपालिका	५०५०५	९४३३३	०.००१२९९१६७
५१७	अर्घाखाँची	शितगंगा नगरपालिका	५०५०६	१३४५०७	०.००२१३९७७
५१८	पाल्पा	रामपुर नगरपालिका	५०६०१	१११२०२	०.००१४१२६९७
५१९	पाल्पा	पुर्वखोला गाउँपालिका	५०६०२	७४५२५	०.००१०५३२६३
५२०	पाल्पा	रम्भा गाउँपालिका	५०६०३	७४६१३	०.०००९९२७७१
५२१	पाल्पा	बगनासकाली गाउँपालिका	५०६०४	७७९९६	०.०००९८६९४८
५२२	पाल्पा	तानसेन नगरपालिका	५०६०५	१४६६१२	०.००१६३२०२१
५२३	पाल्पा	रिब्दीकोट गाउँपालिका	५०६०६	७२१२७	०.००१०११९८७
५२४	पाल्पा	रैनादेवी छहरा गाउँपालिका	५०६०७	९४८८९	०.००१३११८५
५२५	पाल्पा	तिनाउ गाउँपालिका	५०६०८	७४४७२	०.००१०८७५१२
५२६	पाल्पा	माथागढी गाउँपालिका	५०६०९	८९९४२	०.००१२९८३३
५२७	पाल्पा	निस्दी गाउँपालिका	५०६१०	८३५५७	०.००१२३६५०१
५२८	नवलपरासी	बर्दघाट नगरपालिका	५०७०१	१६४१६१	०.००१९७१८५६
५२९	नवलपरासी	सुनवल नगरपालिका	५०७०२	१५२४५७	०.००१८५३७४१
५३०	नवलपरासी	रामग्राम नगरपालिका	५०७०३	१६२८०२	०.००१७५००३६
५३१	नवलपरासी	पाल्हीनन्दन गाउँपालिका	५०७०४	१११००६	०.००१२२४८९६
५३२	नवलपरासी	सरावल गाउँपालिका	५०७०५	११६१२७	०.००१३३४०८३
५३३	नवलपरासी	प्रतापपुर गाउँपालिका	५०७०६	१३३६२०	०.००१४९३०३३
५३४	नवलपरासी	सुस्ता गाउँपालिका	५०७०७	१११८६१	०.००१३७९८१७
५३५	रूपन्देही	देवदह नगरपालिका	५०८०१	१४५४०९	०.००१७४२१२४
५३६	रूपन्देही	बुटवल उपमहानगरपालिका	५०८०२	२७५०७२	०.००२७०४३१६
५३७	रूपन्देही	सैनामैना नगरपालिका	५०८०३	१०२०७१	०.००१८३८५५४
५३८	रूपन्देही	कन्चन गाउँपालिका	५०८०४	१०४५०४	०.००११८७४८५
५३९	रूपन्देही	गैडहवा गाउँपालिका	५०८०५	१३७५५६	०.००१६७१८८३
५४०	रूपन्देही	सुद्धोधन गाउँपालिका	५०८०६	११०१७५	०.००१२२७९६५

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
५४१	रूपन्देही	सियारी गाउँपालिका	५०८०७	११८८७८	०.००१३२५४६४
५४२	रूपन्देही	तिलोत्तमा नगरापालिका	५०८०८	२१७८३४	०.००२३४३४१७
५४३	रूपन्देही	ओमसतिया गाउँपालिका	५०८०९	१११०६८	०.००११८१७७१
५४४	रूपन्देही	रोहिणी गाउँपालिका	५०८१०	११७०७६	०.००१३४२६७३
५४५	रूपन्देही	सिद्धार्थनगर नगरपालिका	५०८११	१७१३१९	०.००१५०७४९५
५४६	रूपन्देही	मायादेवी गाउँपालिका	५०८१२	१३८९२८	०.००१५७१९७३
५४७	रूपन्देही	लुम्बिनी साँस्कृतिक नगरपालिका	५०८१३	१८७६१४	०.००२१८०४६१
५४८	रूपन्देही	कोटहीमाई गाउँपालिका	५०८१४	१२५१५२	०.००१४११२८२
५४९	रूपन्देही	सम्मरीमाई गाउँपालिका	५०८१५	१८०२४१	०.००१३५२८२८
५५०	रूपन्देही	मर्चवारी गाउँपालिका	५०८१६	१२२४०२	०.००१३४५०३८
५५१	कपिलवस्तु	बाणगंगा नगरपालिका	५०९०१	१८९२२६	०.००२३१२९२३
५५२	कपिलवस्तु	बुद्धभूमी नगरपालिका	५०९०२	१७२३७५	०.००२३८७३६३
५५३	कपिलवस्तु	शिवराज नगरपालिका	५०९०३	१७६६८२	०.००२३७५५७४
५५४	कपिलवस्तु	बिजयनगर गाउँपालिका	५०९०४	११५६६२	०.००१६०५६११
५५५	कपिलवस्तु	कृष्णनगर नगरपालिका	५०९०५	१७१९६४	०.००१९३९२३१
५५६	कपिलवस्तु	महाराजगन्ज नगरपालिका	५०९०६	१५५००३	०.००१८८५१०४
५५७	कपिलवस्तु	कपिलबस्तु नगरपालिका	५०९०७	१९६२४०	०.००२२४४८६१
५५८	कपिलवस्तु	यसोधरा गाउँपालिका	५०९०८	१२०८४४	०.००१४२११२९
५५९	कपिलवस्तु	मायादेवी गाउँपालिका	५०९०९	१४०५१४	०.००१६६१५०१
५६०	कपिलवस्तु	शुद्धोधन गाउँपालिका	५०९१०	१३१४४९	०.००१६२६५१७
५६१	दाङ	बंगलाचुली गाउँपालिका	५१००१	८७५४५	०.००१३७८३७५
५६२	दाङ	घोराही उपमहानगरपालिका	५१००२	३२४६०५	०.००४०२०८२९
५६३	दाङ	तुल्सीपुर उपमहानगरपालिका	५१००३	२९८१५९	०.००३६२०८४२
५६४	दाङ	शान्तिनगर गाउँपालिका	५१००४	९०९७७	०.००११८३८२७
५६५	दाङ	बबई गाउँपालिका	५१००५	९६६२६	०.००१३७५९९६
५६६	दाङ	दंगीशरण गाउँपालिका	५१००६	८३९१२	०.००१०५८६५९
५६७	दाङ	लमही नगरपालिका	५१००७	१४११६५	०.००१९०७८१९
५६८	दाङ	रासी गाउँपालिका	५१००८	१२४०९९	०.००१५८७८२३
५६९	दाङ	गढवा गाउँपालिका	५१००९	११९१५८	०.००१७५५२२७
५७०	दाङ	राजपुर गाउँपालिका	५१०१०	९००९०	०.००१५३७६०५
५७१	बाँके	रासी सोनारी गाउँपालिका	५११०१	१६४७२२	०.००२७०६२७१
५७२	बाँके	कोहलपुर नगरपालिका	५११०२	१८३४५२	०.००२१७२५०८
५७३	बाँके	बैजनाथ गाउँपालिका	५११०३	१५१३५०	०.००१८४२१९४
५७४	बाँके	खजुरा गाउँपालिका	५११०४	१४४९९२	०.००१६९६५५२
५७५	बाँके	जानकी गाउँपालिका	५११०५	११७६७७	०.००१३६५४४९
५७६	बाँके	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका	५११०६	२९४७२९	०.००२७९५४५९
५७७	बाँके	डुडुवा गाउँपालिका	५११०७	११५०९१	०.००१४६२१९
५७८	बाँके	नरैनापुर गाउँपालिका	५११०८	११०४६३	०.००१५८२५१६
५७९	बर्दिया	बाँसगढी नगरपालिका	५१२०१	१५३४७७	०.००१९८०४२२

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
५८०	बर्दिया	बारबर्दिया नगरपालिका	५१२०२	१७४५१३	०.००२२२६८४५
५८१	बर्दिया	ठाकुरबाबा नगरपालिका	५१२०३	१३३९८९	०.००१५८०४६१
५८२	बर्दिया	गेरूवा गाउँपालिका	५१२०४	११०१२८	०.००१३०७८८७
५८३	बर्दिया	राजापुर नगरपालिका	५१२०५	१५७२३९	०.००१८४०९२१
५८४	बर्दिया	मधुवन नगरपालिका	५१२०६	१३५४८३	०.००१६६८८
५८५	बर्दिया	गुलरीया नगरपालिका	५१२०७	१८१८९६	०.००२०३३८१८
५८६	बर्दिया	बढैयाताल गाउँपालिका	५१२०८	१३८०४३	०.००१६५२२२२
५८७	डोल्पा	डोल्पो बुद्ध गाउँपालिका	६०१०१	६००००	०.०००५५७४१४
५८८	डोल्पा	शे फोक्सुण्डो गाउँपालिका	६०१०२	६००००	०.०००६०२९१
५८९	डोल्पा	जगदुल्ला गाउँपालिका	६०१०३	६००००	०.०००५५७४१४
५९०	डोल्पा	मुड्केचुला गाउँपालिका	६०१०४	६००००	०.०००५८०४४४
५९१	डोल्पा	त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका	६०१०५	७८६५७	०.०००८९३८५२
५९२	डोल्पा	ठुलीभेरी नगरपालिका	६०१०६	६९३१०	०.०००७८४९९८
५९३	डोल्पा	काइके गाउँपालिका	६०१०७	६००००	०.०००५५७४१४
५९४	डोल्पा	छार्का ताङसोङ गाउँपालिका	६०१०८	६००००	०.०००५५७४१४
५९५	मुगु	मुगुमकार्मारोग गाउँपालिका	६०२०१	६००००	०.०००८१६०९१
५९६	मुगु	छायाँनाथ रारा नगरपालिका	६०२०२	१२८३२५	०.००१३६५२१२
५९७	मुगु	सोरू गाउँपालिका	६०२०३	८६२८८	०.००१००२५६९
५९८	मुगु	खत्याड गाउँपालिका	६०२०४	१०८५४८	०.००११६३७७२
५९९	हुम्ला	चंखेली गाउँपालिका	६०३०१	६००००	०.०००७७९४९८
६००	हुम्ला	खार्पुनाथ गाउँपालिका	६०३०२	६००००	०.०००७५२६२४
६०१	हुम्ला	सिमकोट गाउँपालिका	६०३०३	८५४६०	०.००१०३४६४७
६०२	हुम्ला	नाम्खा गाउँपालिका	६०३०४	६००००	०.०००६८७२३५
६०३	हुम्ला	सर्केगाड गाउँपालिका	६०३०५	७३२५७	०.०००८६४४१३
६०४	हुम्ला	अदानचुली गाउँपालिका	६०३०६	६००००	०.०००६५४४६९
६०५	हुम्ला	ताँजाकोट गाउँपालिका	६०३०७	६००००	०.०००५९२०९६
६०६	जुम्ला	पातारासी गाउँपालिका	६०४०१	९४१८२	०.००१२०९६३९
६०७	जुम्ला	कनका सुन्दरी गाउँपालिका	६०४०२	८९५०४	०.०००९३८५४९
६०८	जुम्ला	सिंजा गाउँपालिका	६०४०३	८५५९७	०.०००८५६०९८
६०९	जुम्ला	चन्दननाथ नगरपालिका	६०४०४	१२६२१८	०.०००९८९७४१
६१०	जुम्ला	गुठिचौर गाउँपालिका	६०४०५	७६२७१	०.०००८९०१४१
६११	जुम्ला	तातोपानी गाउँपालिका	६०४०६	९७९२२	०.००११५३१०४
६१२	जुम्ला	तिला गाउँपालिका	६०४०७	९०९५८	०.०००९४६२९२
६१३	जुम्ला	हिमा गाउँपालिका	६०४०८	७७२३४	०.०००७९२२७३
६१४	कालिकोट	पलाता गाउँपालिका	६०५०१	९२७४५	०.००११२७२९२
६१५	कालिकोट	पचाल झरना गाउँपालिका	६०५०२	८२७८३	०.०००९०२६६२
६१६	कालिकोट	रास्कोट नगरपालिका	६०५०३	१००६४६	०.०००८९४०४७
६१७	कालिकोट	सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका	६०५०४	८४९९६	०.०००८८३९७७
६१८	कालिकोट	नरहरिनाथ गाउँपालिका	६०५०५	१२३३९६	०.००१२१२४०९

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
६१९	कालिकोट	खाँडाचक्र नगरपालिका	६०५०६	१२३६७९	०.००११३२२९५
६२०	कालिकोट	तिलागुफा नगरपालिका	६०५०७	१०१४९१	०.००११०१२५६
६२१	कालिकोट	महावै गाउँपालिका	६०५०८	६६८७९	०.०००७९८६६१
६२२	कालिकोट	शुभ कालिका गाउँपालिका	६०५०९	९१५३७	०.०००९०४५०६
६२३	दैलेख	नौमुले गाउँपालिका	६०६०१	७८८९२	०.००१२४२२०२
६२४	दैलेख	महाबु गाउँपालिका	६०६०२	७६६३३	०.००१०७७६२९
६२५	दैलेख	भैरवी गाउँपालिका	६०६०३	८३७६५	०.००११२८८५५
६२६	दैलेख	ठाँटीकाँध गाउँपालिका	६०६०४	७३००३	०.००१०४६२६९
६२७	दैलेख	आठबीस नगरपालिका	६०६०५	९८६०६	०.००१४५६९५
६२८	दैलेख	चामुण्डा बिन्द्रासैनी नगरपालिका	६०६०६	९४००२	०.००१२४७३४४
६२९	दैलेख	दुल्लु नगरपालिका	६०६०७	१३१२६५	०.००१७२१२७
६३०	दैलेख	नारायण नगरपालिका	६०६०८	९८२०९	०.००१२३७६६४
६३१	दैलेख	भगवतीमाई गाउँपालिका	६०६०९	७३३५०	०.००१११३८१२
६३२	दैलेख	डुङ्गेश्वर गाउँपालिका	६०६१०	६६३४५	०.०००९१८३६३
६३३	दैलेख	गुराँस गाउँपालिका	६०६११	८४५०९	०.००१२०१८१
६३४	जाजरकोट	बारेकोट गाउँपालिका	६०७०१	७००९४	०.००१३३३८१६
६३५	जाजरकोट	कुसे गाउँपालिका	६०७०२	७९१८६	०.००१२९३९९७
६३६	जाजरकोट	जुनीचाँदे गाउँपालिका	६०७०३	७९४७०	०.००१४०१६१६
६३७	जाजरकोट	छेडागाड नगरपालिका	६०७०४	११२९८६	०.००१७६५४६८
६३८	जाजरकोट	शिवालय गाउँपालिका	६०७०५	६४१८१	०.०००९८१४५२
६३९	जाजरकोट	भेरीमालिका नगरपालिका	६०७०६	११४७७७	०.००१६०२०५७
६४०	जाजरकोट	नलगाड नगरपालिका	६०७०७	८९०९७	०.००१५३३२४७
६४१	रूकुम	आठबिसकोट नगरपालिका	६०८०१	१०९२१३	०.००१८६५०८५
६४२	रूकुम	सानीभेरी गाउँपालिका	६०८०२	८२३५४	०.००११९५९१२
६४३	रूकुम	बाँफिकोट गाउँपालिका	६०८०३	७३०६२	०.००११२९८८६
६४४	रूकुम	मुसिकोट नगरपालिका	६०८०४	११३०६३	०.००१४३८०२
६४५	रूकुम	त्रिवेणी गाउँपालिका	६०८०५	७७१२०	०.००१०२४८४
६४६	रूकुम	चौरजहारी नगरपालिका	६०८०६	९९६३७	०.००१२७७७९६
६४७	सल्यान	दार्मा गाउँपालिका	६०९०१	७९८७१	०.००१०४२८५
६४८	सल्यान	कुमाख मालिका गाउँपालिका	६०९०२	९३९११	०.००१३९६७८
६४९	सल्यान	बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका	६०९०३	११६४६२	०.००१७८४३८५
६५०	सल्यान	सिद्धकुमाख गाउँपालिका	६०९०४	६००००	०.०००८३६७७२
६५१	सल्यान	बागचौर नगरपालिका	६०९०५	११६२८८	०.००१५२८१८८
६५२	सल्यान	छत्रेश्वरी गाउँपालिका	६०९०६	८३५२९	०.००११५२२११
६५३	सल्यान	शारदा नगरपालिका	६०९०७	११३१०२	०.००१५१२००९
६५४	सल्यान	कालिमाटी गाउँपालिका	६०९०८	८८५२८	०.००१४५८५६८
६५५	सल्यान	त्रिवेणी गाउँपालिका	६०९०९	६८३६२	०.०००९६३९९१
६५६	सल्यान	कपुरकोट गाउँपालिका	६०९१०	७२१२७	०.००१०१३६२४
६५७	सुर्खेत	सिम्ता गाउँपालिका	६१००१	९८९४४	०.००१४१६५११

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
६५८	सुर्खेत	चिङ्गाड गाउँपालिका	६१००२	७१३३८	०.००१०७२२२६
६५९	सुर्खेत	लेकबेशी नगरपालिका	६१००३	१०५४८८	०.००१४१९२४४
६६०	सुर्खेत	गुर्भाकोट नगरपालिका	६१००४	१३७१९१	०.००१८२५५१४
६६१	सुर्खेत	भेरीगंगा नगरपालिका	६१००५	१३२५३९	०.००१८०३१०१
६६२	सुर्खेत	बीरेन्द्रनगर नगरपालिका	६१००६	२४५१०१	०.००२७८५११३
६६३	सुर्खेत	बराहताल गाउँपालिका	६१००७	९९५२४	०.००१५५१९४३
६६४	सुर्खेत	पञ्चपुरी नगरपालिका	६१००८	१११५८३	०.००१६७५०७३
६६५	सुर्खेत	चौकुने गाउँपालिका	६१००९	९५३२०	०.००१५०८५४
६६६	बाजुरा	हिमाली गाउँपालिका	७०१०१	६६७७२	०.०००९७४१०१
६६७	बाजुरा	गौमुल गाउँपालिका	७०१०२	६३२६१	०.०००८००५३६
६६८	बाजुरा	बुढीनन्दा नगरपालिका	७०१०३	१०९८१८	०.००११७३७७
६६९	बाजुरा	स्वामी कार्तिक खापर गाउँपालिका	७०१०४	८३८५५	०.०००८६५८७३
६७०	बाजुरा	जगन्नाथ गाउँपालिका	७०१०५	६७३८५	०.०००७७९०३७
६७१	बाजुरा	बडिमालिका नगरपालिका	७०१०६	१०५८९८	०.००१११७०९७
६७२	बाजुरा	खप्तड छेडेदह गाउँपालिका	७०१०७	१०८४४४	०.००११००७०२
६७३	बाजुरा	बुढीगंगा नगरपालिका	७०१०८	१२५१११	०.००१०७२२१७
६७४	बाजुरा	त्रिवेणी नगरपालिका	७०१०९	१०८२४७	०.००११३८९५४
६७५	बझाङ	शैपाल गाउँपालिका	७०२०१	६००००	०.०००५५७४१४
६७६	बझाङ	बुंगल नगरपालिका	७०२०२	१६४७२७	०.००१८२८८५८
६७७	बझाङ	सूर्मा गाउँपालिका	७०२०३	६४०९९	०.०००८२४९६५
६७८	बझाङ	तालकोट गाउँपालिका	७०२०४	७८७३८	०.०००९६९३२
६७९	बझाङ	मष्टा गाउँपालिका	७०२०५	९३२९३	०.०००९४९३५
६८०	बझाङ	जयपृथ्वी नगरपालिका	७०२०६	१३००४५	०.००१२१६०३८
६८१	बझाङ	छबिस पाथिभरा गाउँपालिका	७०२०७	१०१६६०	०.०००९९३९२७
६८२	बझाङ	दुर्गाथली गाउँपालिका	७०२०८	८६२८३	०.०००८०२९६४
६८३	बझाङ	केदारस्युँ गाउँपालिका	७०२०९	१२१३८९	०.००११७०६०९
६८४	बझाङ	बित्थडचिर गाउँपालिका	७०२१०	१०४५५४	०.०००९९४७६८
६८५	बझाङ	थलारा गाउँपालिका	७०२११	१०७५४२	०.००१०४४९१५
६८६	बझाङ	खप्तडछान्ना गाउँपालिका	७०२१२	९५७७६	०.०००९६६१११
६८७	दार्चुला	ब्याँस गाउँपालिका	७०३०१	७८४५७	०.००१००८०१९
६८८	दार्चुला	दुहुँ गाउँपालिका	७०३०२	७९९९८	०.०००७०१७५
६८९	दार्चुला	महाकाली नगरपालिका	७०३०३	१३२१५३	०.००११०८१४५
६९०	दार्चुला	नौगाड गाउँपालिका	७०३०४	१००५६७	०.००१०३७७४८
६९१	दार्चुला	अपिहिमाल गाउँपालिका	७०३०५	६००००	०.०००७५९७८३
६९२	दार्चुला	मार्मा गाउँपालिका	७०३०६	१०१२२०	०.००१०१४७३
६९३	दार्चुला	शैल्यशिखर नगरपालिका	७०३०७	१३६०५२	०.००११४८३१९
६९४	दार्चुला	मालिकार्जुन गाउँपालिका	७०३०८	१०६०६४	०.०००९१६०५१
६९५	दार्चुला	लेकम गाउँपालिका	७०३०९	१०२७२८	०.०००८८३५
६९६	बैतडी	डीलासैनी गाउँपालिका	७०४०१	८७०१३	०.००११९७८६२

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
६९७	बैतडी	दोगडाकेदार गाउँपालिका	७०४०२	९००५३	०.००१२५०६३८
६९८	बैतडी	पुचौंडी नगरपालिका	७०४०३	१२१९४३	०.००१७५१५४५
६९९	बैतडी	सुर्नया गाउँपालिका	७०४०४	७२८९७	०.००१०५६४४४
७००	बैतडी	दशरथचन्द नगरपालिका	७०४०५	११२२३७	०.००१४५९४९१
७०१	बैतडी	पन्चेश्वर गाउँपालिका	७०४०६	७३९६२	०.००१०८४१४८
७०२	बैतडी	शिवनाथ गाउँपालिका	७०४०७	६९२६९	०.०००९७२४०३
७०३	बैतडी	मेलौली नगरपालिका	७०४०८	८५९६६	०.००११८६७१
७०४	बैतडी	पाटन नगरपालिका	७०४०९	१०२६९१	०.००१४७८९६२
७०५	बैतडी	सिगास गाउँपालिका	७०४१०	८१५५१	०.००१२७६८७३
७०६	डँडेलधुरा	नवदुर्गा गाउँपालिका	७०५०१	७५६९९	०.००११२७५८४
७०७	डँडेलधुरा	अमरगढी नगरपालिका	७०५०२	८३३५८	०.००१०९४८७
७०८	डँडेलधुरा	अजयमेरू गाउँपालिका	७०५०३	६८२२३	०.००१००४४७९
७०९	डँडेलधुरा	भागेश्वर गाउँपालिका	७०५०४	६१३६२	०.०००९९३४७३
७१०	डँडेलधुरा	परशुराम नगरपालिका	७०५०५	११४३७०	०.००१८०६७६९
७११	डँडेलधुरा	आलिताल गाउँपालिका	७०५०६	७२७४२	०.००११९५८१७
७१२	डँडेलधुरा	गन्यापधुरा गाउँपालिका	७०५०७	६१३१३	०.०००९४४२८७
७१३	डोटी	पुर्विचौकी गाउँपालिका	७०६०१	८१८६२	०.००१२१४८९४
७१४	डोटी	सायल गाउँपालिका	७०६०२	७१२४२	०.००११२०९२४
७१५	डोटी	आदर्श गाउँपालिका	७०६०३	८५२८२	०.००१२८९३०१
७१६	डोटी	शिखर नगरपालिका	७०६०४	१०४०००	०.००१६४८८१६
७१७	डोटी	दिपायल सिलगढी नगरपालिका	७०६०५	११८०९५	०.००१४६८१४३
७१८	डोटी	के.आई.सिं. गाउँपालिका	७०६०६	७६८५३	०.००११६४९५५
७१९	डोटी	बोगटान गाउँपालिका	७०६०७	७०९२३	०.००१२०१६१
७२०	डोटी	बडीकेदार गाउँपालिका	७०६०८	६८७३९	०.००११६५८५७
७२१	डोटी	जोरायल गाउँपालिका	७०६०९	८३२३२	०.००१३४१३७१
७२२	अछाम	पंचदेवल बिनायक नगरपालिका	७०७०१	८९९२७	०.००१४०२२६२
७२३	अछाम	रामारोशन गाउँपालिका	७०७०२	८५८९४	०.००१३५०७५४
७२४	अछाम	मेल्लेख गाउँपालिका	७०७०३	८२८८२	०.००१२९५९५१
७२५	अछाम	साँफेबगर नगरपालिका	७०७०४	१०८९५९	०.००१५५९३१४
७२६	अछाम	चौरपाटी गाउँपालिका	७०७०५	८३४५८	०.००१३९७९०७
७२७	अछाम	मंगलसेन नगरपालिका	७०७०६	१०७९७९	०.००१६०७८३९
७२८	अछाम	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका	७०७०७	६७६४८	०.०००९२५८८
७२९	अछाम	कमलबजार नगरपालिका	७०७०८	८३८३५	०.००१२४४९६२
७३०	अछाम	ढकारी गाउँपालिका	७०७०९	७६२८५	०.००१३०६२५६
७३१	अछाम	तुर्माखाँद गाउँपालिका	७०७१०	८७५११	०.००१४०३२६२
७३२	कैलाली	मोहन्याल गाउँपालिका	७०८०१	८३६६१	०.००१५११९३
७३३	कैलाली	चुरे गाउँपालिका	७०८०२	७७६३५	०.००१३२३०३२
७३४	कैलाली	गोदावरी नगरपालिका	७०८०३	१९५३९४	०.००२५८६१११
७३५	कैलाली	गौरीगंगा नगरपालिका	७०८०४	१५८५९३	०.००२०९१९७५

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	स्थानीय तह कोड	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रू. हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा
७३६	कैलाली	घोडाघोडी नगरपालिका	७०८०५	१९३६६४	०.००२६१०७४
७३७	कैलाली	बर्दगोरिया गाउँपालिका	७०८०६	१०१२७५	०.००१२७६३०२
७३८	कैलाली	लम्कि चुहा नगरपालिका	७०८०७	१८३३९०	०.००२३९३२७२
७३९	कैलाली	जानकी गाउँपालिका	७०८०८	१३४४४१	०.००१६२६१२४
७४०	कैलाली	जोशीपुर गाउँपालिका	७०८०९	१०९७२१	०.००१२७०७७१
७४१	कैलाली	टिकापुर नगरपालिका	७०८१०	१८७३५७	०.००२१२३७२४
७४२	कैलाली	भजनी नगरपालिका	७०८११	१४२७७४	०.००१८३३२३७
७४३	कैलाली	कैलारी गाउँपालिका	७०८१२	१४११३४	०.००१८३३६९८
७४४	कैलाली	धनगढी उपमहानगरपालिका	७०८१३	२७०६९८	०.००३४०८५६९
७४५	कञ्चनपुर	कृष्णपुर नगरपालिका	७०९०१	१५२८०८	०.००२०७५०६१
७४६	कञ्चनपुर	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	७०९०२	१३३८६१	०.००१७३८०७३
७४७	कञ्चनपुर	बेदकोट नगरपालिका	७०९०३	१४०७९६	०.००१७८०९७१
७४८	कञ्चनपुर	भिमदत्त नगरपालिका	७०९०४	२४६१५४	०.००२६५८५८४
७४९	कञ्चनपुर	माहाकाली नगरपालिका	७०९०५	१२२२४५	०.००१३७५४४१
७५०	कञ्चनपुर	लालझाडी गाउँपालिका	७०९०६	८०३०५	०.००११५०२२४
७५१	कञ्चनपुर	पुनर्वास नगरपालिका	७०९०७	१४६२१८	०.००१७६५०१९
७५२	कञ्चनपुर	बेलौरी नगरपालिका	७०९०८	१४६४०१	०.००१७५९१०८
७५३	कञ्चनपुर	बेलडाँडी गाउँपालिका	७०९०९	८१५९१	०.०००९३६६५३

अनुसूची -३

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ का लागि प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान, राजस्व बाँडफाँट र सवारीसाधन कर बाँडफाँटको हिस्सासम्बन्धी सिफारिस

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
१	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुङ	फक्ताङ्लुङ्ग गाउँपालिका	३२३१	०.००८२१४३	०.००३८२५
२	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुङ	मिक्वाखोला गाउँपालिका	३२८९	०.००७१२७	०.००२३६६
३	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुङ	मेरिङ्गदेन गाउँपालिका	३३२८	०.००७०१४८	०.००२७२७
४	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुङ	मैवाखोला गाउँपालिका	३३१४	०.००६९३२६	०.००२१३०
५	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुङ	आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका	३३३५	०.००६९३०८	०.००२४८४
६	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुङ	फुङलिङ्ग नगरपालिका	३५९८	०.००७१४२५	०.००८४९२
७	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुङ	पाथिभरा याङ्वराक गाउँपालिका	३३३६	०.००६९२६	०.००३१६७
८	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुङ	सिरीजङ्गा गाउंपालिका	३३३०	०.००७२४८२	०.००३४०६
९	प्रदेश नं. १	ताप्लेजुङ	सिदिङ्गवा गाउँपालिका	३३२५	०.००६९८८२	०.००२२०८
१०	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	भोटखोला गाउँपालिका	३२९१	०.००७३१२५	०.००२७७१
११	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	मकालु गाउँपालिका	३२९३	०.००७७५७३	०.००५२२५
१२	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	सिलीचोङ गाउँपालिका	३३१५	०.००७२०२	०.००३१४६
१३	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	चिचिला गाउँपालिका	३३०६	०.००६८०७४	०.००१७७५
१४	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	सभापोखरी गाउँपालिका	३३१४	०.००६९८५७	०.००२४५४
१५	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	खाँदबारी नगरपालिका	३६२०	०.००७२१५१	०.००७५८४
१६	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	पाँचखपन नगरपालिका	३३४५	०.००७०३९५	०.००४३०७
१७	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	चैनपुर नगरपालिका	३५७७	०.००७२४१७	०.०१२२५५
१८	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	मादी नगरपालिका	३३३२	०.००६९५०४	०.००२७८६
१९	प्रदेश नं. १	संखुवासभा	धर्मदेवी नगरपालिका	३३४४	०.००७०३१३	०.००४८०८
२०	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बु	खुम्बु पासाङल्हामु गाउँपालिका	३१०९	०.००७८६४९	०.००१८१६
२१	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बु	माहाकुलुङ गाउँपालिका	३२९४	०.००७३२७७	०.००२२४२
२२	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बु	सोताङ गाउँपालिका	३३१४	०.००६८८३८	०.००१२३७
२३	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बु	माप्य दुधकोशी गाउँपालिका	३३२४	०.००६९७४१	०.००२३७४
२४	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बु	थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिका	३३५९	०.००७०६५२	०.००२८२८
२५	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बु	नेचासल्यान गाउँपालिका	३३५०	०.००६८७९६	०.००२४४४
२६	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बु	सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका	३३०९	०.००७४२६२	०.००९८५९
२७	प्रदेश नं. १	सोलुखुम्बु	लिखु पिके गाउँपालिका	३२९०	०.००६८१६१	०.००१५६३
२८	प्रदेश नं. १	ओखलढुङ्गा	चिशंखुगढी गाउँपालिका	३३११	०.००६९८५८	०.००२६५९
२९	प्रदेश नं. १	ओखलढुङ्गा	सिद्धिचरण नगरपालिका	३५३६	०.००७२१२४	०.०११५५४
३०	प्रदेश नं. १	ओखलढुङ्गा	मोलुङ्ग गाउँपालिका	३३०९	०.००६९८८७	०.००२५३६
३१	प्रदेश नं. १	ओखलढुङ्गा	खिजीदेम्बा गाउँपालिका	३२९९	०.००७०२८	०.००२९७६
३२	प्रदेश नं. १	ओखलढुङ्गा	लिखु गाउँपालिका	३३०६	०.००६९५१	०.००२८६८
३३	प्रदेश नं. १	ओखलढुङ्गा	चम्पादेवी गाउँपालिका	३३२०	०.००७०६१६	०.००२७०३

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
३४	प्रदेश नं. १	ओखलढुङ्गा	सुनकोशी गाउँपालिका	३३११	०.००७०६२६	०.००३३८६
३५	प्रदेश नं. १	ओखलढुङ्गा	मानेभन्ज्याङ्ग गाउँपालिका	३३२४	०.००७०९१	०.००५३३३
३६	प्रदेश नं. १	खोटाङ	केपिलासगढी गाउँपालिका	३३१२	०.००७०४५१	०.००४२९८
३७	प्रदेश नं. १	खोटाङ	ऐसेलुखर्क गाउँपालिका	३३१५	०.००७००२४	०.००३०३०
३८	प्रदेश नं. १	खोटाङ	रावा बेसी गाउँपालिका	३३०६	०.००६९४५	०.००३९४६
३९	प्रदेश नं. १	खोटाङ	हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका	३५३७	०.००७३४२९	०.००९३४७
४०	प्रदेश नं. १	खोटाङ	दिक्तेल रूपाकोट मझुवागढी नगरपालिका	३९७२	०.००७५८२३	०.०१६१५९
४१	प्रदेश नं. १	खोटाङ	साकेला गाउँपालिका	३३०२	०.००६८९	०.००३५६४
४२	प्रदेश नं. १	खोटाङ	दिप्रुङ्ग चुईचुम्मा गाउँपालिका	३३२६	०.००७०८०८	०.००५०३१
४३	प्रदेश नं. १	खोटाङ	खोटेहाङ गाउँपालिका	३३२५	०.००७१३७६	०.००६७२९
४४	प्रदेश नं. १	खोटाङ	जन्तेढुङ्गा गाउँपालिका	३३१३	०.००७००६१	०.००३६४५
४५	प्रदेश नं. १	खोटाङ	बराहपोखरी गाउँपालिका	३३१०	०.००७००१३	०.००३७४०
४६	प्रदेश नं. १	भोजपुर	षडानन्द नगरपालिका	३५४२	०.००७३२८	०.००८१८३
४७	प्रदेश नं. १	भोजपुर	साल्पासिलिछो गाउँपालिका	३३०३	०.००७०२१४	०.००२४५३
४८	प्रदेश नं. १	भोजपुर	टेम्केमैयुम गाउँपालिका	३३१७	०.००७०६१४	०.००४२७४
४९	प्रदेश नं. १	भोजपुर	भोजपुर नगरपालिका	३५३७	०.००७१८४१	०.०१२२१२
५०	प्रदेश नं. १	भोजपुर	अरूण गाउँपालिका	३३१५	०.००७०३७५	०.००५६८४
५१	प्रदेश नं. १	भोजपुर	पौवा दुड्मा गाउँपालिका	३३१२	०.००६९७१९	०.००३००२
५२	प्रदेश नं. १	भोजपुर	रामप्रसाद राई गाउँपालिका	३३१९	०.००७०६३३	०.००५०३०
५३	प्रदेश नं. १	भोजपुर	हतुवागढी गाउँपालिका	३३२६	०.००७०७५३	०.००३१७६
५४	प्रदेश नं. १	भोजपुर	आमचोक गाउँपालिका	३३१९	०.००७०८६	०.००३२५८
५५	प्रदेश नं. १	धनकुटा	महालक्ष्मी नगरपालिका	३३२१	०.००७१२७१	०.००५६५९
५६	प्रदेश नं. १	धनकुटा	पाखिबास नगरपालिका	३३१३	०.००७०८४४	०.००४२४४
५७	प्रदेश नं. १	धनकुटा	छथर जोरपाटी गाउँपालिका	३३१०	०.००६९८९२	०.००३८३९
५८	प्रदेश नं. १	धनकुटा	धनकुटा नगरपालिका	३७६४	०.००७२८६१	०.०१११७७
५९	प्रदेश नं. १	धनकुटा	सहिदभूमी गाउँपालिका	३३१२	०.००७०१७५	०.००२९२२
६०	प्रदेश नं. १	धनकुटा	साँगुरीगढी गाउँपालिका	३३०९	०.००७०८४८	०.००५१४५
६१	प्रदेश नं. १	धनकुटा	चौविसे गाउँपालिका	३३१०	०.००७०४७२	०.००५०३३
६२	प्रदेश नं. १	तेह्रथुम	आठराई गाउँपालिका	३३२५	०.००७१०१२	०.००६७९५
६३	प्रदेश नं. १	तेह्रथुम	फेदाप गाउँपालिका	३३१५	०.००६९९६५	०.००५४८७
६४	प्रदेश नं. १	तेह्रथुम	मेन्छयायेम गाउँपालिका	३२९१	०.००६८१०२	०.००१८५०
६५	प्रदेश नं. १	तेह्रथुम	म्याङ्गलुङ्ग नगरपालिका	३३१८	०.००७०१०७	०.०१११६५
६६	प्रदेश नं. १	तेह्रथुम	लालीगुराँस नगरपालिका	३३०९	०.००६९६७६	०.००५१५८
६७	प्रदेश नं. १	तेह्रथुम	छथर गाउँपालिका	३३०६	०.००६९९०६	०.००४२१२
६८	प्रदेश नं. १	पाँचथर	याङवरक गाउँपालिका	३३०९	०.००७०७६	०.००४४९९
६९	प्रदेश नं. १	पाँचथर	हिलिहाङ्ग गाउँपालिका	३३३३	०.००७०९२७	०.००४९९७
७०	प्रदेश नं. १	पाँचथर	फालेलुङ्ग गाउँपालिका	३३२५	०.००७१३१५	०.००४५४३
७१	प्रदेश नं. १	पाँचथर	फिदिम नगरपालिका	३९९३	०.००७५६०४	०.०१३९२९
७२	प्रदेश नं. १	पाँचथर	फाल्गुनन्द गाउँपालिका	३३३१	०.००७१०४७	०.००४३४९
७३	प्रदेश नं. १	पाँचथर	कुम्मायक गाउँपालिका	३३१२	०.००६९९५६	०.००३५०७

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
७४	प्रदेश नं. १	पाँचथर	तुम्बेवा गाउँपालिका	३३१०	०.००६९४९९	०.००२५३९
७५	प्रदेश नं. १	पाँचथर	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	३३३७	०.००७१५५२	०.००६१८८
७६	प्रदेश नं. १	इलाम	माई जोगमाई गाउँपालिका	३३१६	०.००७०३५९	०.००५८९८
७७	प्रदेश नं. १	इलाम	सन्दकपुर गाउँपालिका	३२९९	०.००६९६९३	०.००५६९४
७८	प्रदेश नं. १	इलाम	ईलाम नगरपालिका	३९८५	०.००७५०६५	०.०१६५८४
७९	प्रदेश नं. १	इलाम	देउमाई नगरपालिका	३५३८	०.००७२७१	०.००७६७५
८०	प्रदेश नं. १	इलाम	फाकफोकथुम गाउँपालिका	३३२६	०.००७०४२९	०.००६३७२
८१	प्रदेश नं. १	इलाम	माङसेबुङ गाउापालिका	३३१६	०.००७०४५४	०.००५८७९
८२	प्रदेश नं. १	इलाम	चुलाचुली गाउँपालिका	३३२४	०.००७०३०७	०.००४५८४
८३	प्रदेश नं. १	इलाम	माई नगरपालिका	३५४४	०.००७३३९८	०.००६४६१
८४	प्रदेश नं. १	इलाम	सूर्योदय नगरपालिका	४१९४	०.००७६६१९	०.०२५९१५
८५	प्रदेश नं. १	इलाम	रोङ गाउँपालिका	३३१४	०.००७०२३	०.००५५७१
८६	प्रदेश नं. १	झापा	मेचीनगर नगरपालिका	५३४९	०.००८५३९३	०.०२१५८३
८७	प्रदेश नं. १	झापा	बुद्धशान्ति गाउँपालिका	३७७६	०.००७३१९५	०.००६०३६
८८	प्रदेश नं. १	झापा	अर्जुनधारा नगरपालिका	४२१९	०.००७६४६९	०.०१५७१७
८९	प्रदेश नं. १	झापा	कन्काई नगरपालिका	३७७०	०.००७३१०७	०.०१४०६९
९०	प्रदेश नं. १	झापा	शिवसताक्षी नगरपालिका	४२२३	०.००७७४७६	०.०१७९१७
९१	प्रदेश नं. १	झापा	कमल गाउँपालिका	३७७९	०.००७३९७९	०.००८५३४
९२	प्रदेश नं. १	झापा	दमक नगरपालिका	४६५९	०.००७८५२७	०.००८२५९
९३	प्रदेश नं. १	झापा	गौरादह नगरपालिका	३९९५	०.००७५६९८	०.००९१४९
९४	प्रदेश नं. १	झापा	गौरिगञ्ज गाउँपालिका	३५५५	०.००७२२४९	०.००५२४४
९५	प्रदेश नं. १	झापा	झापा गाउँपालिका	३५५८	०.००७२६०७	०.००५३७१
९६	प्रदेश नं. १	झापा	बाह्रदशी गाउँपालिका	३५५७	०.००७२१८	०.००५३८६
९७	प्रदेश नं. १	झापा	बिर्तामोड नगरपालिका	४६८४	०.००७९६८५	०.०१५४४९
९८	प्रदेश नं. १	झापा	हल्दीबारी गाउँपालिका	३५३६	०.००७१६	०.००४८९१
९९	प्रदेश नं. १	झापा	भद्रमपुर नगरपालिका	४४३९	०.००७७३१६	०.०१००६२
१००	प्रदेश नं. १	झापा	कचनकवल गाउँपालिका	३७७०	०.००७३४३६	०.००५४१४
१०१	प्रदेश नं. १	मोरङ	मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	३५३६	०.००७१९५	०.००५७७५
१०२	प्रदेश नं. १	मोरङ	लेटाङ नगरपालिका	३५३३	०.००७२९९४	०.००७८४१
१०३	प्रदेश नं. १	मोरङ	केराबारी गाउँपालिका	३५३१	०.००७२८११	०.००६२७१
१०४	प्रदेश नं. १	मोरङ	सुन्दरहरैंचा नगरपालिका	४६७३	०.००७९७२६	०.०२२९५४
१०५	प्रदेश नं. १	मोरङ	बेलबारी नगरपालिका	४४२९	०.००७७५९६	०.०१५०७१
१०६	प्रदेश नं. १	मोरङ	कानेपोखरी गाउँपालिका	३७६७	०.००७२८५२	०.००६४०३
१०७	प्रदेश नं. १	मोरङ	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	४२२३	०.००७६४५९	०.०१४५०४
१०८	प्रदेश नं. १	मोरङ	उर्लाबारी नगरपालिका	४००९	०.००७५३३४	०.०१२३६५
१०९	प्रदेश नं. १	मोरङ	रतुवामाई नगरपालिका	४२०७	०.००७६११	०.००९०२५
११०	प्रदेश नं. १	मोरङ	सुनवर्षी नगरपालिका	३९९९	०.००७५१७७	०.००८२९२
१११	प्रदेश नं. १	मोरङ	रंगेली नगरपालिका	४००२	०.००७५३१९	०.०१०२८८
११२	प्रदेश नं. १	मोरङ	ग्रामथान गाउँपालिका	३५५६	०.००७१६०६	०.००५२४७
११३	प्रदेश नं. १	मोरङ	बुढीगंगा गाउँपालिका	३७८३	०.००७३०४६	०.००५९९३

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
११४	प्रदेश नं. १	मोरङ	बिराटनगर महानगरपालिका	७८४४	०.०१०१२७२	०.०५५३२३
११५	प्रदेश नं. १	मोरङ	कटहरी गाउँपालिका	३७७७	०.००७२८६७	०.००५७०२
११६	प्रदेश नं. १	मोरङ	धनपालथान गाउँपालिका	३७७५	०.००७३११३	०.००६०२७
११७	प्रदेश नं. १	मोरङ	जहदा गाउँपालिका	३७८४	०.००७३५१४	०.००६१८२
११८	प्रदेश नं. १	सुनसरी	धरान उपमहानगरपालिका	६०१७	०.००८९८१२	०.०२२५०४
११९	प्रदेश नं. १	सुनसरी	बराह क्षेत्र नगरपालिका	४६४६	०.००८०२७५	०.०११०६९
१२०	प्रदेश नं. १	सुनसरी	कोशी गाउँपालिका	३७८७	०.००७४१७२	०.००५३७१
१२१	प्रदेश नं. १	सुनसरी	भोक्राहा गाउँपालिका	३७७५	०.००७३६३८	०.००५३३१
१२२	प्रदेश नं. १	सुनसरी	रामधुनी नगरपालिका	३९९९	०.००७५०४२	०.००६५७०
१२३	प्रदेश नं. १	सुनसरी	ईटहरी उपमहानगरपालिका	६०३६	०.००८९५३७	०.०२७६५५
१२४	प्रदेश नं. १	सुनसरी	दुहबी नगरपालिका	४२१७	०.००७५५३९	०.००८१३७
१२५	प्रदेश नं. १	सुनसरी	गढी गाउँपालिका	३५६१	०.००७२२०८	०.००४९४५
१२६	प्रदेश नं. १	सुनसरी	इनरूवा नगरपालिका	४२३८	०.००७७०५८	०.०११२२९
१२७	प्रदेश नं. १	सुनसरी	हरिनगरा गाउँपालिका	३७७९	०.००७३६५४	०.००४९१९
१२८	प्रदेश नं. १	सुनसरी	देवानगन्ज गाउँपालिका	३७६४	०.००७२४५८	०.००४८२५
१२९	प्रदेश नं. १	सुनसरी	बर्जु गाउँपालिका	३५५०	०.००७१६६१	०.००४३६१
१३०	प्रदेश नं. १	उदयपुर	बेलका नगरपालिका	३७६३	०.००७५७१३	०.००७२९१
१३१	प्रदेश नं. १	उदयपुर	चौदण्डीगढी नगरपालिका	३९६७	०.००७६२७७	०.०१२३०९
१३२	प्रदेश नं. १	उदयपुर	त्रियुगा नगरपालिका	४८३२	०.००८४४३	०.०२०९१३
१३३	प्रदेश नं. १	उदयपुर	रौतामाई गाउँपालिका	३३२५	०.००७१८७	०.००५४७०
१३४	प्रदेश नं. १	उदयपुर	लिम्चुङ्बुङ गाउँपालिका	३३०४	०.००६९४११	०.००२५४४
१३५	प्रदेश नं. १	उदयपुर	ताप्ली गाउँपालिका	३३१२	०.००६९९०३	०.००३२९३
१३६	प्रदेश नं. १	उदयपुर	कटारी नगरपालिका	४१२४	०.००७८६१६	०.०१८३३४
१३७	प्रदेश नं. १	उदयपुर	उदयपुरगढी गाउँपालिका	३६०१	०.००७३५१७	०.००५६६५
१३८	प्रदेश नं. २	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	२१५७	०.००७०६०४	०.००३७५७
१३९	प्रदेश नं. २	सप्तरी	कन्चनरूप नगरपालिका	२७८८	०.००७६२८५	०.०१३५९८
१४०	प्रदेश नं. २	सप्तरी	अग्मीसयर कृष्ण सवरन गाउँपालिका	२३५९	०.००७२४२७	०.००५८८२
१४१	प्रदेश नं. २	सप्तरी	रूपनी गाउँपालिका	२३६४	०.००७१४४९	०.००४४३४
१४२	प्रदेश नं. २	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	२५७०	०.००७३७०९	०.००७६६७
१४३	प्रदेश नं. २	सप्तरी	खडक नगरपालिका	२७८३	०.००७४८८७	०.००७७७१
१४४	प्रदेश नं. २	सप्तरी	सुरूङ्गा नगरपालिका	२५८२	०.००७४८५२	०.००७८०७
१४५	प्रदेश नं. २	सप्तरी	बलान बिहुल गाउँपालिका	२१६४	०.००७०४०७	०.००४२६४
१४६	प्रदेश नं. २	सप्तरी	बोदेबरसाईन नगरपालिका	२५८८	०.००७३८२	०.००८०६४
१४७	प्रदेश नं. २	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	२५८७	०.००७४०२३	०.००६८०७
१४८	प्रदेश नं. २	सप्तरी	राजगढ गाउँपालिका	२३७१	०.००७१७५७	०.००५३९८
१४९	प्रदेश नं. २	सप्तरी	विष्णुपुर गाउँपालिका	२१६३	०.००७०५३२	०.००३७७९
१५०	प्रदेश नं. २	सप्तरी	राजविराज नगरपालिका	३२१९	०.००७६८१८	०.०१०२६६
१५१	प्रदेश नं. २	सप्तरी	महादेवा गाउँपालिका	२३७१	०.००७१२८	०.००५०२५
१५२	प्रदेश नं. २	सप्तरी	तिरहुत गाउँपालिका	२१६३	०.००७०३१३	०.००४३९६
१५३	प्रदेश नं. २	सप्तरी	हनुमाननगर कङ्कालिनी नगरपालिका	२७८३	०.००७५४१५	०.००६०३४

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
१५४	प्रदेश नं. २	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी गाउँपालिका	२३७६	०.००७१५६	०.००४३८०
१५५	प्रदेश नं. २	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	२३७०	०.००७१३७६	०.००४६४८
१५६	प्रदेश नं. २	सिरहा	लहान नगरपालिका	३६२४	०.००८२५६५	०.०१९६६५
१५७	प्रदेश नं. २	सिरहा	धनगढीमाई नगरपालिका	२७७२	०.००७६४४	०.००८४४९
१५८	प्रदेश नं. २	सिरहा	गोलबजार नगरपालिका	२७८६	०.००७६०७१	०.००८७४२
१५९	प्रदेश नं. २	सिरहा	मिर्चैया नगरपालिका	२७८२	०.००७५२९८	०.०१७५०६
१६०	प्रदेश नं. २	सिरहा	कर्जन्हा गाउँपालिका	२३६५	०.००७२६४३	०.००५०८८
१६१	प्रदेश नं. २	सिरहा	कल्याणपुर नगरपालिका	२७८४	०.००७५२३१	०.००७५४७
१६२	प्रदेश नं. २	सिरहा	नरहा गाउँपालिका	२१५७	०.००७००५८	०.००३५०४
१६३	प्रदेश नं. २	सिरहा	विष्णुपुर गाउँपालिका	२१५७	०.००६९९२६	०.००२४००
१६४	प्रदेश नं. २	सिरहा	अर्नमा गाउँपालिका	२१६१	०.००७०८५५	०.००३७९७
१६५	प्रदेश नं. २	सिरहा	सुखीपुर नगरपालिका	२५७६	०.००७२९११	०.००६१८४
१६६	प्रदेश नं. २	सिराहा	लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका	२३६६	०.००७१५५	०.००४७५०
१६७	प्रदेश नं. २	सिरहा	सखुवानान्कारकट्टी गाउँपालिका	२१५७	०.००६९९९५	०.००२६९३
१६८	प्रदेश नं. २	सिरहा	भगवानपुर गाउँपालिका	२१५९	०.००७०३३२	०.००२८५३
१६९	प्रदेश नं. २	सिरहा	नवराजपुर गाउँपालिका	२१५६	०.००७००९८	०.००३२८७
१७०	प्रदेश नं. २	सिरहा	बरियारपट्टी गाउँपालिका	२३६३	०.००७१०७३	०.००४३३६
१७१	प्रदेश नं. २	सिरहा	औरही गाउँपालिका	२१६४	०.००७०७२९	०.००३८६४
१७२	प्रदेश नं. २	सिरहा	सिराहा नगरपालिका	३४२१	०.००७९९७४	०.०१४९७०
१७३	प्रदेश नं. २	धनुषा	गणेशमान चारनाथ नगरपालिका	२५४६	०.००७६८८३	०.०१९८३४
१७४	प्रदेश नं. २	धनुषा	धनुषाधाम नगरपालिका	२७७८	०.००७४८५६	०.०१२४८३
१७५	प्रदेश नं. २	धनुषा	मिथिला नगरपालिका	२७६५	०.००७६६०७	०.००८३८७
१७६	प्रदेश नं. २	धनुषा	बटेश्वर गाउँपालिका	२१६१	०.००७०१०८	०.००३७१७
१७७	प्रदेश नं. २	धनुषा	क्षिरेश्वरनाथ नगरपालिका	२५८१	०.००७३३२३	०.०१२७५४
१७८	प्रदेश नं. २	धनुषा	लक्ष्मीनिया गाउँपालिका	२३६७	०.००७१००६	०.००३५६९
१७९	प्रदेश नं. २	धनुषा	मिथिला बिहारी नगरपालिका	२३७२	०.००७२०३५	०.००५१४८
१८०	प्रदेश नं. २	धनुषा	हंसपुर नगरपालिका	२५७७	०.००७२९६९	०.००४८९८
१८१	प्रदेश नं. २	धनुषा	सबैला नगरपालिका	२७९१	०.००७५२८५	०.००६७५०
१८२	प्रदेश नं. २	धनुषा	शहीदनगर नगरपालिका	२७८५	०.००७४४१७	०.००६१५९
१८३	प्रदेश नं. २	धनुषा	कमला नगरपालिका	२५७७	०.००७३५०५	०.००५७४८
१८४	प्रदेश नं. २	धनुषा	जनक नन्दिनी गाउँपालिका	२३६५	०.००७०८०३	०.००३५९८
१८५	प्रदेश नं. २	धनुषा	बिदेह नगरपालिका	२३७१	०.००७१९७७	०.००४४९८
१८६	प्रदेश नं. २	धनुषा	औरही गाउँपालिका	२१६२	०.००७०२७३	०.००२९२६
१८७	प्रदेश नं. २	धनुषा	जनकपुर उपमहानगरपालिका	५१३०	०.००९०२६५	०.०२८००७
१८८	प्रदेश नं. २	धनुषा	धनौजी गाउँपालिका	२१६०	०.००७	०.००२७०२
१८९	प्रदेश नं. २	धनुषा	नगराइन नगरपालिका	२५७६	०.००७२३३	०.००५०५४
१९०	प्रदेश नं. २	धनुषा	मुखियापट्टी मुसहरमिया गाउँपालिका	२३६४	०.००७०७४८	०.००३३८४
१९१	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	बर्दिबास नगरपालिका	२९७०	०.००८२१२६	०.०१५७३५
१९२	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	गौशाला नगरपालिका	३१९८	०.००७८८७९	०.०१४६०१
१९३	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	सोनमा गाउँपालिका	२५७६	०.००७३४६७	०.००५१२०

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
१९४	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	औरही नगरपालिका	२३७०	०.००७२०३९	०.००४४८९
१९५	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	भँगाहा नगरपालिका	२७८२	०.००७४८४६	०.००८११९
१९६	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	लोहरपट्टी नगरपालिका	२५७५	०.००७३४४२	०.००६६८७
१९७	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	बलवा नगरपालिका	२५८०	०.००७३६७६	०.००६०२८
१९८	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	राम गोपालपुर नगरपालिका	२३६८	०.००७२११३	०.००४५७५
१९९	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	साम्सी गाउँपालिका	२३७४	०.००७२०९८	०.००४३७१
२००	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	मनरा शिसवा नगरपालिका	२७९१	०.००७४५३५	०.००६७६५
२०१	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	एकडारा गाउँपालिका	२३६९	०.००७१३९८	०.००३९६४
२०२	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	महोत्तरी गाउँपालिका	२३६७	०.००७१०४६	०.००४०२४
२०३	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	पिपरा गाउँपालिका	२५७५	०.००७२३१८	०.००५२५३
२०४	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	मटिहानी नगरपालिका	२३७०	०.००७१७१३	०.००४२८२
२०५	प्रदेश नं. २	महोत्तरी	जलेश्वर नगरपालिका	३००४	०.००७५५२२	०.००९८१८
२०६	प्रदेश नं. २	सर्लाही	लालबन्दी नगरपालिका	२९७४	०.००७९७४४	०.०१९१६४
२०७	प्रदेश नं. २	सर्लाही	हरिवन नगरपालिका	२५७६	०.००७४५२२	०.०१५८९९
२०८	प्रदेश नं. २	सर्लाही	बागमती नगरपालिका	२५७६	०.००७४१९९	०.००७४७७
२०९	प्रदेश नं. २	सर्लाही	बरहथवा नगरपालिका	३२११	०.००७८४५८	०.००८९४५
२१०	प्रदेश नं. २	सर्लाही	हरिपुर नगरपालिका	२५७५	०.००७३२१६	०.००५४३५
२११	प्रदेश नं. २	सर्लाही	ईश्वरपुर नगरपालिका	२९८४	०.००७८३५६	०.०२३५३५
२१२	प्रदेश नं. २	सर्लाही	हरिपुर्वा नगरपालिका	२५७७	०.००७२३८८	०.००४०८४
२१३	प्रदेश नं. २	सर्लाही	पर्सा गाउँपालिका	२१६१	०.००७०३६४	०.००२७३१
२१४	प्रदेश नं. २	सर्लाही	ब्रह्मपुरी गाउँपालिका	२३७१	०.००७१६२५	०.००३२२४
२१५	प्रदेश नं. २	सर्लाही	चन्द्रनगर गाउँपालिका	२३७३	०.००७२३९५	०.००४४९१
२१६	प्रदेश नं. २	सर्लाही	कविलासी नगरपालिका	२५८३	०.००७३५८७	०.००५३०७
२१७	प्रदेश नं. २	सर्लाही	चक्रघट्टा गाउँपालिका	२३६९	०.००७१२३८	०.००३३०५
२१८	प्रदेश नं. २	सर्लाही	बसबरिया गाउँपालिका	२१६४	०.००७०६७९	०.००२६६२
२१९	प्रदेश नं. २	सर्लाही	धनकौल गाउँपालिका	२१६५	०.००७१२५७	०.००३५२६
२२०	प्रदेश नं. २	सर्लाही	रामनगर गाउँपालिका	२३७१	०.००७१३२३	०.००३२८२
२२१	प्रदेश नं. २	सर्लाही	बलरा नगरपालिका	२७९०	०.००७३९२९	०.००५४६३
२२२	प्रदेश नं. २	सर्लाही	गोडैटा नगरपालिका	२७९०	०.००७४३८३	०.००६२१०
२२३	प्रदेश नं. २	सर्लाही	विष्णु गाउँपालिका	२१६७	०.००७०७९५	०.००३०३८
२२४	प्रदेश नं. २	सर्लाही	कौडेना गाउँपालिका	२३६६	०.००७०९५२	०.००३१५५
२२५	प्रदेश नं. २	सर्लाही	मलंगवा नगरपालिका	२७९२	०.००७३६२५	०.००७६८३
२२६	प्रदेश नं. २	रौतहट	चन्द्रपुर नगरपालिका	३१८४	०.००८१५७२	०.०२८१९२
२२७	प्रदेश नं. २	रौतहट	गुजरा नगरपालिका	२७८०	०.००७६२८७	०.०१०८४१
२२८	प्रदेश नं. २	रौतहट	फतुवा बिजयपुर गाउँपालिका	२५७६	०.००७३११२	०.००६३४०
२२९	प्रदेश नं. २	रौतहट	कटहरिया नगरपालिका	२५७९	०.००७३०४८	०.००५६७९
२३०	प्रदेश नं. २	रौतहट	बृन्दावन नगरपालिका	२५७५	०.००७४७५७	०.००७३५६
२३१	प्रदेश नं. २	रौतहट	गढीमाई नगरपालिका	२५७९	०.००७३४	०.००५४३५
२३२	प्रदेश नं. २	रौतहट	माधव नारायण नगरपालिका	२५७५	०.००७२७२६	०.००५४१६
२३३	प्रदेश नं. २	रौतहट	गरूडा नगरपालिका	२७९२	०.००७४७२	०.००७८७४

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
२३४	प्रदेश नं. २	रौतहट	देवाही गोनाही नगरपालिका	२३७२	०.००७२०७४	०.००४५७२
२३५	प्रदेश नं. २	रौतहट	मौलापुर नगरपालिका	२३६६	०.००७१३३९	०.००४३४६
२३६	प्रदेश नं. २	रौतहट	बौधीमाई नगरपालिका	२३७४	०.००७२२९२	०.००५२२७
२३७	प्रदेश नं. २	रौतहट	परोहा नगरपालिका	२५७८	०.००७२८६५	०.००५४१२
२३८	प्रदेश नं. २	रौतहट	राजपुर नगरपालिका	२५८२	०.००७३४४६	०.००५३८५
२३९	प्रदेश नं. २	रौतहट	यमुनामाई गाउँपालिका	२१६४	०.००७०५८६	०.००३७९०
२४०	प्रदेश नं. २	रौतहट	दुर्गा भगवती गाउँपालिका	२१६५	०.००७०२३	०.००३००२
२४१	प्रदेश नं. २	रौतहट	राजदेवी नगरपालिका	२३७३	०.००७१५३१	०.००४०६०
२४२	प्रदेश नं. २	रौतहट	गौर नगरपालिका	२५८०	०.००७१७९२	०.००७८९६
२४३	प्रदेश नं. २	रौतहट	ईशनाथ गाउँपालिका	२५८४	०.००७३२९४	०.००५६४१
२४४	प्रदेश नं. २	बारा	निजगढ नगरपालिका	२५४०	०.००७७४९४	०.०२३८४३
२४५	प्रदेश नं. २	बारा	कोल्हवी नगरपालिका	२५६९	०.००७५८३२	०.०१२२१९
२४६	प्रदेश नं. २	बारा	जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका	४२३७	०.००८९११७	०.०२५०८५
२४७	प्रदेश नं. २	बारा	परवानीपुर गाउँपालिका	२१६५	०.००७००५२	०.००३०६३
२४८	प्रदेश नं. २	बारा	प्रसौनी गाउँपालिका	२३६८	०.००७०४६६	०.००३७७१
२४९	प्रदेश नं. २	बारा	विश्रामपुर गाउँपालिका	२१६६	०.००७०४८२	०.००३१२७
२५०	प्रदेश नं. २	बारा	फेटा गाउँपालिका	२३६८	०.००७०८०२	०.००३६१२
२५१	प्रदेश नं. २	बारा	कलैया उपमहानगरपालिका	४२७९	०.००८५६६९	०.०४०३१२
२५२	प्रदेश नं. २	बारा	करैयामाई गाउँपालिका	२३६६	०.००७१२४९	०.००४५९७
२५३	प्रदेश नं. २	बारा	बारागढी गाउँपालिका	२३६९	०.००७१२२७	०.००३९५८
२५४	प्रदेश नं. २	बारा	आदर्श कोटवाल गाउँपालिका	२३६७	०.००७१५०२	०.००४३९९
२५५	प्रदेश नं. २	बारा	सिम्रौनगढ नगरपालिका	२७९३	०.००७४३३	०.००६७२०
२५६	प्रदेश नं. २	बारा	पचरौता नगरपालिका	२३७५	०.००७२५७९	०.००४७६९
२५७	प्रदेश नं. २	बारा	महागढीमाई नगरपालिका	२७९७	०.००७५०७	०.००७५६३
२५८	प्रदेश नं. २	बारा	देवताल गाउँपालिका	२१६५	०.००७०५६८	०.००३९६७
२५९	प्रदेश नं. २	बारा	सुवर्ण गाउँपालिका	२३७०	०.००७१७५३	०.००४०२२
२६०	प्रदेश नं. २	पर्सा	ठोरी (सुवर्णपुर) गाउँपालिका	२१५५	०.००७१९५१	०.००५२५९
२६१	प्रदेश नं. २	पर्सा	जिराभवानी गाउँपालिका	२१६१	०.००७०८६७	०.००४७५६
२६२	प्रदेश नं. २	पर्सा	जगरनाथपुर गाउँपालिका	२३७३	०.००७२२२२	०.००५४१७
२६३	प्रदेश नं. २	पर्सा	पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका	२१६०	०.००७१२७५	०.००४९६१
२६४	प्रदेश नं. २	पर्सा	सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका	२३६८	०.००७२७७६	०.००६५६२
२६५	प्रदेश नं. २	पर्सा	पर्सागढी नगरपालिका	२५७०	०.००७३९९४	०.००७९४९
२६६	प्रदेश नं. २	पर्सा	बिरगन्ज महानगरपालिका	६८२४	०.०१०२११५	०.०३९२३९
२६७	प्रदेश नं. २	पर्सा	बहुदरमाई नगरपालिका	२५८२	०.००७२८१२	०.००५३०२
२६८	प्रदेश नं. २	पर्सा	पोखरिया नगरपालिका	२३७५	०.००७१९५	०.००५०२०
२६९	प्रदेश नं. २	पर्सा	कालिकामाई गाउँपालिका	२१६२	०.००७०१५९	०.००३५६३
२७०	प्रदेश नं. २	पर्सा	धोबीनी गाउँपालिका	२१६०	०.००७००३९	०.००३१९७
२७१	प्रदेश नं. २	पर्सा	छिपहरमाई गाउँपालिका	२३७०	०.००७०९८३	०.००३९५३
२७२	प्रदेश नं. २	पर्सा	पकाहा मैनपुर गाउँपालिका	२१६२	०.००७००४९	०.००३५७१
२७३	प्रदेश नं. २	पर्सा	बिन्दबासिनी गाउँपालिका	२१६६	०.००७०६३३	०.००४०८३

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
२७४	प्रदेश नं. ३	दोलखा	गौरिशंकर गाउँपालिका	७५५९	०.००८५९८	०.००४५०४
२७५	प्रदेश नं. ३	दोलखा	बिगु गाउँपालिका	७६५३	०.००८५५३	०.००३९५८
२७६	प्रदेश नं. ३	दोलखा	कालिन्चोक गाउँपालिका	७८०९	०.००८०६	०.००४२७२
२७७	प्रदेश नं. ३	दोलखा	बैतेधर गाउँपालिका	७७८८	०.००७९३३	०.००४३५५
२७८	प्रदेश नं. ३	दोलखा	जिरी नगरपालिका	७६८४	०.००८०२२	०.००३४४७
२७९	प्रदेश नं. ३	दोलखा	तामाकोशी गाउँपालिका	७७८०	०.००७९३	०.००४२७३
२८०	प्रदेश नं. ३	दोलखा	मेलुङ्ग गाउँपालिका	७७९१	०.००७९६७	०.००४०७४
२८१	प्रदेश नं. ३	दोलखा	शैलुङ गाउँपालिका	७७६१	०.००८००६	०.००५४७६
२८२	प्रदेश नं. ३	दोलखा	भिमेश्वर नगरपालिका	८१०६	०.००८१६३	०.०१००३०
२८३	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	भोटेकोशी गाउँपालिका	७६६४	०.००८०८९	०.००५०१९
२८४	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	जुगल गाउँपालिका	७६३०	०.००८५५२	०.००४१२१
२८५	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	पाँचपोखरी थाङपाल गाउँपालिका	७६४२	०.००८३७१	०.००५८४४
२८६	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	हेलम्बु गाउँपालिका	७६८६	०.००८१४८	०.००७०७८
२८७	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	मेलम्ची नगरपालिका	८६००	०.००८३९३	०.०१३३१५
२८८	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	ईन्द्रावती गाउँपालिका	८०५४	०.००८०९९	०.००७५४७
२८९	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका	८६०४	०.००८४२६	०.०१६७३४
२९०	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	बलेफी गाउँपालिका	७७९०	०.००७८८६	०.००५१०३
२९१	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	बाह्रबिसे नगरपालिका	८०३२	०.००८०८९	०.००७०७६
२९२	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	७७१०	०.००७८५१	०.००३५९२
२९३	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	लिसंखु पाखर गाउँपालिका	७७२८	०.००७८६४	०.००५२०२
२९४	प्रदेश नं. ३	सिन्धुपाल्चोक	सुनकोशी गाउँपालिका	७७६३	०.००७८७५	०.००५४९९
२९५	प्रदेश नं. ३	रसुवा	गोसाईकुण्ड गाउँपालिका	७३१८	०.००८७२८	०.००३८७९
२९६	प्रदेश नं. ३	रसुवा	आमाछोदिङमा गाउँपालिका	७६२१	०.००७९३६	०.००२५४१
२९७	प्रदेश नं. ३	रसुवा	उत्तरगया गाउँपालिका	७६६६	०.००७७९८	०.००२२३९
२९८	प्रदेश नं. ३	रसुवा	कालिका गाउँपालिका	७७०३	०.००७७२१	०.००२५७०
२९९	प्रदेश नं. ३	रसुवा	नौकुण्ड गाउँपालिका	७६९७	०.००७८९९	०.००२१७९
३००	प्रदेश नं. ३	धादिङ	रूबी भ्याली गाउँपालिका	७६३७	०.००८२३	०.००१९४१
३०१	प्रदेश नं. ३	धादिङ	खनियाबास गाउँपालिका	७७१८	०.००७९२	०.००२११९
३०२	प्रदेश नं. ३	धादिङ	गंङ्गा जमुना गाउँपालिका	७७९५	०.००८०४८	०.००३९३०
३०३	प्रदेश नं. ३	धादिङ	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	७८३३	०.००७९८२	०.००४७४५
३०४	प्रदेश नं. ३	धादिङ	नेत्रावती गाउँपालिका	७७३२	०.००७८३१	०.००४०१५
३०५	प्रदेश नं. ३	धादिङ	नीलकण्ठ नगरपालिका	८९२४	०.००८६५	०.०१६६२३
३०६	प्रदेश नं. ३	धादिङ	ज्वालामुखी गाउँपालिका	७८२६	०.००८०५३	०.००४०००
३०७	प्रदेश नं. ३	धादिङ	सिद्धलेक गाउँपालिका	७८१५	०.००८०३१	०.००४०२९
३०८	प्रदेश नं. ३	धादिङ	बेनीघाट रोराङ्ग गाउँपालिका	८०७८	०.००८२७१	०.००६९७३
३०९	प्रदेश नं. ३	धादिङ	गजुरी गाउँपालिका	८०६५	०.००८१२५	०.००४३४९
३१०	प्रदेश नं. ३	धादिङ	गल्छी गाउँपालिका	८०३९	०.००८०६६	०.००४९२०
३११	प्रदेश नं. ३	धादिङ	थाक्रे गाउँपालिका	८१०८	०.००८१३४	०.००५४४१
३१२	प्रदेश नं. ३	धादिङ	धुनीबेंशी नगरपालिका	८०९२	०.००८०८२	०.००४४८०
३१३	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	दुप्चेश्वर गाउँपालिका	७७०६	०.००८०५६	०.००४९५७

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
३१४	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	तादी गाउँपालिका	७७०४	०.००७८९१	०.००३३०१
३१५	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	सुर्यगढी गाउँपालिका	७७०१	०.००७८६२	०.००२५३०
३१६	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	बिदुर नगरपालिका	८६८५	०.००८४७८	०.००९३८१
३१७	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	किस्पाङ्ग गाउँपालिका	७६७७	०.००७८७	०.००२४३९
३१८	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	मेघाङ गाउँपालिका	७६५९	०.००७८५८	०.००४२०६
३१९	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	तारकेश्वर गाउँपालिका	७६८५	०.००७८८३	०.००३८८२
३२०	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	बेलकोटगढी नगरपालिका	८१९७	०.००८३१७	०.००८९४४
३२१	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	लिखु गाउँपालिका	७७०३	०.००७८१८	०.००३३३६
३२२	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	पन्चकन्या गाउँपालिका	७६९५	०.००७८२७	०.००३७३३
३२३	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	शिवपुरी गाउँपालिका	७७१३	०.००७९६७	०.००६१७०
३२४	प्रदेश नं. ३	नुवाकोट	ककनी गाउँपालिका	७९३८	०.००८०१२	०.००५२५०
३२५	प्रदेश नं. ३	काठमाडौं	शंङ्खरापुर नगरपालिका	७९६२	०.००७९३३	०.००६३२४
३२६	प्रदेश नं. ३	काठमाडौं	कागेश्वरी मनहरा नगरपालिका	८७९५	०.००८३८३	०.००७३४५
३२७	प्रदेश नं. ३	काठमाडौं	गोकर्णेश्वर नगरपालिका	१००७७	०.००९१५७	०.०१२११२
३२८	प्रदेश नं. ३	काठमाडौं	बुढानिलकण्ठ नगरपालिका	१०११७	०.००९१४९	०.०१२२७८
३२९	प्रदेश नं. ३	काठमाडौं	टोखा नगरपालिका	९८५६	०.००८९५६	०.०१०१५३
३३०	प्रदेश नं. ३	काठमाडौं	तारकेश्वर नगरपालिका	९३१७	०.००८७०५	०.००९९२१
३३१	प्रदेश नं. ३	काठमाडौं	नागार्जुन नगरपालिका	९०८०	०.००८४९४	०.००७७९७
३३२	प्रदेश नं. ३	काठमाडौं	काठमाण्डौ महानगरपालिका	२७८९०	०.०२२३२५	०.११५६४९
३३३	प्रदेश नं. ३	काठमाडौं	किर्तिपुर नगरपालिका	९०६३	०.००८४२७	०.००८४१०
३३४	प्रदेश नं. ३	काठमाडौं	चन्द्रागिरी नगरपालिका	९५५४	०.००८७९४	०.०१११६१
३३५	प्रदेश नं. ३	काठमाडौं	दक्षिणकाली नगरपालिका	७९६०	०.००७८९७	०.००४८७७
३३६	प्रदेश नं. ३	भक्तपुर	चौंगुनारायण नगरपालिका	८७४३	०.००८३९१	०.००९४१९
३३७	प्रदेश नं. ३	भक्तपुर	भक्तपुर नगरपालिका	९३३४	०.००८७०५	०.००७५२८
३३८	प्रदेश नं. ३	भक्तपुर	मध्यपुर थिमी नगरपालिका	९३५०	०.००८७०२	०.००७४८६
३३९	प्रदेश नं. ३	भक्तपुर	सूर्यविनायक नगरपालिका	९२८२	०.००८६६८	०.००९४९७
३४०	प्रदेश नं. ३	ललितपुर	महालक्ष्मी नगरपालिका	८८०७	०.००८४०५	०.००७२६०
३४१	प्रदेश नं. ३	ललितपुर	ललितपुर महानगरपालिका	१४७४८	०.०११८१२	०.०२९३०३
३४२	प्रदेश नं. ३	ललितपुर	गोदावरी नगरपालिका	९२६०	०.००८७६२	०.०१२५९३
३४३	प्रदेश नं. ३	ललितपुर	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	७६६४	०.००७७२	०.००३३४७
३४४	प्रदेश नं. ३	ललितपुर	महाङ्काल गाउँपालिका	७६४७	०.००७७५१	०.००४१७७
३४५	प्रदेश नं. ३	ललितपुर	बाग्मती गाउँपालिका	७६६१	०.००७८४८	०.००४९१४
३४६	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	चौरीदेउराली गाउँपालिका	७७१३	०.००७९८२	०.००६०५२
३४७	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	भुम्लु गाउँपालिका	७६९८	०.००७९२	०.००५२१०
३४८	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	मण्डन देउपुर नगरपालिका	७९७३	०.००८१०६	०.००५९२०
३४९	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	बनेपा नगरपालिका	८७४१	०.००८३७७	०.०१०१४५
३५०	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	धुलिखेल नगरपालिका	८०००	०.००८०४६	०.००७५१४
३५१	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	पाँचखाल नगरपालिका	८२०९	०.००८१९५	०.०११९७६
३५२	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	तेमाल गाउँपालिका	७७२५	०.००७९८६	०.००५३७०
३५३	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	नमोबुद्ध नगरपालिका	७९५१	०.००८०७५	०.००७१४५

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
३५४	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	पनौती नगरपालिका	८४४३	०.००८३२५	०.००९१७६
३५५	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	बेथानचोक गाउँपालिका	७६७४	०.००७८९	०.००४०४४
३५६	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	रोशी गाउँपालिका	७९४२	०.००८१७९	०.००७९५४
३५७	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	महाभारत गाउँपालिका	७६७६	०.००८०८८	०.००२६५२
३५८	प्रदेश नं. ३	काभ्रेपलाञ्चोक	खानीखोला गाउँपालिका	७६६३	०.००७९५५	०.००२८३०
३५९	प्रदेश नं. ३	रामेछाप	उमाकुण्ड गाउँपालिका	७६५६	०.००८३३४	०.००६७६१
३६०	प्रदेश नं. ३	रामेछाप	गोकुलगङ्गा गाउँपालिका	७७४९	०.००८०७६	०.००६३२६
३६१	प्रदेश नं. ३	रामेछाप	लिखु तामाकोसी गाउँपालिका	७८२९	०.००८०५७	०.००५८५७
३६२	प्रदेश नं. ३	रामेछाप	रामेछाप नगरपालिका	८०६६	०.००८२२७	०.००७२४१
३६३	प्रदेश नं. ३	रामेछाप	मन्थली नगरपालिका	८६१९	०.००८४६५	०.०१२९८७
३६४	प्रदेश नं. ३	रामेछाप	खाँडादेवी गाउँपालिका	८०५५	०.००८११२	०.००७८२१
३६५	प्रदेश नं. ३	रामेछाप	दोरम्बा गाउँपालिका	७८०७	०.००८०७३	०.००६९०६
३६६	प्रदेश नं. ३	रामेछाप	सुनापती गाउँपालिका	७७७९	०.००७९१४	०.००५०७३
३६७	प्रदेश नं. ३	सिन्धुली	दुधौली नगरपालिका	८८८२	०.००८९८१	०.०१२६५१
३६८	प्रदेश नं. ३	सिन्धुली	फिक्कल गाउँपालिका	७७०६	०.००८०६५	०.००६१७६
३६९	प्रदेश नं. ३	सिन्धुली	तीनपाटन गाउँपालिका	८२१०	०.००८४३	०.००९०२७
३७०	प्रदेश नं. ३	सिन्धुली	गोलन्जोर गाउँपालिका	७७००	०.००८०७६	०.००७३९०
३७१	प्रदेश नं. ३	सिन्धुली	कमलामाई नगरपालिका	८८२६	०.००९०६७	०.०२३६०५
३७२	प्रदेश नं. ३	सिन्धुली	सुनकोशी गाउँपालिका	७७३३	०.००८०५२	०.००७३३१
३७३	प्रदेश नं. ३	सिन्धुली	घ्याङलेख गाउँपालिका	७६८५	०.००८००९	०.००३८९४
३७४	प्रदेश नं. ३	सिन्धुली	मरिण गाउँपालिका	७९६७	०.००८३५३	०.००५८१०
३७५	प्रदेश नं. ३	सिन्धुली	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	७९६४	०.००८४१७	०.००७२७७
३७६	प्रदेश नं. ३	मकवानपुर	ईन्द्रसरोवर गाउँपालिका	७६६४	०.००७८४२	०.००४३५८
३७७	प्रदेश नं. ३	मकवानपुर	थाहा नगरपालिका	८१७८	०.००८३७५	०.०१३७८५
३७८	प्रदेश नं. ३	मकवानपुर	कैलाश गाउँपालिका	७७३५	०.००८१९५	०.००४२४२
३७९	प्रदेश नं. ३	मकवानपुर	राक्सिराङ्ग गाउँपालिका	७९५०	०.००८२४५	०.००३६७०
३८०	प्रदेश नं. ३	मकवानपुर	मनहरी गाउँपालिका	८१७४	०.००८३४४	०.००५८७७
३८१	प्रदेश नं. ३	मकवानपुर	हेटौंडा उपमहानगरपालिका	११०११	०.०१००६७	०.०२४७७५
३८२	प्रदेश नं. ३	मकवानपुर	भिमफेदी गाउँपालिका	७६७०	०.००८१६३	०.००६२७३
३८३	प्रदेश नं. ३	मकवानपुर	मकवानपुरगढी गाउँपालिका	७९११	०.००८०९	०.००३५५४
३८४	प्रदेश नं. ३	मकवानपुर	बकैया गाउँपालिका	८१३३	०.००८६१९	०.००६८६०
३८५	प्रदेश नं. ३	मकवानपुर	बाग्मती गाउँपालिका	७९५१	०.००८३८१	०.००५६११
३८६	प्रदेश नं. ३	चितवन	रासी नगरपालिका	८६९२	०.००८६४५	०.०१२९५३
३८७	प्रदेश नं. ३	चितवन	कालिका नगरपालिका	८२३२	०.००८३३९	०.००९२१३
३८८	प्रदेश नं. ३	चितवन	इच्छाकामना गाउँपालिका	७९२९	०.००८११९	०.००४७७०
३८९	प्रदेश नं. ३	चितवन	भरतपुर महानगरपालिका	१४४३५	०.०१२१८८	०.०६३८७९
३९०	प्रदेश नं. ३	चितवन	रत्ननगर नगरपालिका	९०१३	०.००८६	०.०११५२९
३९१	प्रदेश नं. ३	चितवन	खैरहनी नगरपालिका	८७२३	०.००८४२३	०.०१०७६८
३९२	प्रदेश नं. ३	चितवन	माडी नगरपालिका	८२२६	०.००८३३३	०.००८५९५
३९३	प्रदेश नं. ४	गोरखा	चुमनुब्री गाउँपालिका	१०७९३	०.०१२७६२८	०.००३८०१

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
३९४	प्रदेश नं. ४	गोरखा	अजिरकोट गाउँपालिका	११४७८	०.०१११४३१	०.००६४९२
३९५	प्रदेश नं. ४	गोरखा	बारपाक सुलीकोट गाउँपालिका	१२०३२	०.०११६४६७	०.००९७२२
३९६	प्रदेश नं. ४	गोरखा	धार्चे गाउँपालिका	११२२८	०.०११७१८१	०.००५७४३
३९७	प्रदेश नं. ४	गोरखा	आरूघाट गाउँपालिका	११७७७	०.०११४९४३	०.००८८५९
३९८	प्रदेश नं. ४	गोरखा	भिमसेन गाउँपालिका	११७६८	०.०११३१६६	०.००७८५८
३९९	प्रदेश नं. ४	गोरखा	सिरानचोक गाउँपालिका	११८०८	०.०११३९२६	०.००९५४०
४००	प्रदेश नं. ४	गोरखा	पालुङ्गटार नगरपालिका	१२७३३	०.०१२१०९३	०.०१३७२४
४०१	प्रदेश नं. ४	गोरखा	गोरखा नगरपालिका	१३५७३	०.०१२५८२१	०.०२४८५३
४०२	प्रदेश नं. ४	गोरखा	शहीद लखन गाउँपालिका	१२११५	०.०११६०३	०.०१०८३४
४०३	प्रदेश नं. ४	गोरखा	गण्डकी गाउँपालिका	११७७७	०.०११४०७६	०.०११२२६
४०४	प्रदेश नं. ४	मनाङ	नारफु गाउँपालिका	१०९९०	०.०११२०१२	०.०००२९२
४०५	प्रदेश नं. ४	मनाङ	मनाङ दिछ्याङ गाउँपालिका	१०६५२	०.०११०५९८	०.००१५३४
४०६	प्रदेश नं. ४	मनाङ	चामे गाउँपालिका	१०९९८	०.०१००९११	०.०००८६९
४०७	प्रदेश नं. ४	मनाङ	नाशोङ गाउँपालिका	१०६०७	०.०११०७५३	०.००३३७९
४०८	प्रदेश नं. ४	मुस्ताङ	लो केदार दामोदरकुण्ड गाउँपालिका	१०८४४	०.०११९०९४	०.००४०२९
४०९	प्रदेश नं. ४	मुस्ताङ	घरपझोङ गाउँपालिका	१०९२३	०.०१०५९०३	०.००२३६७
४१०	प्रदेश नं. ४	मुस्ताङ	वारगुङ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका	१०५०८	०.०११३२०१	०.००६४३३
४११	प्रदेश नं. ४	मुस्ताङ	लोमन्थाङ गाउँपालिका	१०९०३	०.०१११३९९	०.००३७२८
४१२	प्रदेश नं. ४	मुस्ताङ	थासाङ गाउँपालिका	१०९२७	०.०१०६१७८	०.००३१५३
४१३	प्रदेश नं. ४	म्याग्दी	अन्नपूर्ण गाउँपालिका	१०९७२	०.०११४७४४	०.००९०३८
४१४	प्रदेश नं. ४	म्याग्दी	रघुगंगा गाउँपालिका	१११३९	०.०११३९२६	०.००९००२
४१५	प्रदेश नं. ४	म्याग्दी	धवलागिरी गाउँपालिका	११००८	०.०१२०७३३	०.००५३५१
४१६	प्रदेश नं. ४	म्याग्दी	मालिका गाउँपालिका	११३४३	०.०११२९५३	०.००६४५३
४१७	प्रदेश नं. ४	म्याग्दी	मंगला गाउँपालिका	११३००	०.०११०४९६	०.००८१४५
४१८	प्रदेश नं. ४	म्याग्दी	बेनी नगरपालिका	११८९०	०.०११८१५४	०.०२४३९८
४१९	प्रदेश नं. ४	कास्की	मादी गाउँपालिका	११०६९	०.०११७४४३	०.०१०५८८
४२०	प्रदेश नं. ४	कास्की	माछापुच्छ्रे गाउँपालिका	१११०४	०.०११८५३	०.००८५७१
४२१	प्रदेश नं. ४	कास्की	अन्नपूर्ण गाउँपालिका	११२२८	०.०११७५३३	०.००८४०८
४२२	प्रदेश नं. ४	कास्की	पोखरा लेखनाथ महानगरपालिका	२७४३३	०.०२९३९७४	०.१०८७८०
४२३	प्रदेश नं. ४	कास्की	रूपा गाउँपालिका	११२५२	०.०१०९३०३	०.००६४३०
४२४	प्रदेश नं. ४	लमजुङ	दोर्दी गाउँपालिका	११२३२	०.०११४६८१	०.००९६०८
४२५	प्रदेश नं. ४	लमजुङ	मस्र्याङ्गदी गाउँपालिका	११०५०	०.०११८१५६	०.००९६४८
४२६	प्रदेश नं. ४	लमजुङ	क्व्होलासोथार गाउँपालिका	१११३०	०.०१०८६१५	०.००४६६७
४२७	प्रदेश नं. ४	लमजुङ	मध्यनेपाल नगरपालिका	११४३९	०.०११३४७३	०.०११७८०
४२८	प्रदेश नं. ४	लमजुङ	बेंसीशहर नगरापालिका	१२१८७	०.०१२११९८	०.०२३०७२
४२९	प्रदेश नं. ४	लमजुङ	सुन्दरबजार नगरपालिका	११७३१	०.०११४५१८	०.०१०७४२
४३०	प्रदेश नं. ४	लमजुङ	राईनास नगरपालिका	११३५१	०.०११०८३७	०.००७२४१
४३१	प्रदेश नं. ४	लमजुङ	दुधपोखरी गाउँपालिका	१११५४	०.०१०८७६९	०.००६०१६
४३२	प्रदेश नं. ४	तनहुँ	भानु नगरपालिका	१२४७६	०.०१२४७७४	०.०१८७४१
४३३	प्रदेश नं. ४	तनहुँ	ब्यास नगरपालिका	१३३८०	०.०१३६५९६	०.०३२५७०

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
४३४	प्रदेश नं. ४	तनहुँ	म्याग्दे गाउँपालिका	११४०२	०.०११३१०६	०.००७९०७
४३५	प्रदेश नं. ४	तनहुँ	शुक्लागण्डकी नगरपालिका	१२५४८	०.०१२५८२४	०.०२६०२१
४३६	प्रदेश नं. ४	तनहुँ	भिमाद नगरपालिका	११८०५	०.०११७५६३	०.०१२४०३
४३७	प्रदेश नं. ४	तनहुँ	घिरिङ्ग गाउँपालिका	११३७८	०.०११२४७	०.००८०२७
४३८	प्रदेश नं. ४	तनहुँ	ऋषिङ्ग गाउँपालिका	११६७७	०.०११६८४६	०.०१०५२७
४३९	प्रदेश नं. ४	तनहुँ	देवघाट गाउँपालिका	११२६६	०.०१११३४८	०.००६००८
४४०	प्रदेश नं. ४	तनहुँ	बन्दिपुर गाउँपालिका	११३५८	०.०१११८६५	०.०१७७२३
४४१	प्रदेश नं. ४	तनहुँ	आँबुखैरेनी गाउँपालिका	११३५७	०.०११२३३९	०.००६८२१
४४२	प्रदेश नं. ४	नवलपरासी	गैडाकोट नगरपालिका	१२९२७	०.०१२९४५७	०.०२९३२८
४४३	प्रदेश नं. ४	नवलपरासी	बुलिङ्गटार गाउँपालिका	११३४०	०.०११२६५७	०.००७५२४
४४४	प्रदेश नं. ४	नवलपरासी	बौदीकाली गाउँपालिका	११२९३	०.०११०३५८	०.००५२१०
४४५	प्रदेश नं. ४	नवलपरासी	हुप्सेकोट गाउँपालिका	११६०८	०.०११५७०५	०.०१०७९७
४४६	प्रदेश नं. ४	नवलपरासी	देवचुली नगरपालिका	१२२१८	०.०१२१७३५	०.०१७१३७
४४७	प्रदेश नं. ४	नवलपरासी	कावासोती नगरपालिका	१३०३९	०.०१३०६५४	०.०३५२९१
४४८	प्रदेश नं. ४	नवलपरासी	मध्यबिन्दु नगरपालिका	१२५९४	०.०१२८९६६	०.०१८७१८
४४९	प्रदेश नं. ४	नवलपरासी	बिनयी त्रिवेणी गाउँपालिका	११७५९	०.०१२०२५२	०.०११०६४
४५०	प्रदेश नं. ४	स्याङजा	पुतलीबजार नगरपालिका	१२४७८	०.०१२३७१७	०.०२२६९८
४५१	प्रदेश नं. ४	स्याङजा	फेदीखोला गाउँपालिका	११२१२	०.०१०७५८९	०.००४६५५
४५२	प्रदेश नं. ४	स्याङजा	आँधिखोला गाउँपालिका	११२९९	०.०११००८३	०.००५८०५
४५३	प्रदेश नं. ४	स्याङजा	अर्जुनचौपारी गाउँपालिका	११२९६	०.०१०९९०५	०.००५६४२
४५४	प्रदेश नं. ४	स्याङजा	भीरकोट नगरपालिका	११६८८	०.०११४२६३	०.००८७४७
४५५	प्रदेश नं. ४	स्याङजा	बिरूवा गाउँपालिका	११३३५	०.०१११०११	०.००६४७५
४५६	प्रदेश नं. ४	स्याङजा	हरिनास गाउँपालिका	११३१६	०.०११०९५२	०.००७४४१
४५७	प्रदेश नं. ४	स्याङजा	चापाकोट नगरपालिका	११६७८	०.०११५१२९	०.०२०४९४
४५८	प्रदेश नं. ४	स्याङजा	वालिङ्ग नगरपालिका	१२६३०	०.०१२६२५४	०.०२१९१९
४५९	प्रदेश नं. ४	स्याङजा	गल्याङ नगरपालिका	१२११९	०.०१२०३३९	०.०१३२९४
४६०	प्रदेश नं. ४	स्याङजा	कालीगण्डकी गाउँपालिका	११४१६	०.०११२३६७	०.००७१९३
४६१	प्रदेश नं. ४	पर्वत	मोदी गाउँपालिका	११३४५	०.०११३१२६	०.०१०१०२
४६२	प्रदेश नं. ४	पर्वत	जलजला गाउँपालिका	११४१५	०.०११२२१२	०.००८४६३
४६३	प्रदेश नं. ४	पर्वत	कुश्मा नगरपालिका	१२२०१	०.०१२०७७७	०.०२३३७२
४६४	प्रदेश नं. ४	पर्वत	फलेबास नगरपालिका	११४७३	०.०११३८४५	०.०१०२८०
४६५	प्रदेश नं. ४	पर्वत	महाशिला गाउँपालिका	१११८१	०.०१०६९२३	०.००४०९८
४६६	प्रदेश नं. ४	पर्वत	बिहादी गाउँपालिका	११२४७	०.०१०८६०४	०.००४७१७
४६७	प्रदेश नं. ४	पर्वत	पैयुं गाउँपालिका	११२९१	०.०१०९१८९	०.००४२०३
४६८	प्रदेश नं. ४	बागलुङ	बागलुङ्ग नगरपालिका	१२९९०	०.०१२९१९७	०.०२३२३७
४६९	प्रदेश नं. ४	बागलुङ	काठेखोला गाउँपालिका	११६७४	०.०११४४३१	०.००९३६९
४७०	प्रदेश नं. ४	बागलुङ	ताराखोला गाउँपालिका	१११५२	०.०१०८९९७	०.००५१८८
४७१	प्रदेश नं. ४	बागलुङ	तमानखोला गाउँपालिका	१११३०	०.०१०९४१२	०.००२८७१
४७२	प्रदेश नं. ४	बागलुङ	ढोरपाटन नगरपालिका	११६३२	०.०११७३१	०.०१०२४०
४७३	प्रदेश नं. ४	बागलुङ	निसीखोला गाउँपालिका	११३९७	०.०११६४९७	०.००७४३५

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
४७४	प्रदेश नं. ४	बागलुङ	बडिगाड गाउँपालिका	११७४२	०.०११८७	०.०११६०७
४७५	प्रदेश नं. ४	बागलुङ	गल्कोट नगरपालिका	११७६०	०.०११९४०८	०.०१४३६०
४७६	प्रदेश नं. ४	बागलुङ	बरेङ गाउँपालिका	११२५३	०.०१०९६२३	०.००५६६५
४७७	प्रदेश नं. ४	बागलुङ	जैमुनी नगरपालिका	११७८१	०.०११७७७६	०.०१२२४४७
४७८	प्रदेश नं. ५	रूकुम	पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिका	४१०२	०.००९२५९	०.००३७३६
४७९	प्रदेश नं. ५	रूकुम	सिस्ने गाउँपालिका	४१००	०.००८९१९३	०.००३६१४
४८०	प्रदेश नं. ५	रूकुम	भूमे गाउँपालिका	४११२	०.००८९०८२	०.००४२९५
४८१	प्रदेश नं. ५	रोल्पा	सुनछहरी गाउँपालिका	४०६५	०.००८८९३६	०.००३३५९
४८२	प्रदेश नं. ५	रोल्पा	थवाङ्ग गाउँपालिका	४०३७	०.००८६४६४	०.००२१८४
४८३	प्रदेश नं. ५	रोल्पा	परिवर्तन गाउँपालिका	४०७८	०.००८८१८	०.००३६०८
४८४	प्रदेश नं. ५	रोल्पा	गंगादेव गाउँपालिका	४०८४	०.००८७६११	०.००४१८७
४८५	प्रदेश नं. ५	रोल्पा	माडी गाउँपालिका	४०७५	०.००८७००६	०.००४४७९
४८६	प्रदेश नं. ५	रोल्पा	त्रिवेणी गाउँपालिका	४०९५	०.००८८९८७	०.००७०४८
४८७	प्रदेश नं. ५	रोल्पा	रोल्पा नगरपालिका	४३०५	०.००९१८४७	०.००६८३४
४८८	प्रदेश नं. ५	रोल्पा	रून्टीगढी गाउँपालिका	४३०५	०.००९०५५३	०.००७६७६
४८९	प्रदेश नं. ५	रोल्पा	सुनिल स्मृति गाउँपालिका	४२९८	०.००८९६७१	०.००६६११
४९०	प्रदेश नं. ५	रोल्पा	लुङ्ग्री गाउँपालिका	४०८९	०.००८८८४७	०.००४४८८
४९१	प्रदेश नं. ५	प्यूठान	गौमुखी गाउँपालिका	४२९९	०.००८९२६३	०.००४४१६
४९२	प्रदेश नं. ५	प्यूठान	नौबहिनी गाउँपालिका	४३०८	०.००९११२२	०.००५२८२
४९३	प्रदेश नं. ५	प्यूठान	झिमरूक गाउँपालिका	४३०३	०.००८८९४६	०.००५३३४
४९४	प्रदेश नं. ५	प्यूठान	प्यूठान नगरपालिका	४५३७	०.००९१०५९	०.०१५२४२
४९५	प्रदेश नं. ५	प्यूठान	स्वर्गद्वारी नगरपालिका	४२८९	०.००९११८१	०.००६१९६
४९६	प्रदेश नं. ५	प्यूठान	माण्डवी गाउँपालिका	४०५१	०.००८६४९१	०.००५१९६
४९७	प्रदेश नं. ५	प्यूठान	मल्लरानी गाउँपालिका	४०६९	०.००८६२५२	०.००३६५८
४९८	प्रदेश नं. ५	प्यूठान	ऐरावती गाउँपालिका	४०७०	०.००८८५२९	०.००४४४०
४९९	प्रदेश नं. ५	प्यूठान	सरूमारानी गाउँपालिका	४०६४	०.००८७९०६	०.००४७०८
५००	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	कालिगण्डकी गाउँपालिका	४०६६	०.००८६६८४	०.००६६२४
५०१	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	सत्यवती गाउँपालिका	४०८४	०.००८७७	०.००६७८०
५०२	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	चन्द्रकोट गाउँपालिका	४०७६	०.००८७२२४	०.००७८३८
५०३	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	मुसिकोट नगरपालिका	४३१७	०.००८९७३	०.००९०९९
५०४	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	ईस्मा गाउँपालिका	४०८८	०.००८७१२	०.००६०८३
५०५	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	मालिका गाउँपालिका	४०९३	०.००८७४०५	०.००५८९३
५०६	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	मदाने गाउँपालिका	४०९५	०.००८७५८८	०.००५७९६
५०७	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	धुर्कोट गाउँपालिका	४०९६	०.००८७२८७	०.००६०४९
५०८	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	रेसुङ्गा नगरपालिका	४३२३	०.००८८९४४	०.०११८९८
५०९	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	गुल्मी दरबार गाउँपालिका	४०८१	०.००८६९९२	०.००५१४५
५१०	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	छत्रकोट गाउँपालिका	४०७९	०.००८६९८५	०.००५३२३
५११	प्रदेश नं. ५	गुल्मी	रूरू गाउँपालिका	४०७५	०.००८६०५५	०.००५७४३
५१२	प्रदेश नं. ५	अर्घाखाँची	छत्रदेव गाउँपालिका	४२९५	०.००८७८१	०.००५८८९
५१३	प्रदेश नं. ५	अर्घाखाँची	मालारानी गाउँपालिका	४३१०	०.००८८६३३	०.००५७२७

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान (रु.हजार)	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
५१४	प्रदेश नं. ५	अर्घाखाँची	भूमिकास्थान नगरपालिका	४३१५	०.००९०१८८	०.००७२६१
५१५	प्रदेश नं. ५	अर्घाखाँची	सन्धिखर्क नगरपालिका	४५४३	०.००९११०८	०.०२३०७०
५१६	प्रदेश नं. ५	अर्घाखाँची	पाणिनी गाउँपालिका	४२९६	०.००८९००९	०.००६८९७
५१७	प्रदेश नं. ५	अर्घाखाँची	शितगंगा नगरपालिका	४५१०	०.००९८३४५	०.०१२८७८
५१८	प्रदेश नं. ५	पाल्पा	रामपुर नगरपालिका	४५२८	०.००८९९३४	०.०१२४८६
५१९	प्रदेश नं. ५	पाल्पा	पुर्वखोला गाउँपालिका	४०६६	०.००८७२१२	०.००५९०६
५२०	प्रदेश नं. ५	पाल्पा	रम्भा गाउँपालिका	४०७५	०.००८६६०९	०.००५१२८
५२१	प्रदेश नं. ५	पाल्पा	बगनासकाली गाउँपालिका	४०८२	०.००८६५०८	०.००५८७१
५२२	प्रदेश नं. ५	पाल्पा	तानसेन नगरपालिका	४८००	०.००९२५०७	०.०१२७७३
५२३	प्रदेश नं. ५	पाल्पा	रिब्दीकोट गाउँपालिका	४०६६	०.००८६८४	०.००५८५३
५२४	प्रदेश नं. ५	पाल्पा	रैनादेवी छहरा गाउँपालिका	४२९३	०.००८९१०१	०.००७९५४
५२५	प्रदेश नं. ५	पाल्पा	तिनाउ गाउँपालिका	४०५४	०.००८७७१२	०.००६५४५
५२६	प्रदेश नं. ५	पाल्पा	माथागढी गाउँपालिका	४२७९	०.००८९२०३	०.००७५७५
५२७	प्रदेश नं. ५	पाल्पा	निस्दी गाउँपालिका	४०८३	०.००८८६१७	०.००७०८६
५२८	प्रदेश नं. ५	नवलपरासी	बर्दघाट नगरपालिका	५०१३	०.००९५४१५	०.०११९४९
५२९	प्रदेश नं. ५	नवलपरासी	सुनवल नगरपालिका	४९९२	०.००९४२८५	०.०१३६१४
५३०	प्रदेश नं. ५	नवलपरासी	रामग्राम नगरपालिका	५०३२	०.००९३८६८	०.०१२४०९
५३१	प्रदेश नं. ५	नवलपरासी	पाल्हीनन्दन गाउँपालिका	४५४५	०.००८८९८१	०.००५७४६
५३२	प्रदेश नं. ५	नवलपरासी	सरावल गाउँपालिका	४५४७	०.००८९४६८	०.००७०५३
५३३	प्रदेश नं. ५	नवलपरासी	प्रतापपुर गाउँपालिका	४७७८	०.००९१०४३	०.००८११९
५३४	प्रदेश नं. ५	नवलपरासी	सुस्ता गाउँपालिका	४५३६	०.००८९६३३	०.००५२६५
५३५	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	देवदह नगरपालिका	४७८९	०.००९३३२८	०.०१७१३८
५३६	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	बुटवल उपमहानगरपालिका	६९४०	०.०१०९५५५	०.०३१६१५
५३७	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	सैनामैना नगरपालिका	४९१२	०.००९४२३५	०.०१३९८९
५३८	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	कन्चन गाउँपालिका	४३३२	०.००८८३७२	०.००५०२८
५३९	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	गैडहवा गाउँपालिका	४७८१	०.००९२२३७	०.००६८२४
५४०	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	सुद्धोधन गाउँपालिका	४३४०	०.००८८७०८	०.००४६८२
५४१	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	सियारी गाउँपालिका	४५५३	०.००८९५३५	०.००५२५२
५४२	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	तिलोत्तमा नगरापालिका	५९७९	०.०१०२१२४	०.०३५७९०
५४३	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	ओमसतिया गाउँपालिका	४३४३	०.००८८४०९	०.००४८२३
५४४	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	रोहिणी गाउँपालिका	४५५०	०.००८९५८८	०.००५९८१
५४५	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	सिद्धार्थनगर नगरपालिका	५०८०	०.००९३७१८	०.०११९१०
५४६	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	मायादेवी गाउँपालिका	४७८७	०.००९१६८४	०.००६३३६
५४७	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	लुम्बिनी सांस्कृतिक नगरपालिका	५२७६	०.००९७४८३	०.०१०२४१
५४८	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	कोटहीमाई गाउँपालिका	४५६६	०.००९०३१६	०.००६८२५
५४९	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	सम्मरीमाई गाउँपालिका	४६४५	०.००८९८१७	०.००४९९२
५५०	प्रदेश नं. ५	रूपन्देही	मर्चवारी गाउँपालिका	४५६२	०.००८९७७	०.००५१७३
५५१	प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु	बाणगंगा नगरपालिका	५४५२	०.००९८८६३	०.०१४११५
५५२	प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु	बुद्धभूमी नगरपालिका	५१९१	०.००९९०६६	०.०१३१०३
५५३	प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु	शिवराज नगरपालिका	५२२२	०.००९८५	०.०१२६००

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान (रु.हजार)	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
५५४	प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु	बिजयनगर गाउँपालिका	४५३६	०.००९१२२५	०.००७४४३
५५५	प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु	कृष्णनगर नगरपालिका	५०४७	०.००९५०३२	०.०११५१०
५५६	प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु	महाराजगन्ज नगरपालिका	४८१४	०.००९३९६८	०.००८१४५
५५७	प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु	कपिलबस्तु नगरपालिका	५४९०	०.००९८२५७	०.०१६४५४
५५८	प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु	यसोधरा गाउँपालिका	४५५८	०.००९०१६३	०.००७०६५
५५९	प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु	मायादेवी गाउँपालिका	४७८९	०.००९२२९९	०.००८९७१
५६०	प्रदेश नं. ५	कपिलवस्तु	शुद्धोधन गाउँपालिका	४७७५	०.००९१८५२	०.०१२९९०
५६१	प्रदेश नं. ५	दाङ	बंगलाचुली गाउँपालिका	४०८८	०.००९००९८	०.००५६४४
५६२	प्रदेश नं. ५	दाङ	घोराही उपमहानगरपालिका	७३१३	०.०११९०३९	०.०३८१३९
५६३	प्रदेश नं. ५	दाङ	तुल्सीपुर उपमहानगरपालिका	६८७८	०.०११४१४६	०.०२८०६६
५६४	प्रदेश नं. ५	दाङ	शान्तिनगर गाउँपालिका	४२९८	०.००८७८३८	०.००४४३२
५६५	प्रदेश नं. ५	दाङ	बबई गाउँपालिका	४३०१	०.००८९५२७	०.००४६८९
५६६	प्रदेश नं. ५	दाङ	दंगीशरण गाउँपालिका	४०८८	०.००८६८५८	०.००४१५३
५६७	प्रदेश नं. ५	दाङ	लमही नगरपालिका	४७३३	०.००९४७३६	०.००९४५२
५६८	प्रदेश नं. ५	दाङ	राप्ती गाउँपालिका	४५४०	०.००९१३४४	०.००७१८०
५६९	प्रदेश नं. ५	दाङ	गढवा गाउँपालिका	४४९०	०.००९३६०४	०.००८९८५
५७०	प्रदेश नं. ५	दाङ	राजपुर गाउँपालिका	४२३३	०.००९४१३६	०.००७५९२
५७१	प्रदेश नं. ५	बाँके	राप्ती सोनारी गाउँपालिका	४८९८	०.०१०६९९	०.०२०३१५
५७२	प्रदेश नं. ५	बाँके	कोहलपुर नगरपालिका	५२५५	०.००९७७१	०.०२३०२२
५७३	प्रदेश नं. ५	बाँके	बैजनाथ गाउँपालिका	४७९६	०.००९३८७५	०.००९२५५
५७४	प्रदेश नं. ५	बाँके	खजुरा गाउँपालिका	४७९३	०.००९२७१२	०.००८३७७
५७५	प्रदेश नं. ५	बाँके	जानकी गाउँपालिका	४५५३	०.००८९७४५	०.००६०८५
५७६	प्रदेश नं. ५	बाँके	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका	६९४८	०.०१०९६८८	०.०२०९५२
५७७	प्रदेश नं. ५	बाँके	डुडुवा गाउँपालिका	४५४७	०.००९०१८३	०.००५९६३
५७८	प्रदेश नं. ५	बाँके	नरैनापुर गाउँपालिका	४५४२	०.००९०८२९	०.००५५७८
५७९	प्रदेश नं. ५	बर्दिया	बाँसगढी नगरपालिका	४९८८	०.००९४९१६	०.०१००९२
५८०	प्रदेश नं. ५	बर्दिया	बारबर्दिया नगरपालिका	५२२८	०.००९७४४६	०.०११९६६
५८१	प्रदेश नं. ५	बर्दिया	ठाकुरबाबा नगरपालिका	४७७२	०.००९१३७९	०.००७४३५
५८२	प्रदेश नं. ५	बर्दिया	गेरूवा गाउँपालिका	४३३६	०.००८९०१९	०.००६५३४
५८३	प्रदेश नं. ५	बर्दिया	राजापुर नगरपालिका	५०१७	०.००९४३२	०.०२२९०४
५८४	प्रदेश नं. ५	बर्दिया	मधुवन नगरपालिका	४७७०	०.००९२०७	०.००७६२६
५८५	प्रदेश नं. ५	बर्दिया	गुलरीया नगरपालिका	५२६३	०.००९६१२	०.०१५४६९
५८६	प्रदेश नं. ५	बर्दिया	बढैयाताल गाउँपालिका	४७७७	०.००९२११२	०.००९१९२
५८७	कर्णाली प्रदेश	डोल्पा	डोल्पो बुद्ध गाउँपालिका	४७४३	०.०१२१५४	०.०००६४१
५८८	कर्णाली प्रदेश	डोल्पा	शे फोक्सुण्डो गाउँपालिका	४६८४	०.०१३४५९	०.००१८१४
५८९	कर्णाली प्रदेश	डोल्पा	जगदुल्ला गाउँपालिका	४७०७	०.०११७१६५	०.००१३४६
५९०	कर्णाली प्रदेश	डोल्पा	मुड्केचुला गाउँपालिका	४८३९	०.०११४५८७	०.००२८२१
५९१	कर्णाली प्रदेश	डोल्पा	त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका	४८९२	०.०११९४३१	०.००७७८२
५९२	कर्णाली प्रदेश	डोल्पा	ठुलीभेरी नगरपालिका	४७९४	०.०११७९५३	०.००६५९१
५९३	कर्णाली प्रदेश	डोल्पा	काइके गाउँपालिका	४७५८	०.०११४९७१	०.००३०२७

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान (रु.हजार)	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
५९४	कर्णाली प्रदेश	डोल्पा	छार्का ताङसोङ गाउँपालिका	४७७२	०.०१२८४५	०.०००८९१
५९५	कर्णाली प्रदेश	मुगु	मुगुमकार्मारोग गाउँपालिका	४६७२	०.०१३३२५१	०.००३२९४
५९६	कर्णाली प्रदेश	मुगु	छायाँनाथ रारा नगरपालिका	५११५	०.०१२७८४७	०.०१२४२१
५९७	कर्णाली प्रदेश	मुगु	सोरू गाउँपालिका	४९४९	०.०१२१२३४	०.००४६३९
५९८	कर्णाली प्रदेश	मुगु	खत्याड गाउँपालिका	५०५१	०.०१२४०२६	०.००५७४४
५९९	कर्णाली प्रदेश	हुम्ला	चंखेली गाउँपालिका	४७७०	०.०१२५६६३	०.००२६९५
६००	कर्णाली प्रदेश	हुम्ला	खार्पुनाथ गाउँपालिका	४६९५	०.०१२१३५७	०.००२४३०
६०१	कर्णाली प्रदेश	हुम्ला	सिमकोट गाउँपालिका	४७१६	०.०१२३९६९	०.००३८६७
६०२	कर्णाली प्रदेश	हुम्ला	नाम्खा गाउँपालिका	४२९३	०.०१३४३९८	०.००९२८१
६०३	कर्णाली प्रदेश	हुम्ला	सर्केगाड गाउँपालिका	४९२५	०.०११८७०९	०.००३७२७
६०४	कर्णाली प्रदेश	हुम्ला	अदानचुली गाउँपालिका	४८७५	०.०११५४७२	०.००२४९५
६०५	कर्णाली प्रदेश	हुम्ला	ताँजाकोट गाउँपालिका	४८५०	०.०११४५२५	०.००२२२२
६०६	कर्णाली प्रदेश	जुम्ला	पातारासी गाउँपालिका	४८५९	०.०१२६८९९	०.००९६८१
६०७	कर्णाली प्रदेश	जुम्ला	कनका सुन्दरी गाउँपालिका	४९६८	०.०११९७८५	०.०११५०८
६०८	कर्णाली प्रदेश	जुम्ला	सिंजा गाउँपालिका	४९७१	०.०११८५२२	०.००६९४८
६०९	कर्णाली प्रदेश	जुम्ला	चन्दननाथ नगरपालिका	५१६६	०.०१२२७७३	०.०१६८५८
६१०	कर्णाली प्रदेश	जुम्ला	गुठिचौर गाउँपालिका	४९१४	०.०११९४०१	०.००८५५६
६११	कर्णाली प्रदेश	जुम्ला	तातोपानी गाउँपालिका	४९८३	०.०१२४१५९	०.००८१३५
६१२	कर्णाली प्रदेश	जुम्ला	तिला गाउँपालिका	४९८६	०.०१२०३१	०.००६२९१
६१३	कर्णाली प्रदेश	जुम्ला	हिमा गाउँपालिका	४९४७	०.०११७५९१	०.००६९२४
६१४	कर्णाली प्रदेश	कालिकोट	पलाता गाउँपालिका	५०००	०.०१२३२९६	०.००५६३३
६१५	कर्णाली प्रदेश	कालिकोट	पचाल झरना गाउँपालिका	४९७१	०.०११९४११	०.००६७४१
६१६	कर्णाली प्रदेश	कालिकोट	रास्कोट नगरपालिका	५०४७	०.०१२१२३५	०.००५५३६
६१७	कर्णाली प्रदेश	कालिकोट	सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका	४९६६	०.०११९५१९	०.००५२१७
६१८	कर्णाली प्रदेश	कालिकोट	नरहरिनाथ गाउँपालिका	५१४१	०.०१२६१४२	०.००६९४७
६१९	कर्णाली प्रदेश	कालिकोट	खाँडाचक्र नगरपालिका	५१३९	०.०१२४६४२	०.०११४३६
६२०	कर्णाली प्रदेश	कालिकोट	तिलागुफा नगरपालिका	५०३९	०.०१२२६९७	०.००७७९४
६२१	कर्णाली प्रदेश	कालिकोट	महावै गाउँपालिका	४९०१	०.०११७९४२	०.००३४४१
६२२	कर्णाली प्रदेश	कालिकोट	शुभ कालिका गाउँपालिका	५००८	०.०१२०२६८	०.००४३५०
६२३	कर्णाली प्रदेश	दैलेख	नौमुले गाउँपालिका	४९६५	०.०१२५७७८	०.०१२७८२
६२४	कर्णाली प्रदेश	दैलेख	महाबु गाउँपालिका	४९६८	०.०१२३७२५	०.०११०२३
६२५	कर्णाली प्रदेश	दैलेख	भैरवी गाउँपालिका	४९९९	०.०१२४९०९	०.०१२३६१
६२६	कर्णाली प्रदेश	दैलेख	ठाँटीकाँध गाउँपालिका	४९६१	०.०१२३५७१	०.००९१८७
६२७	कर्णाली प्रदेश	दैलेख	आठबीस नगरपालिका	५२६६	०.०१३१७८	०.०२१३५९
६२८	कर्णाली प्रदेश	दैलेख	चामुण्डा बिन्द्रासैनी नगरपालिका	५२५०	०.०१२८६२८	०.०१४१४३
६२९	कर्णाली प्रदेश	दैलेख	दुल्लु नगरपालिका	५६१८	०.०१४०३१७	०.०४९४९७
६३०	कर्णाली प्रदेश	दैलेख	नारायण नगरपालिका	५२५५	०.०१२८९३४	०.०४२८१०
६३१	कर्णाली प्रदेश	दैलेख	भगवतीमाई गाउँपालिका	४९४८	०.०१२३८८२	०.०१३४३८
६३२	कर्णाली प्रदेश	दैलेख	डुङ्गेश्वर गाउँपालिका	४९१६	०.०१२०४१	०.०१००७४
६३३	कर्णाली प्रदेश	दैलेख	गुराँस गाउँपालिका	४९९२	०.०१२५६५३	०.०२२११३

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान (रु.हजार)	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
६३४	कर्णाली प्रदेश	जाजरकोट	बारेकोट गाउँपालिका	४९२६	०.०१२७४५९	०.००६६१५
६३५	कर्णाली प्रदेश	जाजरकोट	कुसे गाउँपालिका	४९७७	०.०१२६४७	०.००८०४९
६३६	कर्णाली प्रदेश	जाजरकोट	जुनीचाँदि गाउँपालिका	४९८१	०.०१२८४८१	०.००७१७६
६३७	कर्णाली प्रदेश	जाजरकोट	छेडागाड नगरपालिका	५५३१	०.०१३७५१३	०.०१८१८६
६३८	कर्णाली प्रदेश	जाजरकोट	शिवालय गाउँपालिका	४९२२	०.०१२१११३	०.००७००३
६३९	कर्णाली प्रदेश	जाजरकोट	भेरीमालिका नगरपालिका	५३३१	०.०१३५२३३	०.०२२४९३
६४०	कर्णाली प्रदेश	जाजरकोट	नलगाड नगरपालिका	५२१०	०.०१३१२२६	०.०१५४६२
६४१	कर्णाली प्रदेश	रूकुम	आठबिसकोट नगरपालिका	५३००	०.०१३८४९३	०.०१४२१६
६४२	कर्णाली प्रदेश	रूकुम	सानीभेरी गाउँपालिका	४९९२	०.०१२५९८८	०.००९५१०
६४३	कर्णाली प्रदेश	रूकुम	बाँफिकोट गाउँपालिका	४९३६	०.०१२३८१३	०.०१०८०१
६४४	कर्णाली प्रदेश	रूकुम	मुसिकोट नगरपालिका	५३२३	०.०१३३६	०.०२४१६६
६४५	कर्णाली प्रदेश	रूकुम	त्रिवेणी गाउँपालिका	४९७१	०.०१२३१७६	०.००९९२८
६४६	कर्णाली प्रदेश	रूकुम	चौरजहारी नगरपालिका	५२६७	०.०१२९१२७	०.०१३६९९
६४७	कर्णाली प्रदेश	सल्यान	दार्मा गाउँपालिका	४९८६	०.०१२३६७४	०.०१४१२७
६४८	कर्णाली प्रदेश	सल्यान	कुमाख मालिका गाउँपालिका	५०३६	०.०१२८१२१	०.०१५०७२
६४९	कर्णाली प्रदेश	सल्यान	बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका	५५३२	०.०१३७९६	०.०२४४४२
६५०	कर्णाली प्रदेश	सल्यान	सिद्धकुमाख गाउँपालिका	४८९८	०.०११८७६६	०.००९६४५
६५१	कर्णाली प्रदेश	सल्यान	बागचौर नगरपालिका	५३३८	०.०१३४४६१	०.०२२६४८
६५२	कर्णाली प्रदेश	सल्यान	छत्रेश्वरी गाउँपालिका	४९८३	०.०१२४८८	०.०१५९९७
६५३	कर्णाली प्रदेश	सल्यान	शारदा नगरपालिका	५२९७	०.०१३४४०३	०.०४५८९३
६५४	कर्णाली प्रदेश	सल्यान	कालिमाटी गाउँपालिका	४९८६	०.०१२९६८५	०.०१७६२९
६५५	कर्णाली प्रदेश	सल्यान	त्रिवेणी गाउँपालिका	४९२८	०.०१२१००८	०.००९२८१
६५६	कर्णाली प्रदेश	सल्यान	कपुरकोट गाउँपालिका	४९४१	०.०१२२२५३	०.०१४४४७
६५७	कर्णाली प्रदेश	सुर्खेत	सिम्ता गाउँपालिका	५२४९	०.०१२९६६६	०.०२३१२५
६५८	कर्णाली प्रदेश	सुर्खेत	चिङ्गगाड गाउँपालिका	४९४२	०.०१२२५५४	०.००९९४९
६५९	कर्णाली प्रदेश	सुर्खेत	लेकबेशी नगरपालिका	५२६९	०.०१३२१८३	०.०१७९२६
६६०	कर्णाली प्रदेश	सुर्खेत	गुर्भाकोट नगरपालिका	५६२५	०.०१४२४३५	०.०२४८१९
६६१	कर्णाली प्रदेश	सुर्खेत	भेरीगंगा नगरपालिका	५५९०	०.०१४१००५	०.०२१३४८
६६२	कर्णाली प्रदेश	सुर्खेत	बीरेन्द्रनगर नगरपालिका	७७३९	०.०१८६३२९	०.०६१६९७
६६३	कर्णाली प्रदेश	सुर्खेत	बराहताल गाउँपालिका	५२२५	०.०१३१८५१	०.०२२९९८
६६४	कर्णाली प्रदेश	सुर्खेत	पञ्चपुरी नगरपालिका	५३०२	०.०१३५०९३	०.०१७६९४
६६५	कर्णाली प्रदेश	सुर्खेत	चौकुने गाउँपालिका	५२२३	०.०१३०७४३	०.०१५४५६
६६६	प्रदेश नं. ७	बाजुरा	हिमाली गाउँपालिका	६५८९	०.०११४८५६	०.००३६१७
६६७	प्रदेश नं. ७	बाजुरा	गौमुल गाउँपालिका	६६०९	०.०१०६९८९	०.००२४६८
६६८	प्रदेश नं. ७	बाजुरा	बुढीनन्दा नगरपालिका	६७९९	०.०१०९७३	०.००४७३६
६६९	प्रदेश नं. ७	बाजुरा	स्वामी कार्तिक खापर गाउँपालिका	६७४५	०.०१०५७२५	०.००२७२४
६७०	प्रदेश नं. ७	बाजुरा	जगन्नाथ गाउँपालिका	६६८२	०.०१०५२११	०.००२५५७
६७१	प्रदेश नं. ७	बाजुरा	बडिमालिका नगरपालिका	६७२९	०.०१०९३९१	०.००५५२६
६७२	प्रदेश नं. ७	बाजुरा	खप्तड छेडेदह गाउँपालिका	६८३३	०.०१०८६८२	०.००४००७
६७३	प्रदेश नं. ७	बाजुरा	बुढीगंगा नगरपालिका	६९१५	०.०१०९०२२	०.००७४६५

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
६७४	प्रदेश नं. ७	बाजुरा	त्रिवेणी नगरपालिका	६८२०	०.०१०९२६१	०.००४२०६
६७५	प्रदेश नं. ७	बझाङ	शैपाल गाउँपालिका	६४५७	०.०१२१६४	०.००१७१८
६७६	प्रदेश नं. ७	बझाङ	बुंगल नगरपालिका	७२७२	०.०११९२३२	०.००७६७५
६७७	प्रदेश नं. ७	बझाङ	सूर्मा गाउँपालिका	६६५४	०.०१०६८७८	०.००२२६२
६७८	प्रदेश नं. ७	बझाङ	तालकोट गाउँपालिका	६६८३	०.०१०८७०६	०.००५६७४
६७९	प्रदेश नं. ७	बझाङ	मष्टा गाउँपालिका	६७७५	०.०१०६८७६	०.००२९६९
६८०	प्रदेश नं. ७	बझाङ	जयपृथ्वी नगरपालिका	६८९२	०.०११०१५४	०.००७४५७
६८१	प्रदेश नं. ७	बझाङ	छबिस पाथिभरा गाउँपालिका	६८०८	०.०१०७२११	०.००४५७१
६८२	प्रदेश नं. ७	बझाङ	दुर्गाथली गाउँपालिका	६७५४	०.०१०५२७२	०.००३४४२
६८३	प्रदेश नं. ७	बझाङ	केदारस्युँ गाउँपालिका	६८९६	०.०१०९५७२	०.००६२४२
६८४	प्रदेश नं. ७	बझाङ	बित्थडचिर गाउँपालिका	६८२५	०.०१०७४८६	०.००५९३५
६८५	प्रदेश नं. ७	बझाङ	थलारा गाउँपालिका	६८३४	०.०१०८०३३	०.००६२५३
६८६	प्रदेश नं. ७	बझाङ	खप्तडछान्ना गाउँपालिका	६७६१	०.०१०७२८५	०.००४१३२
६८७	प्रदेश नं. ७	दार्चुला	ब्याँस गाउँपालिका	६५४५	०.०११४८३५	०.००५८०४
६८८	प्रदेश नं. ७	दार्चुला	दुहुँ गाउँपालिका	६७२८	०.०१०३६४४	०.००७७२५
६८९	प्रदेश नं. ७	दार्चुला	महाकाली नगरपालिका	६९२१	०.०१०८६५९	०.००७६०१
६९०	प्रदेश नं. ७	दार्चुला	नौगाड गाउँपालिका	६७६६	०.०१०८०७२	०.००४७७६
६९१	प्रदेश नं. ७	दार्चुला	अपिहिमाल गाउँपालिका	६५४६	०.०११००२८	०.००२४४४
६९२	प्रदेश नं. ७	दार्चुला	मार्मा गाउँपालिका	६७८२	०.०१०७६४७	०.००३४९५
६९३	प्रदेश नं. ७	दार्चुला	शैल्यशिखर नगरपालिका	६९५१	०.०१०९०७१	०.००६८१८
६९४	प्रदेश नं. ७	दार्चुला	मालिकार्जुन गाउँपालिका	६८२२	०.०१०६०५४	०.००४९०२
६९५	प्रदेश नं. ७	दार्चुला	लेकम गाउँपालिका	६८१३	०.०१०५७७८	०.००२९२१
६९६	प्रदेश नं. ७	बैतडी	डीलासैनी गाउँपालिका	६७७४	०.०१०९७	०.००४८६५
६९७	प्रदेश नं. ७	बैतडी	दोगडाकेदार गाउँपालिका	६७८०	०.०११०५५७	०.००८४४५
६९८	प्रदेश नं. ७	बैतडी	पुचौंडी नगरपालिका	७३२८	०.०११७७७९	०.००९७९९
६९९	प्रदेश नं. ७	बैतडी	सुर्नया गाउँपालिका	६६९९	०.०१०७९९६	०.००५५५२
७००	प्रदेश नं. ७	बैतडी	दशरथचन्द नगरपालिका	७२४७	०.०११४५०४	०.०१२१२७
७०१	प्रदेश नं. ७	बैतडी	पन्चेश्वर गाउँपालिका	६७२८	०.०१०८२६	०.००३५९८
७०२	प्रदेश नं. ७	बैतडी	शिवनाथ गाउँपालिका	६७१६	०.०१०७०१	०.००३२१९
७०३	प्रदेश नं. ७	बैतडी	मेलौली नगरपालिका	६७७१	०.०१०९५७९	०.००५५८९
७०४	प्रदेश नं. ७	बैतडी	पाटन नगरपालिका	६९७९	०.०११३९०३	०.०१३२८७
७०५	प्रदेश नं. ७	बैतडी	सिगास गाउँपालिका	६७२३	०.०११०९४	०.००५९६१
७०६	प्रदेश नं. ७	डँडेलधुरा	नवदुर्गा गाउँपालिका	६७०४	०.०१०८९६९	०.००५५५३
७०७	प्रदेश नं. ७	डँडेलधुरा	अमरगढी नगरपालिका	६७००	०.०१०८६६८	०.०१५४६९
७०८	प्रदेश नं. ७	डँडेलधुरा	अजयमेरू गाउँपालिका	६६५१	०.०१०७३३९	०.००७२६०
७०९	प्रदेश नं. ७	डँडेलधुरा	भागेश्वर गाउँपालिका	६६२६	०.०१०७६२६	०.००६२०६
७१०	प्रदेश नं. ७	डँडेलधुरा	परशुराम नगरपालिका	७१९०	०.०११९०४८	०.०१४४७४
७११	प्रदेश नं. ७	डँडेलधुरा	आलिताल गाउँपालिका	६६३६	०.०११०४०९	०.००७६७३
७१२	प्रदेश नं. ७	डँडेलधुरा	गन्यापधुरा गाउँपालिका	६६३१	०.०१०६७९६	०.००७५४३
७१३	प्रदेश नं. ७	डोटी	पुर्विचौकी गाउँपालिका	६७६२	०.०११०२२६	०.००९४५३

क्र.सं	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	वित्तीय समानीकरण अनुदान *(रु.हजार)*	राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा	सवारी साधन कर बाँडफाँटको हिस्सा
७१४	प्रदेश नं. ७	डोटी	सायल गाउँपालिका	६७०५	०.०१०९११८	०.००६७८३
७१५	प्रदेश नं. ७	डोटी	आदर्श गाउँपालिका	६७७३	०.०१११२५	०.००७६७८
७१६	प्रदेश नं. ७	डोटी	शिखर नगरपालिका	६९७६	०.०११६३५७	०.०११७०७
७१७	प्रदेश नं. ७	डोटी	दिपायल सिलगढी नगरपालिका	७२८२	०.०११४६९९	०.०१६४८९
७१८	प्रदेश नं. ७	डोटी	के.आई.सिं. गाउँपालिका	६७३०	०.०१०९५४१	०.००८१७०
७१९	प्रदेश नं. ७	डोटी	बोगटान गाउँपालिका	६६८२	०.०११०४६२	०.००८३५९
७२०	प्रदेश नं. ७	डोटी	बडीकेदार गाउँपालिका	६६७३	०.०११०२५१	०.०१२२११
७२१	प्रदेश नं. ७	डोटी	जोरायल गाउँपालिका	६६६९	०.०११२९१९	०.०१२१२५
७२२	प्रदेश नं. ७	अछाम	पंचदेवल बिनायक नगरपालिका	६९९०	०.०११२७६९	०.००७३०७
७२३	प्रदेश नं. ७	अछाम	रामारोशन गाउँपालिका	६९५४	०.०१११९७४	०.००७१९९
७२४	प्रदेश नं. ७	अछाम	मेल्लेख गाउँपालिका	६७४४	०.०१११५१४	०.००७४३२
७२५	प्रदेश नं. ७	अछाम	साँफेबगर नगरपालिका	७०४७	०.०११५१७७	०.०१४०४८
७२६	प्रदेश नं. ७	अछाम	चौरपाटी गाउँपालिका	६९६४	०.०११२६३१	०.०१३१२६
७२७	प्रदेश नं. ७	अछाम	मंगलसेन नगरपालिका	७०२८	०.०११५६६७	०.०२२२५९
७२८	प्रदेश नं. ७	अछाम	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका	६७०४	०.०१०६९९७	०.००६९४१
७२९	प्रदेश नं. ७	अछाम	कमलबजार नगरपालिका	६७७२	०.०११०५६८	०.०१०५७१
७३०	प्रदेश नं. ७	अछाम	ढकारी गाउँपालिका	६७४०	०.०१११३३४	०.००७४६४
७३१	प्रदेश नं. ७	अछाम	तुर्माखाँद गाउँपालिका	६७७९	०.०११२५७५	०.००९२८३
७३२	प्रदेश नं. ७	कैलाली	मोहन्याल गाउँपालिका	६७१५	०.०११६९६२	०.०१०४९२
७३३	प्रदेश नं. ७	कैलाली	चुरे गाउँपालिका	६६६०	०.०११३४६८	०.०११८०४
७३४	प्रदेश नं. ७	कैलाली	गोदावरी नगरपालिका	८४१३	०.०१३५३१	०.०२४४७४
७३५	प्रदेश नं. ७	कैलाली	गौरीगंगा नगरपालिका	७८३८	०.०१२५३८२	०.०१७९६८
७३६	प्रदेश नं. ७	कैलाली	घोडाघोडी नगरपालिका	८४२९	०.०१३४३७५	०.०२५६३८
७३७	प्रदेश नं. ७	कैलाली	बर्दगोरिया गाउँपालिका	७०३२	०.०११२६३२	०.०१०४६१
७३८	प्रदेश नं. ७	कैलाली	लम्कि चुहा नगरपालिका	८३९३	०.०१३२६९	०.०३८६४९
७३९	प्रदेश नं. ७	कैलाली	जानकी गाउँपालिका	७५८५	०.०११९१७४	०.०१३११२
७४०	प्रदेश नं. ७	कैलाली	जोशीपुर गाउँपालिका	७२८४	०.०११३३८८	०.०१२२६७
७४१	प्रदेश नं. ७	कैलाली	टिकापुर नगरपालिका	८५११	०.०१३११०८	०.०४९८९८
७४२	प्रदेश नं. ७	कैलाली	भजनी नगरपालिका	७५८९	०.०१२१६०१	०.०१८०१५
७४३	प्रदेश नं. ७	कैलाली	कैलारी गाउँपालिका	७५८०	०.०१२०४९६	०.०१९९१८
७४४	प्रदेश नं. ७	कैलाली	धनगढी उपमहानगरपालिका	१०४२३	०.०१६३०५१	०.०९७३०७
७४५	प्रदेश नं. ७	कञ्चनपुर	कृष्णपुर नगरपालिका	७७८८	०.०१२५००६	०.०१४३७७
७४६	प्रदेश नं. ७	कञ्चनपुर	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	७५४१	०.०११९७८८	०.०२७७५५
७४७	प्रदेश नं. ७	कञ्चनपुर	बेदकोट नगरपालिका	७५८२	०.०१२०५५८	०.०१६३८२
७४८	प्रदेश नं. ७	कञ्चनपुर	भिमदत्त नगरपालिका	९४७४	०.०१४३७८९	०.०३४४६६
७४९	प्रदेश नं. ७	कञ्चनपुर	माहाकाली नगरपालिका	७३४५	०.०११४९९५	०.००८९६५
७५०	प्रदेश नं. ७	कञ्चनपुर	लालझाडी गाउँपालिका	६६९३	०.०१०९३१५	०.००८२८४
७५१	प्रदेश नं. ७	कञ्चनपुर	पुनर्वास नगरपालिका	७६५९	०.०१२१७०२	०.०३२४०६
७५२	प्रदेश नं. ७	कञ्चनपुर	बेलौरी नगरपालिका	७६४३	०.०१२१४८३	०.०२४२१४
७५३	प्रदेश नं. ७	कञ्चनपुर	बेलडाँडी गाउँपालिका	६७६२	०.०१०७६१	०.००५८०८

अनुसूची - ४

उत्खननका लागि अनुमती पत्र जारी भएका खानी तथा खनीज पदार्थको विवरण

Provience	Minerals	Owner/Entrepreneur
1	Limestone	Nigale Cements Pvt.Ltd.
1	Limestone	Cosmos Cement Industries Pvt.Ltd.
1	Limestone	Shaurya Cement Ltd.
1	Limestone	Udayapur Cement Industries Ltd.
1	Limestone	Udayapur Mineral Tech Pvt.Ltd.
1	Quartz	Gunihang Mines and Minerals
1	Red Clay	Udayapur Cement Industries Ltd.
1	Red Clay	Udayapur Cement Industries Ltd.
3	Dolomite	Himalayaan Mines and Minerals
3	Iron	Sagaramatha Mines Pvt.Ltd.
3	Iron	N & C Minerals Pvt.Ltd.
3	Lead	Nepal Metal Company Ltd.
3	Limestone	Annapurna Quaries Pvt.Ltd.
3	Limestone	Hetauda Cement Udhyog Ltd.
3	Limestone	Laxmi Cement Udhyog Pvt.Ltd.
3	Limestone	Nava Durga limestone Industries Pvt.Ltd.
3	Limestone	United Cements Pvt.Ltd.
3	Limestone	United Cements Pvt.Ltd.
3	Limestone	Annapura Quaries Pvt.Ltd
3	Limestone	Bhardeu Cement and Stone Ind.P.Ltd
3	Limestone	Satya Ram Gelal
3	Limestone	Tadi Cement & Lime Industries Pvt.Ltd.
3	Limestone	Maruti Cements Ltd.
3	Limestone	Ajaya Raj Sumargi
3	Limestone	Hetauda Cement Udhyog Ltd.
3	Limestone	Hetauda Cement Udhyog Ltd.
3	Limestone	Laxmi Mining Pvt.Ltd.
3	Limestone	Nepal Shalimar Cement Pvt .Ltd
3	Limestone	Shivam Cement Ltd.
3	Limestone	Star Lime Industries Pvt.Ltd.d
3	Limestone	Tara Chandra Kediya
3	Limestone	Shivam Cement Ltd.
3	Limestone	Shivam Cement Ltd.
3	Limestone	Shivam Cement Ltd.
3	Quartz	Himalayan Rock Minerals & Handycraft Industries P.Ltd.
3	Quartzite	Balkrishna Maharjan
3	Quartzite	D.S. Industries Pvt.Ltd.
3	Quartzite	Jagritee Industries Pvt.Ltd.
3	Quartzite	Krishna Bahadur Lama

Provience	Minerals	Owner/Entrepreneur
3	Quartzite	Narayan Prasad Ghimire
3	Quartzite	Sambhu Bhudhathoki
3	Quartzite	Ladkeshower Dhunga Udhyog Pvt.Ltd.
3	Quartzite	L.S. Silica Sand &Minerals Industries Pvt.Ltd.
3	Quartzite	Dharma Bahadur Shrestha
3	Talc	Digbijaya Products Pvt.Ltd.
3	Talc	Kamalnath Subedi
3	Talc	Gauri Shankar Khanij Udhyog Pvt.ltd.
3	Talc	Ten Microns Nepal Pvt. Ltd
3	Talc	Ten Microns Nepal Pvt.Ltd.
3	Zinc	Nepal Metal Company Ltd.
Gandaki	Limestone	Pashupati Murarka
Gandaki	Limestone	Pashupati Quarrie Pvt.Ltd
Gandaki	Red Clay	Pashupati Mining Company Pvt.Ltd.
Gandaki	Slab Stone (Quartzite)	Dhaulagiri S TM Dhunga Udhyog & Investment Pvt.Ltd.
Gandaki	Slab Stone (Quartzite)	Himalayan Minerals & Allied Industries Pvt.Ltd.
Gandaki	Talc	A.S.D.C. Asia Pvt.Ltd.
Gandaki	Talc	A.S.D.C. Asia Pvt.Ltd.
Gandaki	Talc	Dust Nepal Pvt.Ltd.
5	Coal	Palpa Coal Pvt.Ltd.
5	Coal	Palpa Coal Pvt.Ltd.
5	Coal	Tribeni Coal Industries Pvt.Ltd.
5	Coal	Devaki Shrestha
5	Coal	Kanchan Coal Company P.Ltd.
5	Coal	Maa Mahakali khanij Udyog
5	Coal	Madhaya Pachhimanchal Khani tatha Khanij Pvt.Ltd.
5	Coal	Manakamana Coal Industries Pvt.Ltd.
5	Coal	Namaraj Pokhrel
5	Coal	Rapti Khanij Company Pvt.Ltd.
5	Coal	Rishi Khanij Udhyog Pvt.Ltd.
5	Coal	Satya Sai Coal Udhyog Pvt.Ltd.
5	Coal	Shuvam Khanij Udhyog Pvt.Ltd.
5	Coal	Malika Devi Co. pvt.Ltd
5	Limestone	Bhugarva Cement Pvt.Ltd.
5	Limestone	Dolomite Limestone Udyog P.Ltd
5	Limestone	Jagadamba Cement Industries Pvt.Ltd.
5	Limestone	Kanchan Quarries Pvt.Ltd.
5	Limestone	Sarbottam Cement Pvt.Ltd
5	Limestone	Satyawati Khani Udhyog P. Ltd.
5	Limestone	Sidhartha Minerals Pvt.Ltd.
5	Limestone	Bishwakarma Mines & Minerals Pvt.Ltd.
5	Limestone	Chempen Quarries Pvt.Ltd.
5	Limestone	Pradhan Khanij Udhyog Pvt.Ltd.

Provience	Minerals	Owner/Entrepreneur
5	Limestone	Rolpa Cement Pvt.Ltd.
5	Limestone	Shuva Shree Agni Cement Udyog
5	Limestone	Sonapur Cements Pvt.Ltd.
5	Limestone	Sonapur Cements Pvt.Ltd.
5	Limestone	Sonapur Cements Pvt.Ltd.
5	Limestone	Viswa karma Cements Pvt.Ltd.
5	Limestone	Alpha Construction and Development P. Ltd
5	Limestone	Hongshi Shivam Cement Pvt.Ltd.
5	Limestone	Palpa Cement IndustriesPvt.Ltd.
5	Limestone	Nipesh Tayal
Karnali	Kyanite	Kushe minreals & Herbal Pvt.Ltd.
Karnali	Kyanite	Dabal Singh Majhi
Karnali	Kyanite	Janak Bahadur Shahi
Karnali	Kyanite	Gopal Prasad Pande
Karnali	Kyanite	Bipin & Abhi Khanij Udhyog Pvt.Ltd
Karnali	Kyanite	Native Mines Pvt.Ltd.
Karnali	Kyanite	Hari Chandra Chalaune
Karnali	Kyanite	Bipin & Abhi Khanij Udhyog Pvt.Ltd
Karnali	Quartz	High Lander Foundation Company
Karnali	Tourmaline	Ain Bahadur Singh
Karnali	Tourmaline	Bipin & Abhi Khanij Udhyog Pvt.Ltd.
Karnali	Tourmaline	Bipin & Abhi Khanij Udhyog Pvt.Ltd.
Karnali	Tourmaline	Dipak Bahadur Basnet
Karnali	Tourmaline	Gangamala Minerals Pvt.Ltd.
Karnali	Tourmaline	Gangamala Minerals Pvt.Ltd.
Karnali	Tourmaline	Gangamala Minerals Pvt.Ltd.
Karnali	Tourmaline	Gopal Prasad Pande
Karnali	Tourmaline	Krishna Bahadur Shahi
Karnali	Tourmaline	Moonlight Gems Pvt.ltd.
Karnali	Tourmaline	Ramthali Minerals Industries P.Ltd.
Karnali	Calcite	Sai Gems and Minerals Pvt. Ltd
7	Kyanite	Narayan Bahadur Majhi
7	Lead	Black Head Mine and Minerals Pvt. Ltd.
7	Lead	Torex Nepal Pvt. Ltd.
7	Quartz	Seti Mines & Herbal Pvt.Ltd.
7	Talc	Bhageshwor Minerals Pvt.Ltd.
7	Talc	Geo Minerals Reserve Pvt.Ltd.
7	Talc	Golchha Sharp Stone Pvt.Ltd.
7	Talc	Latinath Shop Stone Pvt.Ltd.
7	Talc	Jitendra Bahadur Karki
7	Talc	Seti Mahakali Minerals Pvt.Ltd.

स्रोतः खानी तथा भूगर्भ विभाग

अनुसूची – ५

हाल सञ्चालनमा रहेका जलविद्युत आयोजनाहरू

Province	Project Name	Capacity (MW)
1	Ham Puwa	6.2
1	Ghalara	3.2
1	Piluvya	3.2
1	Maikhola Small	4.5
1	I lewa Khola	4.5
1	Upper Puwa	3.0
1	Sanima Mai	22.0
1	Mai Cascade	7.0
1	Upper Mai	12.0
1	Hewa Khola A	14.9
1	Jogmai small	7.6
3	Panauti	2.4
3	Trisuli	21.0
3	Sunkoshi	10.1
3	Kulekhani-I	60.0
3	Devighat	14.0
3	Kulekhani-II	32.0
3	Khimiti	60.0
3	Bhote-Koshi	41.0
3	lndrawati	7.5
3	Chilime	22.1
3	Sunkoshi Small	2.6
3	Chaku Khola	3.2
3	Thoppat	1.1
3	Sipring Khola	10.0
3	Tadi Khola	5.0
3	Bhairabkund	3.0
3	Charnawati	3.5
3	Ankhukhola	8.4
3	Middle Chaku	1.8
3	Lower Chaku	1.8
3	Mailung	5.0

Province	Project name	Capacity (MW)
3	Jiri	2.4
3	Jhayari Khola	2.0
3	Khani khola	2.0
3	Tungun Thosne Khola	4.3
Gandaki	Modi	14.0
Gandaki	Kaligandaki A	144.0
Gandaki	Mid. Marsyangdi	72.0
Gandaki	Tatopani	2.0
Gandaki	Marsyangcli	69.0
Gandaki	Gandak	15.0
Gandaki	Fewa (Pokhara)	1.0
Gandaki	Seti	1.5
Gandaki	Andhikhola	9.4
Gandaki	Khudi	4.0
Gandaki	Mardi	4.8
Gandaki	Bijaypur-1 Small	4.5
Gandaki	Lower Modi	10.2
Gandaki	Siuri Khola	5.0
Gandaki	Radhl Khola	4.4
Gandaki	Djihandi Khola	2.0
Gandaki	Daram Khola A	2.6
Gandaki	Upper Marsyandi A	50.0
Gandaki	Daraundi A	6.0
Gandaki	Upper Madi	25.0
5	Tinau	1.0
5	JhiinruK	12.0
5	Ridi	2.4
5	Upper I lugdi	5.0
5	Gandak	15.0
Karnali	Dwari khola SHP	3.8
7	NauGad Khola	8.5

स्रोतः ऊर्जा मन्त्रालय

अनुसूची - ६

पर्वतारोहणका लागि खुला गरिएका हिमालहरूको विवरण

Province	Name	Height (m.)
1	Abi	6043
1	Agole East	6675
1	Ama Dablam	6814
1	Amphu Gyabjen	5630
1	Amphu I	6740
1	Anidesh Chuli	6808
1	Barun Tse	7152
1	Bokta	6114
1	Burke Khang	6942
1	Chabuk	6792
1	Chago	6893
1	Chamlang	7321
1	Chang Himal	6802
1	Chaw Peak	6404
1	Chhochenphu Himal	6260
1	Chhukung Chuli	5833
1	Cho Oyu	8201
1	Cho Polu	6700
1	Chola Tse	6423
1	Chota Ri	6985
1	Chumbu	6859
1	Danga	6220
1	Dingjung North	6249
1	Dingjung Ri	6196
1	Dome Khang	7264
1	Drohmo	6881
1	Dzaneye I	6581
1	Dzaneye II	6318

Province	Name	Height (m.)
1	Hongu	6764
1	Hunchhi	7029
1	Hunku Chuli	6833
1	Imjatse	6165
1	Janak Chuli	7041
1	Jasemba Go	6734
1	Jobo Rinjang	6781
1	Jongsang Peak	7462
1	Kabru	7318
1	Kabru Central	7412
1	Kanchenjunga Central	8473
1	Kanchenjunga Main	8586
1	Kanchenjunga North	7938
1	Kanchenjunga South	8476
1	Karyolung	6530
1	Khambachen East	7784
1	Khangbachen	7902
1	Khangchung(UIAAPeak)	6063
1	Khangri Shar	6792
1	Khangri West	6667
1	Khangtega	6783
1	Khatang	6790
1	Khongma Tse	5849
1	Khumbutse	6639
1	Kirat Chuli	7362
1	Kokthang	6148
1	Kumbhakarna	7711
1	Kusum Kanguru	6370

Province	Name	Height (m.)
1	Ek Rate Danda	6213
1	Freindship Peak	6592
1	Kumbhakarna	7711
1	Kusum Kanguru	6370
1	Kwangde	6011
1	Kyabura	6466
1	Kyashar	6770
1	Kyazo Ri	6151
1	Langchung Khang	6786
1	Langdak	6220
1	Langpo Peak	6965
1	Lho Tse	8516
1	Lho Tse Middle	8410
1	Lho Tse Shar	8400
1	Lhonak	6070
1	Lingtren	6713
1	Lobuje East	6090
1	Lobuje West	6135
1	Loshar I	6842
1	Loshar II	6803
1	Lumba Sumba Peak	5740
1	Lung Sampa	6500
1	Luza	5710
1	Machhermo	5559
1	Makalu I	8463
1	Makalu II	7678
1	Malangphulang	6573
1	Mera Peak	6470
1	Mera South	6064
1	Merra	6334
1	Mojka Peak	6024

Province	Name	Height (m.)
1	Kwangde	6011
1	Kyabura	6466
1	Naulekh	6340
1	Nepal Gyap Peak	7007
1	Nepal Peak	7177
1	Ngojumba Khang	7743
1	Nheserku	5897
1	Nirekha	6159
1	Numri	6635
1	Nup Tse	7864
1	Nupla Khang	6861
1	Ohmi Khang	6839
1	Ombigaichan	6340
1	Pabuk Khang	6244
1	Pandra	6660
1	Pangbuk Ri	6625
1	Pasang Lhamu Chuli	7350
1	Pathibhara Chuli	7140
1	Pathibhara East	6825
1	Peak 4	6287
1	Peak 41	6648
1	Pethangtse	6739
1	Pethangtse East	6572
1	Phari Lapcha	6017
1	Phole	6645
1	Pokhalde	5780
1	Pumo RI	7138
1	Ramtang	6601
1	Rathong	6682
1	Rongshar Ri I	6900
1	Sagarmatha	8848

Province	Name	Height (m.)
1	Nagpai Gosum I	7350
1	Nagpai Gosum II	7307
1	Nangamari I	6547
1	Nangamari II	6209
1	Sharphu I	6433
1	Sharphu II	6328
1	Sharphu III	6220
1	Sharphu IV	6172
1	Sharphu V	6158
1	Sharphu VI	6076
1	Shartse II	7457
1	Sherson	6432
1	Sherson North West	6682
1	Sobithongie	6652
1	Suyaokhang	5929
1	Talung	7349
1	Taple Shikhar	6447
1	Tawoche	6495
1	Tengkhangpoche	6482
1	Tengkoma	6215
1	Tenzing Peak	7916
1	Thamserku	6618
1	Tharke Khang	6710
1	Tsisima	6196
1	Tutse	6758
1	Yalung Khang	8505
1	Yalung Khang West	8077
1	Yanme Khang	6206
1	Yaupa	6422
3	Baden Powell Scout	5857
3	Bamon Go	6406

Province	Name	Height (m.)
1	Saldim	6374
1	Saldim West	6388
1	Sat Peak	6164
1	Shanti Shikhar	7591
3	Chukyima Go	6258
3	Dhagpache	6567
3	Dolma Khang	6332
3	Dorje Lyakpa	6966
3	Ganchenpo	6378
3	Ganesh III	7043
3	Ganesh V	6770
3	Gauri	6983
3	Gaurishankar	7135
3	Ghanja La Chuli	5863
3	Ghenye Liru	6596
3	Gurkarpo Ri	6889
3	Gyalzen Peak	6151
3	Jabou Ri	6166
3	Khang Nachu Go	6737
3	Korlang Pari Tippa	5738
3	Kyunga Ri I	6599
3	Kyunga Ri II	6506
3	Langdung	6326
3	Langshisha Ri	6412
3	Langtang Lirung	7227
3	Langtang Ri	7205
3	Leonpo Gang	6979
3	Leonpo Gang East	6733
3	LikhuChuli 2	6659
3	Omi Tso Go	6332
3	Paldor Peak	5903

Province	Name	Height (m.)
3	Bedding Go	6125
3	Bhairav Takura	6799
3	Bhemdang Ri	6150
3	Cheki Go	6121
3	Chhopa Bamare	6109
3	Cho Buje	6686
3	Salbachum	6707
3	Takar Go	6771
3	Thakar Go East	6152
3	Thakmorpa Ri	6185
3	Urkenmang	6143
3	Yala	5732
3	Yalung Ri	5647
3	Yangri	6635
3	Yubra Himal	6264
Gandaki	Amotsang Himal	6393
Gandaki	Annapurna I	8091
Gandaki	Annapurna II	7937
Gandaki	Annapurna III	7555
Gandaki	Annapurna IV	7525
Gandaki	Annapurna South	7219
Gandaki	Baudha Himal	6672
Gandaki	Bhrikuti	6476
Gandaki	Bhrikuti Shail	6361
Gandaki	Chako	6704
Gandaki	Chamar	7161
Gandaki	Chamar North	7165
Gandaki	Cheo Himal	6820
Gandaki	Chhib Himal	6650
Gandaki	Chhuboche	5606
Gandaki	Chulu East	6584

Province	Name	Height (m.)
3	Pangri Goldumba	6620
3	Pem Thang Karpo Ri	6865
3	Peri	6174
3	Phurbi Chyachu	6637
3	Ramdong Go	5900
3	Rolwaling Khang	6664
Gandaki	Ganesh VI	6908
Gandaki	Gangapurna	7455
Gandaki	Gangapurna West	7140
Gandaki	Gaugiri	6110
Gandaki	Ghustung North	6529
Gandaki	Ghustung South	6465
Gandaki	Ghyun Himal I	6099
Gandaki	Gurja Himal	7193
Gandaki	Gyajikang	7074
Gandaki	Gyala	5973
Gandaki	Harka Gurung Chuli	7871
Gandaki	Himal Chuli East	7893
Gandaki	Himal Chuli North	7331
Gandaki	Himal Chuli West	7540
Gandaki	Himjung	7092
Gandaki	Himlung East	6932
Gandaki	Himlung Himal	7126
Gandaki	Hiun Chuli	6434
Gandaki	Hulang Go	6687
Gandaki	Jarkya Peak	6473
Gandaki	Jijang	6111
Gandaki	Jomsom Himal	6335
Gandaki	Kambong	6570
Gandaki	Kang Garu	6981
Gandaki	Kang Kuru	6355

Province	Name	Height (m.)
Gandaki	Chulu West	6419
Gandaki	Dhaulagiri I	8167
Gandaki	Dhaulagiri VI	7268
Gandaki	Dhechyan Khang	6019
Gandaki	Dwijen Himal	6169
Gandaki	Gandharva Chuli	6248
Gandaki	Ganesh I	7422
Gandaki	Ganesh II	7118
Gandaki	Lapuchun	5960
Gandaki	Larkya Peak	6416
Gandaki	Lugula	6899
Gandaki	Manapathi	6380
Gandaki	Manaslu	8163
Gandaki	Manaslu North	6994
Gandaki	Mansail	6235
Gandaki	Mansail South	6248
Gandaki	Mardi Himal	5553
Gandaki	Mustang Himal	6179
Gandaki	Nar Phu	5921
Gandaki	Nemjung	7140
Gandaki	Nilgiri Central	6940
Gandaki	Nilgiri North	7061
Gandaki	Nilgiri South	6839
Gandaki	Pama Himal	6300
Gandaki	Panbari	6905
Gandaki	Pangpoche I	6620
Gandaki	Pangpoche II	6504
Gandaki	Pankar Himal	6264
Gandaki	Pashuwo	6177
Gandaki	Peri Himal	6296
Gandaki	Phu Khang	6694

Province	Name	Height (m.)
Gandaki	Karsang / UAAA Peak	6476
Gandaki	Khangsar Khang	7485
Gandaki	Khangsar Khang West	7555
Gandaki	Khatung Khang	6484
Gandaki	Khayang	6186
Gandaki	Khumjung Himal	6759
Gandaki	Lamjung Himal	6983
Gandaki	Langju	6426
Gandaki	Rhimbu	6210
Gandaki	Rolmi	6056
Gandaki	Samdo Peak	6335
Gandaki	Saribung	6328
Gandaki	Saula	6235
Gandaki	Simnang Himal	6251
Gandaki	Singu Chuli	6501
Gandaki	Swelo Khang	6180
Gandaki	Tarke Khang	7069
Gandaki	Tashi Khang	6386
Gandaki	Thapa Peak	6012
Gandaki	Tharpu Chuli	5695
Gandaki	Thoche Go	6602
Gandaki	Thorong Peak	6144
Gandaki	Thulagi Peak	7059
Gandaki	Tilicho Peak	7134
Gandaki	Tilje	5696
Gandaki	Tobsar	6065
Gandaki	Tsartse	6343
Gandaki	Tukuche Peak	6920
Gandaki	Varaha Shikhar	7647
Gandaki	Yakwa Khang	6482
Karnali	Aichyn	6055

Province	Name	Height (m.)
Gandaki	Phu Khang Go	6767
Gandaki	Phu khang North	6580
Gandaki	Phunge	6538
Gandaki	Phungi	6524
Gandaki	Pisang	6091
Gandaki	Pokhar Khang	6372
Gandaki	Punchen Himal	6049
Gandaki	Purbung	6500
Gandaki	Purkung	6126
Gandaki	Ratna Chuli	7035
Karnali	Dudh Kundali	6045
Karnali	Gorakh Himal	6088
Karnali	Gorakh Khang	6055
Karnali	Jagdula Peak	5761
Karnali	Kagmara	5978
Karnali	Kaipuchonam Main	6329
Karnali	Kalo Parbat	5387
Karnali	Kande Hiun Chuli	6627
Karnali	Kangfu Gaton	5910
Karnali	Kanjerawa	6612
Karnali	Kanjiroba Main	6883
Karnali	Kanjiroba North	6858
Karnali	Kanti East	6516
Karnali	Kanti Himal	6850
Karnali	Kasi Dalpha	6386
Karnali	Khang Tokal	6294
Karnali	Khaptang	5965
Karnali	Khung	6024
Karnali	Kogi Khang North	6275
Karnali	Kojichwa Chuli	6439
Karnali	Kojichwa South	6264

Province	Name	Height (m.)
Karnali	Ardang	6034
Karnali	Asajya Tuppa	6265
Karnali	Bhulu Lhasa	6102
Karnali	Bijora Hiun Chuli	6111
Karnali	Chandi Himal	6142
Karnali	Changdi	6623
Karnali	Changla	6563
Karnali	Changwathang	6130
Karnali	Danfe Shail	6103
Karnali	Dogari Himal	6536
Karnali	Shey Shikhar	6139
Karnali	Sisne	5911
Karnali	Swaksa Khang	6405
Karnali	Takla Khang	6276
Karnali	Takphu Himal	6395
Karnali	Takphu North	6142
Karnali	Tankya I	6305
Karnali	Til Khang	6369
Karnali	Tripura Hiun Chuli	6553
Karnali	Tso Karpo	6522
Karnali	Tso Karpo Khang	6556
Karnali	Yara Chuli	6236
7	Api	7132
7	Api West	7076
7	Bobaye Chuli	6808
7	Dhaulagari	6638
7	Gurans	6744
7	Jethi Bahurani Chuli	6850
7	Jyachhung	6388
7	Kap Chuli	6468
7	Karko	6015

Province	Name	Height (m.)
Karnali	Lachama Chuli	6721
Karnali	Lachama North	6628
Karnali	Lhashamma	6412
Karnali	Lungchhung	6043
Karnali	Mariayang West	6455
Karnali	Mariyang	6528
Karnali	Mayung Thang Khang	6449
Karnali	Nala Kankar	6062
Karnali	Norbu Kang	6085
Karnali	Patrasi	6450
Karnali	Pota North	6182
Karnali	Sanctuary Peak	6207
1,3	Khang Karpo	6646
1,3	Langmoche Ri	6617
1,3	Likhu Chuli I	6719
1,3	Numbur	6958
1,3	Paniyotippa	6687
1,3	Pharchamo	6279
1,3	Raungsiyar	6224
1,3	Tengi Ragi Tau	6938
1,3	Thaknak Ri	6757
3/Gandaki	Ganesh IV	7104
3/Gandaki	Yangra South	6863
Gandaki/ Karnali	Araniko Chuli	6034

Province	Name	Height (m.)
7	Khiurikala	5795
7	Lasa	6189
7	Lhayul Peak	6395
7	Nampa	6729
7	Nampa Chuli	6611
7	Nampa II	6585
7	Nampa South	6180
7	Phirankoph West	6745
7	Raksha Urai	6609
7	Surma Sarovar North	6397
7	Yarwa	6644
7	Yoko Pahad	6423
Gandaki/ Karnali	Churen	7385
Gandaki/ Karnali	Dhaulagiri V	7618
Gandaki/ Karnali	Dhaulagiri II	7751
Gandaki/ Karnali	Dhaulagiri III	7715
Gandaki/ Karnali	Dhaulagiri IV	7661
Gandaki/ Karnali	Hongde	6556
Gandaki/ Karnali	Mukot Himal	6087
Gandaki/ Karnali	Putha Hiun Chuli	7246
Gandaki/ Karnali	Sita Chuchura	6611
Gandaki/7	Phirankoph East	6730
Gandaki/7	Saipal	7030
Gandaki/7	Saipal East	6907

स्रोतः पर्यटन विभाग

बारम्बार सोधिने प्रश्नहरू

☞ **राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग कस्तो प्रकारको आयोग हो ?**

यो एक संवैधानिक आयोग हो। नेपालको संविधानको भाग-२६, धारा २५० र २५१ मा यस आयोगको व्यवस्था गरिएको छ। मूलतः यस आयोगले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सरकारहरूबीच हुने राजस्वको बाँडफाँट र वित्तीय हस्तान्तरणको आधार र ढाँचा तयार पार्ने काम गर्दछ। त्यसैगरी यसले आन्तरिक ऋणसम्बन्धी सिफारिस र प्राकृतिक स्रोतको परिचालनमा तीनै तहको सरकारले गर्ने लगानी र सोबाट प्राप्त हुने प्रतिफलको हिस्सा निर्धारण गरी सिफारिस गर्ने कार्य गर्दछ।

☞ **आयोगको सिफारिस नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहहरूले कसरी कार्यान्वयन गर्छन् ?**

यो एक संवैधानिक आयोग भएको हुनाले नेपालको संविधान र प्रचलित कानूनवमोजिम आयोगले गरेका सिफारिसहरू सबै तहका सरकारका लागि सामान्यतः बाध्यकारी हुन्छन्। आयोगले सुझाव, परामर्श प्रदान गर्ने नभई किटानीका साथ सिफारिस गर्ने गर्दछ। यसले वित्तीय संघीयता कार्यान्वयन गर्ने काममा रेफ्रीको भूमिका समेत निर्वाह गर्दछ।

☞ **आयोगको गठनसम्बन्धी संवैधानिक व्यवस्था के छ ?**

नेपालको संविधानको धारा २५० को उपधारा (१) मा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको गठनसम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ। जसअनुसार आयोगमा अध्यक्ष समेत पाँचजना सदस्यहरू रहने प्रावधान छ। संवैधानिक परिषद्को सिफारिसमा आयोगका अध्यक्ष र सदस्यको नियुक्ति राष्ट्रपतिबाट हुने गर्दछ। आयोगका अध्यक्ष र सदस्यहरूको पदावधि नियुक्ति भएको मितिले ६ वर्षको हुने प्रावधान छ।

☞ **कस्ता व्यक्ति आयोगको अध्यक्ष वा सदस्यको पदमा नियुक्तिका लागि योग्य हुन्छन्?**

नेपालको संविधानको धारा २५० को उपधारा (६) बमोजिम देहायको योग्यता पुगेका व्यक्ति आयोगको अध्यक्ष वा सदस्यको पदमा नियुक्तिका लागि योग्य हुनेछः

(१) मान्यताप्राप्त विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धित विषयमा स्नातक उपाधि हासिल गरी प्राकृतिक स्रोत वा वित्त व्यवस्थापन, अर्थशास्त्र, कानून, व्यवस्थापनको क्षेत्रमा कम्तीमा बीस वर्ष क्रियाशील रही विशेषज्ञता हासिल गरेको,

(२) नियुक्ति हुँदाका बखत कुनै राजनीतिक दलको सदस्य नरहेको,

(३) पैंतालिस वर्ष उमेर पूरा भएको, र

(४) उच्च नैतिक चरित्र भएको।

☞ **आयोगलाई नेपालको संविधानले केकस्ता काम, कर्तव्य र अधिकारहरू प्रदान गरेको छ ?**

नेपालको संविधानको भाग २६ को धारा २५१ मा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम तोकिएका छन्ः

(१) संविधान र कानून बमोजिम संघीय सञ्चित कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीयसरकार बीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने,

(२) संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने,

(३) राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम, मानक, पूर्वाधारको अवस्था अनुसार प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने,

(४) प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने,

(५) संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको खर्च जिम्मेवारी पूरा गर्ने र राजस्व असुलीमा सुधार गर्नु पर्ने उपायहरूको सिफारिस गर्ने,

(६) समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गरी संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले लिन सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा सिफारिस गर्ने,

(७) संघ र प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाँटका आधारको पुनरावलोकन गरी परिमार्जनको सिफारिस गर्ने,

(८) प्राकृतिक स्रोतको परिचालन गर्दा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको लगानी तथा प्रतिफलको हिस्सा निर्धारणको आधार तय गरी सिफारिस गर्ने,

(९) प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँटसम्बन्धी विषयमा संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह तथा स्थानीय तहहरूबीच उठ्न सक्ने सम्भावित विवादको विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी त्यसको निवारण गर्न समन्वयात्मक रूपमा काम गर्न सुझाव दिने।

(१०) प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट गर्दा सोसँग सम्बन्धित वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन सम्बन्धमा आवश्यक अध्ययन र अनुसन्धान गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने।

☞ **राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ ले आयोगलाई तोकेको काम, कर्तव्य र अधिकारहरू केके हुन्?**

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा ३ ले आयोगलाई तोकेको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम छन्:

(१) प्रदेश कानूनबमोजिम प्रदेशले स्थानीय तहलाई दिने वित्तीय समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने,

(२) प्रदेश कानूनबमोजिम प्रदशले स्थानीय तहलाई प्रदान गर्ने सशर्त अनुदानको आधार तयार गरी प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने,

(३) नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहबीच राजस्वको बाँडफाँट सम्बन्धमा उठेको विवाद समाधन गर्न आवश्यक सहजीकरण र सहयोग गर्ने,

(४) नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई दिने अनुदान सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने,

(५) नेपाल सरकार तथा प्रदेशले राजस्व बाँडफाँटका सम्बन्धमा कुनै सुझाव माग गरेमा आवश्यक सुझाव दिने,

(६) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले लगाउने करका सम्बन्धमा नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहले सुझाव माग गरेमा आवश्यक सुझाव दिने,

(७) प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र उपयोगका विषयमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई आवश्यक सुझाव दिने।

☞ **वित्तीय हस्तान्तरण भन्नाले के बुझिन्छ ?**

नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहको र प्रदेश सरकारले स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्वको क्षमताको आधारमा आयोगको सिफारिसमा प्रदेश र स्थानीय तहलाई राजस्व बाँडफाँट, रोयल्टी बाँडफाँट र अनुदानको रूपमा रकम हस्तान्तरण गर्ने प्रणाली नै वित्तीय हस्तान्तरण हो।

☞ **राजस्व बाँडफाँट भन्नाले के बुझिन्छ ?**

बिभिन्न तहका सरकारको वित्तीय स्रोत आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नका लागि कुनै एक तहको सरकारले सङ्कलन गरेको राजस्वको निश्चित हिस्सा विभिन्न तहका सरकारहरूबीच गरिने बाँडफाँट नै राजस्व बाँडफाँट हो। नेपालको संविधानमा संघीय सञ्चित कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा र प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय तहमा राजस्व बाँडफाँट गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा संघीय विभाज्य कोषमा जम्मा भएको मूल्य अभिवृद्धि कर र आन्तरिक उत्पादनबाट उठेको अन्तःशुल्कको रकमलाई नेपाल सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहहरूबीच क्रमशः ७०%, १५% र १५% रकम बाँडफाँट हुने व्यवस्था रहेको छ।

☞ **आयोगले नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहबीच र प्रदेश तथा स्थानीय तहबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्दा लिइने आधार के के हुन् ?**

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा १५ (१) अनुसार आयोगले नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहबीच र प्रदेश तथा स्थानीय तहबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत आधार र ढाँचा देहायका आधारमा निर्धारण गरी नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्नु पर्नेछः

(१) जनसङ्ख्या र जनसाङ्ख्यिक विवरण,
(२) क्षेत्रफल,
(३) मानव विकास सूचकाङ्क,
(४) खर्चको आवश्यकता,
(५) राजस्व सङ्कलनमा गरेको प्रयास,
(६) पूर्वाधार विकास,
(७) विशेष अवस्था।

☞ **राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले राजस्व बाँडफाँटको लागि तयार गरेको बिस्तृत आधार र ढाँचा कति वर्षको लागि मान्य हुनेछ वा सो आधार र ढाँचा कति वर्षमा संशोधन गर्न सकिन्छ ?**

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले राजस्व बाँडफाँटको लागि तयार गरेको बिस्तृत आधार र ढाँचा पाँच वर्षको लागि मान्य हुन्छ। आयोगले प्रत्येक पाँच-पाँच वर्षमा आधार र ढाँचा पुनरावलोकन गरी नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्ने व्यवस्था रहेको छ। तर राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन लागू भएपछिको पहिलो पटक सिफारिस भएको बिस्तृत आधार र ढाँचामा विशेष कारणले पाँच वर्ष अगावै पुनरावलोकन गर्न आवश्यक देखी नेपाल सरकारले आयोगलाई अनुरोध गरेमा आयोगले यस्तो ढाँचामा पुनरावलोकन गर्न सक्दछ। तर यस्तो पुनरावलोकन पाँच वर्षमा एक पटकभन्दा बढी हुने छैन।

☞ **नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई र प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रचलित कानूनबमोजिम उपलब्ध गराउने अनुदान कति प्रकारका छन् ?**

नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई र प्रदेशले स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने अनुदान वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, समपूरक अनुदान तथा विशेष अनुदान गरी ४ प्रकारका रहेका छन्।

☞ **वित्तीय समानीकरण अनुदान भन्नाले के बुझिन्छ ?**

नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्वको क्षमताको आधारमा प्रदेश र स्थानीय तहलाई तथा नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान र आफ्नो स्रोतबाट उठेको राजस्वलाई प्रदेशले प्रदेशभरका स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्वको क्षमताको आधारमा स्थानीय तहलाई आयोगको सिफरिस बमोजिम हस्तान्तरण गर्ने अनुदान नै वित्तीय समानीकरण अनुदान हो।

☞ **वित्तीय समानीकरण अनुदानका सम्बन्धमा नेपाल सरकार तथा प्रदेशलाई सिफारिस गर्दा आयोगले लिने आधारहरू के के हुन् ?**

प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजस्व क्षमता र खर्चको आवश्यकता वित्तीय समानीकरण अनुदान सिफारिसको प्रमूख आधार हो। राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा १६ (१) अनुसार नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई र प्रदेशले स्थानीय

तहलाई प्रचलित कानूनबमोजिम उपलब्ध गराउने वित्तीय समानीकरण अनुदानका सम्बन्धमा नेपाल सरकार तथा प्रदेशलाई सिफारिस गर्दा आयोगले लिने आधारहरू देहाय अनुसार छन :

(१) प्रदेश तथा स्थानीय तहमा रहेको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानीजस्ता मानव विकास सूचकाङ्क,

(२) अन्य प्रदेश वा स्थानीय तहको सन्तुलित विकासको अवस्था,

(३) प्रदेश तथा स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक, सामाजिक वा अन्य कुनै प्रकारको विभेदको अवस्था,

(४) प्रदेश तथा स्थानीय तहको पूर्वाधार विकासको अवस्था र आवश्यकता,

(५) प्रदेश तथा स्थानीय तहले जनतालाई पुऱ्याउनुपर्ने सेवा,

(६) प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजस्वको अवस्था र उठाउन सक्ने क्षमता,

(७) प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता।

☞ **सशर्त अनुदान भन्नाले के बुझिन्छ ?**

राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम, मानक, पूर्वाधारको अवस्था अनुसार कुनै योजना कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकारले प्रदेश वा स्थानीय तह र प्रदेश सरकारले स्थानीय तहलाई आयोगको सिफारिस बमोजिम उपलब्ध गराउने अनुदान नै सशर्त अनुदान हो। सशर्त अनुदान प्रदान गर्दा नेपाल सरकारले योजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक शर्त तोक्न सक्नेछ र सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहले त्यस्तो शर्तको पालना गर्नु पर्दछ। त्यसैगरी प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रदेश कानून बमोजिम आयोगले तोकेको शर्त बमोजिम सशर्त अनुदान प्रदान गर्ने व्यवस्था रहेको छ।

☞ **समपूरक अनुदान भन्नाले के बुझिन्छ ?**

नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई पूर्वाधार विकाससम्बन्धी कुनै योजना कार्यान्वयन गर्न प्रदान गर्ने अनुदान नै समपूरक अनुदान हो। समपूरक अनुदान प्रदान गर्दा योजनाको सम्भाव्यता, लागत, योजनाबाट प्राप्त हुने प्रतिफल वा लाभ, योजना कार्यावन्वयन गर्न सक्ने वित्तीय तथा भौतिक क्षमता वा जनशक्ति, योजनाको आवश्यकता र प्राथमिकताजस्ता आधारहरू लिइन्छ। प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रदेश कानून बमोजिम समपूरक अनुदान प्रदान गर्न सक्नेछ। समपूरक अनुदान कुनै योजनाको कुल लागतको अनुपातका आधारमा प्रदान गरिन्छ।

☞ **विशेष अनुदान भन्नाले के बुझिन्छ ?**

नेपाल सरकारले शिक्षा स्वास्थ्य, खानेपानीजस्ता आधारभूत सेवाको विकास र आपूर्ति गर्ने, अन्तरप्रदेश वा अन्तरस्थानीय तहको सन्तुलित विकास गर्ने तथा आर्थिक, सामाजिक वा अन्य कुनै प्रकारले विभेदमा परेको वर्ग वा समुदायको उत्थान वा विकास गर्नेजस्ता उद्देश्य राखी प्रदेश तथा स्थानीय तहवाट सञ्चालन गरिने कुनै खास योजनाको लागि प्रदान गरिने अनुदान नै विशेष अनुदान हो। प्रदेशले पनि स्थानीय तहलाई प्रदेश कानून बमोजिम विशेष अनुदान प्रदान गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ।

☞ **प्राकृतिक स्रोतको परिचालनमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले गर्ने लगानीको हिस्सा नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्दा आयोगले लिने आधारहरू केके हुन्?**

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा १४ (१) अनुसार आयोगले प्राकृतिक स्रोतको परिचालनमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले गर्ने लगानीको हिस्सा देहायका आधारमा तय गरी नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्नुपर्नेछः

(१) राजस्वको अवस्था र उठाउन सक्ने क्षमता,
(२) लगानी गर्न सक्ने क्षमता,
(३) प्राप्त गर्ने उपलब्धीको हिस्सा,
(४) प्राप्त उपलब्धीको उपभोगको हिस्सा,
(५) पूर्वाधारको अवस्था र आवश्यकता,
(६) आर्थिक अवस्था र भौगोलिक बनोट।

☞ **आयोगले प्राकृतिक स्रोतको परिचालनबाट प्राप्त हुने प्रतिफलको हिस्सा निर्धारण गरी नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्ने आधारहरू केके हुन् ?**

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा १४ (२) अनुसार आयोगले प्राकृतिक स्रोतको परिचालनबाट प्राप्त हुने प्रतिफलको हिस्सा देहायका आधारमा निर्धारण गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्नु पर्दछः

(१) परिचालित प्रकृतिको स्रोतको अवस्थिति,
(२) प्राकृतिक स्रोतको परिचालनबाट प्रभावित क्षेत्र,
(३) परिचालित प्राकृतिक स्रोत उपरको निर्भरता,
(४) प्रतिफलबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या,
(५) प्राकृतिक स्रोतमा आश्रित जनसङ्ख्या,
(६) प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र दिगो व्यवस्थापनमा सहभागिता।

☞ **नेपाल सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहबीच प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टीको बाँडफाँटका सम्बन्धमा कस्तो कानूनी व्यवस्था रहेको छ ?**

अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ७ मा रोयल्टी बाँडफाँटसम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ। नेपाल सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहबीच संघीय कानून बमोजिम प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने रोयल्टीको बाँडफाँट गर्न नेपाल सरकारले एक संघीय विभाज्य कोष खडा गरी त्यस्तो रोयल्टीबाट प्राप्त रकम सो कोषमा जम्मा गर्नेछ। यस्तो कोषमा रहेको रोयल्टीको बाँडफाँट नेपाल सरकारले सोही ऐनको अनुसूची-४ बमोजिम निम्न अनुसार गर्ने व्यवस्था रहेको छः

क्र.सं.	रोयल्टीको शिर्षक	नेपाल सरकार (प्रतिशत)	सम्वन्धित प्रदेश (प्रतिशत)	सम्बन्धित स्थानीय तह (प्रतिशत)
१	पर्वतारोहण	५०	२५	२५
२	विद्युत	५०	२५	२५
३	वन	५०	२५	२५
४	खानी तथा खनीज	५०	२५	२५
५	पानी तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत	५०	२५	२५

☞ **नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले परिचालन गर्न सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा कसरी निर्धारण हुन्छ ?**

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरूको विश्लेषण गरी नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले परिचालन गर्न सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा निर्धारण गर्ने गर्दछ। प्रदेश तथा स्थानीय तहले आन्तरिक ऋण लिनु अघि नेपाल सरकारको सहमति लिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ।

☞ **नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले परिचालन गर्ने वैदेशिक सहायता सम्बन्धमा कस्तो कानूनी व्यवस्था गरिएको छ?**

नेपालको संविधानको धारा २७८ को उपधारा (३) ले नेपाल सरकारको सहमति लिई आर्थिक तथा औद्योगिक विषयका करारजन्य सम्झौता गर्न सक्ने अधिकार प्रदेश मन्त्रिपरिषदलाई

दिएको छ। केन्द्रको सहमतिमा प्रदेशले वैदेशिक अनुदान र सहयोग लिन सक्ने प्रावधान संविधानको अनुसूची ६ को अधिकार सूचीमा व्यवस्था गरिएको छ।

अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १२ र १३ मा वैदेशिक सहायतासम्बन्धमा व्यवस्था गरिएको छ। जसअनुसार वैदेशिक अनुदान तथा ऋण लिने अधिकार नेपाल सरकारको हुनेछ। नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने योजना तथा कार्यक्रमको लागि वैदेशिक अनुदान तथा सहयोग लिन सक्नेछ। प्रदेश तथा स्थानीय तहले नेपाल सरकारको पूर्वस्वीकृति बिना कुनै पनि किसिमको वैदेशिक अनुदान वा सहयोग लिन वा वैदेशिक अनुदान वा सहयोगमा कुनै योजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न गराउन सक्ने छैनन्।

☞ **स्थानीय तहका वित्तीय स्रोतहरू केके हुन् ?**

स्थानीय तहका वित्तीय स्रोतहरू निम्न हुन्:

(१) संघीय सञ्चित कोषबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान,

(२) संघीय सञ्चित कोषबाट प्राप्त हुने सशर्त अनुदान,

(३) संघीय विभाज्य कोषबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँट बापतको रकम,

(४) संघीय सञ्चित कोषबाट प्राप्त हुने विशेष अनुदान,

(५) संघीय सञ्चित कोषबाट प्राप्त हुने समपूरक अनुदान,

(६) संघीय विभाज्य कोषबाट प्राप्त हुने प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी बाँडफाँट बापतको रकम,

(७) प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान, राजस्व बाँडफाँटको रकम, सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपूरक अनुदान,

(८) स्थानीय तहको आफ्नै आन्तरिक आय,

(९) साझा कराधिकार बमोजिमका करबाट प्राप्त हुने आफ्नो हिस्सा,

(१०) स्थानीय तहले आयोगले निर्धारण गरिदिएको सीमा बमोजिम उठाउने आन्तरिक ऋण तथा संघीय सरकारबाट प्राप्त गर्न सक्ने ऋण।

आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरु

बैकुण्ठ अर्याल
सचिव

baikuntha.aryal@nnrfc.gov.np

गोपीकृष्ण खनाल
सहसचिव

gopi.khanal@nnrfc.gov.np

महेश अर्याल
सहसचिव

mahesh.aryal@nnrfc.gov.np

निर्मल ढकाल
उपसचिव

nirmal.dhakal@nnrfc.gov.np

नमराज घिमिरे
उपसचिव

nama.ghimire@nnrfc.gov.np

दिनेश भट्टराई
उपसचिव

dinesh.bhattarai@nnrfc.gov.np

कपिल सुवेदी
उपसचिव

kapil.subedi@nnrfc.gov.np

कृष्ण कुमार कार्की
उपसचिव

krishna.karki@nnrfc.gov.np

अनिता पौडेल
उपसचिव

anita.paudel@nnrfc.gov.np

रत्नमणी गुप्ता
सि.डि.जि. (जियोलोजी)

ratnamani.gupta@nnrfc.gov.np

रमेश श्रेष्ठ
शाखा अधिकृत

ramesh.shrestha@nnrfc.gov.np

विमला काफ्ले
शाखा अधिकृत

bimala.kafle@nnrfc.gov.np

हेमन्त राज नेउपाने
शाखा अधिकृत

hemanta.neupane@nnrfc.gov.np

केदार कोइराला
शाखा अधिकृत

kedar.koirala@nnrfc.gov.np

खुमलाल भुसाल
लेखा अधिकृत

khumlal.bhusal@nnrfc.gov.np

नरहरि घिमिरे
लेखापाल

narahari.ghimire@nnrfc.gov.np

बिरेन्द्र अधिकारी
नायव सुब्बा

birendra.adhikari@nnrfc.gov.np

हुमकान्त रिजाल
नायव सुब्बा

humakanta.rijal@nnrfc.gov.np

सुरेश विष्ट
नायव सुब्बा

suresh.bista@nnrfc.gov.np

सन्दिप अर्याल
कम्प्युटर अपरेटर

sandeep.aryal@nnrfc.gov.np

शोभा सुवेदी
कम्प्युटर अपरेटर

shova.subedi@nnrfc.gov.np

सुवर्ण अर्याल
कार्यालय सहयोगी

रवि कार्की
कार्यालय सहयोगी

नमिता अर्याल
कार्यालय सहयोगी

विमल प्रसाद आचार्य
ह.स.चा.

अच्युतराज ढुङ्गाना
ह.स.चा.

राजु थापामगर
ह.स.चा.

प्रेम बहादुर थिङ
ह.स.चा.

श्रीकृष्ण महर्जन
ह.स.चा.

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग
सिंहदरवार, काठमाडौं, नेपाल
फोन : ४२००५९२, फ्याक्स : ४२००५९३
इमेल : info@nnfrc.gov.np, वेबसाइट : www.nnfrc.gov.np